

2 Ad capitis fracturam.

Herba xiphij superior pars sicca trita, & equis ponderibus mixto vino, capitis ossa fracta extrahit: aut si quid in corpore suppuratum fuerit, vel si pedibus calcata sint ossa serpentis, contra ea venena efficax est.

DE CALLITRICHŌ. Cap. 47.

Græci callitrichon, idem adianthon, idem polytrichon, idem trichomanes, idem trichophyes, alij selinophyllon, alij diphyes, alij heracleos pogon, alij hippomanes, item scolopendrion, asplenon scolibrochon, alij amianton, Latini capillum Veneris, idem herbam capillarem crinitam, saxifragam, Punicum esse sate. Nascitur locis aquis, virgultis nigris lenibus, cum splendore, bipalmis: foliis ut caryandrum, scissis in summitate.

1 Ad strumas virginum.

Herba callitrichon pisata per se, & imposta, virginibus strumas sanat.

2 Ad capillos tingendos.

Herba callitricho in oleo trita capilli uncti inficiuntur.

DE MOLY. Cap. 48.

Moly clarissima herbarum est, Homero testante, & inuentionem eius Mercurio assignante, qui naturam eius & succi beneficia demonstrauit. Radice rotunda, nigraque, magnitudine cepæ.

1 Ad matricis dolorem.

Herba moly contusa & imposta, dolorem matricis auferit potenter.

DE HELIOTROPIO. Cap. 49.

A græcis dicitur heliotropion & heliostrophion, quibusdam heliopon, aliquibus * dialion, alijs sesamon agrion, ite scorpioctonon, item heraclea, alijs sideritesis, alijs vra scorpium sine scorpuros: Propheta gonon chronu, Galli hamatten, Pythagoras * pareoron, Osthanes putagonon, Egyptij nisine, Latini vertumnium, alij mulcetræ, alij intybum, Siliaticum, alij solsequium. Nomen accepit primo, quod

æstivo solstitio floreat, vel quod Solis motibus folia conuertat. Sed est specie duplex, quarum altera maior appellata est scorpiuros, à similitudine caudæ scorpionis. Alia minor. Maior igitur nascitur in asperis locis tenui radice, ex quarum annulos quatuor aut quinque, atque ab ipsis plurimas furcas emittit, foliis ocimo similibus, paulo maioribus atque succulentis, & nigriorib. & asperis, cum flore in summitate tenui & veluti purpureo atque uncato in similitudinem caudæ scorpionis. Minor item herba species similis est supradiete. Nascitur locis concavis, foliis rotundis, semine pèdenti in acrochordonum similitudinem. Eius herba diuine ad Solis cursum floscelli se vertunt. & cum sol occidit, flores se claudunt: rursus cum oritur, floscelli se aperiunt. Nasci amat ubique locis cultis, mundis, & pratis. Facit ad remedia ista.

I Ad omne venenum.

Herba heliotropij puluerem mollissimum aut succum eius cum vino vetere optimo potui dato, mirè venenum discutit.

2 Ad luxum.

Herba heliotropij folia contusa & apposita, efficaciter sanare creduntur.

3 Ad serpentium morsus, & scorpionum ictus.

Herba solago maior desiccata, & in puluerem mollissimum redacta, in vino potui data, & ipsa contusa plaga superimposita, perfectè serpentium morsus ad sanitatem perducit, & scorpionis ictus dolorem aufert.

DE GRIADI HERBA. Cap. 50.

Nascitur in Lucania, marmoris albi colorem habens, quatuor rubicundis ornata cauliculis. Has potentias habet.

I Ad ischiadicos.

Herba grias cum adipe ursino contusa, & quasi malagmatis

matis genus imposta, ischiadicos tertia die sanat.

2 Ad omnes corporis dolores.

Herbæ griadis radix pisata & imposta, omnes dolores mirabiliter sedat.

DE POLYTRICHO. Cap. 51.

Græci polytrichon, alij adianton, alij trichomanes, alij ebenotrichon, alij eupteron, Egyptij ethui, Romani tincinalem, alij terræ capillum, alij supercilium terræ vocant. Nascitur in parietibus & humorosis locis. Hæc etiam herba callitrichon appellatur, de qua superius loquuti sumus, & quam antea posuimus.

1 Ad coli dolorem.

Herbæ polytrichi, quæ habet ramusculos quasi seta porcina, folia cum piperis granis nouem, & seminis coriandræ granis nouem. simul contrita cum vino optimo dabis bibere intranti in balneum. Facit & ad capillos mulierum nutriendos, si in oleo decoquatur.

DE HASTVLA REGIA. Cap. 52.

Hastula regia Græcè moloche agria dicitur.

1 Ad dysentericos.

Herbæ hastule regie radix cum vino trita potui detur dysentericis, statim sentient beneficium.

2 Ad ventris fluxum restringendum.

Herbæ hastule regie semen mixtum, cum aceto acerrimo potui datum, ventrem constringit.

DE PAPAVERE SYLVATICO.

Cap. 55.

Græci mecona ceratitin, alij aphroden, alij heraction, alij mecona agrion, alij mecona rhæada, alij anemonen & anemion, alij oxytonon, alij profopon, alij lethen, alij lethusan, alij oniron, Propheta basilicon persephonion appellat. Itali papauer album, papauer nigrum, papauer agreste, papauer syluaticum, folliculosum. Mecona Latini papauer dicunt. Eius alia est vsualis, quæ etiam folliculosa

vocatur: alia agrestis, & aliter rhœas appellata: siquidem ex ipsa fluit succus, quem appellant opium, vel quod facile florem dimittat. Alia ceratitis, siue aphrodes. Est igitur vsualis longioris capititis, atque semine albo. Agrestis verò, quæ rhœas appellatur, est capite sessili, semine nigriore. Alia aridior atque agrestior, cuius caput longius, atque flores rubri vel albi, semen fuluum, radix subalbida, longa, minimi digui robore, & colligitur verno tempore. Ceratitis verò nascitur in litoribus erecto thyrso atque hirtio, folijs insectis, hirtis, albis, flore pallido, fructu paruo uncatò vt cornu, semine nigro, paruo, radice valida, nigra, atque in superficie terræ. Item aphrodes, quæ appellatur heraclios, ex omni parte alba est: eius semen colligitur æstiuo tempore aridum.

I Ad epiphoras oculorum.

Herba papaueris syluatici fructum, id est, caliculos cum suo semine pisatum cum aceto oculis impones: sedabit dolorem.

2 Ad hemicranium & capititis dolorem.

Herbam papauer syluaticum pisatam cum aceto fronti impones, sedabit dolorem.

3 Ad eos qui non dormiunt.

Herba papaueris syluatici succo si quem perunges, seminum ei cum sopore obijciet.

DE OENANTHE. Cap. 54.

I Ad stranguriam.

Herba oenanthes radicem in puluerem redactam dato ad stranguriam in vini cyathis duobus: summe facit.

2 Aduersus tussim.

Oenanthes herba radicem dabis potui, vt supra: tussim sedat.

DE NARCISSEO. Cap. 55.

Narcissus à Græcis dicitur aneydros, autogenes, bolbos emeticos, Aegyptij emptonem, Propheta cynoglossan, Latini

ini bulbum vomitorium vocauerunt. Nascitur thyrso bipalmi, folijs porri similibus, sed paulo breuioribus, flore albo, interius croceo, vel in aliquibus purpureo, fructu siue semine ut in membranula nigro, * imagine bulbi.

1 Ad vulnera quæ ex se nascuntur.

Herba narcissi radix contusa cum oleo & farina, vice cataplasmatibus imponitur vulnere, & sanat mirifice.

2 Ad phthificos vel colicos.

Herbam narcissum tusam & potui datam, colicis vel tuſsientibus prodesse dicimus. Si autem volueris oleum facere, herba narcissi florem in oleum mittes, & perunges infirmum: miraberis rem certam.

DE SPLENIO ET LONCHITIDE.

Cap. 56.

Græcis dicitur lonchitēs, aliis hemionion, alijs scolopendron, alijs phrygia, alijs phrygitis, alijs philtrodotes, alijs teucrion, Propheta hema gales. Lonchitis folia habet rubra, flores nigros, comicorum vultibus hiscentibus similes, semen album simile lanceæ, latum, radicem similem dauici. Alijs virtutibus traditur etiam alia lonchitis similis scolopendria, cum aceto spleneticos medens in potu data.

1 Ad splenis dolorem.

Herba spleny radicem pisatam, & in puluerem mollissimum redactam, vino leniore potui dato, summam rem experieris. Constatque eam sic esse inuentam. Quum exta in sacrificio super eam essent proiecta, ferunt adhesisse leni, eumque exinanisse: propter hoc à quibusdam splenion vocatur. Item narrant quidam sues, qui radicem eius edierint, sine splene inueniri. Quidam ramis hyssopi surculoſam, folio fabæ eodem nomine appellant. Legunt autem eam dum flores, maximèque ex Cilicia & Pisidia montibus laudant.

DE POLIO. Cap. 57.

P 23

Græci polion, alij pseuxaspidion, alij achemenin, alij libanitin, alij melosmon, alij belion, alij leontocaron vocant, Ægyptij cathotis, Latini conulam, Martialis neptuniam. Due eius sunt species: alia est fruticosa atque inutilis, altera sylvestris frutice bipalmi, albo, folijs tenuibus, semine pleno, cum capitello in summitate paruulo, comoso, veluti cana capillatur a frangenti odoris grauissimi cum quadam incunditate. Nascitur locis asperis.

I Ad lunaticos.

Herbam polion conteres, & succum eius commiscebis cum aceto scyllitico, & perunges eos, curabuntur. Item pilulam eius & radicem in linteolo mundo, circa collum eius qui patitur, ligabis. Experimentum est valde optimum, Nos ipsi experti sumus.

DE VICTORIALA. Cap. 58.

Eupelios Græcè, daphnoides, hypoglossion, eupetalon, diglossos, nicephyllon, pelleon, Idea daphne, Samothracia daphne, Alexandrina daphne, nitrion, danaë, stephane alexandru, chamedaphne, carpophyllon, daphnitis: Latine peruinca, victoria folium, laurus Alexandrina, Macedonica, laurago, mustellago, terrestris vocatur. Frutex est sepius cubitalis, folijs ut myrtus, paulo maiorib. atque teneriorib. & non infractis, gustu remordentibus & incendiofis. His prædita est virtutibus.

I Ad phlegmata incidenda.

Herbæ victorialæ folia pisabis, & succum eius cyathis duobus dabis cum melle bibere ieiuno, mox phlegmata intercidet.

DE CCNSOLIDA. Cap. 59.

Græci xylophyton, symphyton, anachylin, anazetesin, Democritus hernostasin: Latini conferbã, consolidã, inulã rusticã, Galli alum. Alia est petrosa, lignosa omnis, incundi odoris, atque salinã prouocans, ramis origano & capitellis thymi similibus, radice longa, fulua, in robore digitali.

gitali. Est & altera quæ appellatur etiam pectis, habens thyrsum bicubitalem, geniculatum, inanem, in quo folia hirta, angusta & veluti longa cum adnationibus secundum geniculo, flore nigro, fructu siue semine floccorum corticis simili, pruritur mouete radices exterius nigras, interius argillosas, virtutis densabilis.

I Ad profluuium mulierum.

Herba consolidæ puluerem molissimè contritum potui dabis in vino, mox restringet.

2 Ad conuulsos vel intus ruptos.

Herba consolidæ radicem in cinere tepido coquito & ex melle ieiuno dabis ut edat sanabitur, & thoracem totum purgabit.

3 Ad stomachi dolorem.

Herbam consolidam si cum oxycaro edat, magnum beneficium sentiet.

4 Ad tussim.

Herbæ symphyti radices in caldaria decoques cū melle & pipere & castoreo ad quartas & in vino vetere ieiuno dato in potu. Hæc herba hoc argumentum habet, ut carne bubula concisa, & in caccabum missa, eius radices si miseris drachmas duas, cocta caro in unum coherabit.

DE ASTERIO. Cap. 60.

Græcorum aliqui asterion, alij asteriscon, alij aster a atticon, quidam bubonion, alij hyophthalmion vocarunt: Latini inguinalem, Punici derdum. Herba est lignosa habens virgas, & florem in summitate nigrum, tanquam anthermidis herbæ, capitellum ambitum foliolis stelle similibus, sed in thyrso folia longiora atque hirta, vel crassiora, & est laxatiua virtutis. Nascitur ubique inter petras & loca aspera. Hæc herba noctu tanquam stella in cælo sic lucet, ut qui viderit, ignorans dicat phantasma se videre, & mens plenus irridetur. Maxime autem à pastoribus pecorum inuenitur. Adhibetur denique inguinum tumoribus.

I Ad caducos.

Herbae asterij baccas si dederis manducare caduco luna decrescente, quum erit signum Virginis, & ipsam herbam laborans habeat in collo suspensam, remediabitur.

DE LAGOPV, HOC EST, PEDE, LE-
PORIS. Cap. 61.

Græci lagopum, Romani vocant eam herbam benedictam, leporinum pedem. Lagopus Græcis à similitudine pedis leporini dicta. Nascitur in pratis.

I Ad ventrem stringendum.

Herbam leporis pedem siccata, & in puluerem redactam, dabis potionem in vino non febricitanti, febricitanti vero in aqua calida, & mox ventrem stringet.

DE DICTAMNO. Cap. 62.

A Græcis artemedion appellatur, aliis cretice, alijs ephemeron, alijs *eldia, alijs beloacos, alijs belotocos, alijs dorcadion, alijs eubolion, alijs dipsacos, Italis *ustilagorustica, alijs labrum Veneris, Aegyptijs emenypse. Nascitur in insula Creta, monte Ida, folijs similibus pulegio, sed paulo maioribus, atque floccosis vel lanugineis adnationibus, & neque florem generat neque fructum. Item alia huic similis, quæ appellata est pseudodictamnus: nascitur plurimis in terris, similis acrimonia dictamni. Memoratur etiã tertia species apud Cretam dictamni, cū folijs similibus sifimbry, maioribus ramis & flore nigro, molli, similis virtute pseudodictamni. Harum denique multo efficacior est prima.

I Ad mulierem, si in vtero mortuum foetum habuerit.

Herba dictamni succum, si absque febricula fuerit, cum vino dabis bibere: si autem febricitat, dabis cum aqua calida, mox eiciet foetum sine periculo.

2 Ad plagas siue ferro, siue à sude, vel à serpentibus factas.

Herba dictamni succū in plagam infundat, & aliquid bibat, mox sanabitur. Ad serpentū autem morsum succum eius in vino bibat, & mox discutit venenum.

3

Si quis venenum sumpserit.

Herba dictamni succum cum vini hemina in potu sumat, mirificè facit. Tanta autem virtus est dictamni, ut non solū interficiat ubicunq; fuerint serpentes presentia sui, sed & si odor eius à vento sublatus fuerit, ubicunq; eos tetigerit, mox occidet. Fertur & hoc exemplū: Si caprea vel cervus in venatione telo percussus fuerit, quum peruenit ad herbam dictamnium, & ea pascitur, mox telum excutitur è plaga, & sanatur pascendo dictamnium.

4

Ad vulnera recentia.

Herbas dictamni & argemoniam & ambrosiam contritas cum butyro plagæ imposito, miraberis in omnibus dictamni effectum.

5

Ad vlcera & nomas.

Herba dictamnium imposita, vlcera, & putres nomas, & purgare & explere dicitur.

DE SOLAGINE MINORE. Cap. 63.

Herbam solaginem minorem, alij heliotropion appellant. Nascitur locis concavis, & cetera, ut supra cap. 49.

I

Ad lumbricos necandos & excludendos.

Herba solago minor siccata, & in puluerem redacta, & in aqua calida potui data, lumbricos occidet.

DE PAEONIA. Cap. 64.

Peonia à Grecis appellatur pentorobon, alij glycis, alij agloophotis, alij paonion, alij selemion, alij menion, alij panacos ceras, alij selenogonon, alij dichomenion, alij gludim, alij menogenion, alij theodonion, Itali peoniam, alij rosam fatuinam vocant. Peonia nomen inuentoris retinet. Nascitur Crete & Sicilia montibus, quæ Homerus, sacer autor, libris suis inseruit. Hæc herba in extre

nis bacculas habet amygdalixis similes, in quibus sunt gra-
ma cocco similia ad acinorum mali granati magnitudinē,
que noctu lucent tanquam lucerna. Plurimum noctu à pa-
storibus inuenitur & colligitur.

I Ad lunaticos,

Herba pæonia si lunatico iacenti ligetur in collo, statim
se leuat sanus. Et si eam secum portauerit, nunquā ei hoc
malum accidet.

2 Ad ischiaticos.

Herba pæonia radice partem alligabis lino, eumq; qui
patitur circumcinges, res est saluberrima. Et si eam in na-
ui habueris, tempestatem compescit, si mundus ea utaris:
est enim mirabilis.

DE PERISTEREO. Cap. 65.

Græci peristereon orthion, alij trigoniō, alij bunion, alij
hierā botanen, alij philrodoten, Egyptij thiophenges, Pro-
phætæ heras dacryon, alij herna gales, alij herna hermu, Pu-
nici zimicum, alij azirgozol, Itali cristam gallinaceam, alij
columbinam, alij ferrariam, alij exuperam matricalem,
alij herculaniam vocarunt. Vtique peristereon herba, siue
supina siue recta, nascitur ubique in planis & aquosis lo-
cis, radice simplici atque thyrso. Sunt autem ea columbis
esca admodum iucunda & familiaris, unde & hoc nomen
habent, & columbina dicuntur.

I Ad omnia venena.

Herba peristereei tritum puluerem si quis potum in vi-
no acceperit, omnia venena discutit. Quidam dicunt, quòd
& magi ea in arte sua utuntur, primum Homerus, deinde
Mithridates: & cum centauria potui data, omnia mala
medicamenta expellit, per aluum deducens.

DE BRIONIA. Cap. 66.

Græci brioniā, chelidonion, & melothron, & archezo-
stin siue apeiastellum, Itali unam taminiā, vitem albam,
agrisfolium, dentariā, Egyptij thodona, dardiadana, Syri
buc-

bugadesi, dinuprila, Daci dochlea appellauère. Herba brionia, virgultis atque folijs & corymbis vt vinfera vitis, sed omnibus hirtis, quæ se colligat vicinis fruticibus, fructu siue semine botruoso, longo, raro, fuluo, quo etiam tergo-
ra depilantur, thyrsos emittens prima informatione è radice qui sunt asparagis similes.

I Ad splenem.

Herba brionia in cibo data lienosis, per urinam lienem digerit & emendat. Hæc herba tam laudabilis est, vt in theriacas etiam potiones mittatur. Item si in capite vel in cinctu eam tecum portaueris, nulla mala te contingent.

DE NYMPHÆA. Cap. 67.

Græci nymphæam, proteam, caccabon, lotometrâ, rbopalon, androgynon, hydragogen, heracleon, Andreas nerion, Latini matrem herculaniam, algam palustrem, papauer palustre, clauum Veneris, digitum Veneris, aqua ductam dixerunt. Nascitur in aquis * stagnantibus, itaque inde nomen sumpsit, thyrso nigro, leni, folijs similibus herbæ ciboriæ, aquam ex parte superantibus, flore pallido, fructu siue semine lato, denso, atque gustu argilloso, radice stipidosa, nigra, acerrima. Est præterea alia nascens in Peneo Thesaliæ flumine, cuius flos niger est: radix alba & aspera.

I Ad dysentericos.

Herba nymphæa semen cum vino tritum in potu detur dysenterico, sanabitur mirifice. Item radices eius rades, & dabis manducare dysenterico diebus decem, curabitur. Item si succus cum vino anstero datus fuerit, ventris fluxum restringet.

DE CIRSIO. Cap. 68.

Græci cirsiion, alij acanthion, Latini spinam mollem appellant. Herba cirsiion thyrso est bicubitali, trigono inferius, summitate rotundo, cum thyrsiculis purpureis atque canescentibus, folijs hirtis, radice, vt Andreas memorat,

varicum dolores medente.

I Ad faucium dolorem.

Herbam cirsion cū sua radice si quis in collo portauerit suspensam, fauces ei nunquam dolebunt.

2 Ad interaneorum dolorem.

Herba cirsii tusa succus expressus & potui datus, interaneorū dolorem mirificè sanat. Lege eam mense Maio.

DE ISATIDE. Cap. 69.

Graci isatim, Prophetæ apision, Latini alutam appellauerunt.

I Ad morsum serpentis.

Herba isatidis folium contritū in aqua, & in plaga positum, adiunat, & dolorem tollit.

DE SCORDIO. Cap. 70.

Graci scordion, pleuritum, scordilon, dysosmon, calaminthen agriam, mithridation, Prophetæ hema podontos, hema ictinos, Latini trixaginem palustrem. Scordion habet thyrsos quadrāgulos: folia sapore red arguentia, quæ Graci stipica vocauerunt, amara, & odorem aliquem alij reddentia: flore rubro, & est virtutis mictualis.

I Ad neruorum dolorem.

Herba scordion trita, & cū oleo laurino subacta, dolorem tollit inuncta.

2 Ad serpentium morsus.

Herba scordion coquatnr, & detur ius eius cum vino potui: ipsa autem contusa in plagam imponatur, dolorem tollit.

3 Ad cottidianas, vel tertianas.

Herba scordion alligata circa corpus hominis, tollit cottidianas, vel tertianas.

DE VERBASCO. Cap. 71.

Graci phlomon, pycnitin, lichnitin, Latini verbasco vocant. Sunt eius species prima due. Harū est altera nigra, altera alba: cuius altera masculus, altera femina. Fæmi-

na igitur est radicis contorta, longitudinis cubitalis: thyrso tenero, leniter hirtio: folijs coliculi similibus, sed hirtioribus atq; albidis: flore viridi, & semine nigro. Masculus vero albidioribus folijs atque angustioribus, & fructu siue semine tenuiori. Item nigra folijs est latioribus atq; nigris. Item agrestis flore nigro, folijs herbae salviae similibus, virgis celsis. Item phlomidis appellatae sunt duplices, hirtae, terrae inherentes, rotundifoliae. Item quae appellatur lychnitis siue thryallis, quae nocturnis luminibus aptatur, folijs pinguibus. Sed omnium radices sunt virtutis redarguentis, hoc est stipticae. Nascitur locis sabulosis & aggeribus. Hanc herbam dicimus Mercurium inuenisse, & Ulyssi dedisse: cum deuenisset ad Circen, ut nulla maleficia eius timeret.

I Aduersus occursum malos.

Herbae verbascae virgulam qui se cum portauerit, nullo metu terretur, neq; bestiae, neque occursum mali molestabunt hunc.

2 Ad podagram.

Herbae verbascae contusa atque imposita, infra paucas horas dolorem efficaciter sedabit, ita ut etiam ambulare queat. Hanc impositionem auctores praecipui proficere affirmant.

DE HERACLEA, siue SIDERITIDE. Cap. 72.

Graeci heracleam, idem sideritin, idem buphtalmon, idem scorpiuron, idem curitin, idem aristerion, Latini ferrariam, alij cristam gallinaceam, alij herculaniam, alij exuperam patricalem vocant. Habet species tres, quarum altera thyrsis quadrangulis, redarguentis virtutis, nodis per intervalla variegatis, semine nigro, folijs asperis, & vocatur speciali nomine heraclea. Alia ramulis tenuibus, bicubitis, folijs ex utroque alternatis, atque in summitate sui scissis, cum capitellis in summitate ramorum

semineplenis. Tertia mollibus thyrsis, subalbidis, lenibus: flore phæniceo, paruo atque argilloso: folys coriandri similibus. Sed omnium supradictarum herbarū folia sunt virtutis glutinativa recentium vulnerum.

I Si quis in via tutè vult deambulare.

Herbam heracleam si tecum in via portaueris, latrones non timebis.

DE CHELIDONIA. Cap. 73.

Græcè chelidonion appellatur, Latine hirundinina. Eius species dua. Alia maior, alia minor, quæ etiam appellatur pyran agrion. Sed maior est tenuissimo thyrso tanquam scenigræci, cum folys impactis suis virgultis, mollibus atque subalbidis, circa quæ flores nigri. Succum facit croceum atque acriorem, & mordacem sensim, & amarum: fructum tanquam ceratia porrectiora atque tenuia, in quibus semina papauere maior a: item radicem ex una in plurimas euntem, atque in inferiores partes. Siquidem nomen chelidonia sumpsit ex hoc, quòd eo tempore semper florescit quo hirundines præsto sunt, quæ Græci chelidonas vocant, vel, ut quidam memorant, quòd nidis suis eandem hirundines ferant ob acuenos succedentium visus.

I Ad caliginem oculorum & scabredinem, & qui vulnera habent in oculis, & albuginem oculorum.

Herbæ chelidonia radicem pistabis cum vino vetere, & melle Attico, & pipere albo: & cum inuicem bene contritum fuerit, inunges deintus, caliginem discutit: ipsi experti sumus. Quidam de succo eius oculos sibi inungunt. Item caligantibus oculis succos eius vel flores expressos & mixtos cum melle Attico in vase æreo, leniter cineri feruenti commixtos de coctis que, singulare remedium ad caliginem oculorum facere certum est. Quidam succo tantum utuntur.

2 Ad parotidas.

Chelidonium cum axungia trita imponatur, sed ante aqua foueto.

3 Ad auriginem.

Herbam chelidonium trita cum aqua bibat, miraberis effectum.

4 Ad ambustum.

Herbam chelidonium cum sepo caprino conteres, & impones.

5 Ad capitis dolorem.

Herbam chelidonium ex aceto contritam illinito fronti & capiti.

6 Ad dentium dolorem.

Herba chelidonia radicem & cupressi folia trita, & tedam masculam aceto decoques, & tepesactum gargarizet.

DE STRYCHNO, siue SOLATA.

Cap. 74.

Græci strychnon hemeron, agria staphylen, thalian, manicon, perisson, anhydron, mâten, dorycnion, moly vocant: Latini bellonarium, vaticâ, apollinariam, somniferâ, strumum, cucullum. Strychni species sunt quatuor: quarum vocatur prima hortualis, que est odoris incundi, cum frutice crebro, fruticoso, & foliis nigris, maioribus ac latioribus ocimo, cum semine rotundo viridi aut nigro. Alia cacabum appellata, quâ Latini strumum appellauerunt, siue soporiferâ: & est foliis latioribus à prescripta, cum thyrsis post augmentum ultra terræ vicinitatem inanibus, & fructu siue semine in folliculis rotundis vesicæ similibus incluso, fuluo, rotundo, leni, simili vuarum acinis, quo etiâ coronarum venditores utuntur. Tertia, est que vocatur hypnotice, siue ut alij strychnon melanon, vel thalia, vel anhydron, agria staphyle, manicon, perisson, Latine bellonaria, somnifica. Frutex est, nascitur in petrosis locis, ra-

mos plurimos pandens stipidosos, & difficile fragiles, folijs plenos, ut mala cydonia, floribus rubris, & non minimis, semine in cannis, quas Graci lobas appellant, croceo: radice cū rubro cortice. Quarta est, quae appellatur manice, sed Latine furialis, eo quod furorem excitat. Nascitur in collibus, vel montuosis locis, thyrsos emittens decem vel duodecim vlnarum, siue, ut Graci, orgyrorum, cum folijs eruce similibus, sed paulo latioribus, superposito capite hirtio velut platani sphaera, sed maiore ac latiore, & flore nigro, cū quo semen siue fructum botruosum, rotundum, nigrum, habentem acinos decem.

1 Ad ignem sacrum.

Herbae strychni succus expressus cum aceto super illinitus, ignem sacrum mirifice curat.

2 Ad tumorem corporis.

Herbam solatam tusam, & cum oleo subactam impone, prodest.

3 Si mulier laborat inferius.

Herbae solatae succo se sublaueat.

4 Ad aurium dolorem.

Herbae solatae succum cū oleo * cymicino misce, & repetitum stilla in aures.

5 Ad dentium dolorem.

Herbae solatae baccas commanducet.

6 Ad sanguinem de naribus fluentem.

Herbae strychni succo lana intincta nares obtura, sanguinem mirifice stringit.

7 Ad alopecias.

Herbae strychni succus expressus cum aceto, & superillinitus, alopecias mirifice curat.

8 Ad capitis dolorem.

Herba strychnon cum oleo rosaceo, calefacta & stillata, mirifice capitis dolorem tollit.

DE SENEZIONE. Cap. 75.

A Græcis erigeron, geronteæ, hydrogeron vocatur, Latinis senecion. Thyrsum habet cubitalem, rubrum, cum tenuibus folijs leuiter in summitate scissis, & florib. nigellis, primo tempore celeriter scissis ac florentibus summo tenuis velut in canis, quos Græci pappus appellat, nos auos vocare possumus. Deniq; erigeron Græcè nominatur, quòd verno tempore canescat eius flos, ac tenuetur tãquam capillatura. Habet radicem tenuem atque inutilem. Nasctur in tectis, & circa parietes.

1 Ad vulnera quamuis vetustissima.

Herba senecion tusa & subacta cum axungia vetere, & imposita mirificè sanat vulnera.

2 Item ad vulnera.

Herba senecion, si mane eam adorans ex terra colligas, & tudas cum axungia vetere in plagã imposita, plagam aperit & expurgat. Item si eam simili more post meridiem colligas, & cum axungia vetere misceas, imposita plaga, aperit & persanat.

3 Ad pedum tumorem, & dolorem neruorum.

Herba senecion pistata cum axungia vetere, pedum dolorem tollit, & neruorum potentissimè sanat.

4 Ad stomachi dolorem.

Herba senecionis flosculi cocti bene & subacti, imponantur ut malagma stomacho, summè dolorem sanant.

5 Ad lumborum & coxarum dolorem.

Herba senecion per se trita, & ieiuno in potu data, valè dissimè prodesse fertur.

6 Ad podagram.

Herba senecion trita cum sale, & ut malagmatis genus apposita pedibus, aequè proficere certum est.

7 Si quis ferro percussus fuerit.

Herba senecion tusa cum axungia vetere sine sale, & facta quasi cerotum, & in plaga imposita, faciliè vulnus ad sanitatem perducit.

DE FILICE. Cap. 76.

Græci pterin, Latini filicem nominant.

I Ad vulnera.

Herbae filicis radicem pistatam in vulnus pones, & argemonia drachmas duas cum vino potui dato, mirificè curat.

2 Ad ramicem puerorum.

Herbam filicem, quã in radice esculi arboris inueneris, tunde eã cum axungia, & pãno inducens impone, & fasciã sursum versus ligabis, quinta die sanabitur.

3 Ad dolorem femorum, vel suræ.

Herba filice fumigabis loca. Item infantem languidum, si ex ea fumigabis, faciliè conualescet infans.

4 Ad splenem.

Herba filix cum radice sua decocta vsque ad tertias, & potui data, splenem consumit.

DE GRAMINE. Cap. 77.

Græci agrostin, alij hæmatico, alij amaxitin, alij agichon appellat: Latini gramen, alij affefolium, alij uniolã. Agrostis foliis parui calami similibus, atque virgultis per terrã serpētibus, geniculosis: radicibus geniculatis, dulcibus, atq; vulnerum virtutis glutinativæ. Harũ decoctio potui data, urinã mouet. Est & alia, quæ calam. agrostis appellatur, maior suprã dicta, hoc est agrosti: sed est melior in Parnasso nata, cuius flos urinam commouet, & eius radicis succus acuit visum.

I Ad splenis dolorem.

Herbam gramen decoques, & cum ea florem teres, & in panno linses, & pones super splenem, mox sentiet beneficium.

2 Ad

2 Ad epiphoras oculorum.

Herba gramen, quæ in se trifurcium habet, (nam & in plura diuiditur) de crescente Luna sublata plurimum valet. Repositam habeto diligenter, exinde lippire incipientibus ad collum ligato, celeriter imminentem epiphoram discutere & sanare dicimus.

DE GLADIOLÒ. Cap. 78.

Græci xiphion, alij phasganion, alij limnicen, alij machrophyllym, alij anactorion, alij arion, Latini gladiolum segetalem, & linguam ceruinam vocant. Est folijs gladio similibus, thyrso cubitali, floribus purpureis, radicibus duabus, paruulis, rotundis, altera in altera nata: quarum superior maior est, & acrioris virtutis.

1 Ad vesicæ dolorem, & ad eos qui vrinam non faciunt.

Herbam gladiolum effodias, siccatum corticem radicis eius conterito, & cum vini cyathis duobus & aqua calida cyathis quatuor immisces, & sic potui dabis, miram rem experieris.

2 Ad splenis dolorem.

Herbam gladiolum maturissimam lectam & siccata, & in puluerem mollissimum redactam, & in vino leuissimo mixtâ, potui datâ, mirificè dicimus splenem desiccare.

3 Ad coli, vel præcordiorum dolorem.

Herbæ gladioli baccas tritas ex caprino lacte (melius est asinino) repositas dato bibere, desinet dolor.

DE ROSMARINO. Cap. 79.

Libanotis alia est coronalis à * Forano appellata: item ab alyis icteritis, quam Latini rosmarinum appellant, tenues nutriës virgas, in quibus folia longa, tenuia, viridia. Alia est fructifera, quam etiâ Zeam* Foranus appellat, siue chamedyosmon, canchryn oxean, cãpsanema, macerinthê Prophetæ, Daci draconthos, Aegyptij semen, Zoroaster* theopnoen; Latini salutarum. Folia fœniculi similia.

sed aspera & rotatum terra prostrata, & boni odoris, thyrso cubitali, furcoso, cum umbraculis in summitate, in quibus fructum siue semen plurimum, album, angulosum, ac resinam resipiens, & cum fuerit masticatum feruorem commouens. Vocatur etiam canchrys semen suprascriptum: radicem verè tenuem formatam, thuris odorem simulantem. Alia infructuosa, que in ceteris suprascripta similis, sed neque thyrsum emittit, neque florem, neque semen: vocatur etiam ab alijs psoranthemis, taurorhithalmon, parthenion, vel, (ut Ægyptij) sacatos, item Prophete aposthenos, hydroselinos, Latini malum lentum, Thuscis susinum. Alia numero quarta, que similis est suprascriptis duabus, vocatur à quibusdam malobathron, ebefalutis, Latini ros terra, Ægyptij nacosthon, Prophete diosspneuma: semen nutriens circulatum, nigrum, odoratum, non incendiosum, radicem interiùs habens albam, exteriùs nigram. Sunt autem communiter omnes virtutis feruentis acerrime, magis in radicibus. Nascitur locis maritimis, & hortis. Antequàm thus sciretur, hac herba homines Deos placabant.

1

Ad dentium dolorem.

Herba rosmarini radix commanducata, dentium dolorem tollit: vel si succum eius in dente tenuerit, mox sanabitur.

2

Ad languentes.

Herba rosmarinus trita cum oleo languidum perunges, mox sanabitur.

3

Ad pruriginem in corpore.

Herbam rosmarinum terito, & succum eius cum vino vetere & aqua calida per triduum dabis bibere, sanabitur.

4

Ad hepatis, vel interiorum dolorem.

Herba rosmarini fasciculum cōcoques ex aqua, adicies illi amomum pusillum, ut spica nardi, & palmulas duas,

ruta

ruta coliculorum: in se coque, & aquam earum dabis bibere, sanus fiet.

5 Ad tussim.

Herbam rosmarinum cum piperis granis centum, mellis uncis duabus teres, & facies pastillos, & dabis unum mane & unum sero cum dormitum vadit: tussim sedat.

6 Ad interiorum dolorem.

Herbam rosmarinum viridem, aut aridæ puluerem dabis ut supra: mirificè facit.

7 Ad albuginem in oculis.

*Herba rosmarini * succum commisces cum melle Attico, & inunges, liberaberis.*

8 Ad vulnera recentia.

Herba rosmarinum contusa cum axügia, imposita optimè facit.

9 Ad tertianas.

Herbam rosmarinum contusam in calida aqua sub accessione dabis.

DE PASTINACA. Cap. 80.

A Grecis dicitur agrios staphylinos, alijs ceras, alijs dancion, Itali pastinacam rusticam, erraticam, & syluaticam. Nasctur in locis saxosis & aggeribus. Alia est hortualis siue seminalis, & viribus imbecilla. Alia agrestis, quæ appellatur etiam à quibusdam ceras, eo quòd cornu fingar: habet comam ut fœniculus, thyrsum tenuem, asperum, in quo umbraculum, & flores paruos tennes, quorùm in medio croceum germen, purpurei coloris, radicem bipalmem, robore digitali, odore incundam.

1 Ad mulieres, quæ partu laborant, & non purgantur.

Herbam pastinacam syluaticam decoquant, & de aqua eius se fomentent, sanabuntur.

2 Ad purgationem mulieris.

Herbam pastinacam syluaticam decoques, & cū eadē

aqua ubi cocta est, grana piperis trigintaquinque commisces, & dabis bibere, mox purgabitur. Faci autem, ut supra scriptum est, & ad dentium dolorem.

DE PERDICALI. Cap. 81.

Herbã perdicalem, Graci lysimachion, sideritin, alsinẽ, helxinen, parthenion dicunt: Latini muralem & parietariam, alij herculanã, alij vrceolariam, alij vitriaria appellat. Sed nomen sumpsit à perdicibus, siquidem ipsa ea aluntur. Vocatur etiã heraclia, & ixinos agrion, & alyis, & clybatis, & polyonymos. Nascitur in turribus vel parietibus. Habet thyrsos tenues, fruticosos, rubros, in quibus semina aspera, & folia linozosti herbæ similia, rotundiora tamen atque hirsuta & aspera, qualitate remordentia atque coherentia: est enim, ut Graci aiunt, virtutis stiptica. Denique ad similes causas, ac similiter ut arnoglossos herba adhibetur.

I Ad podagram.

Herba perdicalis coquatur in aqua, & ex eadem aqua fouebis pedes vel genua: deinde ipsam herbã tusam cum axungia impones pedibus, panno inductam, vel super genua, sanabit mirẽ. Nascitur in parietib. aut macerijs aut aggeribus.

DE MERCVRIALI. Cap. 82.

Mercurialis à Gracorum alyis linozostis arrhen, alyis hermubotane, alyis argyros, alyis argyritis, alyis arithryillis, aliquibus parthenion, quibusdã thelicon, alyis orchion, & chrystitis, arguminosque appellata est, Aegyptij aphlopho, Propheta hermu basilion, Itali mercurialem & testiculatam. Frutex est bipalmis, folijs ocimi similibus, atque ramis inanibus, cum furcis plurimis atque densis. Et est fœmina maior, quæ appellatur etiã theligonon, Latine mercurialis fœmina. Masculus verò vocatur mercurialis masculata, id est testiculata: & est minor atque rotunda, & veluti testiculis binis paruis circa exordium

ornata.

1 Ad ventris duritiam.

Herbam mercurialem coques, & trita ex passo dabis, statim detrahet, & stomachum purgabit. Aut semen eius tritum ex passo dato, idem detrahet & purgabit.

2 Ad menstrua cienda.

Herba mercurialis cum oleo irino vel rosaceo admota, mox prouocat sanguinem menstruum.

3 Ad epiphoras oculorum.

Herba mercurialis folia cum vino albo vetere impone.

4 Si aqua in aures introierit.

Herba mercurialis succum tepesfactum in aurem stillabis, mox liberabis eum.

DE RADIOLO. Cap. 83.

Herba radiolus, quã alij filicinam vocant, similis est filici que in lapideis nascitur, vel in parietibus, habens in folijs singulis binos ordines punctorum aureorum.

1 Ad capitis dolorem.

Herba radiolus contusa, atque antè curiosè depurgata, cum aceto scyllitico vsque adeò coacta donec appareat, perungito, capitis dolorem tollit.

2 Ad aluum concitandam.

Herba radioli radicem euulsam, & cultro corticem, purgatam, cum malua coquito, & ius earum bibatur: sine labore vel aliquo tedio ventrem deducit, & omnes estus.

DE ASPARAGO AGRESTI. Cap. 84.

Græci myacãtha, alij acanthillida appellauere, alij aspharagon, alij asparagon agrion, Latini corrudã, alij asparagum agrestem, alij asparagum rusticum, alij asparagum nostrum.

1 Ad vesicæ dolorem siue tumorem.

Herba asparagi agrestis radicem coque in aqua sextario, in pultario nouo ad quartas, & ieiunus diebus septem

Q ij

laborans sumat in potu plurimis diebus balneo utatur, in frigidam non descendat, neque frigidam bibat, mirificè sanat aтем experietur.

2 Ad dentium dolorem.

Herba asparagi succum in ore oportet continere.

3 Ad elephantiosos.

Herba asparagi radix cocta, contrita imponatur elephantiaco, liberabitur.

4 Ad renum dolorem.

Herba asparagi radix trita cū vino, & potata proficit.

5 Si quis maleuolus deuotauerit hominem.

Herba asparagi agrestis radice sicca cum aqua fontana delustrabis eum, & resolutus erit.

DE SABINA. Cap. 85.

Graci eam nerion dicunt, alij brathy, alij barython, Itali herbam sabinam atque sauinam, alij sabinam cupressum. Cupresso similis.

1 Ad morbum regium, siue auriginem.

Herba sabina cum melle & vino pota, auriginem discutit, cum vino trita idem facit.

2 Ad capitis dolorem.

Herbam sabinam diligenter tritam cum aceto & oleo rosaceo mixtam, capiti & temporibus illinitam, valde dicimus prodesse.

3 Ad carbunculos, vel ignem sacrum.

Herba sabina cum melle illinita, mirificè facit.

DE CYNOCEPHALIO, hoc est, capite siue cerebro canis. Cap. 86.

Graci cynocephalon dicunt, alij antirrhinon, alij bucranion, alij burrhinon, alij arnetheston, alij anarrhinon, alij pithecion, Propheta osireostaphen, Itali canis cerebrum, alij herbam simininam, alij venustam minorem, alij opalin gratam appellant.

I Ad epiphoras oculorum.

Herba canis cerebri radicem cum aqua decoque, & de eadem aqua subinde oculos foueto, celeriter lenit.

DE ERUSCO RYBOVE. Cap. 87.

A Græcis dicitur batos, siue batos idea, alijs cynosbatos, alijs syntrophion, alijs asyntrophon, Prophetæ hema ibeos, & hema titanu, Itali senticem, alijs rubum, alijs morum syluaticum, Daci mantiam, Ægyptij hemoos. Cynosbati species sunt duæ: altera enim est communis, omnibus nota: altera quæ appellatur idea siue cynos batos, quæ est mollis ac lenior comparatione prioris atque minoris. Nascitur sub arboribus umbrosis in terra.

I Ad aurium dolorem.

Erusci herba teneræ cymæ succus expressus, tepesfactus & instillatus, ab aurium dolore liberat & persanat. Certum est.

2 Ad hæmorrhoidas restringendas.

Erusci herba teneras cymas nouem, & myrthi syluaticæ cymas itidem nouem, mali granati sicci cortices tres pistes, & decoques simul in aqua, & cū tepuerit, fomentabis tunc anum. Hoc triduum facies. Mirifice restringit & sanat hæmorrhoidas.

3 Ad profluuium mulieris.

Erusci cymas teneras ter septenas decoques in aqua usque ad tertias, & per triduum ieiuna in potu dabis, ita ut cotidie renoues potionem.

4 Ad cardiacos.

Erusci folia per se trita imponuntur māmilla sinistra, & sic dolori resistunt.

5 Ad gingiuarum & labiorum vitia.

Erusci herba cauliculos teneros in vino decoquito, & ipsum vinum in ore contine.

6 Ad vnam remedium.

Erusci herba folia arefiat, in umbra, crematorum cinere in cochleario tacta resiliet, praesentaneum est.

7 Ad vulnera recentia.

Herbae rubi aut flos aut mora imponantur, sine collectionis periculo sanant.

8 Ad condylomata.

Herba rubus cum vino decoquitur ad tertias, eoque vino fouentur condylomata, & omnia vitia sedis.

9 Contra serpentium & hominum morsus.

Herbae rubi folia recentia trita imponantur.

DE MILLEFOLIO. Cap. 88.

Graeci myriophyllon & chiliophyllon, alij melophyllon, alij stratioticen, alij Achillon, alij chrysiton, alij ambrosia dixere, Latini millefolium, alij militarem, alij supercilium Veneris, alij acorum sylvaticum, Galli bellicocadium, videntianam, Daci diodelam. Nascitur in palustribus locis, thyrsa unius radice, molli, fuluo, ita coequato atque eliminato, ut manufactus videatur, folijs foeniculi similibus. Hanc herbam Achilles inuenit, unde vulnera ferro facta sanabat, & ob id Achilleos vocatur. Hac sanasse Telephum dicitur.

1 Ad dentium dolorem.

Herba millefolij radicem ieiunus manducet laborans dentibus.

2 Ad vulnera ferro facta.

Herba millefolium cum axungia pisata & imposita vulnera purgat & sanat.

3 Ad tumores.

Herbam millefolium contusam cum butyro tumoribus imponito.

4 Ad vrinæ difficultatem.

Herba millefolij succus cum aceto potus, mirè prodest & sanat.

DE RUTA HORTENSI. Cap. 89.

Græcis dicitur peganos & eriphion, Romani rutā hortensem appellat. Nota quidem hæc est omnib. herba, cuius est altera vsualis, altera agrestis, atque virtutis acrioris, sed utraque feruentissima comprobantur. Mutantur etiam nomina pro regionum varietate. Apud Cappadocas appellata est moly, à quibusdam armala, à Syris besasa. Memorant etiam ad Olcymum fluium appellari viperalem, eo quòd interfectibilis earum comprobetur.

1 Ad sanguinem de naribus profluentem.

Herbaruta frequentius odorata, sanguinem de naribus mirificè restringit.

2 Ad inflationes.

Herba rute hortensis cruda paululum edito, vel in portione sumito.

3 Ad stomachi dolorem.

Herba rute semen cum sulphure vino & aceto ieiunus gustato, prodesse dicimus.

4 Ad inguinum dolorem.

Herbaruta viridis coquatur ex oleo, deinde commisceatur cera, & ut cerato in linteolo utitor.

5 Ad epiphoras oculorum.

Herbaruta cum polenta bene trita, & imposita lenit epiphoras: nam & radix eius contusa & inlita eas emendat.

6 Ad caliginem oculorum.

Herba rute rorem matutinum, aut matutino madentis succos collectos in vasculo habeto, & ex eo inuges. Eadem & carbunculis ex aceto tusa imponitur.

7 Ad morsum canis rabidi.

Herba rute pondus denariorum sex ex vino bibatur: plaga verò imponatur rute folia trita cum melle, sale & pice: liberabitur,*

8 Ad cardiacos.

Herba ruta fasciculus cum rosaceo decoquatur, adiecta aloës uncia, & olei perunctio dolorem sistit.

9 Ad lethargicos excitandos.

Herba ruta trita ex aceto infundatur fronti. Eadem ignem sacrum, ex aceto & oleo illinita sanat.

10 Ad oculorum aciem.

Herba ruta folia subinde ieiunus manducet. Aut herba cum vino trita potui data antidotum est.

11 Ad profluuium mulieris.

Herbam rutam circumscribe auro & argento & ebo- re, & sublatam eam alligabis infra talum.

12 Si fluit semen.

Herba ruta manducetur ex vino cum liquamine.

13 Ad capitis dolorem.

Herba ruta ex vino potui detur, & trita capiti instilletur cum aceto, & rosaceo oleo.

DE MENTASTRO. Cap. 90.

Græci calaminthen, alij glechon agrion, alij hedyosmon, alij osmiten. Egyptij this Osthanes, Prophetæ gonō Apol lonos, Latini mentastrum vocant, alij nepetam, Hispani creobula, Galli mentam. Huius species tres memorantur. Est enim sylvestris folijs ocimi similibus atque subalbidis, & ramis cauliculatis cum flore purpureo. Secunda species appellatur agreste pulegium, quia odore illi similis est, & folia pulegio similiter formata, sed maiora: quam specialiter Latini, ut supra diximus, nepetam vocant. Tertia est cum folijs mentæ similibus, longitudine à prædicta porrectioribus, thyrso atque ramis maioribus, sed inferioribus effectu. Omnium acriora sunt folia gustu, atque incendiosa.

I Ad aurium vermes.

Herbæ mentastri succus cum vino austero mixtus, & in auriculam coniectus, vermes natos necare creditur.

2 Vt scias in cuius stellæ tutela sis.

Herbam mentastrum tolle mundus, in linteolo mundo habeto, & quando in pane cocto granum frumenti integrum inueneris, simul cum herba ponito, & preceris septem stellas, id est, Solem, Lunam, Martem, Mercurium, Iouem, Venerem, Saturnum, & sub puluino pone, ut tibi per quietem ostendant, in cuius stellæ tutela sis.

3 Ad elephantiosos.

Herbæ mentastri folia frequenter commanducato: sanare certum est.

DE EBULO. Cap. 91.

Græci chamæactē dicunt, alij chamæscen, alij mecon aphroden, alij agrian acten, alij euboicen, Galli ducone, Daci alma, Itali ebulum. Ramis rotundis digitalibus terre prostratis, succo plenis: folijs lenticulatis, fructu siue semine rotundo, radice tenui.

1 Ad calculosos.

Herba ebulum tenerum cum folijs tritum ex vino potui datum, calculos expellit.

2 Ad colubri morsum.

Herbam ebulum tene, & antequam succidas eam, ternouies dices, Omnia mala bestię canto: atque eam ferro quam acutissimo secundum terram trifariam præcido, & id faciens, de eo cogitato cui medeberis: reuersus ita ne respicias post tergum, & ipsam herbam contritam morsui apponito, statim sanabitur.

3 Ad hydropicos.

Herbæ ebuli radices conteres, & eius succum expressum cyathis quatuor ex vini sextario semis potui semel in die dato, hydropicis validissimè proderit: per anum enim humor omnis detrahatur.

4 Ad splenis dolorem.

Herbæ ebuli radicem siccata, & in puluerem mollissimam redactam, ex vini cyathis quatuor, pulueris cochleæ

riã tria, in limine stās bibat, & ebulum semper secum habeat sine ferro lectum.

DE PVLEGIO. Cap. 92.

Græci blechon, alij glechon, alij leucanthon, alij dorcidion, alij * poludon, alij parthenicon, Propheta pantagathon, Osthanes dimoron, Latini pulegium. Quam vim pulegium secum habeat, multi ignorant. Duo genera eius sunt, masculus & fœmina. Masculus florem album habet, fœmina rubeum, siue purpureum. Vtrunque utile est, & mirabile: virtutis acerrime & feruentis. Vocatur ab aliquibus blechon, eo quòd sit balantum animalium floris sui tempore pascuosa. Hoc autem in se mirabile habet, quod maximis æstatis caloribus floreat, quum ferè alia herba arescant.

1 Capiti ne noceat æstus aut frigus.

Herbam pulegium tecum aut super aurem, aut sub annulo portato. Hoc & hyeme tota facias, nec grauedinem senties, nec perfrictionem.

2 Ad intestinorum infantium dolorem.

Pulegium & cyminum tritum ex aqua super umbilicumposito, continuo sanus fiet.

3 Contra nauseam stomachi.

Pulegium tritum, vel in aqua maceratum, cum aceto potui dabis: nauseam stomachi sedat.

4 Ad veretri pruriginem.

Pulegium in aqua feruente maceratum tãdiu, donec bibi possit aqua, optimum est, & pruriginem sedat.

5 Ad ventris dolorem.

Pulegium commãducatum, & in umbilico positum, religatum, ne excidat, continuo dolorem discutit.

6 Ad tertianas.

Pulegy ramulos tres lana inuolutos odoret ante accessionem. Quòd si quis coronam pulegy in capite habuerit, dolorem sedat.

7 Si infans in utero mulieris mortuus fuerit.

Pulegij codas tres recentes qua adolent suauiter, tritas in vino vetere optimo, sextarij quartario da bibat, liberabitur.

8 Ne in naui nausees.

Pulegium & absinthium simul contere ex oleo & aceto, & nares frequenter frica.

9 Si mulier minus purgatur.

Pulegij pondus semiuncia in oxymelite cyathis duobus mane ieiuna bibat.

10 Si secundæ à partu non sequuntur.

Pulegij tres discinge codas, & in vino bono da bibat.

11 Ad vesicæ dolorem, vel calculum.

Pulegium in vini cyathis duobus bene contritum ieiunus bibat, & continuo in solium descendat: intra paucos dies sanat, & calculus pellitur.

12 Si cui cor aut pectus dolet.

Pulegium in aceti cyathis duobus ieiunus bibat.

13 Contra spasmus.

Idem faciat, si spasmus molestus fuerit.

14 Si mulier obticuerit.

Pulegium contritum, & in pulnerem redactum, lana conuolutum subiciatur ab obstetrice.

15 Ad inflationem stomachi, vel intestinorum.

Pulegium ex aqua calida contritum, vel ex vino, aut per se dato: rem miraberis illicò.

16 Ad morbum articulorum.

Pulegium in oxymellis quartario vel cyathis tribus ieiuno da bibere: eyciet bilem, & saniem albam. Idem faciet, ut facile respiret.

17 Ad splenis dolorem.

Herbã pulegium decoque ex aceto, & id acetum calida

permixtum potui dato. Caterum ne quid pulegij pregnantii dederis.

18

Ad ischiam, vel coxarum dolorem.

Herba pulegio & pipere equis ponderibus tritis, in balneo perfricabis ubi dolet.

DE NEPETA MONTANA. Cap. 93.

Græci eam minthen agria, alij minthen orinon, alij dianlan, Propheta herna hammonos, alij conon hammonos, Itali nepetam montanam, siue syluestrem.

1

Ad morsum serpentis.

Herba nepete montana ex vino trite succus expressus cum vino potui datur, & eius folia contrita plage utiliter imponuntur.

2

Ad tertianas vel quartanas.

Herbam nepetam montanam in puluerem redactam sub accessione dabis in aqua calida bibere, liberabitur.

DE PEUCEDANO. Cap. 94.

A Græcis dicitur peucedanos, quibusdam sison agrion, alijs agriophyllon, Propheta agathon demora, Latini pinastellum, alij satinariam vocarunt. Thyrsus habet ut fœniculus, radicem magnam & nigram grauißimi odoris, succo plenam, atque secundum ipsam coronam densam, florem nigrum. Succus autem in ea processu temporis augetur, & propterea aliquando præsecta molli radice defluit, atque in umbra deponitur seruanda. Sole namque vires amittit, sed probatur melior esse flauus & feruens gustatu, & odore grauis, ut in Sardinia & Samothracia.

1

Ad serpentes fugandos.

Herba peucedanum arcet serpentes odore suo. Item cum vetonica & adipe ceruino aut medulla aceto mixto, & morsui imposta, medetur.

2

Ad phreneticos.

Herba peucedanum cum aceto capiti infusa summe facit.

facit.

DE INVLA CAMPANA. Cap. 98.

Græci panacem Chironion, alij panacem centaurion, alij Helenion, Latini inulam Campanam appellat. Habet folia amaraco similia, flores aurofos, radicem tenuem, non altam, acerrimam gustu, medetur serpente vexatos.

1 Ad vesicæ dolorem.

Herba inula, & apij semen, & asparagi, & fœniculi quoque radices in unum trita, & in tepida potui data, efficaciter profunt.

2 Remedium ad cruciatus dentium.

Herbam inulam ieiunus cõmanducet, dentes confirmat.

3 Ad lumbricos.

Herbe inula folia ex vino trita, mirificè quum bibuntur necant lumbricos.

DE CYNOGLOSSA. Cap. 96.

Græci cynoglosson, alij * phrygian, alij hemionion, alij splenion, alij caballion, alij scolimum, alij pyrgin, alij leucrion, Egyptij Zenis, Itali linguam canis, alij sublabium, alij linguam Macedonicam.

Ad morsum serpentis.

Herba cynoglossa contrita, & ex vino sumpta, veneno resistit.

2 Ad quartanas.

Herba cynoglossa, que folia quatuor habet, pisata, & ex aqua potui data, prodest.

3 Ad eos qui minùs audiunt.

Herbe cynoglossæ succum ex passò, & oleo tepesactum in aurem stillato, mirè sanat.

DE SAXIFRAGA. Cap. 97.

A Græcis dicitur adiantos, alijs scolopendrion, quibusdam scolymos, nonnullis scoliprochos, asplenon, & prochos agrios: Egyptij phepere, Itali saxifragam, alij vitem canam, alij apruco, alij lampago vocant. Nascitur

in montibus, locis saxosis, virgultis nigris, lenibus cum splendore, bipalmis, folijs ut coriandrum scissis in summitate.

I Ad calculosos.

Herbam saxifragam contritam ex vino bibendā dato febricitāti ex aqua calida: tam presentem effectum exhibet (nos ipsi experti sumus) ut eodem die perfractis eietisque calculis ad sanitatem perducatur.

DE HEDERA NIGRA. Cap. 98.

Græci eam dicunt cisson melan, alij cissaron, cission, nyssionve, alij chryson meton, Galli bolussellon, Daci arborriā, Latini hederam nigram.

I Ad calculos pellendos.

Hederae baccas aut septem aut nouem contritas, & ex aqua potui sumptas, mirificè calculos in vesica congregatos frangere, & extrahere per urinam certum est.

2 Ad capitis dolorem.

Hedera succo cum oleo rosaceo mixto, & cum vino, tempora, vel frontem perfricabis: sedat dolorem.

3 Ad splenis dolorem.

Hedera nigra grana primò tria, secundo quinque, tertio septem, quarto nouem, quinto undecim, sexto, tredecim, septimò quindecim, octauò septemdecim, nonò decem & nouem, decimò viginti unum, in vino bibantur, diurnis diebus: si febricitat, in aqua calida, maximo auxilio lienosis auxiliatur.

4 Ad phalangiorum morsus.

Hederae radice succus bibatur, item ulceribus hedera ex vino decocta imponatur: mirè sanat.

5 Ad nares graueolentes.

Herbae hederae succus bene colatus in nares infunditur, & nares malè olentes emendat.

6 Ad aurium vitia, & eos qui minus audiunt

Herba

Herba hederæ succus mundissimus cum vino instillatus medetur.

7 Ne caput à Sole doleat.

Hederæ folia mollissime trita cum aceto & oleo rosaceo aduersus omnem capitis dolorem fronti illinitur.

DE SERPILLO. Cap. 99.

A Græcis dicitur herpillos: aly χ yois, aly polion, & Egypty mernopnos, Latini serpillum, aly cicer erraticum, aly cicer rusticum. Eius est alia hortualis siue vsualis, humi serpens cum folijs atque ramis origani similibus, albidioribus quidem, atque sampsuchi odorem fingentibus. Alia agrestis, quæ etiam χ yois appellata est, non in solo serpens, sed directa atque stanti positione subrecta cum ramis tenuibus atque* horrentibus, longitudine bipalmi, & folijs paruis & angustis tanquam ruta, sed paulo longioribus, atque plenioribus & angustioribus: floribus quoque omnibus in virgis constitutis, in summitate purpureis, remordentibus linguam, odore incundo, radice inutili. Nascitur in petris, vehementior est autem quam rubea, quæ seminalis, siue hortualis appellata est.*

1 Ad capitis dolorem.

Herba serpilli succo cum oleo & sale fricta, & in puluerem redacta, omnibus commixtis caput perunges, sanabitur. Item serpillum decoctum in aceto tritum illinitur temporibus & fronti.

2 Ad combustum.

Herba serpilli & anchusæ surculi unciam, spuma argenti uncias tres cum rosa in mortario teres, cera puniceæ adipis vrsini & ceruini semilibram, simul decoques, cola bis bene, & impones: combustur as perfectissime sanat.

DE ABSINTHIO. Cap. 100.

Græci absinthion, barypicron cognominant, Romani absinthium rusticum, & Egypty somi appellant. Est porro absinthium omnibus cognitum, cuius probabilis genus est

R

Ponticum, virtutis acerrima, feruentis & redarguentis amarum. Nascitur locis cultis & montuosis & saxosis. Nascitur & in Taurus monte Cappadocia. Est prae tere à aliud absinthium marimum, quod quidam seriphion vocant, plurimum in Taphosiri Aegypti prouincia, tenuioris fructus aut seminis à supradicta, & angustioribus foliis, neque sic amarum, sed odoris grauioris.

1 Ad periculum fungorum.

Herba absinthij succum ex aceto bibat. Hoc Serotinus vir centenarius euasit, quum esset à fungis tentatus.

2 Ad liuores tollendos.

Herbam absinthium in aqua & aceto decoctam & inductam panno, impone: si corpus tenerum fuerit, ex melle imposito.

3 Ad lumbricos.

Herba absinthij & marrubij & lupinorum paria pondera in aqua mulsa cocta, vel in vino austero, bis aut ter in umbilico imposita, necant lumbricos.

4 Ad inguinum vel intertriginis molestias.

Herba absinthij & marrubij surculum sumito, & in semicinctio tecum portato, sanaberis.

DE SALVIA. Cap. 101.

Graeci elelisphacon, alij crosmin, alij bechion, alij phacon, alij sphagon appellauerunt, Aegyptij anusi, Latini saluiam, alij tussilaginem, alij corsaluum vocant. Elelisphacos agrestis grauioris est odoris. Vsuualis verò, quae est boni odoris ac lenioris, salvia vocatur. Est igitur frutex siue sarmentum longitudine porrectum, sub albidum, virgis maioribus & quadratis, cum folijs paulò asperis, odoris boni, & fructu siue semine in summitate ramorum simili ormino agresti. Nascitur asperis locis: & est virtutis redarguentis cum acrimonia, quae denique pro dictamno saepe venenum eicit.

r Ad

1 Ad veretri pruriginem.

Herba salvia decoquatur, & de ea aqua veretrum inferetur.

2 Ad pruriginem circa anum.

Herba salvia decoquatur, & de ea aqua inferiores partes fomententur, sedat pruriginem summè.

DE CORIANDRO. Cap. 102.

Græci coriannon, alij corion, Latini coriandrum, Aegyptij ochion nominant. Omnibus notum, & frigida virtutis est.

1 Ad lumbricos.

Herba coriandrum coquatur ad tertias in oleo, & in anum mittatur.

2 Mulier vt citò pariat.

Coriandri seminis grana undecim aut tredecim in linteolo mundo de tela alligato: puer aut puella virgo ad femur sinistrum prope inguen teneat: & mox vt per actus fuerit partus, remedium citò soluat, ne intestina sequantur.

3 Ad frigora & omnes febrium typos.

Herbam coriandrum ubi manè videris ad olitorè propositum, accedes ad eum, & projicies denarium, & tolles fasciculum de coriandro: sed noli nominare, & portes tecum usque dum hora suspecta veniat: quum autem illa transierit, & nihil tibi prouenerit, sub sero projicias illum post te dum ambulas, & noli post te respicere, liberabit te.

4 Ad pulices.

Herba coriandri aquam in domo sparge.

DE PORTULACA. Cap. 103.

Agræcis dicitur andrachne, alij theomna, alij cappara, alij andremas: Propheta hema areos, Daci lax, Aegyptij mothmutim, Latini portulacam, alij poreastrum, alij illecebram, nonnulli amaranthon vocarunt.

Portulaca nota est omnibus: frigida virtutis, atque redarguentis.

1 Ad* sanguinis niuium profluuium.

Herba portulaca sumpta & per se, & cum oxycaro, bene facit.

2 Ad stomachi inflammationem.

Herba portulaca purgat, & in aceto sumpta mirè inflammationem tollit.

3 Ad duritiam stomachi.

Herbam portulacam comedat, mirificè facit ad duritiam stomachi.

DE CEREFOLIO. Cap. 104.

Græci paderota vocant, alij* boopes, alij arctophyllon, Latini cerefolium.

1 Ad stomachi dolorem.

Herba cerefolij viridis cymas tres colliges, & pulegium in ligno teres, & mellis cochlearium commisces diligenter, & papauer viride pariter, & induces stomacho: liberabitur.

DE SISYMBRIO. Cap. 105.

Græci sisymbrium, alij stephanon aphrodites, alij herpillon mega, Latini terralem, austeralemve, alij mentham veneream appellant. Est quidem similis mentha, sed latioribus folijs, atque odoris summi, & virtutis feruentis.

1 Ad vesicæ dolorem & stranguriam.

Herba sisymbrij contriti exceptos succos* scrupulis duobus, febricitanti ex aqua calida, non febricitanti ex vino potui dato mirè remediaberis..

DE OLVSATRO. Cap. 106.

Græci smyrnion vocant, alij hipposelinon, alij selinon agrion, Latini olusatrum, Egyptij denterobon. Radice intus alba, foris nigra, stomacho commoda, non valida: thyrso molli, cauo atque celso, veluti scripturis notato, quas Græci grammæ vocant: folijs latis atque rubris, in quibus coma libanotidi similis: semine nigro, longo, acri, accumulato, masti-

maſticatione atque odore aromata ſimulanti : virtute medicinalis.

1 Ad veſicæ dolorem & ſtranguriam.

Herba olufatrum trita ex paſſo, in potu ſumpta, ſtranguriam potenter emendat.

2 Ad purgationem mulierum.

Herba olufatri ſemen ex mulſo potui dabis, fœminas purgat.

DE LILIO. Cap. 107.

Græci crinon vocant, alij lirion, Latini liliū, alij roſam lunonis.

1 Ad morſum ſerpentis.

Herba lily bulbū conterito, & expreſſos ſuccos potui dato: ipſum etiam bulbū tritum morſui adponas, mirabiliter ſanabitur.

2 Ad luxum.

Herba lily folia tuſa & impoſita efficaciter ſanant, & ſi tumor fuerit, ſedant tumorem.

DE TITHYMAILO. Cap. 108.

*Tithymalli ſpecies ſunt ſeptem, quarum alia maſculus, ſive characias appellatur, vel cometes, aut amygdaloides, atque gobios, helioſcopos, meconitis, alpos: Latini balteū, lactucam marinam, Propheta gonon areos. Alia fœmina, quam myrtiten, vel caryitem, aut myrſi, item appellant, Romani mutilaginem caprariam. Tertia paralios ſive tithymalis, peplis tithymalis, aut paralion mecon. Quarta helioſcopos, dendritis tithymalis, Latine cicer columbinum & caprago dicitur. Quinta cypariſſias. Sexta dendroides. Septima platyphyllos, ſive perſites: Propheta Aſclepiū diadema, Latine * tritum appellatur. Characias igitur naſcitur in collibus & montuoſis locis, thyriſis ultra longitudinem cubitalem, rubris, ſucci acrioris atque albi, folijs oliuæ ſimilibus, paulo anguſtioribus, ſed longioribus: comæ in ſummitate ſunt * ſchoeni ſimiles, virgulis porrectis, in*

quibus veluti caliculi cum semine: radice longa. Educit fel atque phlegma eius succus subtus ventrem, potui datus obolis duobus cum posca, cum mulsō autem etiam vomitum movet: item emortuos dentes & exesos tollit. Fœmina autem asperis nascitur locis, & alba est: folijs similibus myrti, paulo maiorib. ac firmis & acutis, in summitate spinosis, virgultis bipalmis: fructu siue semine nuci simili, qui leniter arguat gustu: ac singulos per annos renascatur. Eius succus plus est vomificus, minus tamen à supradicto. Item par alios appellata, nascitur circa mare ramis bipalmis, erectis, rubris, quinis vel senis è radice venientib. in quib. folia parva, angusta & longa cum capitello in summitate denso, parvo, in quo semen erui simile, sed varium, floribus albis ex toto, atque succo virtutis superioris. Item helioscopos appellata nascitur in hortis, ramis è radice venientib. quatuor aut quinque, bipalmis, tenuibus, rubris: folijs portulacæ similibus, paulo tenuiorib. ac rotundis, capitello anethi similis, fructu siue semine velut in folijs, coma quam Dei solis motib. vel circumflexionibus convertat, virtute supradictæ similis, sed paulo vehementiore. Item cyparissias thyrso bipalmi, nigro aut subrubente, foliis pini similibus, sed paulo mollioribus atque tenuioribus. Item dendritis nascitur in petris, latior atque rubrior predictis folijs myrti tenuioris similibus: fructu siue semine ut characias. Item platyphyllos similis est * phlomi formâ atque virtute.

I Ad interiorum doïorem.

Herba tithymali frutices tere, & ex eodem succo mitte caclearia duo in cyathos* duos vini, & dato ieiuno bibere, sanabitur.

2 Ad verrucas tollendas.

Herba tithymali lactem mixtam cum batrachij herba succo si in verrucas imposueris: tertio die sanabit.

3 Ad fistulas.

Herba tithymali succum cum vino mixtum super expr^o mito, deinde ceteris fomentis obligato.

4 Ad *lentiginem, hoc est lepram.

Herba tithymali florem cum resina decoque, & leprosum illine, non sinet crescere.

DE CARDVO SYLVATICO.

Cap. 109.

Græci erysiceptron, alij ixian, alij * pancration, alij chamaleonem, alij cnidium coccum, alij volophonon, alij cynomazon, alij cynozolon, alij ocymoides, Latini carduum * varium, carduum irinum, carduum lacteum, carduum nigrum, alij vertilaginem, vstilaginem. Nasctur in pratis & secus vias. Chamaleon herba est, alia nigra, alia alba, quæ etiam ixia vocatur: siquidem in ortu canicula quibusdam locis secundum eius furcas album viscum reperiatur. Habet folia supra radicem crebra, aspera, spinosa, atque terra prostrata, simul cum thyrso solam spinam in medio mittit, carduo similem, flores purpureos tenues atque tenso, ac deinde albescentes, fructum sine semen cnici herba similem, radicem robustam, albam, ex alto mollem, graueolentem, gustu dulcem. Item nigra, quæ etiam cynozolon à * Forano & Dioscoride est appellata, siquidem præfocet non aliter quàm synanchica passio. Habet folia tenuiora atque breuiora, rubra, pinguiora, thyrsus robore digitali, longitudine sæpe palmorum quatuor, fuluastrum, ex quo umbraculum tenue cum floribus spineis, radice valida, nigra, densa, aliquando etiam exesa vel corrosa, fuluastra, quæ interius masticata remordeat. Vocatur autem chamaleon, propter foliorum varietatem.

1 Ad infirmitatem stomachi.

Herba cardui syluatici, quam habet in capite summo medullam viridem, dato ex oxycaro edat, liberabitur.

2 Vt occurfus malos non timeas.

R iiii

Herbam carduum syluaticum, si Sole nouo fuerit Luna in Capricorno, tolles: & quandiu tecum portaueris, nihil mali tibi occurret.

DE LVPINO. Cap. IIo.

A Grecis vocatur hermos orinos, à Romanis lupinus montanus. Nascitur secus sepes, aut locis sabulosis.

I Ad lumbricos & tineas.

Herbam lupinum montanum contere cū radice, & dato ex aceto cyathum unum bibere, sine mora eijciet lumbricos. Item infanti cum absinthio tritum in umbilico impones, liberabitur.

DE LACTERIDE. Cap. III.

*A Grecis dicitur lathyris, coceos gnidios, aly chamaeam dicunt, aly * eupolin, aly * epantermon, Egyptij oretim, Itali citocacium, aly lacteridem nuncuparunt. Nascitur locis cultis & sabulosis: thyrso cubitali, roboris digitalis, inanis, cuius in summitate furca atque folia longa vt in aristolochia: fructu in summitate ramorum trigono, & veluti rotundo vt capparisi, in quo tria semina obrecta folijs abinuicem discernuntur, rotunda, & eruo maiora, quae depurgata spolijs depositis alba reperiuntur & dulcia.*

I Ad duritiam ventris.

Herbae lacteridis semen, quod est granum, dabis ex eo purgata grana octo potui in aqua frigida, & mox aluum concitat.

DE LACTUCA LEPORINO. Cap. II2.

Nascitur lactuca leporina locis sabulosis. Lepus cum estate à nimio deficit estu, hac herba remediatur, ideo lactuca leporina dicitur.

I Ad febricitantes.

Herbam lactucam leporinam suppones sub puluino infirmo nesciente remediabitur.

2 Si pili oculis obstant.

Herba lactuca leporina pilos oculis obstantes summe relegat.

DE CUCUMERE SYLVATICO. Cap. 113.

*Græci elaterion, alij sicyonagrion, alij * grynō, alij balin, alij bubalion, alij scorpion, alij pherombron, alij peucedanō, alij notion, Itali cucumerem anguinum & cucumerem syluaticum, Prophetæ hema ictinos, Punici cussimezara. Nascitur locis arenosis, & maritimis, & calidis: folia simulans cucumeris vsualis cum virgultis breuioribus, radice alba, magna, & fructu longitudine digitali. Totus autem fructus longitudine amarissimus.*

1 Ad neruorum dolorem & podagram.

Cucumeris syluatici radices in olei cibary pondo tribus decoques ad tertias, & exinde perunges: sanabuntur.

2 Ad abortum.

Herbæ cucumeris syluatici radices in aqua ad tertias coquantur, & inde se sublauet. Si quis autem ieiunus fructum eius ediderit, periclitabitur: ideoque quisque abstineat, neque manducet.

3 Ad tumores & collectiones.

Cucumeris syluatici radix cum polenta aspersa tumores spargit.

4 Ad humorem aurosum.

Herbæ cucumeris syluatici contrita succum expressum in nares contra Solem iaciat, omnem humorem aurosum per nares eyciet. Cum aceto decocta valet contra podagram.

DE CANNABI SYLVATICA. Cap. 114.

Cannabis alia est vsualis, alia agrestis, quam nonnulli hydrastinam, Itali terminalem appellitant. Radice similis althææ, quam nos ibiscum appellamus. Nascitur locis asperis, & secus vias ac sepes.

1 Ad mamillarum dolorem.

Herbam cannabem syluaticam tusam cum axungia imponas, discutiet tumorem: & si collectio fuerit, exsparget.

2 Frigore exustis.

Cannabis syluatica fructum tritum cum vrtice semine subiges aceto, & eis impones.

DE RUTA MONTANA.

Cap. II5.

Græci peganon orinon, Itali rutam montanam vocauerunt. Nascitur in montibus, locis asperis.

1 Ad caliginem oculorum & vlcera.

Herba ruta montana rosida folia decocta in vasculum vitreum mitte, & vinum vetus admisce, & sic inunge.

2 Ad præcordiorum dolorem.

Rutam syluaticam contunde in vase ligneo, deinde de puluere tribus digitis quântum prehendere potueris, mitte in calicem, & vini cyathum vnum, & aquæ calidæ cyathos duos: da bibat, & contineat se in lecto modicum, mox sanus erit.

3 Ad hepatis dolorem.

Herba ruta syluatica manipulum in olla noua & aquæ heminis tribus, mellis tantundem adiecto, fac inferuescat, idque per triduum facies bibere, & sic plures poteris sanare.

4 Ad difficultatem vrinæ.

Herba ruta syluatica cauliculos nouem conterito, additis aquæ cyathis tribus, & aceti hemina, & subserueat, & da bibat continuos dies nouem, sanus fiet.

5 Si mulier intrinsecùs aliquid mali habuerit.

Herba ruta syluaticæ semen contritum ex vino austero da bibat præter partum: liberabitur.

6 Ad stertentes vino.

Ruta

Ruta syluatica semen cum vino potum, mirè facit.

7

Ad eos, quos scorpio percusserit.

Ruta syluatica semen contritum ex vino dabis potui, dolorem sedat.

DE HEPTAPHYLLO. Cap. 116.

Græci heptaphyllon, Latini septifolium dicunt. Nascitur locis cultis & sabulosis.

1 Ad pedum dolorem.

*Herba septifolio trita & cum *luto mixta, pedes perunget, tertio die dolorem tollit.*

DE OCIMO. Cap. 117.

Ocimum est herba notissima atque difficilis digestionis, & mutatione sui instabilis, & virtutis miſturalis.

1 Capitis dolori medendo,

Herbam ocimum tritam cum oleo rosaceo aut myrtino vel aceto fronti imponas, mirabiliter capitis dolorem sanat.

2 Ad epiphoras oculorum.

Ocimum ex vino optimo tritum oculis illinitur.

3 Ad renes.

Herba ocimi succum in mali granati cortice coctum da ut bibat, mirificè auxiliatur.

DE APIO. Cap. 118.

Græci selinon, melissophyllon, Propheta hema oru, Romani apium. Omnib. notum est, acerrimeque virtutis atque miſturalis.

1 Ad epiphoras oculorum.

Herba apium trita bene cum pane molli, oculi tegantur, mirificè sanat.

2 Ad arsuram stomachi.

Herbam apium decoque in aqua, & ex ea aqua da ut bibat, statim sedat sitim.

DE HEDERA CHRYSOCANTHI.

Cap. 119.

A Græcis dicitur cissos, & chrysocanthos. Sic appellata,

quòd grana aurei coloris ferat.

I Ad hydropicos sanandos.

Hedera chrysocthos grana viginti in vini sextario conterantur, & ex eo vino terni cyathi bibantur per dies septem, & per urinam lienis hydrops exinametur.

DE MENTHA. Cap. 120.

Hedysmos Grecis, Romanis mentha dicitur. Est suavi odore. Nascitur in hortis. Virtutem habet thermaicam, & stipticam.

I Ad ignem sacrum.

Herba mentha succus expressus adiecto sulphure & aceto, de penna inunctus, sine mora dolorem sedat.

2 Ulceribus in capite manantibus.

Herba mentha contrita & imposta, ulcera siccat. Lege eam mense Augusto, mane primo priusquam Sol exeat, mundus, ad omnia sic dicens: Te precor herba hedysmos per eum qui nasci te iussit, venias ad me hilaris cum tuis virtutibus & effectu tuo, & ea mihi prestes quae fide à te posco.

DE ANETHO. Cap. 121.

I Ad veretri dolorem.

Herbam anethum combure & in cinerem eius commisce cum melle, deinde vulnus fove ex aqua, dein myrtino oleo calido lana, & sic medicamen impone.

2 Loci mulierum si dolent.

Herba anethi medicamine suprascripto pessum factum applicetur ab obstetrice.

3 Ad capitis dolorem.

Herba anethi flores cum oleo decoque, & temporibus illinito & alligato, mirifice dolorem capitis aufert.

DE ORIGANO. Cap. 122.

Origanon à Grecis heracioticon, onitis, asclepion, panaces, conila appellatur: Latini cunila gallicam & origanum nominant. Species eius sunt tres. Prima appellata est herac-

clio-

cliotice, habens folia in similitudine hyssopi, velut scissili
 umbraculo cum semine in summitate virgarum non fre-
 quenti vel denso. Alia est onitis appellata, simi-
 lia thymo hyssopi, sed albidior, foliis cum semine iungi ac denso, &
 in corymborum vicem pendenti. Tertia agrestis appellata
 est panaces, vel asclepion, aut comile, ut Nicander posuit,
 cum virgis bipalmis tenuibus cum umbraculo simili a-
 nethi, & floribus albis, radice tenui, folijs tanquam
 communis origani. Sed sunt omnes acerrima virtutis ac
 feruentis.

I Ad tussim.

Herbam origanum commanducet, miraberis effectum.
 Item origanum in puluerem mollissimum tritum, & mel
 usque ad tertias decoctum misce, & exinde figurabis tro-
 chiscos, & dabis bibere in aqua calida: tussim potenter
 aufert.

DE SEMPERVIVA. Cap. 123.

Græci aizoön, alij aithales, alij erithales, Latini semper-
 florium, & semperuiuum, siue vitalem nominant. Semper-
 uiuum nomen sumpsit, quòd sit semper viridis atque vi-
 gens. Nominatur ab aliquibus stergethon, eo quòd amo-
 rifica indicetur, unde & pro foribus à plurimis ponitur
 caussa expellendi odia. Est etiam ambrosia dicta, propter
 usum sacrum. Item buphthalmos & Zoophthalmos ap-
 pellata est propter schema. Cubitales enomit thyrsos, ro-
 bore digitali, facile vigentes atque pingues, cum folijs pin-
 guibus maioris digiti crassitudine linguatos, hoc est, lin-
 guam simulantes in summitate, inferiora verò supinata,
 sed in capite præstricta, rotunditatem oculi simulantia.
 Nascitur locis montuosis: in domibus etiam plurimi nu-
 triendam serunt. Nascitur quoque parua in parietibus
 atque petris, & rupibus, ac sepulturis, & umbrosis locis.
 Et vocatur ab aliquibus erithales, vel micron aizoön,
 quòd à præscripta parua sit in forma ex una radice plu-

rimos emittens thyrsos supernatantes vel circumdatos folijs pinguibus, in summitate acutis, ex medio tamen thyrsu bipalmen cum floribus tenuib. & viridibus. Sed est communis virtus semperuini herba constrictina siue redarguens, à Gracis stiptica appellata. Denique ad eosdem usus & taliter hæc adhibetur, ad quos perdicion & arnoglosson herba. Quidã etiam tertiam speciem addunt, quam Graci agrian andrachnen vocat, vel telephion, Latine illecebram, latioribus folijs & hirtis ut portulaca. Nasctur in petris, & habet virtutem acriorem vlceraem. Cum veteri denique adipe scrosis adhibetur, sed & duricias dissoluit.

I Ad apostemata.

Herbam semperuinum cum axungia & pane & coriandro simul trita, vice malagmatis impone: mirifice aut spargit, aut rumpit.

2 Ad hemitritæum.

Herba semperuinae folia quinque trita in aqua calida, potui dantur.

DE FOENICULO. Cap. 124.

Graci marathron, Latini fœniculum. Omnibus notum, Vrinam mouet cibo datum. Lac pronocat. Ex eius thyrsis siue folijs succus sole præsiccatus acuit visum. Præterea semen eius in virore constitutum cum suis virgultis, itemque radix. Apud Hiberiam etiam succum dimittit tempore quo florescit, admoto igne ex astu eius thyrsus succum dimittit, qui præ ceteris melior probatur ad acuendum visum.

I Ad tussim.

Herba fœniculi radicem tusam in mero ieiunus bibat per dies nouem: sanabitur.

2 Ad vesicæ dolorem.

Herba fœniculi viridis fascem, & apij viridis radicem, & asparagi agrestis radicem in pultarium nouum

mittes,

mittes, & aqua sextarium vt simul ferueant ad quartas: & ieiunus bibat per dies septem vel plures, & balneo utatur, ita vt in frigidam non descendat, nec frigidā bibat, vesica dolorem sedat sine mora.

DE ERIPHIO. Cap. 125.

Græci eriphion dicunt, Itali rutam agrestem indigitant. Nascitur in Gallia in monte Soracti. Figuram habet apij, florem purpureum, similem nasturcio, septem radicibus totidemque ramulis asperis minimisque irriguis, ipsa autem patula humo, omni florens tempore, semen habet tanquam faba.

I Phthificis curandis.

Herba eriphion pisata, & malagmatis instar imposta, sanat. Succum eius in potu dato, miraberis virtutem eius.

DE PETROSELINO. Cap. 126.

Græci petroselinon, alij smyrnion, Latini apium syluaticum. Nascitur in petris: sed est summum ac probabile Macedonicum, odoris boni, hoc est aromatici, sapore dulce, urinam mouens. Medetur ventositati stomachi, atque coli, & his similibus.

I Ad neruorum dolorem.

Herbæ petroselini puluerem mollissimum pondere drachmæ unius ex vino potui dabis, & ipsam herbam contritam plagæ impones, miraberis bonum effectum.

2 Ad neruorum dolorem.

Herba petroselinon trita, & imposta, neruorum dolorem sedat.

DE BRASSICA SYLVATICA. Cap. 127.

Græci cramben, alij cynocharon, alij cynanchen, alij cynocramben nuncupant, Latini brassicam rusticam, & brassicam aliqui caninam, Punico butzulim.

1 Ad tumores quoscunque.

Herba brassica syluatica folia cum axungia vetere pisata, & commixta quasi malagma induces linteolo grosso, aut in aluta, & impones: sanabitur.

2 Ad lateris dolorem.

Herbam brassicam syluaticam impones. ut supra.

3 Ad podagram.

Herbam brassicam conficies ut supra. Quod si vetustissimus dolor fuerit, eò magis efficacior erit salus.

DE BASILISCA. Cap. 128.

*Basiliscam Græci, Latini regulam nuntupant. Hæc herba basilisca illis locis nascitur, ubi fuerit serpens basiliscus. Non unum genus est eorum, sed genera sunt tria. Vnus enim est holochrysos, capite aureo: alius stellatus: tertius sanguineus, ut minium, & ipse capite aureo. Hos omnes hæc herba basilisca facile obtinet, si quis eam secum portauerit: sed nec visa mala ei nocere possunt. Holochrysos autem, qui dicitur & chryseos, quod viderit insufflat & incendit. Stellatus autem, qui & chrysocephalos asteritis, hic quod viderit, arefcit & occidit. Tertius autem, qui & hematites & chrysocephalos, quod viderit vel percusserrit, defluet ut ossa per se remaneant. Omnes violentias eorum hæc herba regula obtinet. Si quis homo eam secum habuerit ab omnibus serpentium generibus erit tutus. Est autem herba talis similis * ruta, foliis oblongioribus & angustis, & asperis, nigrioribus. Radix eius pediursi similis, lactem habens aurosum, similem chelidonia, florem autem * chrysoeccum. Qui eam leget, sit mundus, & circumscribat eam auro & argento, cornu ceruino, ebore, dente aprino, cornu taurino, & fruges mellitas in vestigio ponat. Hac utebatur Imperator Augustus. Stomachi dolorem compescit: neque iecoris, aut splenis, nec renum, nec cordis doloribus obnoxium esse sinit, atque ischia, neque spasmus, aut tuſsis, aut coli dolor, neque hydrops eum*

tentabit. Suspirium & pectoris dolores & lateris sedat, & serpentium morsus extenuat. Spissos humores intra corpus & fel ruffum per ventrem & per urinam deducit. Renes purgat, & qui venena accipiunt, eos à periculo mortis liberat: & breuiter omni corpori, quod ea usum fuerit, dat fortitudinem, & sanitatem restituit, in quo aliud firmissimum nihil est.

FINIS.

L. APVLEII PLATONICI
DAVRENSIS LIBER DE
syllogismo categorico.

* * *

Studium sapientiae, quod philosophiam vocamus, plerisque videtur tres species seu partes habere: Naturalem, Moralem, & de qua nunc dicere proposui Rationalem, qua continetur ars differendi. Sed quum differamus de oratione cuius varia sunt species, ut imperandi, fauendi, miserandi, contendendi, obiurgandi, poenitendi, mandandi, succensendi, optandi, fauendi, irascendi, obediendi, inuidendi, deplorandi, tum voluntatem asserendi, tum merum incutiendi, in quibus oratoris excellentis est lata anguste, angusta late, vulgata deceter, usitata noue, noua usitate, extenuare magna, maxima e minimis posse efficere, aliâq; id genus plurima, est una inter has ad propositum potissima, quae Pronunciabilis appellatur, absolutam sententiam comprehendens, sola ex omnibus veritati aut falsitati obnoxia, quam vocat Sergius Effatum, Varro proloquium, Cicero enunciatum.

S

Græci *ἰσχυρόν*, tum axioma, ego verbum è verbo, tum
 propensionem, cum rogamentum, familiarius tamen di-
 cetur propositio. Propositionum ergo perinde ut ipsarum
 conclusionum duæ species sunt. Altera predicativa, quæ
 etiam simplex est, ut si dicamus: Qui regnat, beatus est.
 Altera substitutiva, vel conditionalis, quæ etiam compo-
 sita est, ut si dicas: Qui regnat si sapit beatus est: Sub-
 stituis enim conditionem, qua nisi sapiens est, beatus non
 est. Nos nunc de predicativa dicemus, quæ natura prior
 est, ac velut elementum substitutivæ. Sunt & aliæ differen-
 tiæ quæritatis & qualitatis. Quantitatis quidem quod aliæ
 universales: ut omnis spirans vivit. Aliæ particulares: ut
 quoddam animal non spirat. Aliæ indefinitæ: ut animal
 spirat. Non enim definit utrum omne an aliquod. Sed ta-
 men pro particulari semper valet, quia tutius est id ex in-
 certo accipere quod minus est. Qualitatis autem, quod aliæ
 dedicativæ sint, quæ dedicant aliquid de quopiam: ut
 virtus bonum est: Dedicat enim virtuti inesse bonitatem.
 Aliæ abdicativæ, quæ abdicant aliquid de quopiam, ut vo-
 luptas non est bonum: Abdicat enim voluptati inesse boni-
 tatem. At Stoici hanc quoque dedicativam putant, quum
 dicunt: Euenit cuidam voluptati bonum non esse. Ergo de-
 dicat quid euenerit ei, id est quid sit. Idcirco dedicativa in-
 quiunt, est, quia in quo negavit esse, dedicat id quod non
 videtur esse. Solum autem abdicativum vocant, cui nega-
 tiva particula præponitur. Verum hi quidem quum alijs,
 tum in hac re vincuntur, si qui ita rogauerit. Quod nul-
 lam substantiam habet, non est. Cogentur enim secundum
 quod dicunt confiteri esse quod non est, quod nullam sub-
 stantiam habet. Ceterum est propositio, ut ait in Timæo
 Plato, quæ duabus paucissimis orationis partibus, constat
 nomine & verbo: ut, Apuleius disserit, quod aut ve-
 rum aut falsum est, & ideo propositio est. Vnde quidam ra-
 ti sunt has duas solas orationis esse partes, quod ex his so-
 lis

lis fieri possit oratio perfecta, id est quod abunde sententiam comprehendant. Aduerbia autem & pronomina & participia & coniunctiones, & id genus cetera quæ Grammatici numerant, non magis partes orationis esse quam nauium amplustria, & hominum pilos, aut certe in vniuersa compage orationis vice clauorum & picis, & glutinis deputanda. Porro ex duabus predictis partibus, altera subiectiua nominatur veluti subdita: ut Apuleius. Altera declaratiua: ut differit, non differit: Declarat enim quid faciat Apuleius. Licet autem eadem imminente, vtramuis partem plura verba protendere, ut si pro Apuleio dicas, philosophon Platonicum Madaurenses. Item pro differendo, dicas eum uti ratione. Plerumque autem subiectiua minor est, declaratiua maior. Et non hanc modo sed alias etiam subiectiuas comprehendens: non enim solus Apuleius differit, sed etiam plurimi alij qui sub eadem declaratione possunt contineri, nisi forte proprium cuiuspiam de eo declararetur. Vt si dicas: qui equus, hinnibile est. At proprium est equi hinnire. Et idcirco in ijs proprijs par est declaratiua, par subdita, ac non ut in ceteris maior, quippe quum eadem possit mutata vice subdita fieri, & quam prius habuerit subditam, nunc habere sui declaratiuam: ut si conuerso ordine ita dicas, quod hinnibile est, equus est. At non itidem ubi impares partes sunt, conuertere vices possis: Non enim quia verum est omnem hominem animal esse, idcirco si queras verum erit, omne animal hominem esse. Neque enim ut proprium est equi hinnibile, ita proprium homini est animal esse, quum sint animalia innumera. Agnoscitur hic de pluribus declaratiua, licet conuerso ordine rogamentum proponatur. Primo quidem plura comprehendere potest declaratiua quam subdita, dehinc quod nunquam vocabulo sed semper verbo terminatur. Quo præcipue etiam nullis proprietatibus à pari subiectiua discernitur. Id etiam pro similitudine tenendum est,

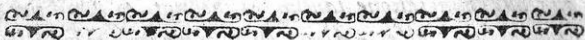
quia sicut propositiones definitæ & indefinitæ: ita etiã constat particulas tam subiectiuas quam declaratiuas partim definitas esse, ut homo animal: partim indefinitas, ut non homo, non animal. Non enim definiunt quid sit, quum hoc non sit, sed tantum ostendunt præter hoc aliud esse. Nunc dicendum est quemadmodum & illa propositiones affectæ inter se sint, quas non ab re est in quadra formula spectare. Sunt igitur in superiore linea, ut infra scriptum est, vniuersalis prædicatiua & abdicatiua: ut omnis voluptas bonum est: nulla voluptas bonum est, dicanturque hæ inter se incongruæ. Item in inferiore linea, sub utraque particulares subnotantur: ut, quedam voluptas bonum est: quedam non est bonum: dicanturque hæ inter se suppare: deinde obliquæ ducantur lineæ angulares, altera a pertingens ab vniuersali dedicatiua ad particularem abdicatiuam, altera ab vniuersali abdicatiua ad particularem dedicatiuam, quæ inter se & qualitate & quantitate contrariæ alterutris nominentur, quod iam necesse est alterutram veram esse, quæ dicitur perfecta & integra pugna. At inter suppare & incongruas diuidua pugna est: Quod incongruæ nūquam quidem sūt simul veræ, interdum tamen simul mentiuntur. Suppare autem mutata vice, nūquam quidem simul mentiuntur, interdum tamen sūt simul veræ. Et ideo vtriusuis harum reuictio confirmat alteram. Non tamen & vtriusuis confirmatio reuincit alteram. De incongruis qui vtramuis posuit, utique alteram tollit, non tamen mutata vice, qui vtramuis tollit, unquam alteram ponit. Enimvero qui de alterutris vtramuis comprobat, nūquam alteram refutat: qui vtramuis tollit, utique alteram comprobat. Ceterum vniuersalis vtramuis particularem suam comprobata utique confirmat, reuicta non utique infirmat. Particularis autem versa vice vniuersalem suam reuicta utique infirmat, probata non utique firmat. Hæc omnia sic esse

ut di-

ut diximus, ex propositionibus facile ostenditur infra scriptis.

Omnis voluptas bonum est X Nulla voluptas bonum est
 Quedā voluptas bonum est X Quaedam non est bonum.
 Certum est enim quod concedat qui aliquid proposuerit.
 Destruitur autem utrauis vniuersalis trifariam. Dum
 aut particularis eius falsa ostenditur, aut utrauis ex duabus
 ceteris vera, siue incongrua, siue subiectiua. Instruitur
 autem uno modo si alterutra ei is falsa ostenditur, contra
 particularis uno quidem modo destruetur, si alterutra vera
 ostenditur. Instruitur autem trifariam, si aut vniuersalis
 eius vera est, aut utrauis ex duabus ceteris falsa, siue sup-
 par eius subiectiua. Eadem seruantur etiam in equipol-
 lentibus propositionibus Aequipollentes autem dicuntur,
 quae alia enunciatione tantundem possunt, & simul verae
 sunt, aut simul false. Altera ob alteram scilicet sicut in-
 definita & particularis. Omnis propositio si assumat in
 principio negatiuam particulam, sit alterutra eius equipol-
 lens, ut quum sit vniuersalis dedicatiua, omnis voluptas
 bonum est, si ei negatio proponatur, fiet non omnis voluptas
 bona. Tantundem valens, quatum valebat alterutra eius,
 quaedā voluptas non est bona. Hoc in ceteris tribus propo-
 sitionibus intelligendum est. Deinde de conuersione. Con-
 uersibiles propositiones dicuntur vniuersalis abdicatiua, &
 alterutra eius, id est particularis dedicatiua, eò quòd par-
 ticula earum subiectiua & declaratiua possunt inter se ser-
 uare vices, permanente conditione veritatis & falsitatis.
 Nam ut vera est propositio, Nullus prudens est impius, ita
 si conuertas partium vices verum erit, nullus impius pru-
 dens. Item ut falsum est, Nullus homo est animal: ita si con-
 uertas falsum est, nullum animal homo. Pariter autem &
 particularis dedicatiua conuertitur, Quidā Grammaticus
 homo est, & quidam homo grammaticus est, Quod duae
 ceterae propositiones semper facere non possunt, quaquam

interdum conuertantur, nec tamen idcirco conuersibiles dicuntur: Nam quod alicubi fallit, pro certo repudiatur. Ergo unaquaeque propositio per omnes significationes reperienda est, an etiam conuersa congruat. Nec innumera sunt istae, sed quinque sole: aut enim proprietas declaratur alicuius, aut genus aut differentia, aut finis, aut accidens. Nec praeter haec unquam inueniri potest ulla propositio: ut si hominem substituas, quicquid de eo dixeris, aut proprium significaueris, ut cac hinnabile: aut genus, ut animal: aut differentiam, aut rationalis: aut definitione, ut animal rationale mortale: aut accidens, ut Orator. Quippe omne declaratum alicuius, aut potest vicissim eius fieri subiectiuum, aut non potest.

L. A P V L E I I M A D A V R E N S I S

P H I L O S O P H I P L A T O N I C I

Dialogi, Cui titulus Hermes Trismegistus, in Latinum conuersio.

ASCLEPIVS iste pro sole mihi est. Deus Deus te nobis, ô Asclepi, ut diuino sermoni interesses, adduxit: eique tali qui merito omnium antea à nobis factorum, vel nobis diuino munere inspiratorum, videatur esse religiosa pietate diuiniore, quae si intelligens videris, eris omnium bonorum tota mente plenissimus. Si tamen multa sint bona, et non unum, in quo sunt omnia. Alterum enim alterius consentaneum esse dignoscitur, omnia vnius esse, aut unum esse omnia. Ita enim utrumque connexum, ut separari alterum ab utroque non possit. Sed de futuro sermone hoc diligenti

inten-

intentione cognosces. Tu verò, ò Asclepi, procede paululum, atque nobis, qui inter sit, euoca. Quo ingresso, Asclepius etiam Ammonem interesse suggestit. Trismegistus ait, nulla inuidia Ammonem prohibet à nobis. Etenim ad eius nomen multa meminimus à nobis esse conscripta, sicut & ad amantissimum & bonum filium multa de physica, & ex ethica quamplurima: tractatum hunc autem tuo scribam nomine. Præter Ammonem nullum voca alterum, ne tante rei religiosissimus sermo multorum interuentu præsentiaque violetur. Tractatum autem tota numinis maiestate plenissimum inreligiosa mentis est, multorum conscientie publicare. Ammone etiam aditum ingresso sanctoque illo, quatuor virorum religione, & diuino Dei completo præsentia, competenti venerabiliter silentio ex ore, animus singulorum, mentibusque pendentibus, diuinus Cupido sic exorsus est dicere.

O Asclepi, omnis humana immortalis est anima, sed non uniformiter cuncta, sed alia alio more, vel tempore.

ASCLEPIVS. Non enim, ò Trismegiste, omnis vnius qualitatis est anima? TRISMEGISTVS. O Asclepi, ut celeriter de vera rationis continentia decidisti. Non enim hoc dixi, omnia vnum esse, & vnum omnia. ut pote quia in creatore fuerint omnia, antequàm creasset omnia, nec immeritò omnia, dictus est omnia, cuius membra sunt omnia. Huius itaque, qui est vnus omnia, vel ipse est creator omnium, in tota hac disputatione curato meminisse. De cælo cuncta in terram, & in aquam, & in aëra. Ignis solum, quod sursum versus fertur, viuificum, quod deorsum ei de seruiens. At verò quicquid de alto descendit generans, quod sursum versus emanat nutriens. Terra sola in seipsa consistens, omnium est receptrix, omniumque generum, que accipit, restitutrix. Hoc ergo totum, sicut meministi, quod est omnium vel omnia anima & nūdus à natu-

ra comprehensa agitatur, ita omnium multiformi imaginum qualitate variata, ut infinite qualitatum ex intervallo species esse noscatur, adunate tamen ad hoc ut totum unum & ex uno omnia esse videatur. Totus itaque quibus formatus est mundus, elementa sunt quatuor, scilicet ignis, aqua, terra, aer, mundus unus, anima una, & Deus unus. Nunc mihi adesto totus quantum mente vales, quantum calles astutia. Diuinitatis etenim ratio diuina sensus intentione noscenda torreti simillima est fluuio, e summo in prouum precipiti rapacitate currenti, quo efficitur ut intentionem nostram non solum audientium, verum etiam tractatum ipsorum celeri velocitate pretereat. Caelum ergo sensibilis Deus administrator est omnium corporum, quorum augmenta detrimentaque Sol & Luna sortiti sunt. Caeli vero & ipsius anime & omnium que in mundo insunt ipse gubernator est, qui est omnium effector Deus. A supra dictis & in omnibus, quorum idem gubernator Deus omnium frequentatio fertur influens per mundum, & per animam, omnium generum & specierum omnium, perque rerum naturam. Mundus autem preparatus est a Deo receptaculum omniformium specierum. Naturam autem per species imaginans, mundum per quatuor elementa ad caelum usque perduxit, cuncta Dei visibus placitura. Omnia autem desuper pendentia in species diuiduntur, hoc quod dicitur sum genere. Genera rerum omnium suas species sequuntur, ut sit ita soliditas genus, species generis particula. Genus ergo Deorum ex se Deorum species faciet. Daemonum genus aequè & hominum, similiter volucrum, & omnium que in se mundus habet, sui similes mundi species generat. Genus est & aliud animal, genus sine anima quidem, nec carens tamen sensibus. Unde & beneficiis gaudet, & aduersis minuitur, atque vitatur. Omnium dico, que in terra radicibus, stirpiumque incolumitate viuiscunt, quarum species per totam terram sparse sunt. Ipsum caelum plenum est Deo.

est Deo. Suprà dicta autem genera inhabitant vsque ad loca specierum, quarum omnium rerum immortales sunt species. Species enim generis est pars, ut homo humanitatis, quam necesse est sequi qualitatem sui generis. Vnde efficitur, ut quamuis omnia genera sint immortalia, species tamen non omnes immortales. Diuinitatis enim genus & ipsum & species immortales sunt. Reliquorum genera, quorum eternitas est genus, quamuis per species occidat, nascendi tamen fecunditate seruatur, ideòque species mortales sunt ut homo mortalis sit, immortalis humanitas. Omnibus tamen generibus, omnium generum species miscentur, quaedam quæ ante factæ sunt, quaedam quæ de his factæ sunt. Fiunt itaque quæ fiunt, aut à Diis, aut à demonibus, aut ab hominibus, omnes simillimæ generibus suis species. Corpora enim impossibile est conformari sine nutu diuino, species figurari sine adiutorio demonum, animalia institui & coli sine hominibus non possunt. Quicumque igitur demonum à genere suo defluentes, in speciem fortuito coniuncti sunt, alicuius speciei generis diuini proximitate, & consortio, Diis similes habentur. Quorum verò demonum species qualitate sui generis perseuerant, hi amantes hominum rationem, demones nuncupantur. Similis est & hominum, aut eo amplior. Multiformis enim variæque humani generis species, & ipsa à prædicto desuper adueniens consortio, omnium aliarum specierum multas & propè omnium per necessitatem coniunctiones facit, propter quod & propè Deos accedit, qui se mente, qua Diis iunctus est diuina religione Diis iunxerit, & demones qui iis iunctus est. Humani verò, qui mediocritati sui generis cõtenti sunt, & reliquæ hominum species iis similes erunt, quorum se generis speciebus adiunxerunt. Propter hoc, ò Asclepi, magnum miraculum est. O animal adorandum & honorandum! Hoc enim in naturam Dei transit, quasi ipse sit Deus, hoc demonum genus nouit, utpote qui cum isdem

ortum se esse cognoscat. Hoc humane natura partem in seipso despicit, alterius partis diuinitate confusus. O hominum quanta est natura, temperata felicius, ac Dijs cognata diuinitate coniunctus, partem sui, qua terrenus est intra se, despicit: cetera omnia quibus se necessarium esse cœlesti dispositione cognoscit, nexu secum charitatis astringit, sicque suspicit cœlum. Sic ergo feliciori loco mediocritatis est positus, ut quæ infra se sunt diligat, ipse à superioribus diligatur. Colit terram, elementis velocitate miscetur, acumine mentis in maris profunda descendit, omnia illi licent, non cœlum videtur altissimum, quasi enim è proximo sagacitate metitur. Intentionem animi eius nulla aëris caligo confundit, non densitas terra opera eius impedit, non aquæ altitudo profunda despectum eius obtundit, omnia idem est, & ubique idem est. Horum omnium generum, quæ sunt animalia de super, deorsum radices peruenientes habent, in animalium de imo in superna vna radice syluescunt. Quædam duplicibus aluntur elementis, quædam autem simplicibus. Alimenta autem sunt bina, anime & corporis, è quibus animalia constant. Anima mundi inquieta semper agitatione nutritur. Corpora ex aqua & terra inferioris mundi alimentis augetur. Spiritus quoque plena sunt omnia, permixtus cunctis cuncta viuificat, sensu addito ad hominis intelligentiam: quæ quinta pars sola homini concessa est ex æthere. Sed de animalibus cunctis humanos tantum sensus ad diuinæ rationis intelligentiam exornat, erigit, atque sustollit. Sed quoniam de sensu commoneor dicere, paulo post & huius rationem vobis exponam. Est enim sanctissima & magna, & non minor quam ea, quæ est diuinitatis ipsius. Sed nunc vobis expediam quæ cœperam. Dicebam in ipso initio rerum de coniunctione Deorum quomodo homines soli eorum dignatione perfruuntur. Quicumque etenim hominum tantum felicitatis adepti sunt, ut illum intelligentiæ diuinum perci-

perciperent sensum, qui sensus est diuini in solo Deo, & in humana intelligentia. ASCLE. Non enim omnium hominum, ô Trismegiste, uniformis est sensus? TRISME. Non omnes, ô Asclepi, intelligentiam veram adepti sunt, sed imaginem temerario impetu, nulla vera ratione inspecta sequentes decipiuntur: quæ in mentibus malitiam parit, & transformat optimum animal in naturam feræ, morésque bestiarum. De sensu autem & de omnibus his similibus, quando & de spiritu, tunc totam vobis præstaborationem. Solum enim animal homo duplex. & eius una pars simplex est, quæ, ut Græci aiunt, *σύνθετος*, quam vocamus diuinæ similitudinis formam. Est autem quadruplex: nos mundanum dicimus, ex quo factum est corpus, quo circumtegitur illud quod in homine diuinum esse iam diximus, in quo mentis diuinitas recta sola cum cognatis suis, id est mentis pura sensibus secum ipsa conquiescat, tanquam muro corporis septa. ASCLE. Quid ergo oportuit, ô Trismegiste, hominem in mundo constitui, & non in ea parte, qua Deus est, eum in summa beatitudine degere? TRISMEGI. Rectè quæris, ô Asclepi. Et nos enim rogamus Deum ut tribuat nobis facultatem reddendæ rationis istius. Cum enim omnia à voluntate eius dependeant, tum illa vel maximè quæ de tota summitate tractantur, quam rationem presenti disputatione conquirimus. Audi ergo, Asclepi. Dominus & omnium conformator, quem rectè Deum dicimus, quem à se secundum fecerit, qui videri & sentiri possit, eundem secundum sensibilem ita dixerim, non ideo quòd ipse sentiat (de hoc enim an ipse sentiat, an non, alio dicemus tempore) sed eò quòd videntium sensus incurrit. Quoniam ergo hunc fecit ex se primum & à se secundum, visusque est ei pulcher, ut pote qui sit omnium bonitate plenissimus, amauit eum ut diuinitatis suæ partem. Ergo ut tantus & tam bonus esset, voluit alium, quàm illū, quem ex se fecerat, intueri potuisset, simulque & ra-

tionis imitatore[m], & diligentia fecit hominem. Voluntas etenim Dei ipsa summa est perfectio, ut potè cum voluisse, & perfecisse, vno eodè[m]que temporis puncto compleat. Cū itaque eum ⁱⁿ ~~in~~ animaduertet et Deus non posse omnium rerum esse diligentem, nisi eum mundano integumento contegeret, texit eum corpore a domo, talè[s]que omnes esse precepit, ex utraq; natura in vnum confundens, miscènsq; quantum satis esse debuisset. Itaque hominem conformauit ex animis & corporibus, id est ex aterna & mortali natura, ut animal ita conformatum utriusque origini suae satisfacere possit, & mirari, atque orare caelestia, & incolere atque gubernare terrena. Modò autem dico mortalia non aqua & terram, quae duo de quatuor elementis subieci natura hominibus, sed ea quae ab hominibus, aut in his, aut de his sunt: ut ipsius terrae cultus, pasqua, edificatio, portus, navigationes, communicationes, commodationes alternae, qui est humanitatis firmissimus nexus, & pars mūdi, quae est aqua & terra, quae pars terrena mundi artium disciplinarumque cognitione, atque usu seruetur: sine quibus mundum Deus noluit esse perfectum. Placitum enim Dei necessitas sequitur, voluntatem comitatur effectus. Neque enim credibile est Deo displiciturum esse, quod placuit, cum & futurum id, & placiturum, multo antè sciuerit. Sed, ô Asclepi, animaduerto, ut celeri mentis cupiditate festines audire, quomodo homo caeli, vel quae in eo sunt, dilectum possit habere, vel cultum. Audi itaque, ô Asclepi, dilectus Dei caeli, cum his, quae in sunt omnibus, una est obsequiorum frequentatio. hanc aliud animal non fecit, nec diuinorum, nec animalium nisi solus homo. Hominum enim admirationibus, adorationibus, laudibus, obsequiis, caelum, caelestè[s]que delectatur. Nec immeritò in hominum coetum Musarum chorus est à summa diuinitate demissus, scilicet ne terrenus mundus videretur incultior, si modulorum dulcedine caruisset, sed potius inuitatis hominum cantilenis concelebrare.

braretur, & laudibus, qui solus omnia, aut pater est omnium, atque ita cœlestibus laudibus. Nec in terris harmonia sua uitas defuisset. Aliqui autem, ipsique paucissimi pura mente præditi, sortiti sunt cœli suspiciendi venerabilem curã. Quicumque autem ex duplici natura sua confusione interiorẽ intelligentiam mole corporis resederunt, curandis elementis, hisque inferioribus sunt præpositi. Animal ergo homo, non quidem est minor, quod ex parte mortalis sit, sed eo fortè aptius efficaciusque compositus ad certam rationem mortalitate auctus esse uideatur: scilicet quoniã utrunque nisi ex utraque materia sustinere non potuisset, ex utraque formatus est, ut & terrenorum cultum, & diuinitatis posset habere dilectum. Rationem uerò tractatus istius, ô Asclepi, non solum sagaci intentione, uerum etiã cupio te animi uiuacitate percipere. Est enim ratio plurimis incredibilis. Integra autem & uera percipienda sanctioribus mentibus. itaque hinc exordiar. Aeternitatis dominus Deus primus est. Secundus est mundus. Homo est tertius. Esse ãtor mundi Deus, & eorum que insunt omnium, simul cuncta gubernando, cum homine ipsum gubernatore composita: quod totum suscipiens homo idem curam proprie efficit diligentia sua, ut sit ipse & mundus uerque ornamento sibi, ut ex hac hominis diuina compositione mundus Gracè rectius *κτιστος*, dictus uideatur. Is nouit se, nouit & mundum scilicet ut meminerit, quid partibus conueniat suis, que sibi utenda, quibus sibi inseruendum sit, recognoscat. Laudes gratiesque maximas agens Deo, eius imaginem uenerans, non ignarus se secundum esse imaginem Dei, cuius sunt imagines due, mundus & homo. Vnde efficitur, ut quoniam est ipsius una compago, parte qua ex anima & sensu & spiritu atque ratione diuinus est, uelut ex elementis superioribus ascendere posse uideatur in cœlum, parte uerò mundana, que constat ex igni & aqua & aere mortalis resistat in terram, ac cura sua om-

nia mandata vidua desertaque dimittat. Sic enim humanitas ex parte diuina, & ex parte mortalis est effecta in corpore consistens. Est autem mensura eius utriusque, id est hominis ante omnis religio, quam sequitur bonitas. Ea demum tunc videtur esse perfecta, si contra cupiditatum alienarum omnium rerum sit despiciens virtute munita. Sunt enim ab omnibus cognationis diuinae partibus aliena omnia, quaecumque terrena corporali cupiditate possidentur: quae merito possessionum nomine nuncupantur, quonia non nata nobiscum, sed postea à nobis possideri coeperunt. Omnia ergo huiusmodi ab homine aliena sunt, etiam corpus, ut & ea quae adpetimus, & illud ex quo adpetentia nobis est vitium, despiciamus. Ut enim meum animum rationis ducit intentio, homo haecenus esse debuit, ut contemplatione diuinitatis partem quae sibi iuncta mortalis est, mundi interioris necessitate seruandi despiciat atque contemnat. Nam ut homo ex utraque parte possit esse plenissimus, quaternis eum utriusque partis elementis animaduerte esse formatum, manibus & pedibus utriusque binis, aliisque corporis membris, quib. inferiori, id est, terreno mundo deseruiat. Illis verò partibus quatuor sensus animi, memoria, atque prouidentia, quarum ratione cuncta diuina norit atque suspiciat. Vnde efficitur ut rerum diuersitates, qualitates, effectus, quantitates, suspiciosam indaginem sectetur. Retardatus ergo graui & nimio corporis vitio, has naturae rerum causas, quae verae sunt propriae, prouidere non potest. Hunc ergo sic effectum conformatumque, & tali ministerio obsequioque praepositum, à summo Deo, eumque competenter munde mundum seruando, Deum pie colendo, dignè & competenter in utroque Dei voluntati parentem, talem quo munere credis esse munerandum? Siquidem cum Dei opera sit mundus, eiusque pulchritudinem, qui diligentia, seruat, atque auget, operamque suam cum Dei voluntate coniungit, cum speciem, quam ille intentione di-

uina

nina formauit, adminiculo sui corporis, diuino opere curaque componit, quo munere credis esse muneradum? nisi eo quo parentes nostri munerati sunt, quo etiam nos quoque munerari, si fuerit diuina pietati complacitum, optamus piissimis votis, id est, ut emeritos atque exutos mundana custodia, nexibus mortalibus absolutos, naturæ superioris partis, id est, diuinæ, pueros sanctosque restituat. ASCLEPIUSTE & verè dicis, ô Trismegiste. Hæc est enim merces piæ sub Deo, diligentèrque cum mundo uiuentibus: secus enim impièque qui vixerint, & reditus denegatur in cœlum, & constituitur in* corporalia, indigna sancto animo, & fœda commigratio, ut iste rationis sermo processit, ô Trismegiste, futuræ aternitatis sp̄e animæ in humana vita periclitatur. Sed alijs incredibile, alijs fabulosum, alijs forsitan videatur esse deridendum. Res enim dulcis est in hac corporali vita, qui capitur de possessionibus fructus. Quare animam, oborto, ut aiunt, detinet collo, ut in parte sui, quæ mortalis est, inhereat: nec sinit partem diuinitatis agnoscere, inuidens immortalitati malignitas. Ego enim tibi quasi prædiuinans dixero, nullum post nos habiturum dilectum simplicem, qui est philosophia, quæ sola est in cognoscenda diuinitate frequens obtutus, & sancta religio. Multi etenim eam multifaria ratione confundunt. Quomodo ergo multi incomprehensibilem philosophiam efficiunt, aut quemadmodum eam multifaria ratione confundunt? TRISME. O Asclepi, hoc modo in varias disciplinas, nec comprehensibiles, eam callida commentatione miscentes, Arithmeticæ, Musicæ, & Geometriam. Puram autem philosophiam, eamque tantum diuina religione pendentem, tantum intendere in reliquas oportebit, ut apocatastasis, astrorum stationes præfinitas, cursumque commutationis numeris constare miretur. Terra verò dimensioes, qualitates, quantitates, maris profunda, & ignis vim, & horum omnium effectus naturam cognoscens miretur, ador et, atque collau-

det artem, diuinamque mentem. Musicè verò nosse nihil aliud est, nisi cunctarum rerum ordinem scire, quaque sit diuina ratione sortita. Ordo enim rerum singularum in unum omnium artificii ratione collatus, concentum quendam melo diuino dulcisonum verissimumque conficiet.

ASCLE. Quid ergo homines post nos erunt? TRISME. Sophistarum calliditate decepti, à vera, pura, sanctaque philosophia auertentur. Simplici enim mente & anima diuinitatem colere, eiusque facta venerari, agere etiam Dei voluntati gratias, quae est bonitatis sola plenissima, haec est nulla animi importuna curiositate violata philosophia. Et de his sit hucusque tractatum. De spiritu verò, & de his similibus, hic sumatur exordium. Fuit Deus Θ Υ , quem Graecè credimus mundum, & mundo comitabatur spiritus, sed non similiter ut Deo, nec Deus sunt haec de quibus mundus est: iccirco non erant quando nata non erant, sed in eam tunc erant unde nasci habuerunt. Non enim ea sola non nata dicuntur, quae necdum nata sunt, sed ea quae carent foecunditate generandi, ita ut ex eis nihil nasci possit. Quaecumque ergo sunt quibus inest natura generandi, generabilia sunt, de quibus nasci potest, tamen si ea ex se nata sint. Neque enim dubitatur, ex his quae ex se nata sunt facile nasci posse, de quibus cuncta nascuntur.

Deus ergo sempiternus, Deus aternus, nec nasci potest, nec potuit, hoc est, hoc fuit, hoc semper erit. Haec ergo est, quae ex se tota est, natura Dei. Υ autem, vel mundi natura, & spiritus quamuis nata videantur à principio, tamen ex se nascendi, procreandique vim possident atque naturam foecunditatis. Etenim initium in qualitate natura est, quae conceptus & partus in se possidet vim atque materiam. Haec itaque sine alieno conceptu est solo generabilis. At verò quae vim solam concipiendi habeant, ex alterius connectione natura, ita discernenda sunt, ut hic locus mundi cum

his,

his, quæ in se sunt, videatur esse non natus, qui utique in se vim totius naturæ habet. Locum autem dico, in quo sunt omnia. Neque enim hæc omnia esse potuissent, si locus deesset, qui omnia sustinere potuisset.

Omnibus enim rebus quæ fuerunt, præcauendū est loci nec qualitates etenim nec quantitates, nec positiones, nec effectus dignosci potuissent earum rerū, quæ nusquam sunt. Sic ergo & mundus: quāuis natus non sit, in se tamen omnium naturā habet, ut potest qui omnibus his ad concipiendum finis fecundissimos præstet. Hoc ergo est totum qualitatis, materiaeque creabilis est, tamen si creata non est. Sicut enim in natura materia qualitas fecunda est, sic & malignitatis eadem est æquè fecunda. Nec eo dixi, ô Asclepi, & Ammon, quod à multis dicitur, non poterat deus incidere atque auertere à rerum natura malitiam, quibus respondendum nihil omnino est. Vnde tamen causa, & id prosequar, quod cœperam, & rationem reddam: Dicunt enim ipsi, Deum debuisse omnifariam mundum à malitia liberare. Ita enim in mundo est, ut quasi membrum ipsius videatur esse prouisum cautūmq; quàm rationabiliter à summo Deo, tunc cum disciplina, sensu, intelligentia mentes hominum est munere dignatus. Hisce enim rebus, quibus ceteris antestamus animalibus, soli possumus malitiæ fraudes, dolos, vitiaque vitare. Ea enim, qui antequam his implicatus est, ex aspectu vitariis, homo est diuina intelligentia, prudentiāq; munitus. Fundamentum enim est discipline in summa bonitate consistens. Spiritu autem ministrantur omnia, & vegetantur in mundo, & quasi organum vel machina summi Dei voluntati subiectus est. Itaque hæcenus intelligatur à nobis mente sola intelligibilis, summus qui dicitur Deus rector, gubernatorq; sensibilis Dei, eius qui in se complectitur omnem locum, omnem rerum substantiam, totāque dignentium creatiūmq; materiam, & omne quicquid est quantumcunque est. Spiritu vero agita-

tur, seu gubernatur omnis in mundo species, unaqueque, secundum naturam suam à Deo distributam sibi. ^{UNA} autem vel mundus omnium est receptaculum, omniumque agitatio, atque frequentatio, quorum Deus gubernator dispensans omnibus rebus humanis quantum unicuique necessarium. Spiritus autem implet omnia, cuiuscunque naturæ qualitas est. Est enim causa mundi rotunditas in modum spheræ. Ipsa sibi qualitatis, vel formæ suæ causa inuisibilis tota. Quippe cum quemcunque in ea summum, subter despicendi causa delegeris locum, ex eo in imo quid sit, videre non possis: propter quod multis locis instat, qualitatemque habere creditur. Per formas enim sola specierum, quarum imaginibus videtur insculpta, quasi visibilis creditur, cum depicta monstratur. Re autem vera est sibi ipsi inuisibilis semper, ex quo eius unum vel pars locus est in spheræ. Græcè ἀσὶν dicitur. Siquidem εἰς εἶν Græcè videre dicitur: quo visu primum spheræ carcant; unde & ideo dicuntur species, quòd sint inuisibilis formæ. Ab eo itaque quòd visu priuantur. Græcè ἀσὶν, ab eo quòd in imo spheræ sunt, Latine inferi nuncupantur. Hæc ergo sunt principalia & antiquiora, & quasi initia, vel capita omnis qui sunt in his, aut per hæc, aut de his. ASCLE. Omnia ergo ipsa, ut dicis, ô Trismegiste, mundana, ut ita dixerim, specierum omnium, quæ insunt in uniuscuiusque, sicuti est tota substantia? TRISME. Mundus itaque nutrit corpora, spiritus, animas: sensus autem quo dono cœlesti sola felix sit humanitas, alit mentem. Neque enim omnes, sed pauci, quorum ita mens est, ut tanti beneficii capax esse possit. Ut enim sole mundus, ita mens humana isto clarescit lumine, & eo amplius. Nã sol quicquid illuminat, aliquando terræ & lunæ interiectu interueniente nocte, eius priuatur lumine: sensus autem cum semel fuerit anima commixtus humanæ, fit una ex bene coalescente commixtione materia, ut nunquam eiusmodi mentes caliginis impedian-
tur

tur erroribus. Vnde iuste sensus Deorum animas esse dixerunt. Ergo nec eorum dico omnium, sed magnorum quorumcunque & principalium. ASCLE. Quae dicis rerum capita, vel initia primordiorum, o Trismegiste? TRISMEG. Magna tibi pando, & diuina nudo mysteria: cuius rei initium facio ex optato fauore caelesti. Deorum genera multa sunt: eorumque omnium pars intelligibilis dicitur, alia vero sensibilis. Intelligibilis dicitur, non ideo quod praesentur non subiacere sensibus nostris: magis enim sentimus eos, quam quos visibiles nuncupamus, sicut disputatio perdocebit, & tu si intendas poteris peruidere. Sublimis etenim ratio, eoque diuiniore, ultra hominum mentes, intentionesque consistens, si non attentiore aurium obsequio verba loquentium acceperit, transuolabit & transluet, aut magis refluat, sui que potis liquoribus miscebit se. Sunt ergo omnium specierum principes Di. Hos sequuntur Dy, quorum est princeps $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$. Hi sensibiles utriusque originis suae consimiles, qui per sensibilem naturam conficiunt omnia, altera per alterum unusquisque opus suum illuminans. Coeli, vel quicquid est quod eo nomine comprehenditur, $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$ est Iupiter. Per caelum enim Iupiter omnibus praebet vitam. Solis $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$ lumen est. Bonum enim luminis per orbem solis nobis infunditur. XXXVI. quorum vocabulum est Horoscopi, in eodem loco semper defixorum siderum. Horum $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$ vel princeps est, quem $\pi\alpha\upsilon\tau\iota\mu\epsilon\omega\pi\pi\omega\tau$ vel omniformem vocant, qui diuersis speciebus diuersas formas facit. Septem sphaerae, quae vocantur, habent $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$, quam fortunam dicunt, aut $\epsilon\iota\mu\alpha\upsilon\delta\iota\lambda\omega$: quibus * imitantur omnia lege naturae stabilitateque firmissima & sempiterna agitatione variata. Aer vero organum vel machina omnium, per quam omnia fiunt. Est autem $\epsilon\sigma\tau\alpha\chi\eta\varsigma$ huius secundus mortalia mortalibus & his similia. * His ergo ita se habentibus, ab imo ad summum se mouentibus, sic sibi connexa sunt omnia pertinentia ad

summum se momentibus, sic sibi connexa sunt omnia per-
tinencia ad se naturaliter, ut mortalibus mortalia sensibi-
liâque sensibilibus annexa sint. Summa verò gubernatio-
nis summo illi domino pareat, ut non multa aut potius v-
num ex uno etenim cuncta pendentia, ex eoque defluentia
cum distantia videntur, creduntur esse quidem plurima
diuisim, adunata verò unum vel duo, unde fiunt omnia,
& a quo fiunt omnia, id est de materia, de qua fiunt, &
ex eius voluntate, cuius nutu efficiuntur alia. ASCLE.
Hæc iterum ratio quæ est, ô Trismegiste? TRISME.
Talis, ô Asclepi, Deus. Etenim vel pater, vel dominus
omnium, vel quocunque nomine ab hominibus sanctius
& religiosius nuncupatur, quod inter nos intellectus nostri
causa debet esse sacratum, tanti eius numinis contempla-
tione nullo ex ijs nominibus eum definite nuncupabimus.
Si enim vox est ex aere percusso spiritus sonus declarans
omnem hominis voluptatē, vel sensum, quem forte ex sen-
sibus mente perceperit, cuius nominis tota substantia par-
cis composita syllabis, definita, atque circumscripta est, ut
esset in homine necessarium vocis, auriumque commercium,
similiter etiam sensus, & spiritus, & aeris, & omnium
in his, & per hæc, aut cum his nomen est totum Dei. Non
enim spero totius maiestatis effectorem, omniumque rerum
patrem vel dominum uno posse, quamuis è multis compo-
sito nomine, nuncupari. Hunc verò uno nomine, vel po-
tius omni nomine, siquidem sit unus, & omnia ut sit ne-
cesse, aut omnia esse eius nomine, aut ipsum omnium nomi-
nibus nuncupari. Hic ergo solus omnia, utraque secus fe-
cunditate plenissimus, semper voluntatis suæ prægnans, pa-
rit semper quicquid voluerit procreare. Voluntas eius est
bonitas omnis. Hæc eadem bonitas omnium rerum est, ex
diuinitate eius natura nata, ut sint omnia sicut sunt, &
fuerunt, & futuris omnibus dehinc natura ex se nascendi
sufficiat. Hæc ergo ratio, ô Asclepi, tibi sit reddita, quare
& quæ-

& quomodo fiant omnia vtriusque sexus. ASCLEP. Ergo Deum dicis, ô Trismegiste? TRISME. Non solum Deum, ô Asclepi, sed animalia omnia & in animalia. Impossibile enim est, aliquid eorum quæ sunt infecundum esse. Fecunditate enim dempta ex omnibus, quæ sunt, impossibile erit semper esse quæ sunt. Ego enim & naturam, & sensum, & mundum dico in se continere naturam, & nata omnia conseruare: procreatione enim uterque plenus est sexus, & eius vtriusque connexio: aut * quid est verius, veritas incomprehensibilis est, quam siue Cupidinem, siue Venerem, siue utrunque poteris recte nuncupare. Hoc ergo omnino verius manifestiusque mente percepto, quod ex omni illo totius nature Deo hoc sit cunctis in æternum procreandi inuento tributumque ministerium, cui summa charitas, letitia, hilaritas, & cupiditas, an. ô. que diuinus innatus est. Et dicendum fore et quanta sit eius ministerij vis atque necessitas, nisi ex sui contemplatione unicuique ex intimo nota esse potuisset. Si enim illud extremum temporis, quo ex cerebro ad ritum peruenimus, utraque in utramque fundat natura progeniem, animaduertas ut altera auide alterius rapiat semen, interiusque recondat. Venique eo tempore ex commixtione communi, virtutem fœmine marium adipiscuntur, & mares fœmæ eo corpore lassescunt. Effectus itaque huius tam blandi necessarii que mysterij in occulto perpetratur, ne vulgo irridentibus imperitis vtriusque nature diuinitas ex commixtione secus cogatur erubescere, multo magis etiam si visibus in religiosorum hominum subiciatur. Sunt autem non multi aut admodum pauci, ita ut numerari etiam in mundo possint religiosi. Unde contingit in multis remanere malitiam defectu prudentiæ, scientiæque rerum omnium quæ sunt. Ex intellectu rationis diuinæ, quæ constituta sunt omnia, contemptus, medelæque nascitur vitiorum totius mundi. Perseuerante autem imperitia, atque inscitia, vitia omnia conualescunt,

vulner antque animam insanabilem, vitis que infecta isdem atque vitata quasi venenis tumescit, nisi eorum quorum animarum disciplina & intellectus summa curatio est. Si solis ergo & paucis hoc proderit, dignum est hunc profecti atque expedire tractatum. Quare solis hominibus intelligentiam & disciplinam suam diuinitas sit impartiri dignata. Audi itaque. Deus pater & dominus, cum post Deos homines efficeret ex parte corruptiore mundi, & ex diuina, pari lance componderans, contigit vitia mundi corporibus commixta remanere. Et alia propter cibos vitiumque, quem necessario habemus cum omnibus animalibus communem: quibus de rebus necesse est cupiditatum desideria, & reliqua mentis vitia animis humanis insidere. Dys vero, utpote ex mundissima parte natura effectis, & nullis indigentibus rationis disciplinaeque adminiculis, quamuis immortalitas, & unius semper aetatis vigor ipse sit eis prudentia & disciplina, tamen propter unitatem rationis pro ratione & intellectu, ne ab his essent alieni, ordinem necessitatis lege conscriptum aeterna lege constituit, hominem ex animalibus cunctis de sola ratione disciplinaeque cognoscens, per que vitia corporum homines auertere, atque abalienare potuissent, ipsos ad immortalitatis spem intentionemque prae tendens. Denique & bonum hominem, & qui posset immortalis esse, ex utraque natura composuit, diuina atque mortali: & sic compositum per voluntatem Dei hominem constitutum est esse meliorem Dys, qui sunt ex sola immortalis natura formati, & omnium mortalium, propter quod homo Dys cognatione coniunctus, ipsos religione, & sancta mente veneratur, Diique pio affectu humana omnia respiciunt atque custodiunt. Sed de hominibus paucis istud dictum est pia mente praeditis. De vitiosis vero nihil dicendum est, ne sanctissimus sermo eorum contemperatione violetur. Et quoniam de cognatione & consortio hominum Deorumque nobis indicitur sermo, potestatem

hominis,

hominis, ò Asclepi, vñque cognosce. Dominus & pater, vel quod est summum Deus, ut effector est Deorum cœlestium, ita homo effector est Deorum, qui in templis sunt, humana proximitate coniuncti, & non solum illuminatur, verum etiam illuminant, nec solum ad Deum proficit, verum etiam confirmat Deos. Miraris, ò Asclepi, an nunquid diffidis, ut multi? ASCLE. Confundor, ò Trismegiste: sed tuis verbis libenter assensus, felicissimum hominem iudico, quid sit tantam felicitatem consecutus. TRISMEG. Nec immeritò miraculo dignus est, qui est omnium maximus Deorum. Genus omnium confusione manifestum est, de mundiſsima parte natura prognatum, signaque eorum sola quasi capita pro omnibus esse, species verò Deorum quas conformat humanitas ex natura utraque conformata est, ex diuina quæ est prior, multoque diuiniore, & ex ea, quæ intra homines est, id est ex materia qua fuerunt fabricati: & non solum capitibus solis, sed membris omnibus, totoque corpore figuratur. Ita humanitas semper vicina naturæ, & origini suæ in illa diuinitatis imitatione perseuerat, ut sicut Deus ac dominus, ut sui similes essent, Deos fecit æternos, ita humanitas Deos suos ex sui vultus similitudine figuraret. ASCLE. Statuas dicis, ò Trismegiste? TRISME. Statuas, ò Ascle. vidēsne quatenus tu ipse diffidas, statuas animatas sensu, & spiritu plenas, tanta & talia facientes, statuas futurorum præscias, eāsque fortes vates omnes somnijs, multisque alijs reb. prædicentes, imbecillitates hominibus facientes, eāsque curantes, tristitiā pro meritis. An ignoras, ò Asclepi, quod Ægyptus imago sit cœli, aut quod est verius translatio aut descensio omnium, quæ gubernantur, atque exercentur in cœlo? Et si dicendum est verius, terra nostra mundi totius est templū: & quoniam præscire cuncta prudentes decet, istud nos ignorare fas non est. Futurum tempus est, cum appareat Ægyptios incassum pia mente diuinitatē sedula religione

seruasse, & omnis eorum sancta veneratio in irritum casu
 ra frustrabitur. E terris enim ad cœlum est recursura di-
 uinitis, linqueturque *Egyptus*, terraque qua fuit diuini-
 tatis sedes, religione viduata, numinum presentia destitue-
 tur. Alienigenis enim regionem istam terramque cōplen-
 tibus, non solum neglectus religionum, sed quod est durius,
 quasi de legibus à religione, pietate, cultuque diuino sta-
 tuetur pro scripta pœna, prohibitio. Tunc terra, ista san-
 ctissima sedes delubrorum atque templorum, sepulchrorū
 erit mortuorumque plenissima. O *Egypte*, *Egypte*, re-
 ligionum tuarum sole supererunt fabule, & æque incre-
 dibiles posteris suis, solaque supererunt verba lapidibus
 incisa, tua pia facta narrantibus, & inhabitabit *Egyptū*
Seythes, aut *Indus*, aut aliquis talis, id est, vicina barba-
 ria. Diuinitas enim repetet cœlum, deserti homines toti mo-
 rientur, atque ita *Egyptus* Deo & homine viduata de-
 seretur. Te verò appello sanctissimum flumen, tibi que fu-
 tura prædico torrenti sanguine plenus ad vsque ripas e-
 rumpes, vndeque diuina non solum polluentur sanguine,
 sed tota rumpentur, & viuis multo maior erit numerus
 sepulcorum, superstes verò qui erit, lingua sola cognoscetur
 & *Egyptus* a tibus verò videbitur alienus. Quid fles, o
Asclepi? & hic amplius, multoque deterius ipsa *Egyptus*
 suadebitur, imbueturque peioribus malis, quæ sancta
 quondam, & diuinitatis amantissima Deorum in terra
 sue religionis merito, sola deductio sanctitatis & pietatis
 magistra, erit maxime crudelitatis exemplum: & tunc ta-
 dio hominum non admirandus videbitur mundus, nec a-
 dorandus. Hoc totum bonum, quo melius, nec fuit, nec
 est, nec erit, quod videri possit, periclitabitur. Eritque gra-
 ue hominibus, & per hoc contemnetur, nec diligetur totus
 hic mundus, Dei opus immutabile gloriosa constructio, bo-
 num multiformi imaginum varietate compositum, machi-
 na voluntatis Dei, suo operi sine inuidia suffragantis: in

unum omnium. que venerari, laudari, amari denique à videntibus debent, multiformis erit adunata congestio. Nā & tenebræ præponentur lumini, & mors vita melior indicabitur, nemo suspiciet cælum. Religiosus pro insano, & irreligiosus putabitur prudens, furiosus fortis, pro bono habebitur pessimus. Anima etenim, & omnia circum ea, quibus aut immortalis nata est, aut immortalitatem se consecuturam esse præsumit, secundum quod vobis exposui, non solum risus, sed etiam putabitur vanitas. Sed mihi credite, & periculum capitale constituetur in eum, qui se mentis religioni dederit. Noua constituentur iura, lex noua, nihil sanctum, nihil religiosum, nec cælo, nec cælestibus dignum audietur, aut mente credetur. Fit Deorum ab hominibus dolenda secessio, soli nocentes angeli remanent, qui humanitati commixti ad omnia audacia mala miseros, manu iniecta compellent in bella, in rapinas, in fraudes, & in omnia que sunt animarum nature contraria. Tunc nec terra constabit, nec nauigabitur mare, nec cœli astrorum cursibus, nec syderū cursus constabit in cœlo: omnis vox diuina necessaria taciturnitate mutescet, fructus terræ corrumpentur, nec fœcunda tellus erit, & aër ipse in casto torpore languescet. Hæc & talis senectus veniet mundi, irreligio, inordinatio, irrationabilitas honorum hominum. Cum hæc cuncta contigerint, ô Asclepi, tunc ille dominus, & pater, Deus primipotens, & unus gubernator mûdi, intuens in mores factæque volûtaria voluntate sua, que est Dei benignitas, vitis resistens, & corruptele omnium errorem euocans, malignitatem omnem alluione diluens, vel igne consumens, vel morbis pestilentibus usque per diuersa loca dispersis finiens, ad antiquam faciem mundum reuocabit, ut & mûdus ipse adorandus videatur, atq; mirandus, & tanti operis effector & restitutor Deus, ab hominibus qui tûc erunt, frequentibus laudum præconijs benedictionibusq; celebretur. Hæc enim mundi

genitur a cunctarum reformatio rerum bonarum, & natura ipsius, sanctissima & religiosissima restitutio, per coactum temporis cursum, quæ est, & fuit sine initio sempiterna. Voluntas etenim Dei caret initio, quæ eadem est, & ubique est sempiterna. ASCLE. Dei enim natura consilium est voluntatis bonitas summa, ô Trismegiste? TRISMEG. O Asclepi, voluntas consilio nascitur, & ipsum velle è voluntate. Neque enim impense aliquid vult qui est omnium plenissimus, & ea quæ vult habet. vult autem omnia bona, & habet omnia quæ vult: omnia autem bona & cogitat & vult: hic autem est Deus: eius imago, mundus, boni. ASCLE. Bonus, ô Trismegiste? TRISMEG. Bonus, ô Asclepi, ut ego te docebo. Sicuti enim Deus omnibus speciebus, vel generibus quæ in mundo sunt, distributor, dispensatorque est bonorum, id est sensus animæ, & vitæ, sic & mundus, prestitor est, & tributor omnium, quæ mortalibus videntur bona, id est alternationis partium, temporalium fructuum, natiuitatis, augmentorum, & maturitatis, & horum similium. Ac per hoc Deus supra verticem summi cæli consistens, ubique est, omniæque circumspicit. Sic est enim ultra cælum locus sine stellis ab omnibus rebus corpulentis alienus. Dispensator, qui est inter cælum & terram, locum obtinet, quem Iouem vocamus. Terra verò & mari dominatur Iupiter Plutonium: & hic nutritor est animantium mortalium & fructiferarum. Horum omnium viribus fructus, arbuta, & terra vegetantur. Aliorum verò vires & effectus per omnia quæ sunt distribuuntur. Distribuentur verò qui terræ dominantur, & collocabuntur in ciuitate, in summo initio Ægypti, quæ à parte solis occidentis condetur, ad quam terra marique festinabit omne mortale genus. ASCLE. Modò tamen hoc tempore ubi isti sunt, ô Trismegiste? TRISMEG. Collocati sunt in maxima ciuitate, in monte Libyco. Et hæc vsque eò narrata sint. De immortali ve-

rò & mortali modo differendum est. Multos enim spes timorq̄ue mortis, verè rationis ignaros excruciat. Mors enim efficitur dissolutione corporis labore defessi, & numeri completi, quo corporis membra in vnã machinã ad vsus vitales aptantur. Moritur enim corpus, quando hominis vitalia ferre posse destiterit. Hoc ergo est mors, corporis dissolutio, & corporalis sensus interitus. De qua sollicitudo superuacua est. Sed & alia necessaria, quã aut ignorantia, aut incredulitas contemnit humana. ASCLE. Quid est, ô Trismegiste, quod aut ignorant, aut esse posse diffidunt. TRISMEGISTIS. Audi ergo, ô Asclepi. Cum fuerit anima à corpore facta discessio, tunc arbitrium examènque meriti eius transiliet in summi demonis potestatem, isque eam cum piã iustãque prouiderit, in sui competentibus locis manere permittet. Si autem delictorum illitam maculis, vitisq̄ue oblitã viderit, de super ad ima deturbans procellis turbinibûsque aëris, ignis, & aqua, sæpe discordantibus tradet. Atque inter cælum & terram mundanis fluctibus in diuersa semper æternis pœnis agitata raptabitur. Vt in hoc anima obsit æternitas, quòd sit immortalis sententia æterno supplicio subiugata. Ergo ne his implicemur, verendum, timendum cauendûmque esse cognosce. Incredibiles enim post delicta cogentur credere, non verbis, sed exemplis, nec minis, sed ipsa passione pœnarum. ASCLE. Non ergo, Trismegiste, hominum delicta sola humana lege puniuntur. TRISME. Primo, ô Asclepi, terrena que sunt, omnia sunt mortalia, nunc omnia etiam que sunt rationi corporali viuentia, & à viuendo eadem corporali lege deficientia, ea omnia pro vite meritis, aut delictis pœnis obnoxia tantò post mortem, seuioribus subiiciuntur, quantò in vita forsitan fuerunt celata dum viuerent. Præscia etenim rerum omnium diuinitate reddentur, perinde ut sunt pro delictorum qualitibus pœna.

ASCLE. *Qui sunt digni maioribus pœnis, ô Trismegiste?*

TRISME. *Qui damnati humanis legibus vitam violenter amittunt, ut non natura animam debitam, sed pœnam pro meritis reddidisse videantur. Contra iusto homini in Dei religione & summa pietate presidium est. Deus enim tales ab omnibus tutatur malis. Pater enim omnium & dominus, qui solus est omnia, omnibus se libenter ostendit. Non ubi sit loco nec qualis qualitate, nec quantus quantitate, sed hominem sola intelligentia mentis illuminans, qui discussis ab animo errorum tenebris, & veritatis claritate percepta toto se sensu intelligentia diuina commiscet: cuius amore à parte natura, qua mortalis est, liberatus, immortalitatis future concipit fiduciam. Hoc ergo inter bonos malosque distabit. Vnusquisque enim pietate, religione, prudentia, cultu, & veneratione Dei clarescit, quasi oculis vera ratione perspecta, & fiducia credulitatis suae tantum inter homines, quantum sol lumine ceteris astris antestat. Ipse enim sol non tam magnitudine luminis, quam diuinitate & sanctitate ceteras stellas illuminat. Secundum enim Deum hunc crede, ô Asclepi, omnia gubernantem, omniâque mundana illustrantem animalia, siue animantia, siue inanimantia. Si enim animal mundus viuens semper, & fuit, & est, & erit, nihil in mundo mortale est. Vientis etenim semper vniuscuiusque partis quae in ipso mundo, sicuti in vno eodemque animali semper viuente, nullus est mortalitatis locus. Ergo vitae aeternitatisque debet esse plenissimus, si semper necesse est viuere. Sol ergo sicuti mundus sempiternus, sic & ipse semper gubernator vitalium, vel totius viuacitatis, eorumque frequentator, & dispensator est. Deus ergo viuentium, vel vitalium, quae sunt in mundo sempiternus gubernator est, ipsiusque vitae dispensator aeternus. Semel autem dispensauit aeterna lege cunctis vitalibus vitam prestans,*

hoc more quo dicam.

In ipsa eternitatis viuacitate mūdus agitatur, & ipsa vitali eternitate locus est mundi: propter quod non corrūpetur aliquando, stabili sempiternitate viuendi circūallatus, & quasi constrictus ipse mūdus. Est igitur dispensator vite omnibus, quæ in se sunt, & est locus omnium, quæ sub sole gubernantur: & commotio ipsius mūdi ex duplici constat effectu. Viuificatur enim ipse extrinsecus ab eternitate, viuificatq; ea quæ intra se sunt omnia, differens numeris, & temporibus statutis atq; infixis, cūcta per solis effectum, stellarūque discursum, omnia temporalia ratione diuināq; lege conscripta. Terrenum autem tempus, aëris qualitate, æstiuūque frigorisq; varietate dinoscitur. Cæleste verò recursionibus syderum ad eadem loca temporaria conuersatione recurrentium, & mūdus est receptaculum temporis, cuius cursu & agitatione vegetatur. Tempus autem ordinatione seruatur. Ordo & tempus in nouationem omnium rerum quæ in mūdo sunt, per alternationem faciūt. Cunctis ergo ita se habentibus, nihil stabile, nihil fixum, nihil inanimabile, nec nascentium, nec cælestium, nec terrenorum. Solus Deus, & merito solus, ipse enim in se, & à se, & circū se, totus, est plenus atq; perfectus, isque sua firma stabilitas est: nec alicuius impulsu, nec loco moueri potest, cum in eo sint omnia, & in omnibus ipse est solus, nisi aliquis audeat dicere ipsius commotionem in eternitate esse, sed magis & ipsa immobilis eternitas, in quam omnium temporum agitatio remeat, & ex qua omnium temporum agitatio sumit exordium. Deus igitur stabilis fuit, sempiternusque est, & cum eo similiter eternitas consistit. Mundum vero non natū, quem rectè sensibilem dicimus, intra se habens. Huius Dei imago hic mundus effectus est eternitatis imitator, Habet autem tempus stabilitatis suæ vim atque naturam, quamuis semper agitetur, ea ipsa in se reuertendi necessitate. Itaq; quamuis sit eter-

nitas, stabilis, immobilis, atque fixa, tamen quoniam temporis, quod mobile est, in aeternitatem semper renocatur agitatio, eaque mobilitas ratione temporis vertitur, efficitur, ut & ipsa aeternitas videatur immobilis quidem sola per tempus in quo ipsa est, & in eo, omnis agitatio agitari. Sic efficitur, ut & aeternitatis stabilitas moueatur, & temporis stabilis mobilitas fiat, fixa lege currendi. Sic & Deum agitari credibile est in seipsum eadem mobilitate stabilitatis. In magnitudine enim ipsius est immobilis agitatio. Hoc ergo quod est tale, quod non subyicitur sensibus, indefinitum, incomprehensibile, inestimabile est, nec sustineri, nec ferri, nec indagari potest. Vnde enim, & quò, & ubi, aut quomodo, aut quale sit, incertum est. Fertur enim in summa stabilitate, & in ipso stabilitas sua, seu Deus, seu aeternitas, seu uterque, seu alter in altero, seu uterque in utroque sit. Propter quod aeternitas sine definitione est temporis. Tempus autem quod defini non potest, vel numero vel alternatione, vel per alterius amplitudinem relictus aeternum est. Vtrunque ergo infinitum, utrunque videtur aeternum. Stabilitas enim, utpotè defixa, quo sustinere quae agitabilia sunt possit, beneficio firmitatis, merito obtinet principatum. Omnium ergo quae sunt, primordium Deus est, & aeternitas. Mundus autem, quod sit mobilis, non habet principatum. Praeuenit enim mobilitas eius stabilitatem suam in legem agitationis sempiternae habendo immobilem firmitatem. Omnis ergo sensus diuinitatis immobilis, ipse instabilitate sua se commouet: sanctus, & incorruptus, & sempiternus est, & siquid melius potest nuncupari, Dei summi in ipsa voluntate assistens aeternitas, plenissimus omnium sensibilium, & totius disciplinae consistens, ut ita dixerim, cum Deo. Sensus verò mundanus receptaculum est omnium sensibilium, & specierum, & disciplinarum. Humanus verò ex memoriae tenacitate, quòd memor sit omnium, quas gesserit, re-

rit, re-

rit, rerum. Vsq̄ue ad humanum tamen animal diuinitas descendendo peruenit. Deus enim sensum summum, diuinumque cunctis confundi noluit, ne erubesceret commixtione aliorum animantium. Intelligentia enim sensus humani qualis aut quanta sit, tota est in memoria prateritorum. Per eam enim memoria tenacitatem gubernator effectus est terræ. Intellectus autem naturæ qualitate, & sensus mundi ex omnibus quæ in mundo sensibilia sunt, poterit peruideri. Aternitasque, quæ secunda est ex sensibili mundo, sensus status, qualitasque dignoscitur. At intellectus qualitatis, qualitasque sensus summi Dei sola veritas est: cuius veritatis in mundo ne quidem extrema linea umbra dignoscitur. Vbi enim quod temporum dimensione dignoscitur? Vbi sunt mendacia, ubi genitura, ubi errores videntur. Vides ergo, ô Asclepi, in quibus constituti, quæ tractemus, aut quæ audeamus attingere. Sed tibi Deus summas gratias ago, qui me videndæ diuinitatis illuminasti lumine: & vos, ô Tati, & Asclepi, & Ammon, intra secreta pectoris diuina mysteria silentio tegite, & taciturnitate celate.

Hoc enim differet intellectus à sensu, quod intellectus noster ad qualitatem sensus mundi intelligendam, & dignoscendam, mentis peruenit intentionem. Intellectus autem mundi peruenit ad aternitatem, & Deos noscendos, qui supra se sunt. & sic contingit hominibus, ut quasi per caliginem quæ in cælo sunt videamus, quantum possibile est per conditionem sensus humani. Hæc autem intentio angustissima est peruidendis tantis bonis. Latissima verò cum viderit felicitate conscientie. De inani verò, quod etiam magnum videtur esse quamplurimis, sic sentio. Inane nec esse aliquid, nec esse potuisse, nec futurum unquam. Omnia enim mundi sunt membra plenissima, ut ipse mundus plenus sit, atque perfectus corporibus, qualitate formæque diuersis, & speciem suam habentibus, & magnitudinem.

Quorum unum est alio maius, aut alio minus, & validitate & tenuitate diuersa. Nam & quadam eorum validiora videntur, sicuti & maiora, minora autem & tenuiora, aut vix, aut omnino videri non possunt, quae solum esse attrectatione cognoscimus. Vnde contingit multis credere haec non esse corpora, sed inanes locos, quod est impossibile. Sicuti enim quod dicitur est extra mundum, si tamen est aliquid (nec enim istud credo) sic ab eo plenum esse intelligibilium rerum, id est, diuinitatis suae similitum. Vt hic etiam sensibilis mundus qui dicitur, plenissimus sit corporum, & animalium, naturae suae & qualitati conuenientium: quorum facies non omnis videmus, sed quasdam ultra modum grandes, quasdam breuissimas, aut propter spatij interiecti longitudinem, aut quod acie sumus obtusi, tales nobis esse videantur, aut omnino propter nimiam breuitatem non esse credantur. Dico enim demones, quos credo commorari nobiscum, & aereas, quos inter aëris purissimam partem supra nos, & terram, ubi nec nebulis locus, nec ex signorum aliquorum agitatione commotio. Propter quod, ô Asclepi, inane nihil esse dixeris, nisi, cuius rei inane sit hoc quod dicis inane, praedixeris, ut inane ab igne, & ab aqua, & ab his similibus. Quod & si contingerit videri, quid inane possit esse à rebus huiusmodi, quamuis breue sit, vel magnū quod inane videtur, spiritum tamen, & aëre vacuū esse non possit. Similiter verò de loco dicendū, quod vocabulum solū intellectu caret. Locus enim, ex eo cuius est, quid sit apparet. Principali etenim nomine dempto significatio mutilatur. Quare aquae locus, ignis locus, aut his similitū recte dicemus. Sicut enim inane esse aliquid impossibile est, sic & locus solus quid sit dinosci non potest. Nam si posueris locū sine eo cuius est, inanis videbitur locus, quem in mūdo esse non credo. Quod si inane nihil est, nec per se quid sit locus apparet, nisi ei aut longitudes, aut latitudes, aut altitudes ad-
dide-

dideris, ut corporibus hominum signa.

His ergo sic se habentibus, ô Asclepi, & vos qui ad-
 fectis, scitote intelligibilem mundum & Deum, qui mentis so-
 lo obtutu dinoscitur, esse incorporalē, nec eius natura mis-
 ceri posse aliquid corporale, id est, quod possit qualitate,
 quantitate, numeris que dinosci. In ipso enim nihil tale cō-
 sistit. Hic ergo mundus, qui dicitur sensibilis, receptaculū
 est omnium specierum, qualitatū vel corporum, quæ om-
 nia sine Deo vegetari non possunt. Omnia enim Deus, &
 à Deo omnia, & eius voluntatis omnia. Quod totum est
 bonum, decens immutabile, & prudens, & ipsi soli sensibi-
 le, atq; intelligibile, & sine hoc nec fuit aliquid, nec erit. O-
 mnia n. ab eo, & in ipso, & per ipsū, & multiformes qualita-
 tes, & magna quantitates, & omnē mensurā excedētes ma-
 gnitudines, & uniformes species: quas si intellexeris, ô As-
 clepi, gratias acturus es Deo. Si totum animaduertes, verā
 ratione perdisces mundum ipsum sensibilem, & quæ in eo
 sunt, omnia à superiore illo mundo quasi ex vestimento
 eius contacta. Num quòdque enim genus animalium, ô
 Asclepi, cuiuscūque vel mortalis, vel immortalis, vel ra-
 tionalis, siue sit animans, siue sine anima sit, prout cuique
 est genus, sic singula sui generis imagines habent. Et quam-
 vis unumquodque animalis genus omnem sui generis pos-
 sideat formam, in eadem tamen sui forma singula dissimi-
 lia sunt. Species enim quæ diuina est, incorporalis est, &
 quicquid mente comprehenditur. Cum itaque hæc duo ex
 quibus constat forma & corpus incorporalia sint, impossi-
 bile est unamquamque formam alteri simillimam nasci, ho-
 rarum & climatum distantibus punctis. Sed immutantur
 totiens quot hora momenta habet circuli circumcurrentis,
 in quo est ille omniformis quem diximus Deus. Species
 ergo permanet ex se totiens pariens imagines tantas, tam-
 que diuersas, quanta habet conuersio mundi momenta, qui
 mundus in conuersione mutatur. Species verò nec muta-

tur, nec conuertitur. Sic generum singulorum forme sunt permanentes in eadem forma sua dissimiles. ASCLEPIVS. Et mundus speciem mutat, ô Trismegiste? TRISMEGIST. Vides ergo, ô Asclepi, tibi omnia quasi dormienti esse narrata. Quid est enim mundus, aut ex quibus constat, nisi ex omnibus natis? Ergo vis dicere de cœlo, terra, & elementis. Namque alia magis frequenter mutantur in species. Cœlum est humescens, vel arefcens, vel frigesccens, vel ignescens, vel claresccens, vel sordescens in vna cœli specie, hæ sunt quæ sepe alternantur species. Terra verò sua speciei multas immutationes semper habet, & cum parturit fruges, & cum eadem partu nutriat suo, tum reddit omnium fructuum varias diuersasque qualitates, & quantitates, ac stationes, & cursus ad omnes arborum, florum, baccarum qualitates, odores, sapes, species. Ignis etiam facit conuersiones plurimas atque diuersas. Solis enim & lunæ omniformes imagines. Sunt autem quasi speculorum nostrorum similes imaginum similitudines, emulo splendore reddentium. Sed iam de talibus sint satis dicta talia. Iterum ad hominem, rationemque redeamus, ex quo diuino dono homo animal dictum est rationale. Minus autem miranda, & si miranda sunt quæ de homine dicta sunt, sed omnium mirabilium vincit admirationem, quod homo diuinam potuit inuenire naturam, eamque efficere. Quoniam ergo proavi nostri multum errabant circa rationem Deorum increduli, & non animaduertentes ad cultum, religionemque diuinam, inuenerunt artem qua Deos efficerent: cui inuenta adiunxerunt virtutem de mundi natura conuenientem, eamque miscentes, & quoniam animas facere non poterant, euocantes animas demonum, vel angelorum, eas indiderunt imaginibus sanctis, diuinisque mysterijs, per quas sola idola & benefa-

cien-

ciendi & malefaciendi vires habere potuissent. Anus enim tuus (ô Asclepi) medicina primus inuentor, cui templum consecratum est in monte Libyæ circa litus crocodilorum, in quo eius iacet mundanus homo, id est corpus: reliquus enim, vel potius totus, si est homo totus, in sensu vite melior remeavit in cælum; omnia etiam nunc adiumenta hominibus præstans infirmis numine suo, quæ antè solebat medicina arte præbere. Hermes, cuius nomine auitum mihi nomen est, sibi cognomen patrium consistens, omnes mortales undique venientes adiuvat, atque conseruat: tum verò & Osirin quam multa bona præstare propitia, tantum obesse scimus irata. Terrenis enim Dijs atque mundanis facile est irasci, utpotè qui sint ab hominibus ex utraque natura facti atque compositi. Vnde contingit. Agypsijs hæc sancta animalia nuncupari, & per singulas ciuitates coli eorum animas, quorum sunt consecrata viuentes, ita ut eorum legibus incolantur & eorum nominibus nuncupentur. Per hanc causam, ô Asclepi, quæ alijs colenda videntur atque veneranda, apud alios dissimiliter habentur: ac propterea bellis se laceffere Agypsiorum ciuitates solent. ASCLEP. Et horum, Trismegiste, Deorum, qui terreni habentur, cuiusmodi est qualitas? TRISMEG. Constat, ô Asclepi, de herbis, de lapidibus, & de aromatibus vim diuinitatis naturalem habentibus in se: & propter hanc causam sacrificijs frequentibus oblectantur, hymnis, & laudibus, & dulcissimis sonis in modum cælestis harmonia concinentibus: ut istud quod est cælesti usu & frequentatione illectum, in idola possit latum humanitas patiens longa durare per tempora, sic Deorum fictor est homo. Et ne putes fortuitos effectus esse terrenorum Deorum, ô Asclepi, Dijs cælestes inhabitant summa cælestia, unusquisque ordinem quem accepit complens, atque custodiens. Hi nostri verò sigil-

latim quaedam curantes, quaedam praudentes, quaedam sortibus & diuinatione praedicientes, his pro modo subuenientes humanis, quasi amica cognatione auxiliantur. ASCLEPIVS. Quam ergo partem rationis εἰσαπόδη, vel fata incolunt, O Trismegiste? si coelestes Dy dominantur, terrem incolunt singula, quam εἰσαπόδη nuncupamus? TRISMEGIST. Asclepi, ea est necessitas omnium quae geruntur, semper sibi catenatis nexibus iuncta. Haec itaque est aut effectrix rerum, aut summus Deus, aut ab ipso Deo qui secundus effectus est Deus, aut omnium coelestium terrenarumque rerum firmata diuinis legibus disciplina. Haec itaque εἰσαπόδη & necessitas, ambae sibi inuicem indiuiduo connexae sunt glutino: quarum prior εἰσαπόδη rerum omnium parit initia. Necessitas verò cogit ad effectum, quae ex illius primordiis dependet. Haec ordo consequitur, id est contextus, & distinctio temporis rerum perficiendarum. Nihil est enim sine ordinis compositione. In omnibus istis mundus iste perfectus est. Ipse enim mundus ordine gestatur, vel totus constat ex ordine. Haec ergo tria, εἰσαπόδη, necessitas, ordo, vel maxime Diuinitu sunt effecta, qui mundum gubernat sua lege, & ratione diuina. Ab his ergo omne velle, & nolle diuinitus auersum est totum. Nec ira etenim commouentur, nec flectuntur gratia, sed seruiunt necessitati rationis aeternae, quae aeternitas inauersibilis, immobilis, insolubilis est. Prima ergo εἰσαπόδη est, quae velut iacto semine futurorum omnium suscipit prolem. Sequitur necessitas, qua ad effectum coguntur omnia. Tertius ordo, textum seruans earum rerum, quas εἰσαπόδη necessitasque disponit. Haec ergo aeternitas, quae nec coepit esse, nec desinet, quae fixa immutabili lege currendi sempiterna commotione seruatur, oriturque, & occidit aeternis saepe per membra, ita ut variatis temporibus, isdem

iisdem quibus occiderat membris, oriatur. sic enim & ro-
 tunditatis volubilis ratio, ut ita sint sibi coarctata cuncta,
 ut quod sit volubilitatis initium ignores, cum omnia se sem-
 per & precedere, & sequi videantur. Euentus autem
 vel fors insunt omnibus permixta mundanis. Dicitur
 est nobis de singulis, ut humanitas potuit, ut voluit, per-
 misitque diuinitas. Restat hoc solum nobis, ut benedicen-
 tes Deum, orantesque, ad curam corporis redeamus. Sa-
 tis enim de diuinis rebus tractantes mentem velut animi
 pabulis saturauimus. De adyto vero egressi, cum Deum
 orare cœpissent, in austrum respicientes erant. Sole ete-
 nim occidente, cum quis Deum orare voluerit, illuc de-
 bet intendere, sicut & sole oriente, in eum qui subsolanus
 dicitur. Iam ergo dicentibus precationem Asclepius
 ait, submissa voce oranti suggeramus patri quod iusserit,
 ut thure addito, & pigmentis precem dicamus Deo.
 Quem Trismegistus audiens, atque commotus ait, Me-
 lius melius ominare ô Asclepi. Hoc enim sacrilegijs si-
 mile est, cum Deum roges, thus atque cetera incendere.
 Nihil enim deest ei, qui ipse est omnia, aut in quo sunt om-
 nia. Sed nos agentes gratias adoremus. Hæ enim
 sunt summe incensiones Dei, cum aguntur grates à morta-
 libus. Gratias tibi agimus summe & exuperantissime.
 Tua enim gratia tantum sumus cognitionis tue lumen
 consecuti. Nomen sanctum, & honorandum, nomen v-
 num, quo solus Deus est benedicendus religione paterna,
 quoniam omnibus paternam pietatem, & religionem, &
 amorem, & quacunque est dulcior efficacia præbere di-
 gnaris, & donas nos sensu, ratione, intelligentia. Sensu,
 ut te cognoscamus. Ratione, ut te suspicionibus indage-
 mus. Intelligentia, ut te cognitione cognoscentes gaudea-
 mus, ac numine saluati tuo gaudeamus, quòd nobis te o-
 stenderis totum gaudeamus, quòd nos in corporibus sitos,
 & æternitate fueris consecrare dignatus. Hæc est enim

sola humana gratulatio, cognitio maiestatis tue. Cognouimus te, & lumen maximum solo intellectu sensibili. Intelleximus te, ô vite vera via, ô natorum omnium fecunda generatio: cognouimus te totius naturæ tuo conceptu plenissime: cognouimus te aeterna perseveratio. In omni enim ista oratione adorantes bonum bonitatis tue, hoc tantum deprecamur, ut nos velis seruare perseverantes in amore cognitionis tue, & nunquam ab hoc genere vite separari. Hoc optantes conuertimus nos ad puram, & sine animalibus cœnam.

F I N I S.

GODE

GODESCALCI STEVV E-

CHI IN L. APVLEII.

LIB. I. DE ASINO

QVAESTIONES.

Godescalcus Stevvechius Iulio Strozzae

V. I. S. P. D.

vod munus Criticorum sit, Illustriss. Strozza, sat. per te capis. omnes nimirum id operam dare debere, vt veterum scriptis melius sit, eaque quantum potest emaculata publico ponentur in posterum. quotquot in eo stadio currunt, his praeterquam alibi, tum etiam in hanc partem aduigilandum arbitror, videlicet ne saepius eadem iterentur, neve inculcentur multotiens à pluribus. Diuersis, imò & longissimè distitis eadem in mentem venire posse scio: & sciunt mecum non pauci. quid ni! cum alias, tum maximè nunc nuper idem vsu mihi venisse intelleges. Petij superiori mercatu Francofurdiensi, ab operis Plantinianis commentarium Philippi Berroaldi ad L. Apuleij libros De asino aureo, quos lib. per se verbis splendoros: varia & antiqua doctrina conditos: illustratione istius viri multo splendoros factos non semel intellexeram. Simul commentarium illum adeptus sum, cum Cōiectaneis meis, quæ saltuatim, & spicatum (vt ita dicam) in hoc scriptore conlegeram, componere cœpi, quid quæris: infinitas cōiecturas meas illius iudicio comprobatas, tantum abest vt doluerim, vt maxime etiam gauisus sim. nimirum, quæ tanti viri iam olim in animū venerant, ea me quoq; conicere, seu maus diuinare potuisse. id adeo cōcorditer, vt quasi ex secta prudentiū, eadē nobis ambobus, locis ducentis, & quod excurrit, placuerint. Quæ omnia qualiacumq; fuere, hic praetermittere visum. neque id adeo, nequid sermonis ea res daret liuori; quàm ne citaret nauseam eruditus, & ingeniis nostri sæculi lauris. Surrogavi in locū eorundem leuiora subinde, quæ tamen eò mihi pro magnis habita,

quia vel prætermiffa, vel non animaduërfa à viro magno. Opinionem meam V.I. cuius acumen, & iudicium non modò rebus grauibus, verùm etiam deſpectione aliquot locorum Ciceronis, Taciti ego expertus, dum tu Mantuani Principis ad S. R. Imperij Electores, & reliquos Germaniæ Principes Legatus, in Vbiis me ita humaniter amplexus es, & magnis præmiis in Italiam inuitaſti. Vale, Tullo Leucorum.

EXERTVS cachinnus, latiffimus riſus.

Exclamare longum, exertè, ſolidum.

Prouectus, profectus domum, rus.

Pantapola.

Vriſo, vredo, vri amore.

Saccary.

Quid me fiet emendatus. Cic. in epistolis. & Ennius apud Feſtum.

ſlicet. Deſpoliari. T. pro D. Petro-

nus emen.

Ere, è re nata. Solini locus confirmatus.

Turbauerat πρῶτον &c.

Primary, primores, ſummates.

Mos antiquus oſculandi hoſpites.

Aſty. Athena.

Oſcula, baſia, ſauia, quid differant.

Aſſatim lignorum, piſcatuum.

AE diles flagellorum pœnam inferbant.

Fol. 23. *Dum auſculto quid ſermonis agitaretur, alter extorto cachinno, parce, inquit, in verba iſta.*

Primum quaero, rectè ne coner legere exorto cachinno, vt ea id phraſi dictum ſit, qua multa libris ſequentibus. *exerta voce, exertè clamare*, & lib. quinto. *longum exclamare*. & lib. quarto, *solidum exclamare*. De riſu ſuperſt alter locus non abſimilis, qui ad texendum è lib. vi. vt emendetur. *Venus* (ait) *latiſſimum cachinnum extulit*, & *qualem ſolent ſurenter irati*. legendum arbitror, *latiſſimum cachinnum*, ſuadente ipſo Apuleio lib. x. *Ac dein riſu ipſe quoque latiſſimo aduſque inſteſtinorum dolore redactus*. Iterum lib. vii. De aſino: *cœpit riſu latiſſimo gēſtire*. alibi eiufmodi cachinnum clariffimum nuncupat.

fol. 40. *Sed (vt fieri adſolet) ſiniſtro pede profectum me compendij fruſtrata eſt.*

Quid ſi legamus *prouectum*: & contrà lib. ix. De aſino, *quam procul ſemotus domum celeri gradu profectus*. quo loco editiones præferunt, *prouectus*. atqui nouum non eſt in ſcriptoribus Romanis, *proficiſci domum*; *proficiſci rus*; *proficiſci ad villam*. imò frequentata eadem huic ſcriptori libro decimo. De cætero, ſiniſtra Apuleio, vt Græco pro infauſtis ſunt itidem

de metamorphosi sua lib. XI. *curiositatis (inquit) improspere sinistrum premium retulisti.*

fol. eod. *Omne enim pridie Lupus negotiator magnarius cœmerat.*

Interpretes mercatorem magnarium explicant celebrem, & clarum; alius eum à magnitudine negotiationis vult dictum. mihi aliquando in mentem venit auctorem dixisse *Pantapola*. de hinc interpretamenti vicem accessisse illa *negotiator magnarius*. Meminit eorum hominum constitutio Nouella Imperatoris Valentiniani. *Græcos negotiatores, quos Pantapolas dicunt, in quibus manifestum est maximam inesse multitudinem, magnamque in emendis, vendendisque mercibus diligentiam &c.* Videndus quoque de iisdem Iacobus Cuiacius lib. X. *Observat. cap. XIX.*

fol. 55. *Ac mox vrigine percita cubili suo applicat.*

Fuit, cùm probarem *prurigine*. at post impensius placuit *vrigine percita*. Sic & infra lib. VIII. *Ad illicitæ libidinis extrema flagitia infandis virginibus effertur.* & hic reponebam illud *vriginibus*. Solens est tropo ab igne & illius proprio sumto amorem designari. Virgilius:

Vritur infœlix Dido.

Ouidius:

Vror, vt induceto ceratæ sulphure tede,

Vt pia fumosis addita thura rogi.

Idem apud eundem Paris, post declaratum amorem suum, subdit;

Si tamen expectas vocem quoque rebus vt addam,

Vxor. ———

Vrigo, & quo alibi Apuleius vtitur, vredo, idem valent. vsi vtroque alij scriptores idonei, vt Cicero, Plinius; pro eo, quod Græcis est, *καυθμός, καύσις.*

fol. 56. *Operulas etiam, quas adhuc vegetus saccariam faciens merebam.*

Putavi aliquando adsentendum iis, qui *sagariam* restituerent. at nunc alia mens est. etsi enim *sagaria*, vt *saccaria*, cùm alibi, tum in Pandectis iuris reperiantur, placet tamen editam lectionem tueris mouet me l. prima, titul. XXII. lib. XIV. Codicis Theodosiani, cuius partem adscribo, vt munus eorum hominum innotescat. *Omnia, quaque aduexerint priuati ad portum urbis æternæ, per ipsos saccarios, vel eo, qui se huic corpori permiscere desiderant, magnificentia tua iubeat comportari.* Idem Vlpianus de contrahen. emptione, *Si quid ex sacco saccarij cecidisset.*

fol. 81. *Quid inquam [de] me fiet, ubi iste ingulatus mane apparuerit?*

Imitatus eos, qui dixere, *quid me fiet?* ideoque præpositionem expellendam credo. Terentius Phorm. *Quid te futurum est.* G. E. nescio herclè. Lucilius lib. xxviii. Satyrarum.

Quid me fiet? siquidem non vis te improbis committere.

Plautus Epidico:

Quid illa fiet fidicina igitur? N. aliqua res reperibitur.

Idem Casina ————— tuo quid factum est pallio.

Cic. Terentiæ lib. xiv. epist. quarta. *Sed quid de Tulliola mea fiet? iam id vos videte.* auctoritate membranarum tollo etiam hinc de. quod genus loquendi nisi in ipso Cicerone repertum foret, explodere voluissent nescio qui pueri. Ennij versum apud Festum in me, pro, mihi, non semel suspectavi, ut corruptum. *Si quid me fuerit humanitus, ut teneatis.* Restituendum existimabam. *Si quid me suat hum. ut te.*

fol. eod. *Cui videbor vero similia differentia proferens vera?*

Insisto vestigiis lectionis vulgatæ, & corrigo:

Cui videbor verosimilia deferre, proferens vera.

fol. eod. *Hæc identidem mecum [replicabam.]*

Tale etiam illud libro decimo De asino: Sic ipse mecum {replicabam}. Nihilominus tamen utrobique adulterinum videbitur scriptoris huius stylum consideranti. apud quem nimis quàm usitata hæc. *Et sic mecum. Et sic ad illum. Et mecum.* alia similia sexcenta.

fol. 84. *Hem, & si tu alicuius facinoris tibi conscius scilicet mori cupis.*

Non incommodè videtur scribi posse: *licet mori cupis.* Ilicet, pro statim, Plauto, Terentio, Sallustio placuisse, pueri sciunt. tum vsu illud pro comperto est, inuicem has voces sæpe commutatas. Apud eundem libro quarto: *Vestem str angulam subducltam scilicet iactare destinaret.* postula sententia, *Ilicet.* Iterum eodem lib. IIII. *quanquam satis cupidi, tamen sine mora parabunt ilicet idoneam sui sanguinis redemptionem.* & hic in vulgatis sedet scilicet.

fol. eod. *An ignoras inepte nudum nec à decem palestritis te spoliari posse.*

Plauti imitatore[m] esse Apuleium nemo nescit. vnde scribendum

bendum suspicor, de spoliari posse. Plau. Asinaria sc. Vnum quod-
que,

Aliam nunc orationem despoliato prædicas,

Longè aliam præbes inquam nunc, atque olim, quem dabam.

Glossæ veteres eundem despoliator. Cicero Terentiæ: *Illud doleo, qua
impensa facienda est, in eius partem te miseram, & despoliatam ve-
nire.* lib. XIV. epist. II. Quin & ipse Apuleius lib. II. & secunda A-
pologia sua dixit, *tegmine despoliare, despoliare pudore.* Petro-
nius de fabis loquens, *dentibusque folliculos peritè spoliat.* malim
despoliat. Præterea non hîc primùm est, cum in mutuuum locum
immigrarint hæ litteræ D. & T. nam infra apud eundem hunc
libro III. De asino, *Luçantem me ac diu renidentem.* an quis ambi-
gat quin scribendum sit, *renidentem.* Itidem libro tertio Florido-
rum emendo hæc: *Quippe non promptè veniam impertire rarenter
adeunti, assiduitatem eius requirentis est.* malè in hunc vsque diem
edidère, *adeundi.*

fol. cod. *Vnde autem inquit scio, an conuectore illo tuo,
quo cum sero deuerteros, ingulato fugæ man-
des præsidium?*

Nulli his viatoribus equi, aut currus. quare adhuc in senten-
tia permaneo, corrigendum videri, *combitor illo tuo.* Bitere, id est
ire, notum ex Nonio, & Festo. imo *Bitiensis.* huic vt assiduè pe-
regrinantes dicti. Varroni autem inde compositum *combito,* pro
coewo. libro sexto de lingua Lat. & multa ab eodem verbo aliis
Grammaticis præfiscis.

Fol. 91. *At ego mirè afficto ex tempore absurdo ioco, in
alium sermonem intentionem eius deriuo.*

Susplicor legi potius debere, *at ego mi è re efficto ex tempore ab.*
in. in al. sermonem inten. eius deriuo. Terentij exemplo.

————— *nam mi è re quendam offendi ibi militem*

Eius noctem orantem—————

Tum hæc apud Apuleium inemineram lib. quarto: *Ex re na-
ta consilium capere.* Iterum libro prædicto, *remedium ex re nata com-
mivisi.* Similiter dixit quoque libro quinto. *Sed è re nata iuuenem
quendam esse confingit.* Cæsar lib. tertio belli ciuilib. *Ex tempore ca-
pto consilio.* Iterum emendandus Apuleius libro X. De asino. *Ha-
bes solitudinis plenam fiduciam, habes capax necessary facinoris otium.*
in libris duobus erat, *Habere solitudinis,* quod ego leuiter
immutandum censeo, *Habere è re solitudinis plenam fiduciam.* ne-
que Beroaldum aliter sentientem sequor. Solinus de Ascitis.

quibus è re nata datum nomen est. quam scripturam non est cui sper-
nere debeamus.

fol. 94. *Eumque auidè esitantem aspiciens, aliquan-
to interiore macie, atque pallore buxèo defi-
cientem video. sic denique eum vitalis color
turbauerat.*

Restituere conor genus sermonis non inelegans, non inso-
lens. sic denique tum vitalis color turbauerat. sciunt qui Latine
sciunt, multa terminatione actiua, accepisse veteres significatio-
ne passiuà. sic Lilius, alij, dixere mores mutarunt, pro, mutati sunt.
sic color turbasse dicitur, qui valde turbatus, & mutatus esset à
priorè. qua phrasi hic noster paulo post: nam & illa vrit perpetuum.
de ea quæ iugi amore ardeat. Itidem libro de Deo Socratis, &
prope exesa mansuetudine generis sui immanè efferarunt.

fol. 101. *Vir, vt habitus, & habitudo demonstrat orna-
tus.*

Lego, cordatus. quo modo ipse Apuleius lib. v. mater autem tu,
& præterea cordata mulier. pari phrasi vetus poëta Ennius,
Egregiè cordatus homo catus *Ælius Sæxus.*

fol. 103. *Nostine Milonem quendam è prioribus?*

Genuina scriptura est primoribus. Turpilius Pedio:

Nuptias abieci, amicos vtor primores viros.

Sic & auctor noster hoc eodem: iam & de patria, & eius primori-
bus explorans. Rursum & libro secundo de Milonis coniuge
agens, Magna (inquit) primi nominis, & omnis carminis sepulcralis
magistra creditur. Itidem lib. quarto, summatem puellam. & li-
bro vndecimo Deam Isidem summatem vocauit. Pari genere lo-
quendi Byrrenam feminam primatem libro I I. & Democharem
appellauit virum primarium, libro quarto.

fol. 113. *Amplexusque ac comiter deosculatus, mi Lucii
ait, sat pol diu est, quòd interuissimus te. at
Hercules exinde è Vastio magistro digressi
sumus.*

Mos osculandi amicos, & hospites, obseruatione dignus. id pri-
mum est. tum expendenda quæ sequuntur hæctenus certè in mè-
do iacentia: Eluo hoc modo, Musis vt arbitror volètibus. at Her-
cules exinde, vt Asty à magistro digressi sumus. nisi malis hoc par-
tè. exinde vt Asty digressi sumus. Pythiam ipsam condiscipulum
sibi apud Athenas Atticas fuisse ipse Lucius paucis antè ver-
sibus

fibus prodidit. quam ciuitatem Astyn vocatam scio, à Terentio, Cicerone, Vitruuio, & aliis plus millies. Festus, *Asty* apud poetas *astutiam* significat. cuius origo ex Græco ab *ἀστύ*, in quo qui conuersari assidue sint, canis, atque acui esse uideantur. Meminere eiusdem rei Diodorus Siculus, & Stephanus. itidem Donatus, & reliqui interpretes in illud Terent. Eunuch. act. v. sc. v. 1.

An in astu ueni? Accius Neoptolemo:

Sat in asiu, & fallendo callet. Ennius Medea:

Asty, atque Athenas antiquum, opulentum opidum.

Contempla, & templum Cereris ad læuam adspice.

Iam illam particulam, *exinde*, cum sua relatiua, ut, temporis significationem habere, plus satis notum, adstruam tamen exempla, quia prima hinc via nobis facta ad emendationem. Apuleius libro secundo. *Exinde, ut de Euboea insula enauigasti.* Iterum prima apologia, *exinde, ut curiam participare cœpi.* Itidem quoque apologia secunda. sic & Ulpianus: *Legatum habere iurisdictionem nõ exinde, ex quo mandata est; sed ex quo prouinciam ingressus est.* l. 4. ff. de offic. proconsulis. De osculo autem illo plura audiamus, non alia causa, quàm quod cognitus ille mos alibi nobis vsui futurus est. Donatus oscula facit officiosorum; basia pudicorum; sania libidinosorum. Apuleius libro secundo: *qui ut primùm me conspexit, est, inquit, Hercules hic Lucius, & offert osculum.* Iterum de Fortide puella, dicto libr. *& osculato tuo capite, quàm inuita discederet uultu prodidit.* Itidem quarto de asino: *Sic enim primus aditus, & sermo prolixus, & oscula mutua.* Itidem lib. septimi principio. ubi Hemus Threx à latronibus dux factionis eligitur, antè socios omnes exosculatus, quàm inauguraretur. Cornelius Tacitus de Othone: *nec deerat Otho protendere manus, adorare uulgum, iacere oscula, &c.*

fol. eod. *Abnuebam. quippe qui iam cœna affatim piscatum prospexeramus.*

Fortè an scripserit ipse auctor, *affatim piscatus*, vel *piscatus*, quo modo Liuius, *habetis affatim lignorum.* Idem alibi: *Agri affatim materie præbebant ad noua opera molienda.* quin & ipsemet Apuleius libro sequenti hac phrasi dixit, *Vtensilium pollemus affatim.*

fol. 119. *Et florem Thessaliæ [regionis] instar solitudinis, & scopuli edulium caritate deducitis.*

Scripserim primùm *diducitis*, abiecto nihilo minus illo regionis. Infra libro tertio, inquit: *splendidissima, & unica Thessaliæ ciuitas.* Verba autem prædicta ædilis sunt obiurgantis cupidinarius.

quòd pisciculos minimos carius indicasset, sed coërcitionem eius, vt, nimis lenem ridet Apuleius. nam præterquam quod pisces pro pedibus abiici per officialem suum, & conteri pedibus ædilis curauerit; etiam flagellorum pœna in venditorem animaduertere poterat, auctore Callistrato: *sed nequidem arcentur honoribus, qui ab ædilibus flagelli casti sunt. quanquam iure suo ædiles officio isto fungantur.* l. eos qui. ff. de decurionibus.

GODESCALCI STEV-
VECHI IN L. APVLEII

LIB. II. DE ASINO

QVAESTIONES.

God. Stevvechius Theodoro Alyfio Lotharingæ Præsidi. S.

SAEP E id clarissime Domine Præsides, re ipsa compertum, qui imbuti artibus bonis, etsi nunquam se mutuò viderint, dilexisse inter se, imò non secius, quàm si coram inita, & longa consuetudine confirmata foret amicitia, amasse. De beniuolentia tua erga me, id mihi credas velim, etsi multis nominibus gratam, eò tamen gratissimam fuisse, quòd illam tam prolixam declarare dignatus sis, & quidem in eum, què vel solo nomine vix potueris nosse. Cæterùm ab istiusmodi viris, ea humanitate, ea scientia, ea rerum experientia præditis, qua tu; non solent beneficia nisi maxima proficisci; non nisi in promerentes suo loco, & tempore conlocari. Liberorum tuorum contubernio, & præsentia dies aliquot magna cum voluptate vsus, functus sum. Vnus Frãnciscus iis moribus, eo erga studia affectu, vt solus ille (etsi cæteris nihil detraho) faturus sit sat idoneus, in quo omnium Alyfiorum spes cõquiescant. Abstrahor nunc ab illo etsi perinuitus. Nihilominus tamen, si quid erit in quo commodare illi, aut fratribus potero, non committam, vt conqueri possis cùm ingrato tibi rem fuisse. Vale, & vt cœpisti Stevvechio fauere perge.

*Alteruari. Alternari sermonem, Quaquã. Apuleius extra ordinẽ
pocula. pluries correctus.*

Geminate

*Geminatae literae, syllabae. Cicero-
nis duum locorum, pluriū Apu-
ley restitutio.*

*Salus, Aue etiam discedentes di-
xisse.*

Iusculum, recula, specula à spes.

Bono animo es Stata ratio.

*Optimum pro optimum. Retegere ca-
put.*

Vereor tui. Cerdo.

*C. literam & S. superflue olim in-
serebant.*

*Accij versus tentatus. Matura-
re. Obnitio.*

*Lausus, is à Decemviris, & ante
à Solone in funere inhibitus.*

*Sermonē interficere, verba deuora-
re, Interstrepere, singultibus.*

*Postliminium. Distringere con-
tentionem.*

fol. 126. *En, inquit, sanctissima Salviae matris genero-
sa probitas. sed & cetero corporis exaequaliter
ad regulam, quam diligenter aliquid adfigunt
sunt congruentia.*

Vide quæso num rectè restituerim, sed & cetera corporis ex. ad
reg. q. d. aliquid adfigunt. Omnia inquit lineamenta maternæ
formæ in filio obseruata. nō secus, atque si ad regulam, ad amuf-
sim hic factus fiet, ad quam examinare, & formare sua solent di-
ligentes architecti, pariter libro secundo extremo emendandum
videbatur & illud, sed cum primam plateam vadimus, geminatione
videlicet vnus syllabæ, & rescribendum, plateam inuadimus. qua
phrasi dicit libro tertio, populum sic adorat. alibi alia.

fol. 131. *Dum hunc, & huiusmodi sermonem alter-
catur.*

Alterum hanc & non bonam scripturam puto, probè emenda-
re videor, alternamus ad eum modum dicti Horatio alterni sermo-
nes, ἀμοιβῶν λόγῳ. Festum audi: altercatio (inquit) iurgatio; alter-
natio per vices successio. Apuleius hoc eodem libro: sequensque, &
tertium inter nos vicissim, & frequens alternat poculum. Corrigendum
similiter, mea opinione, libro nono: atque illos, qui me a tuis & per-
nigiles excubias agitauerant, ausculto de meis sic alternare fortunis.
nam quod ibi editur altercari, non placet. Iterum dicto li-
bro nono frequentatum in omnibus editionibus, iam his pocu-
lis mutuis altercantibus. repono, alternantibus. Rursus apud eun-
dem libro v. sic secum altricantes, quid soror dicimus, & c. malim al-
ternantes.

fol. eodem. *Palmaris Deæ facies quæque pinnis expli-
citis.*

Emendo, quæquæ pinnis explicitis. Itidem lib. v. conualles lacunose,
ranaeque nimirum spinetis aggerata, & quæquæ versus reposita. perperam

enim in vulgatis codicibus supposuere, *quanquã versus*. Similiter & libro vndecimo De asino, ipso principio libri, scribo, *quoquo ritu, quaquã facie te fas est inuocare*. in Parisiensi editione, & Beroaldina retinuerunt, *quaque facie*. non rectè, vt opinor.

fol. 137. *Tunc minus morigeros, & viles fastidiens in saxa, & in pecua, & quoduis animal puncto reformat.*

Quin reponam, *vt viles fastidiens*. dicta enim hæc de Pàmphile Milonis coniuge, hospita ipsius Lucij. quæ vt quemque iuuenem conspexisset forma liberali, illico in eum & oculus detorqueret, & animum; statimque amoris pedicis irretire conaretur. si quos verò reperiret, quorum mens occalluisset ad blanditias; eos vt spreto à se, & vilia capita, magicis artibus miserè exereret.

fol. 140. *Et salue addito ad Milonis hospitium perniciousiter reuolo.*

An non reponenda litera, quæ negligentia libratorum, seu potius inueterata scribendi consuetudine geminata non est perniciousiter reuolo. pariter & apud Ammianum Marcellinum libro vndeagesimo: *ita curatè pollinctus*. anne inquam scribendum? *ita accuratè*. In Apuleio equidem hæc ratione plura emaculare conabor. apud quem libro tertio: *Ipse denique dux, & signifer validissimè aggressum*. Flagitat istiusmodi geminationem ipsa sententia, *validissimè me aggressum*. Iterum libro quarto constituenda etiam hæc: *quanquã valido, repentino tamen pulsu*. dicta de vetula constituenda, *quanquã invalido*. Itidem in oratione Veneris ad filium dicto libro, his verbis: *Et in pulcritudinem contumacem reuenter vindica*. vides scio geminandam denuò ac retrahendam syllabam, quæ in fine præcedentis vocis hæserat: *in pulchri contumacem inreuenter vindica*. Pertinet etiam huc illud libri septimi: *Dũ secum mitissimi homines alterat de mea nece*. legendum enim, *dum secũ immittissimi homines alternant*. Simile quoque mendum libro vndecimo De asino in omnibus adhuc editionibus adhæsit, *tu rotas orbem luminas soles*, scribere enim debuerant: *rotas orbẽ, in luminas solem*. Recurro ad librum quintum, vbi illa: *Instru- Etique variè, partim gladijs armati, in lemures reformat*. rescribo, *in lemures reformat*. quod valet, *in lemures se ref*. Non aliunde iuuanda sententia libro octauo De asino: *ad istum modum saluti quisque sua consulebat; interea, quidam, &c.* non aliunde, quam quo modo dixi, *ad istum modũ dum saluti*. Etiam in scholastica illa Ciceronis oratione in Sallustium medicina egent hæc verba:

His moribus amicum tibi facere non potes, videris velle inimicum habere. lego, amicum cum tibi. Dabo alia in quibus putatione opus. Apuleius: *Interim dum Psyche quaestioni Cupidinis intenta populos circumibat, ille vulnere ingemebat. petuerfa enim istic editorum librorum scriptio, interpunctio: circumibat. At ille vulnere. simile hodieque mendum initio libri vndecimi De asino. ne quicquam rerum mearum reformides. scribo, rerum earum. Quin & in prima Apologia huius scriptoris deprauata lectio, ob literam malè geminatam: idque se ait Crassus, quanquam meo tempore vel Alexandria fuerit. recta scriptura erit, eo tempore. Redeo quanquam longo interuallo ad ea, vnde digressi sumus, hoc est ad formulam: *Es salue addiso.* quod à discedente hic dictum obseruandum putavi, cuius loci vulgus magis frequentatum putat *Vale.* itidem vt in conclusione literarum, iuxta illud Ouidij libro quinto Tristium, elegia XIII.*

Accipe quo semper finitur epistola verbo.

Atque meis distent, vt iua fata Vale.

Cæterum non semper & in literis eam formulam seruatam ostendam. Tullius & Cicero Tironi lib. xvi. epistola nona: *Et iam atque etiam noster Tiro vale.* Disertim in membranis perscriptum: *Tiro salue.* Eodem modo in extremis Catilinæ literis ad Q. Catulum, vt apud Sallustium videre est, additur: *Aueto.*

fol. 142. *Fotidem, que suis dominis parabat inscium farium circumscisum.*

Quod auctorem in diminuendis vocibus libenter ludere animaduertissem, quod testantur hæc pauca è plurimis. mensula, anicula, seniculus, basiolum, vinctulum. specula à spes, recula à res: restituere putabam *insculum.* nisi verius sit *iscium.* de quo nos alibi.

fol. 147. *Sitque indicij huius apud me certa, & statuta ratio.*

Vereor ne genuinum sit *stata ratio.* eamque scripturam pluribus postea locis recipiendum.

fol. 157. *Ad hæc illa rursum me deosculato, bono animo esto, inquit.*

Suauius ad aures accidere visum, *bono animo es, inquit.* pariter vt loquitur apud Nonium Lucilius, in *Es, pro Eslo, Conyge te, in- tre, ac bono animo es.* Item Plautus *Amphi.* *bono animo es.* Nec aliter Apuleius libro proximo: *Bono animo es, quod ad huius rei curam pertinet.* Iterum libro septimo: *Bono animo es, inquit, Charite dulcissima.*

fol.160. *Mittit mihi Byrrhena xeniola, porcum optimum, & quinque gallinulas.*

Restituendū videri & hic, & infrā sæpius, *optimū*, in Coniecta neis ad Frontinū indicaui. Malè quoque distinctum, quod mox præcessit de capillis Fortidis: *Quid cum frequenti sobole spiritus cumula verticem, vel prolixa serie porrectus dorsa permanat?* interpungo, *Quid? cum frequenti. eamque phrasim nimis sæpè Apuleio periisse* obseruavi, sed longum mihi sit commemorare, tibi legere tædiosum, Proponere malo quod paulò superius hoc eodem libro monere propemodum oblitus eram. *Quin, inquit, etiam vel ipsam parentem tuam accedis & salutas. vereor inquam ignotæ mihi fæmine. & statim rubore suffusus reiecto capite restiti.* Tam liberaliter educatum vt iste erat Lucius, caput reiecisse, & cum summa humanitate opus erat, maximè inhumanum, inciuilem se præbuisse, non credimus, eoque restituendum. *reiecto capite.* Quod autem interpres ad superiora illa: *vereor inquam ignotæ mihi fæmine.* extrinsecus subintelligendum putat, *me offerre, vel tradere; vel aliquid simile,* errorem animaduertis, quòd illi in mentem non fuerint hæc Varronis, Sardis, Venalibus:

Non te tui saltem pudet, si nihil mei reuereatur.

Item Afranij illud Compitalibus:

Si non vereate, nemo vereatur tui.

Item alia eiusdem Afranij, Accij, & Pacuij, quæ apud Nonium Marcel. de numeris, & casibus.

fol. eod. *Diem ceterum lauacro, ac dehinc cœna dedimus. Nam Milonis boni concinnaticiam mensulam rogatus accubueram, & c. cum ecce.*

Emendo: *Iam Milonis boni c. m. r. ac. cum ecce.* Simile Plauti. *Merca. Iam addicta, atque abducta erat, cum ad portum venio.*

fol. 167. *Cerdo quidam nomine negotiator accessit, eum diem commodum peregrinationi cupiens.*

Credere nequeo tò nomine ab ipso Apuleio esse. quippe adsumtum ab eo qui dignus cerdoni Martialis seruire perpetuum. subdit ipsemet Apuleius paulò postea: *Hæc eo adhuc narrasse mæsto, cerdo ille negotiator nummulis suis correptis, & c.* Festus: *Cercopa vocant Græci lucrari undique cupientem, quasi κέρδιον, quem nos quoque lucronem vocamus.*

fol. 171. *Nam & pueris extra limen, credo vt arbitrio nocturni gannitus ablegarentur, humi quàm procul noctur-*

distratum fuerat meum grabatulum.

Corrigendum autumo, atque in ordinem redigenda verba. Nam & pueri extra limen; credo, ut arbitrio nocturni gannitus ablegarentur quam procul. humi distratum fuerat meum grabatulum. Quod ad verbum distratum, verbo non contendam. nam & in Vegetio pro equis distratis, suppositum fuisse distractis, ibidem ostendi, addidi mendi originem inde esse, quod consonantem C. multis locis inferere, vel adimere solent librarij. sciunt, qui membranas antiquas volutarunt. ad hoc testis mihi Festus in *Dumēta*, in *Deblacterare*. Eodem modo, seu more S. literam inferebant, attestante eodem Festo in *Dusmosum*. Quinimodò & typographos Germanos, præsertim priores illos, id religiosè secutos in variis codicibus obseruavi: adeò, ut non tantùm ob inuentam præstantissimam atque vtilissimam artem typographicam; verùm eò quoque honorem habendum censeam; quòd codices manuscriptos Germana fide exprimere, quàm in excudendis iis suo arbitrio maluerint vti. An non hinc in vno Apuleij exemplari Basilienſi: *præfatio*, *blactero*, *victricus*, *inchoactus*. pro *præfatio*, &c. & contra, *condictum*, pro *condictum*. tu in illa, *honestus*, *hostiatim*, *cohortus*. Itidem: *elargulo*, *grassus*, in quibus G, pro C. Similiter & consonantes non geminatae, in *polutus*, *inaccessus*, *penatus*. Præterea non leuia quoque indicia scripturæ vetustæ typis fideliter reddita, in *beniuolus*, *malivolus*; in *omnis*, *tris*, *puerily*, pro *omnes*. In *ansius*, pro *anxius*; contra in *existimatio*, pro *æstimatio*; in aliis sexcentis, quæ in illa editione diligens lector facilè deprehendat.

fol. 177. *Paulis per etiam glabella femina, vel rosea pal-la [potius] obumbrans de industria, quam regens verecunda.*

Si quid video, scripsit Apuleius absque illa particula [potius] *obumbrans de industria, quam regens verecundia.*

fol. 180. *Sed heus tu, inquit, caue cœna regrediare maturius.*

Ex mente Fotidis reponendum *immaturius*. nolbat enim ipsa tardius redire Apuleium à cœna, propter metum grassatorum. Itidem libro sexto Venus inquit: *Sed haud immaturius redito*. Cicero III. Offic. *venit ipse maturè*. vide Nonium in *Maturare*. Emergare conabar Accij versum Menalippo apud Noniũ, in *maturum*. Est res aliqua, quam præſente his prius *maturare* institit. qui vulgatur, que præſente his prius *maturè* in.

fol. 181. *Tibi verò fortune splendor insidias; contemptis*

etiam peregrinationis poterit adferre.

Scibe meo periculo, peregrinatio po.

fol. 191. *Omniumque ora, & obtutus in unum quempiam angulo secubantem conferuntur, qui cunctorum obstinatione confusus.*

Puto non conferuntur expungendum. & paulo post scribendum, obtusione.

fol. 201. *Ibi corpus splendentibus linteis coopertum, introductis quibusdam septem testibus, manu releuat, & diuine visu praefeto.*

Repertum in alijs codicibus, usu praefeto. vnde fortè quis effecerit, viso, perfeto. sed verius esse existimo, & diutino lausu praefeto. eò quod hæc ante iustum funus fierent. lausus meminit Nonius in *Silicernium*. & pariter leges XII. tabularum. Imò ante tabulas istas à Decem viris vulgatas, lausum, vel vt alij vocarunt, lessum, in funere prohibitum à Solone, testes mihi Cicero secunda *Tusculana*, & *Plutarchus* in Solone.

fol. 211. *Sic ille senior lamentabiles questus singulis instrepebat.*

Tuum iudicium erit, verior ne sit coniectura mea scriptura vulgari: *questus singultibus interstrepebant*. vide quæso quod modò præmissum est: *manibus ambabus innadens torum, voce contenta quidem, sed adsiduis singultibus impedita*. pari ferè phrasi infra libro quinto: *Suscipit* (inquit) *Psyche singultu lachrymoso sermonem incertans*. Simile planè illud Apuleij libro sexto: *Dum hæc identidem puella replicat, votisque crebros intermiscet suspiratus*. simile quoque libro vdecimo *De asino*: *Singultu crebro sermonem interficiens, & verba deuorans*.

fol. 213. *Reducere ab inferis spiritum, corpusque postliminio [mortis] animare.*

Dicam, etsi fortè audacior videbor, illud, *mortis, suspectum mihi esse, tanquam ab aliena manu huc adscitum*. Iuuat me quod libro tertio idem auctor ita collocauit id verbi postliminium absolute: *statimque* (ait) *in meum Lucium postliminio redibis*. Iurisprudentes verò aliter ea voce vsos non memini, iuris quoque non imperitum fuisse Apuleium adæquè certum est. Præterea non alia mea opinio est, quàm mendosum quoque esse quod subiiciam ex libro decimo: *surgentem postliminio [mortis] apprehendit filium*.

fol. 218. *Sed hanc contationem sequens adolescentis ser-*

sermo distinxit.

Æstuans populus, & scissum studia in contraria vulgus; cū reuocatum postliminio ad vitam audiret iuuenem, aliis alia placere: hi matrem, quæ venenum in mortem propinasse diceretur, statim è vita tollendam, alij loquenti cadaueri fidem non habendam contendebant. vnde mihi in mentem venit genuinam lectionem fore: sed hanc contentionem se ad. sermo distinxit.

GODESCALCI STEVVE-
CHI IN L. APVLEII

LIB. III. DE ASINO

QVÆSTIONES.

God. Ste. Iacobo Susio V. N.

S. P. D.

NARRABO quod actum est, mi Susio munus non dico parabam, sed debebam tibi, dignum viro nobilissimo, grauissimo; viro inquam dies, noctes in litteris habitanti. cæterum eò res rediit, præter exiguas non mendedatiunculas, sed quæstiunculas in præsens mittere nil possum. Vides quid inita mecum familiaritas, quid pacta, & firmata inter nos amicitia fides negocij tibi faceflat. prius namque molestiam, quàm gratitudinem meam experiris. vt qui muneris loco onus accipis. Quid tibi debeam non me præterit: quantum præstare conatus sim, tuum erit expendere; ipsūque primum hunc arrhabonem amoris in te mei, seu potius obseruantia, animo æquo suscipere. quod equidem te pro ingenita humanitate tua non modò prolixè facturum; verum & rudia hæc, acutissima iudicij tui lima libenter expoliturum confido. vt quod omnimodis desiderant, à gravitate tua specimen, ab ingenio tuo perfectionem adipiscantur. Vale, &, vt soles, me redama.

ANGVLATIM. *Nihil quam
flet. Non, pro non modò.
Exerit letitia delibutus. Apuleius*

*mendo liberatus.
In lapidem stetit. Cusor valetudinem, pro causor.*

Cudere, recudere in malam partem

V. lmea.

Scindula. Casar correctus. Alius

huic mordices asinini.

Iupiter hospitalis.

Epona, seu Hippona dea.

Semones, medioxumi, dū presides locorum, Genj.

Varronis apud Fulgentium versus tentati.

fol. 229. *Circumductus angulati forum, eiusque tribunal adstituor.*

Hæc putabam correctum iri hoc modo: *circ. angulatum forum, vsque tribunal adstituor.* Apuleius libro nono extremo: *angulatum cuncta sedulo perlustrari iubent.*

fol. 235. *At ego nihil tunc temporis quàm flere poteram.*

Si quid ego de cōsuetudine loquēdi huius auctoris imbibit, nūquā *poteram* ab illo ipso hic adscriptū fuit. Suetonius Claudio: *Nihil nota via, quàm esset ne sibi saluum imperium, requirens.*

fol. 237. *Simul eximie metuens et hospitibus meis, et mihi, gladiolo, qui me propter huiusmodi pericula comitabatur armatus, fugare, atque proterere ag gressus sum.*

Interpungendum, ac rescribendum credidi: *comitabatur armatos fugare.*

fol. eod. *Sic pace vindicata, domoque hospitis, at salute communi protecta, non tam impunem me; verum etiam laudabilem publicè credebam fore.*

Restituit Beroaldus: *non tantum impunem me. cæterum germanum arbitror fore: non iam impunem me.* Neque insolens particulas temporis subsequi eo loci, vbi ablatius casus præcedens adverbij notionem supplet. ostendi in Particulis linguæ Latinæ. Et inde quoque manifestum est Ciceronem, Plautum, optimum quemque Romanorum libenter collocasse non pro non modò, non tantum, &c.

fol. 244. *Et certè letitia delibuti, meque respectantes cuncti theatro faceffunt.*

Verosimile, scripsisse auctorem ipsum, *Exertè*, vel vt antiquitas solet, *eccertè letitia delibuti.* vt duplex c. e. esset loco x. idque minus animaduersum deprauandi Apuleij causam dedisse. supra libro primo: *Iunior (ait) introrupit exertè elamitis.* Et fuit eum apud eundem

eundem auctorem ita restituendum putarem lib. vii. extremo:
Eiulans, & exerte proclamans. nam minus sincerum videtur illud
 in libris editis, *eiulans, & exinde proclamans.*

fol. 246. *At ego, ut primum laciniam illam prehenderã
 fixus in lapide steti gelidus.*

Expende quæso coniectaneum hoc, *in lapidem steti gelidus*, hoc
 est non aliter obrigui timore, quàm si totus in lapidem forem
 conuersus, ad hanc normam alia eiusdem Apuleii alibi suppedi-
 tamus.

fol. 249. *Verum statuas, & imagines dignioribus, meisq;
 maioribus reservare suadeo.*

Probat correctionem ipsa sententia, *meque maioribus.* hoc est,
 qui me maiores sunt.

fol. 251. *Raptim denique paupertina Milonis cœnula
 perfunctus, curatusque capitis acrem dolorem,
 quem mihi lachrymarum assiduitas incusserat, cu-
 bitum, venia facile tributa, concedo.*

Non est quod iudicem scribendum *cusatusque* quippe fat no-
 rus tibi, nobilissime Susi, antiquorum scribendi modus, *frudo, clu-
 do, cuso*, pro *fraudo, claudo, causo*. Porrò causam dicere, vel causari
 valetudinem, pluuiam, tempestatem, alia, quò minus aliquid
 fiat, plus satis tria.

fol. eod. *Sed quod alterius rei causa facere missa sum,
 mala quedam mea fors in tuam recedit iniuriam.*

Quid si sic ea legantur? *mala quedam mea fors in tuam recedit in
 iuriam.* vide rectè ne fecerim, qui ipsius auctoris, qua paulo post
 subduntur, præ oculis habuerim. *quod tuum factum seuitas conse-
 cuta in meum conuertit exitium.* Recudendi vocem eleganter huc
 translata non ignoras. tum notum lippis atque tonforibus pro-
 uerbiū: *In te isthæc cudetur faba.*

fol. 256. *Tūne ultima non cessas subinde lectorum iuue-
 num capillamenta surripere.*

Scio amicum Plautino exemplo reposuisse, *tūne Miluina*. Vi-
 dendum tamen, sit ne hæc coniectura ingeniosissimi, amicissi-
 mi Gabrielis Rolandij ad scripturam vulgarem accommoda-
 tior? & adeò ad eiusdem Plauti imitationem? *Tūne vltima non ces-
 sas.* in virgis vltimis frequentes ioci Plautini & in seruos conue-
 nientissimi.

fol. 257. *Pamphile mea iam vecors animi te etum scandulare conscendit.*

Scindulas appellandas, quas passim in libris scandulas vocant, ad Vegetium demonstraui. Item apud Cæsarem viii. belli Gallici: *cupas seuo, pice, scandulis complent.* scribo, *scindulis.* & apud Apuleium, *Scindulare.* Certè siue à scindēdo, siue à *αἰσδαμῶς*. [V. gloss. *αἰσδαμῶς*.] quod apud Aristophanem est, scindulæ non immerito appellantur. eadem vox, vt à viro doctissimo, quem honoris & amoris causa nomino, Iacobo Campio, inquam Decano, & Officiali Bonnensi audiui, hodieque Aquisgranensibus in ore est, nec minus in vsu ipsæ scindulæ, quas illi *scindulen* appellant. Vsi quoque esse in hunc diem Bohemis, Lotharenis, aliis nationibus, non est operæ pretium indicare.

fol. 268. *Et illa quidem magnis suis artibus volens reformatur: at ego nullo decantatus carmine.*

Corrigo volente sententia, *magicis suis artibus.*

Virg. iiii. *Aeneid.* ——— *inuitam magicas accingier artes.*

fol. 273. *Adiuuro per dulcem istum capilli tui nodulum, quo meum vinxisti spiritum, me nullam aliam mea Fotidi malle.*

Facile perspicis quid induxerit magnum interpretem, vt mutaret, *nullam aliam mea Fotide malle.* Sed obseruatum hoc est, Alius non secus cum tertio, quam cum sexto construi, atque ad eò frequentari ad eam similitudinem alia, vt hæc, *Inuitum qui seruat, idem facit occidenti.* Sic & Arrius Menander: *qui præpositum suum me protegit, cum posset, in pari causa factori habendus est.* l. omne ff. de re militari.

fol. 279. *Deliberavi an nequissimam, facinorosissimamque feminam illam spissis calcibus feriens, & mordicus adpetens, necare deberem.*

Conueniens asino vox erit, & *mordicibus adpetens*, ad hoc, *Plauina*, imitatio est, cuius Aulularia hic versus:

Asini me mordicibus scindant, boues incurserunt cornibus.

Consulendus quoque de eodem Nonius.

fol. eod. *Sed proh Iuppiter, hospitalis, & fidei secreta numina.*

Concinniorem scripturam arbitror: *hospitale ius, & fidei se nuxta illud poetæ:*

Iuppiter hospitibus nam te dare iura loquuntur,

Famen & Iouem ipsum hospitem nuncupauere Cicero, Aristoteles, Homerus, alii. quod ius istud conseruaret, ac violatores eius puniret.

fol. 280. *In ipso uero meditullio Hippone Dea simulacrum residens adicula.*

Omnino legendum, *presidens*. Q. Curtius libro quarto: *Patrio more*, inquit, *sacrificium diis presidibus loci fecit*. ad eundem modum dicta ab Arnobio multa, imprimis illud lib. iv. *presidatum focorum Deus iste sortitus est*. Idem libro tertio: *nisi pecorum sanguine de libus suas conspexerint arulas, suos deserunt, abiciunt presidatus*. Hipponam Deam stabulis presedisse, præter Apuleium, testatur quoque in Octauio suo Minutius Felix: *nisi quod vos* (inquit) *& totos asinos stabulis cum uestra Hippona consecratis*. Erat porro hæc Dea cum Priapo, cum Vertumno inter deos Semones, quo teste Fulgentio ita nominauere antiqui, quod nec cælo dignos censerent, neque terrenos deputare uellent. Varro Mystago.

———— *Semoneque inferius derelicto.*

Deum pinnatum attollam orationis eloquio.

Apud Fulgentium in Semones. aliter uulgaratur, *Deum depinnato attollam*. Atqui hos Deos, Medioximos ab Apuleio, & philosophis appellatos memini. Apul. lib. De dogmate Platonis: *Tertium*, inquit, *habent, quos Medioximos Romani ueteres appellant: quod ex sui ratione, & loco, & potestate Diis summis sunt minores, hominum profectio natura maiores*. Dii superi & quos uocant maiorum gentium, numerati à Lactantio Firmiano Iuppiter, Apollo, Neptunus, Mercurius, Mars, Vulcanus, libro i. Diuinarum Institutionum, cap. xv. Quod ad Deos presides quorumque locorum, magno illos numero à Romanis cultos, Geniosque dictos fuisse, testantur uersus Prudentij aduersus Symmachum, quibus ille nimis ridiculam & stultam in hac parte antiquorum superstitionem insectatus est:

Quanquam cur Genium Roma mihi fingitis unum?

Cum portis, domibus, thermis, stabulis soleatis.

Adsignare suos Genios, perque omnia membra

Urbis, perque locos Geniorum millia multa.

Fingere. —————

Illud penè imprudens præterieram, docuisse in Aduersariis suis Adrianum Turnebum lib. xxiiii. cap. iiii. & Iacobum Pamelium in eruditissimo Commentario suo ad Tertullianum ap probasse; Deam illam de qua modo egimus, *Eponam*, non *Hipponam* nominandam, quanquam aliter id nomen uulgetur apud

Tertullianum, Prudentium, Iuvenalem, & quorum testimonia nos supra laudauimus, Fulgentium, & Minutium Felicem pro Turnebo stare quoque videtur inscriptio antiqua, quæ in valle Laentina: HERCVLI. ET. EPONE. Dissentit nihilominus à Turnebo Lilius Gyraldus libro primo de Diis gentium.

fol. eod. *Et largo strepitu percussis ianuis, trepido etiã rumore vicinix conclamantis latrones, profugit territus.*

Geminandam vocem arbitratus sum, & legendum, *vicinia conclamantis latrones, latrones.* qua formula apud Ouidium quarto decimo Metamor.

Certatimque omnes uno ore arma, arma loquuntur.

Itidem vt apud Horatium lib I. Ode xxxv.

Ad arma cessantes, ad arma

Concitet. ———.

fol. 286. *Tunc igitur à rosis, & quidem necessario temperavi, & casum presentem tolerans, in asini faciem fœna rodebamus.*

Periculosa dubio procul coniectura, maximè si desint codices antiqui, quorum vestigiis nitare. verùm enim uerò permittendum nonnunquam neruos ingenij experiamur, sicubi aut hiulca scriptorum oratio, aut luxata sententia appareat. quam opinionem meam videbo si probaturus sis. deinceps has coniecturas præcedentem Apuleij locum considerandas tibi relinquam. *in asini faciem fœna vt mus rodebam, vel in asini faciem fœna Lucius rodebam.* facere eo videtur quod legitur principio lib. sequentis: *nec me cum asino, vel equo meo compascuus cætus artinere potuit, adhuc insolitum alioquin prandere fœnum.* Illud ex libris hisce palam est, auctorem ipsum in forma asini, veteris Lucij sui oppidò frequenter recordatum, tum nulla de re magis conquestum, quàm quod errore Fotidis in asinum transformatus esset, cum canes rapinis sat lautis inescari, aut cœnarum reliquiis distendi videret.

GODES-

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. IIII. DE ASINO

QUESTIONES.

God. Ste. A. Gerardo Dalantho Medico

S. P. D.

DIE AM ingenuè, ex popularibus, & ciuibus nostris vnum te, iam inde à pusillo puero, & suspexi frequenter, & annis crescentibus vnicum æmulatus sum. Didonem tragœdiam tuam quotiens inspicere soleo, totiens non imago tua, verum & ingenij quoque acumen, venustas inorum mihi repræsentari. Quisquis eam legit, & legit cum iudicio, facile animadvertit eum periti non inulad, sententias acutas, verba aptissima. Super hæc, affectus pro aulæo tragico ingeniosè expressos, ab homine scilicet eius ætatis, cuius tu, cum eâ scriberes. Discessit illa à me, & quidem ignoratis. nec ferrem desiderium, ni alios mihi versus succenturias, qui apud me, quo ad aliter licebit, eius pœmatis vicem arunt. Scio premere te alia, quæ alterius generis, alterius Genij, velim proferres, cum patriæ iulustrandæ, tum iuandæ reip. Si qua bellicis hisce turbis interciderunt, noua te succudere posse, id quoque scio. Rectè feceris, si exspectationi Heusdanorû satisfeceris, laudem tuam simul cum nomine dulcissimi natalis soli nostri propagaris. Vale, & pauca hæc in Apuleio mihi considera.

STATVS homini quare eret. *Etus. Quæqua versus. Forare, fori sociorum.*

Cætera bonus, Threces temulenti. Ter anteferre Mali, & noxi. Euigilare. B pro V. & cõtra. Casiodorus in Variis bene correctus.

Reuenire, Apuleius extra ordinẽ

aliquam multis locis emendatus.

Formula, quid malum: quid bonũ.

Omne publicum, commune Sicilia.

Sõniorũ euentus cõtrary, in somnijs nuptiæ & mors sese representat.

Lancinare verbũ semel Apuleio, bis Sallustio restitutum.

Melita edulia. V, pro B, V, ciss

bladiētis, mi Heriliss, mea mater. Etus.

Apuleij loca extra ordinem emaculata. Petronius corre-
vos. Formula deprecandi, per te: per

fol. 288. *Sumpto remedio de iumentum quadrupedis incuruo gradu, rursus reiectus in hominem resurgetem.*

Malim legeretur, rursus reiectus in ho. resurgetem. vel sic, rursus reiectus. Ovidius I. Metamorph.

*Os homini sublime dedit, cœlimque tueri
Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus.*

Cur autem soli homini Deus statum sublimem tribuerit, & erectum: cæteris animalibus depressum, corpore toto in humum proiecto; eleganter, & acutè disputat Lactantius Firmianus lib. De opificio Dei. cap. v III.

fol. 300. *Mons horridus, sylvestribusque frondibus umbrosus, & conualles, lacunose, & quanquam versus reposita.*

Probè restituisse me. & quæqua versus. Parisiensis, & Beroaldina editio post ostenderunt.

fol. 306. *Hi simili lauacro refoti, inter foros sociorum sese reponunt.*

Restituere conati, inter choros sociorum. sed probum est, quod editur. dictum de latronibus, qui focis iam accumbentibus superuenerunt, qui pariter calida perfusi, & peruncti oleo, letulibus sese iniecerunt, inferueruntque iis locis (foros vocat) ubi focij rariis, nec satis aptè & continuatè accubissent Aforis illis deducta forare, fores, foras: adeundus Festus, & Nonius Marcellus.

fol. eod. *Clamore ludunt, strepitu cantillant, conuiciis iocantur, ac iam cætera semiferis Lapithis, Thebanis, centaurisque similia.*

Nisi me opinio fallit, scripserit ipse auctor, similes. Græcum loquendi morem agnosceis scio, Romanis quoque non neglectum. cætera similis huic. cætera bonus. Virgilius.

Consertum tegmen spinis, at cætera Graius.

Apuleius libro decimo: Possumus quidè omnia cætera fratres manere, ab isto tamen nexu communionis discedere. Iterum primo Floridorū: Cùm in artificio patris foret tibicinus; Phryx cætera, & barbarus. Redeo ad præcedentia, quòd enim Thebanos semifero, & truci hominum

minum generi adnumerare, ipsis nolentibus arbitror factam. quare restituendum suspicor, *Threcibus, centaurisque*. Threces enim à temulentia, & insolentibus moribus inter conuiuendum male semper audisse testis mihi, præter Herodotum, & cæteros historographos, Horatius libro primo, Ode xx vii.

fol. eod. *Cuius salutem merito sarcinis istis, quas adue-
xistis omnibus terra antetulerim.*

Ad oram libri adhibuere, certè antetulerim. quid si genuinum credam, *ter antetulerim*. quomodo & pro formula antiqua erat,
—————*ter, quaterque beatum.*

fol. 318. *Prius maluit rerum singula per latiore[m] fenestram forinsecus nobis stilis rapienda dispergere.*

Si coniecturam sequamur, clarior videatur sententia: *nobis singulis rapienda dispergere*. si quid video, mutauit sententia ex compendiosa scriptura quæ fuit *siglis*. nam qui aniculæ ædes expilabat, sociis in area stantibus sua singulis onera absportanda proiecit.

fol. 321. *Gladiatores isti, famosa manus; venatores illi, probata pernicitatis, alibi noxy perditâ securitate suis epulis bestiarum saginas instruentes.*

Pro *alibi noxy*, legendum autumo, *mali & noxy*. Minutius Felix in dialogo suo (cui titulum fecit Octauius, monente id duobus locis Lactantio) de sacrificiis, & ludis Rom. agens, addit: *hodièque ab ipsis Latiaris Iuppiter homicidio colitur; & quod Saturni fatio dignum est, mali, & noxy hominis sanguine saginatur*. Adhibendus etiam Lactantius lib. i. cap. xxi.

fol. 325. *Tunc vulgus ignobile, quos inculta pauperes sine delectu ciborum, tenuato ventri cogit sordentia supplementa, & dapes grauitas conquerere.*

Plebem Romæ secretam fuisse ab aliis, quòd publico aleretur, notum. cæterùm prius annonam post collegio pistorum instituto panem accepisse, eumque ab eminentiori loco, & gradibus, ubi distribueretur, gradilem vocatum, variis Imperatorum constitutionibus, tam Iustiniani, quàm Theodosiani Codicis docemur. quæ causa fuit, cur aliquando mutandū hoc loco putarim, *sordentia supplementa, & dapes gradiles*. ubi verò Parisien. codicem inspexi, non potuit non placere illius lectura, *& dapes grauitas*.

fol. 337. *Nam & facies vrsa mediis adibus discurrētis, ad proterendos, si qui forte vigilassent, videbatur oportuna.*

Geminatione litterarum, idque locis geminis iutanda sententia, ad perterrandos, si qui forte euigilassent. de utroque mihi iam persuasum est. maxime autem de posteriori, quod sciam Ciceronē, Quintilianum id verbi ea notione usurpasse. Est etiam apud Arnobium lib. II. aduersus gentes: *quibus causis, inquit, mergamur in somnos, quibus euigilemus.* Itidem Apuleius lib. VIII. *somnolentis tenebris relictis, ad aliam euigila caliginem.*

fol. 340. *Quidam seruilus strepitus scilicet diuinitus inquietus, proserpit leniter.*

Mea auctoritas valeret, restituerem, *strepitus scilicet diuinito inquietus.*

fol. 345. *Sic etiam Thrasilion nobis perimitur, sed à gloria non periuuit.*

Scriptum id fuit *απαίσιος*, pro *peribit*. Plautinam sententiā huic in animum fuisse verosimile est, ex Captiuis:

Qui per virtutem peritas, non interis.

Opinionem nostram non queo commodius, quàm ipsius Apuleij germano loco stabilire. qui eodem hoc libro: *sed illam vitiumque virtus sua peremit, inter inuly' os reges, ac duces praeliorum tanti viri memoria celebrabitur.* Dabo locum in quo è contratio B pro V immigrasse censeo. Cassiodorus lib. VI. Variarum, in formula præfecti annonæ: *Per officinas piscorum, cibosque discurreis, & munditiā panis exigis. nec vile iudicas unde te possit Roma laudare.* an ferendum sit, discurreis per cibos! mihi cerè is cibus non sapit. puro in antiquis fuisse, *Bicosque discurreis, pro vicisque* id an ad palatum sit eruditorum, audiam.

fol. 350. *Nec mora, cum latrones ultro anxij, atque solliciti remeant.*

Ora libri adscriptum habet, *remaneant. noli dubitare, quin habitari in autographis, reueniant.* Itidem emendandum apud eundem pluries, imprimis lib. VI. *Ecce confecto nescio quo graui prælio latrones eueniunt onusti. lege reueniunt.* Iterum initio libri septimi: *quidam de numero latronum peruenit. lego, reuenit.* Apuleius libro septimo, ubi id vocabulum integrum est. *Gaudentes (ait) ciuitatem reuenimus.* Iterum lib. IX. *Larem reueni meum.* Solinum,

Ciceronem, Plautum sæpenumero vsos, non est precium operæ demonstrare. Corrigamus potius quod mox subditur: *Dicere eam seniore iam vultu inebat, quod malum fieret.* Formula Comica, & irascentis erit, si sic emendes: *quid malum fieret.* Contraria extat apud eundem hunc libro decimo: *Sciscitatus quid bonum rideret familia.*

fol. 356. *Speciosus adolescens inter suos principalis, quem filium publicum omnis sibi ciuitas cooptauit.*

Nescio an verius sit, quem filium publicum omne sibi cooptauit: alia apud eundem ad eam formam dicta videntur. libro quinto: *profundum calamitatis.* lib. xi. *lubricum videntis ætatula.* Itidem apud M. Tullium: *commune Sicilia.* quod nos redderemus, communitatē, rempublicam Siciliae. Ad coniecturam nostram facit Latinus Patricus, qui in panegyri, quam Theodosio dixit, atratos ait infestare publicum.

fol. 357. *Cum irruptionis subita gladiatorum imperus ad belli faciem seuiens nudis & incertis mucronibus coruscans.*

Mutat Beroal. & insertis. malim, & exercis. si modo quid de vulgata lectione recedendum sit.

fol. 363. *Bono animo esto me hercules, nec vanis somniorum figmentis terreare.*

Scribo primùm, *bono animo es.* inde in verbis ancilæ iuramentum illud non puto tolerandum: *scæminæ enim per Herculem non iurabant, neque per Castorem viri, vt docet nos Agellius in noctibus Atticis.* quæ causa est, cur vltius scribam: *bono animo es mi Herilis.* Blandienti vox conuenit. Identidem apud eundem hunc vsurpata libro nono: *De isto quidem mi Herilis tecum ipsa videris.* Simile blandimentum in verbis iuuenulæ, quibus ea vetulam adfatur, eodem libro nono: *Sed nosce valde cupio, & oro mater, ordine mihi singula retexe.*

fol. 364. *Denique flere, & vapulare, & nonnunquam iugulari lucrosum, prosperumque prouentum nuntiant. contra ridere, & mellitis dulciolis*

ventrem saginare, vel in voluptatem veneream convenire, tristitia animi, langori corporis, damnisque ceteris, vel anxiatum iri prædicant.

In explicatione somniorum, ne quid somniarem, pro virili contendi: quid verò mihi euenerit, doctiorum iudicium esto, inter eos tuum, mi Dalanthe. Qui in margine libri addidère, *vel laxatum viri*, vidère quidem vulnus, sed nihil minus, quam cu rauère. Absterrere vult anus puellam à superstitione somniorum, non debere vanis illis figmentis vel terreri, vel moueri. quippe visiones nocturnas contrarios sequi euentus. In qua secta hodiè que non pauci: & inter veteres, qui de somniorum interpretatione scripserunt, Artemidorus auctor Græcus: is libro secundo suo tradidit plorantem, dolentem in somniis, exinde gauisurum, qui autem mortuum se somniat, nuptias contracturum, & contra: eò quòd nuptiæ, & mors inuicem se repræsentent. In eadem opinione Plinium Iuniorem fuisse, eiusdem epistolæ indicant. Eadem mens aniculæ huius, seu Apuleij fuit: ad quam exprimentam, videndum quid faciat mea coniectura. *contra ridere, & mellitis eduljjs ventrem saginare; vel in voluptatem Veneream conuenire; tristitia animi, langore corporis, damnisque ceteris lancinatum iri prædicant.* Arnobius primo aduersus gentes: *Isis furua mærens perditum filium, & membratim coniugem lancinatum.* Idem libro secundo: *ipsam (inquit) cre duliat. in faciejs iocularibus lancinare.* Iterum lib. eodem: *Cruciatibus, & beluis, quibus corpora lancinatis.* Vñ quoque Lancinandi vocabulo, Catullus, & Sallustius Catilinaria coniuratione. *bona (inquit hic) patria distipauerat. merito repositum ab Iano Palmerio nostro: bona pa. lancinauerat. id ex fide manuscripti codicis.* Reddamus suadeo idem verbù Sallustio, primo libro Historiarum in oratione L. Philippi: *remp. largitionibus lacerari videbam. lego, lancinari.* Ibidem paulò inferius, *angitur enim, & laceratur animi cupidine. lego, lancinatur.* Nunc quod, *mellitis eduljjs*, in Apuleio reposuerim, pro, *mellitis dulceolis*, causam vide: Apuleius lib. x. inquit: *panes, & mellita edulia concinnabat.*

fol. 372. *Sed non adeò gaudens, quæcumque est, meos honores vsurpauit. iam faxo, huius etiam ipsius illicitæ formositatis pœniteat.*

Videbit quilibet, eorum certè qui aliquid vident rectum esse, *vsurpa-*

*ſurpabit. vitium ex commutatione literarum V, & B. mendum
ſimile in tribus codicibus editis obſeruabam libro IX. ſed forſitan
lector ſcrupuloſus reprehendens narratum meum ſic arguentaueris. ſcrā
bo, argumentaberis. Emaculandum quoque libro primo Florido-
rum: Alexandri præclara facinora fatigaberis admirando. perperam
enim iſtic editur, fatigaueris.*

fol. 373. *Per ego te, inquit, materna caritatis fœdera
[deprecor,] per tuæ ſagittæ dulcia vulnera, per
flammæ iſtius mellitas vredines.*

Magnum periculum eſt, ne in deprecatione hac Venerea, for-
mula debita, & conſueta ſeruata non ſit. nam vel ſolo aurium
ſenſu initium eius nimis aſperum deprehenditur, quia præcipi-
tatum. Placeret mihi, *Per te inquit, per materna caritatis fœdera.* quia
placuiſſe video eam formam præſciis; Liiuo imprimis: *Per vos, in-
quit, fidemque veſtram.* Saluſtius Iugurthino bello: *Oro vos per libe-
ros, atque parentes veſtros.* ſed ibidem, non iniuria, veteres mem-
branas ſecutus eruditiffimus Ioannes Riuius emendauit abiecto
verbo: *Per vos, per liberos, atque parentes veſtros.* Vide anne & ſupra
libro II. his verbis Apuleij medelam adhibuerim: *Miferere, ai ſa-
cerdos, miſerere per cœleſtia ſydera, per inferna numina, per naturalia
elementa per [ſe] nocturna ſilentia.* particulam incluſam ad ſupe-
riora retraho. & mutō: *miſerere per te, per cœleſtia ſydera.* Iterum a-
pud Apuleium in ipſo limine libri ſexti, vbi Psyche Cererem
Deam adprecatur: *Rogo te frugiferam, tuam dexteram iſtam deprecor,
per lætificas meſſium cærimonias, per tacita ſacra ciſtarum.* Marginalem
ſcripturam Beroaldus arripuit, *Per ego te frugiferam.* mihi pro ge-
nuino erit, quam diu ero: *Per te, per frugiferam tuam dexteram.* Pe-
tronio eadem formula reddenda: *Per formam tuam te rogo, ne faſti-
dias hominem, emendo, per te, per formam tuam, ne faſtidias hominem.*
Uſum hac formula Virgilium, & quidem perlibenter, testimo-
nio ſit vel vnus lib. X. *Æneid.* in quo eam reperias bis, tēve. Ar-
nobium quoque uſum animaduerti libro quarto aduerſus Gen-
tes: *Per humani generis iura atque ipſius mortalitatis conſortia, cum
auditis & legitis, &c.*

GODESCALCI STEVVE
CHI IN L. APVLEII

LIB. V. DE ASINO

QVAESTIONES.

God. Ste. Hieronymo Berchemio I.C.

S. D. P.

VANTVM indolueris, adlato nuntio de Iani Mel-
leri Palmerij obitu, facile per se capiant, quibus no-
tus Berchemius; quibus ipse Palmerius notus. Virum
amifflisse nos multiuga scientia imbutum, & exi-
miis antiquæ disciplinæ notis tinctum vel ipsamet invidia infi-
cias ire non aufit. virum, inquam, in quem verè illud Ennij;

———— mores veteres, nonòsque tenentur

*Multorum veterum leges, diuùmque hominùmque
Prudentem, qui multa loquive, tacerève posset.*

Addo, ex animi mei sententia, indidem:

*Qui res audacter magnas parvâsque, iocùmque
Eloqueret, quæ tincta malis, & quæ bona dictu,
Euomeret si quid vellet, tutòque locaret.*

Acutum, facundum fuisse, non est quòd prædicem. talem e-
nim ipse, se non modò Germaniæ suæ; verùm & Galliæ, Britan-
niæ coram; Italis, cæterisque nostri orbis populis scripto proba-
uit. Vale amicissime Berchemi, & permitte in his Apuleij tuo
me iudicio vti. Tullo Leucorum.

AGERE se intra limen. Gradus
pensilis.

Penitus, penita, penitum. offa peni-
ta.

Deditiorum libertorum conditio
pessima.

Quidni pumilus, pumilio glabrus.
Epitome Lini lib. LII. correcta.

B.P.R. commutata ob similitudi-
nem literæ.

Libri antiquitus maioribus tyris
Romanis describebantur.

Varronis locus Bimargo suspectus,
forte sanatus.

Vultu fraudem tegere. vultu simu-
lationem suscipere.

*Præminari. Hilarare. Latere. Ad-
dulari. Placere.* RE, & ex locum commutatus.
Biles meræ.

fol. 392. *Inuitata Psyche talium locorum oblatione
propius accessit, & paulo fidentior mira limen se-
se facit.*

In Parisiensi editione correxisse animaduerti, *locorum oblecta-
tione.* ubi etiam bene immutarunt alterum istud, *intra limen.* sed
hactenus tantum. etenim magnum pignus dederim, reliqua
non ab Apuleio, sed ab aliquo librario esse. Video quid illi fu-
cum fecerit: in m. l. reperit *se se acit*, hinc ille more suo effecit *fa-
cit.* cæterum vera lectio in altero latet, tantum scriptura mu-
tetur, *agit.* agere sese intra limen, imitatio Virgiliiana est:
idemque valet, quod pedetentim, & quasi suspensio gradu (pen-
silem alibi hic noster vocat) ire. proprium eorum qui metuant.
Subdubito etiam hunc Apuleij locum libri decimi De asino
non integrum esse: *hæc ut primum ante iudicis conspectum fa-
cta est.*

fol. 400. *Ut illarum prorsus cælestium diuitiarum co-
piis affluentibus satiatae, iam præcordiis penitus
nutrurent inuidiam.*

Coniectura hæc nostra non difficulter, ut spero, se tibi proba-
bit, iam præcordiis penitus nutrurent inuidiam. Iterum ea vox red-
denda Apuleio prima apologia sua: *De summis montibus in mare
transferatis, & penitus piscium ventribus insuatis, ac legendum, peni-
tis piscium ventribus insuatis.* sat notum est antiquos, & quidem
Latinissimos, declinasse penitus, penita, penitum. Quin & ipse
Apuleius ad eum modum summi fontis scaturiginem appel-
lat penitam, sexto de asino. De offa penita meminere Festus, &
Arnobius. Subditur eadem pagina de Veneris filio Cupidine,
quem ut adolescentem, modò florenti lanugine barbam instrue-
tem sua Psyche describit, his verbis: *Sed è re nata confingit esse in-
uenem quendam, & speciosum commodum. Lanostim barbitio genas in-
umbrantem.* emendandum arbitror, *iuenem quendam speciosum, &
commodum lanatim barbitio genas umbrantem.* ut lanatim, sic ille ef-
fictim, discretim, angulatim, aceruatim, alia sexcenta vsus. &
cum eo optimus quitque.

fol. 402. *Et nos quidem, quæ natu maiores sumus, mari-
tis aduenis ancille dedita, extorres & lare, & ip-
sa patria degamus.*

Milesiarum scriptorem iuris Romani, & Latini peritum fuisse,

testantur non solum voces, sed & formulæ antiquorum prudentium, quibus ille & multis utitur, & ad rem perquam accommodatè. quare suspicatus sum eundem & hoc loco inibi fuisse, & scripsisse, *ancilla addictæ*. vel quod propius vero, *ancilla dedititia*. Seruorum manumissorum triplex olim conditio, ut meministi. nam aut ciues Romani fiebant, aut Latini, aut Dedititij. horum pessimam conditionem fuisse qui nescit, videat Institutiones Vlpiani, Caij, Theoph. & Liuium lib. viii. Andream Alciatum lib. i. Pater. cap. xvi. Angeli Politiani Miscellanea, & alios.

fol. eod. *Patre meo seniore[m] maritum sortita sum, de in cucurbita caluiorem, & quouis puero pumilio- rem. cum cuncta domum seris, & cathenis obdita custodientem.*

Fortè an dixerit auctor: *quid ni? cuncta domi seris & cathenis obdita custodientem?* vel hoc pacto: *cunctam domum seris, & ca. obditam custodientem.* Nunc qui pusillio[n]em reponere conantur, pro pumilio[n]em, sciant se id facere inuito Fulgentio, qui in libello suo de prisco sermone, adductis præcedentibus Apuleii verbis, pumillum interpretatur mollem: & pro caluiorem, legit glabriorem. quo modo & Arnobio id verbi vsitatum lib. iii. aduersus gentes: *Hos capillorum intortionibus crispulos; caluitis alios & glabritatibus rasos.* Item lib. vi Arnob. *Vterque à vobis glaber, atque ore compingitur leui.* quapropter auctoritate Fulgentij primum illud retinendum: alterum quoque in possessionem remittendum censeo. De pumilionibus sæpiusculè meminit Plinius. Pupulum à pupus, quasi paruum puerum Catullus, & similiter Apuleius denominauère. quod ad *pumulum*, corrigo Epitomen Liuij lib. l. iii. *qui Alexandri filio bimulo admodum regnum asserbat.* restituoque *pumilo admodum.* neque sequor eos, qui reposuère, *puero admodum.* causa deprauandi fuit similitudo literarum B. & P. nam & has, ut & R. non semel ex adfinitate commutatas, testes mihi Quintilianus, & Plinius, quorum verba, & monita de maiusculis, & Romanis literis accipienda, quo diis antiqui in libris describendis vsi, frustra te monerem. Potius Varronianum fragmentum ex Bimargo mecum considera. *nam humanis omnia sunt paria: quippe maior plus urget: pisces ut sæpè minutos magnus comet: ut aues enecat accipiter:* Vide diuinationem, siue hallucinationem meam: *num humanis omnia sunt paria? quippe maior pumilos urget.*

fol. 414. *Sorores nomine mentientes, thesaurumq; penitus abdito*

abditæ fraudis vultu lato restantes.

Tam certum bene me emaculare, quàm meridie lucere: *thesaurumque pe. ab fr. vultu lato restantes.* quomodo ipsemet locutus alibi Apuleius, *vultu tamen* (inquit) *gaudium tegit.* sic & lib. x. *fidei ait* *supprimens faciem, præterdens imaginem blandiusculè respondit.* Porro & ipso rerum usu Indies experimur, & à Cic. libro primo epist. ix. docemur, fronte ac vultu simulationem facillè sustineri. Virg. III. Aeneid.

Consilium vultu tegit, ac spem fronte serenat.

Iterum dicto libro:

Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem.

Atqui hypocrisim istam scitissimè à Sallustio depictam non negabis. in Coniurat. *aliud clausum in pectore, aliud promptum in lingua habere.* & paulò post: *magisque vultum, quàm ingenium bonum habere.*

fol. 419. *Maritum incerti status & prorsus lucifugam to- lero, bestiamque aliquam rectè dicentibus vobis, marito consentio. meque magnopere semper à suis terret aspectibus. malumque grande dei vultus curiositate præmiatur.*

Lernæ bestia capita aliquot concidisse me intelligens, rem ipsam si considerabis: hoc est, Psychem coniugale præceptum hic temerasse, quamquam ille serio monuerat, graviæque terminatus erat, si unquam de forma illius vel inuestigare, vel prodere quicquam perniciosissimis lupulis, sororibus suis ipsa auderet; tum fore, ut infans quem vtero gestabat, diuinus alioquin futurus, mortalis fieret: & vultibus mariti exploratis, eos post illa amplius non visuram. rescribo autem præcedentia in hunc modum: *maritum incerti status & p. l. tolero, bestiamque a. dicentibus vobis maritum consentio. me qui magnopere s. à suis terret aspectibus. malumque grande de vultus curiositate præmiatur.*

fol. 420. *Simplicis puella pauentes cogitationes inuadunt.*

Tractata primum Psyche à sororibus astu: rectè enim & quasi per cuniculos omnia primum expiscatæ, postea districtis fraudium gladiis apertè illam inuaserunt. ea propter scribo: *patentes cogitationes inuadunt.*

fol. 421. *Sed cum primum illius morte salutem tibi feceris, anxia præstolabimur, cunctisque istis sociis tecum relatis, votiuis nuptiis hominè te iungemus homini.*

Legere conor, *cunctisque istis opibus*. sed hoc scio magis facturum ad palatum: *cunctisque istis ocuis tecum relatis*. Adhibendus Festus, in *Ocius*.

fol. eod. *Ipsa protinus tanti mali [consilium] sibi metuentes.*

Malis consultoribus malum id consilium, futurum haud dubiè pessimum. verùm tamen quod in Paris. editione reperim *confinium*, inducor, ut utrumque ab adulterina manu esse deputem.

fol. 415. *Cupidinem formosæ cubantem, cuius aspectu lucernæ quoque lumen hilaratum increbuit.*

Hilarare, frequentatum olim Rom. scriptoribus fuisse non solum hoc loco testatus Apuleius, & alibi Cicero. quò & Lilius Ægytho *letare*, actiue protulit.

Tamne oculos specie lætasti optabili.

fol. 429. *Ego quidem simplicissima Psyche parentis meæ Veneris præceptorum immemor, quæ te miseræ, extremæque hominis deiectam cupidinem, infimo matrimonio addici iusserat, ipse potius amator aduolauit tibi.*

Mihi in mentem venit suspicari, ab auctore ipso dictum fuisse *aduolauit tibi*, quomodo poetam Tragicum locutum, fragmentum testatur apud Cic. itidem in versibus Ennij erat *Eloqueret, pro eloqueretur*. Similiter apud Nonium dicitur in membranis, *Vlcisco, pro vlscor*, in verbo, *exanclari*, & Apul. II. Floridorum: *Hæsternum illi imbrem lachrymas auspicasse*. Consulendus Nonius cap. De contrariis generibus verborum. Iam paulò ante iisdem illis verbis mendosum est, *deiectam cupidinem*, non displiceret, *dignam cupidine*. nam solere antiquos exarare *deicnam*, pro *dignam*, alibi docui.

fol. 435. *Sed cum primum utraq; placuerat, conscio lumine vultus adspexi.*

Geminata syllaba scribo, sed cum primum, ut utraq; placuerat. itidem ut eadem hac pagina, *luxuriosumque blandis obsequijs promerere*. malè enim vulgatur, *promere*.

fol. eod. *Casu scilicet pessimo lucerna feruens oleum rebuliuit in eius humerum: quo dolore somno statim recussus.*

Quid si legatur *ebulluit*. & post, *somno statim excussus*. præpositiones *RE* & *EX*. ita commutatas librariorum negligentia, alibi ostendemus.

fol. eod. *Fallens maritum, quasi de morte parentum aliquid comperisset, statim nauem adscendit, & ad illum scopulum pergit.*

Vide, sitne pro adulterino habendum *pergit*.

fol. 437. *Sed enormis eluuius, & squalentium federum insuaue fastidium.*

Scribendum, *facorum*, aut si libet, *facorum*, voce quasi composita ex *foedo* & *odore*.

fol. 439. *Vt primum quidem tua parentis, imò domine præcepta calcas, nec sordidis amoribus inimicam meam cruciases: verum etiam hoc ætatis puer, tuis licentiosis & immaturis iunges amplexibus, ut ego mirum scilicet tolerarem inimicam?*

Veneris hæc verba filium increpantis, ea verò, quòd *Psyche* (de qua præcedentia dicuntur) ut formæ succubam, & honorum suorum æmulam à filio exerceri voluerit, arbitror superioribus Apuleij verbis alterubi legendum, *mimicam*. Interea tamen non prætermittendum quod pag. proxima obseruabam: *Verbosa, & satis curiosa auis in auribus Veneris filium lacerans, existimationem ganniebat*. Pollicit enim sententia reponamus: *in auribus Veneris filij inlacerans existimationem, ganniebat*.

fol. 440. *Sic effata, foras sese proripit infesta, & stomachata biles venerias.*

Dicta hæc de ipsa Cupidinis matre Venere. & eam causam sufficere existimo, quapropter emendem: *stomachatibiles meras*. Quod autem extremo hoc libro scribitur: *Sed Venus indignata ridiculè tractari suas iniurias, peruersis illis, altè rursus concito gradu pelago viam capescit, malim legeretur, reuersis illis.*

GODESCALCI STEVVE-

CHI IN L. APVLEII

LIB. VI. DE ASINO

QVAESTIONES;

God. Ste. Iacobo Bornonio I.C.

S. P. D.

LITTERAS meas, doctissime Bornoni, simul exemplar Vegetij grato animo accepisse arbitror, acceptis modò, hoc est, eo tempore cum mitterem domi fueris, neque ablegatus, nec abductus aliquò ab illustrissimo Lotharingæ Principe. id enim mihi in mentem venit suspicari, eò quòd nihil in hunc diem vsque rescripseris. quod quidem præter expectationem meam eueniri litteræ ipsæ loquentur: præter humanitatem tuam esse non alius testis magis idoneus, quàm egomet mihi Dominum Hennefonium V. C. etsi inuisum, de solis aliorum sermonibus antea me plurimi fecisse, non te solum conscium laudare possim: ceterum lectis lepidissimis versibus inquam iis, quibus vos inter vos colloqui, absentes iocari, atque ad eò gaudere, dolere animaduerti; factum est, ut vtrunque non amare tantùm, verùm etiam ceteroquin admirari, in oculis ferre coeperim. Memini probare te consilium quod iam tenebam, de inuisendo illo tuo Pyrithoo; verum tamen ablicere coegerunt negocia quædam mea priuata, in primis verò status regionis mutatus. De academia vestra ita sentio, si rumor de bello Gallix perseveret, pleròsque hinc reuocatos iri, neque ad eò magnitudine, ut opinor, periculi, quàm periculi meru. Id si fiat, vereor ut commodum mihi sit, ad vos denuò excurrere, ac postremum dicere Vale. itaque visum fuit has quæstiunculas in præsens mittere, quas pro eximia eruditione, & humanitate tua singulari ita & legas, & perpolias velim, tanquam futuras mei etsi leue, aliquale tamen monumentum, & pignus amoris. Salutem D. Claudio Bardino, & D. Michaeli Boueto tibi collegis, mihi amicis. Vale, Pontimuffo, Kal. Maij, 8. D. xxv.

In locum filie, fratris diligere.
 Maximum exclamare, Propertij
 versus constitutus.

Et, item, que, encliticon, valent. id
 est. Censorinus de die natali e-
 men. Suprema. Nec mora, cum.

Satyriscus, Paniscus. Apuleius ex
 tra ordinem emasulatus.

Excitus vocis. Obliquare corpus, cer-
 nicem.

S. & X. promiscuè olim librariis
 usurpata.

Contestus, pro, contextus. Apuleij
 duo loca alijs libris correcta.

Arcessere, pro, accessere. Petronio
 restituta illa vox. Itē Ciceroni.

fol. 455. *Sis meis extremis casibus luno sospita: meque
 in tantis exanclatis laboribus defessam imminen-
 tis periculi metu libera.*

In editione Parisiens. excudēte defessam, idque melius (vt mea
 fert opinio) quadrabit, si legerimus, meque iam tantis exanclatis la-
 boribus defessam. quomodo ego eum locum antea de coniectura
 conatus eram constituere.

fol. 458. *Sed contra voluntatem Veneris, nurus mea,
 quam filie semper dilexi loco, prestare me pudor
 non sinit.*

Omnino restituendum, nurus mea. neque seiungenda ea verba
 à præcedentibus. postea gemino: quam in filia semper dilexi loco. Te
 rentius Andria: Si te in germani fratris dilexi loco. nisi fortè verius
 sit, vtrōbique auctores ipsos dixisse in locom.

fol. 469. *Quæ res nunc vel maximè sustulit Pſyches
 omnem contationem.*

Consonans magis, magisque significans visum, que res uni-
 ea vel.

fol. 471. *Occurrit una de famulatione Veneris nomine
 Consuetudo statimque quantum maximè potuit,
 exclamat.*

Quæro ex te: sitne elegantius, & propius ad consuetudinem
 Apuleij: quantum maximè potuit. motum me alio ipsius exem-
 plo videbis, quod libro secundo Floridorum: Dein cætu facto, ma-
 ximum exclamat. Simile & illud hoc eodem libro De asino. conor-
 tis supercilij subridens amarum. Vide, sitne Propertij versus, libro
 secundo elegia vltima:

Me inuet æternis positum languere corollis.

ſitne, inquam, ille versus hoc modo rescribendus:

Me inuet æternum positis languere corollis.

fol. 474. *His editis innolat in eam, vestemque diloricat,
capilloque discisso, & capite conquassato, graui-
ter adfligit.*

Cur legendum crederem, his edictis, causam dixi in Com-
mentario ad Fl. Vegetium. cetera sic rectè videntur habitura,
si rescribas, *capilloque discisso*. quod verò sequitur: *& capite con-
quassato*. prioris interpretationem continet. Obseruavi non se-
mel coniunctiuam particulam *Et*, idem valere quod, *id est*. in
Pandectis obuia exempla, itidem apud Virgil. Itidem acci-
piunt illud Diui Hieronymi: *de scammate & loco certaminis egre-
diens*. Plautus: *Annos natus sexaginta, & senex*. Consulendus Lau-
rentius Valla, lib. II. Itidem coniunctionem encliticam, q; inter-
pretabar apud Virgil. III. *Æneid.*

Oceani sinem iuxta, solemque cadentem.

Iterum libro octauo *Æneid.*

Astulit & nobis aliquo indo optantibus atas.

Auxilium, aduentumque Dei.

Extat apud Censorinum de die Natali cap. XIX. pars plebis ci-
ti de prætoris urbano. ea vulgo sic vulgatur: *duos lictores apud se
habeto. Isque supremum ad solis occasum ius inter ciues dicit.* ea in ve-
rustissimis membranis Colon. hoc modò perscripta: *duo lictores
apud se habeto. Isque supremam ad solem occasum iusque inter c. d.* Vnde
faciebam: *Vsque supremam, solemque occasum, ius inter ciues dicit.* vel
si sic magis placet: *Isque ad supremam, solemque occasum.* præmisi
quippe Censorinus: *plurimi supremam post occasum s. l. is existimant.*

fol. 479. *Tum formicula illa paruula, atque ruricola
certatim difficultatis tante, laborisque miserta.*

Scriben. *ruricola, certa iam difficultas tante.*

fol. 490. *Nam pruni louis regalis auis illa repente pro-
pansis utrimque pinnis affuit rapax aquila.*

Lego: nam imprimis. & paullo inferius: *Speras, e te sanctissimi fontis
vel vnam nullam posse ferari, vel omnino contingere?* in vulgatis perpe-
ram seruarunt, *Sperasque.* nisi putes scribendum traiectis vocibus,
que sperasque te, absque interiectionis nota.

fol. 504. *Longè vegetior ab inferis recurrit. & repetita,
atque adorata candida ista luce, quanquam festi-
nans obsequium terminaret, mente capitur teme-
raria curiositate.*

Cōiecturam meam experiar an probaturus sis: *quanquam festi-
nans*

mans obsequium terminare, tamen mentem capitur temeraria curiositate, equidem mihi verosimile synecdochicis Apuleium id exulisse.

fol. eod. *Sed infernus somnus, ac verè stygius, qui starrim cooperculo reuelatus inuadit eam crassi soporis nebula.*

Mihi pro genuino est, *cooperculo reuelatus*. videlicet somnus, qui pyxide conclusa à Psyche ab inferis vsque petitus gerebatur.

fol. 513. *Nec mora tum coena nuptialis affluens exhibetur.*

Lege meo periculo: *nec mora cum*. quomodo plus centies Apuleium his libris locutum, pariter mecum facilè meministi.

fol. 518. *Vt Musæ quidem chorum canerent, tibias inflaret Satyrus, & Paniscus.*

Diminutione vocum scriptorem istum ludere nouum non est, neque ab ipsius stylo, ad comicam leuitatem sæpè accommodato, alienum. hinc est, cur & Satyriscum diminuto vocabulo dixisse arbitrer à Satyro: proinde vt Paniscum appellauit, tanquam minutulum Panem. Infra octauo libro De asino: *de cibo inquit vel poculo cogitatis. fallor? an verum est, poculo.*

fol. 529. *Cum nullus adforet, qui suppetias ei ferre posset: nisi sola illa virgo captiua, que vocis exitu procurrens.*

Leuis correctio, sed quam veram præstare audeo *vocis exitu*. in exciendi vocabulo pluries deprauatum hunc auctorem, antehac alibi ostendi.

fol. 530. *Sed & scalpendi dorso mei simulatione, nonnunquam obligata ceruice pedes de coros puellæ basiabam.*

Qui ab asino fugitiuo, puellam fugitiuam dorso gestante hæc dicta sciens, nullo negotio perspicies merito à me restitutum, *obliquata ceruice* quâ phrasi hic alibi corpus obliquatum: alibi vngulam asini obliquatam scribit. Quid ni, verbis penè iisdem de eodem hoc asino libro nono extremo hæc dicuntur, dum *obliquata ceruice per quandam fenestrulam*, quidnam sibi vellet tumultus ille prospicere gestio. adeò vt mirum sit superiora illa in hodiernum vsque diem in mundo iacuisse,

fol. 532. *Iam primum iubam istam tuam probe peclinatam meis virginalibus monilibus adornabo. frontem verò crispatam prius decoriter discrimabo, caudaque setas incuria congestas, &c.*

Promissa hæc virginis, quæ a fino, quo vehebatur, maximas gratias, honores summos habituram se recipiebat, si saluâ è manibus latronum domum peruexisset. sed in his nescio quid erroris commissum, propter adfinitatem quandam litterarum x & s. Repertum suspicor in autographis, *setas incuria contestas*. quod valebat *contextas*. atque ignaros eius rei alterum supposuisse. Simile prorsus mendum libro vndecimo, in pompa illa, quæ Ilici deæ ducebatur: *Quintus auream vannum aureis congestam ramulis, & alius ferebat amphoram*. non ambigo, quin & hic olim habitavit illud *contestam*, pro, *contextam*. Restituendam ex interdicto, Vnde vi, eandem scripturam supra libro secundo observabam: *Suscipit ille de lectulo & vno contextu populum sic adorat*. nam quod in excusis hæret, *vno congestu*. non æquè commode accipietur de eo, qui beneficio magicarum artium breui vsura vitæ vsus, pauca ad populum verba fecit. eaque vnica serie, & eodem contextu absoluit. testem dabo ipsius orationunculam hanc videlicet: *Malis nouæ nuptæ peremptus artibus, & addictus*. (lego inductus) noxiò poculo, torum repente adultero mancipauit.

fol. 545. *Ac ne meæ quidem modestia congruit, pati, vos ultra modum delictique seuire terminum. nec feras, nec cruces, nec ignes, nec tormenta, ac ne mortis quidem maturatæ festinas tenebras accessere.*

Emendari possit *accesere*. attamen verius esse non negabis, *arcesere*. de quo adeundi Grammatici. Petronius:

Atque animas arcesere nouas.

legerim, *arcesere nouas*. Cic. lib. x. epist. xxxiii. *Lepidum in Italiam accersistis*, in m. f. Colon. est, *arcesistis*.

GODESCALCI STEV-
VECHII IN L. A. P. VLEII

LIB. VII. DE ASINO

QVAESTIONES.

God. Stevv. Iusto Lipsio V. C.

S. D.

ECVM sentio Clarissime Lipsi, lectionem Apuleij ab-
horrendam non esse, tamen etsi in vestes quidam recla-
ment solidum. Utilem esse, dicere non attinet, reapse
experiantur qui phrasim Plautinam imbibere; qui mores & ritus
veteres autem cognoscere, quos equidem ex fontibus huius mul-
tos, & alibi vix obuios hauriri posse & vestro indicio, & vsu ipso
didicimus. Exemplar Basileense anni M. D. XXXIII. si vidisti, mul-
ta inibi vestigia scriptionis antiquæ animaduertisse mihi dubiū
non est. Illo dum ego vsus, adnotavi interim ad oram (vt solet)
cursim non pauca. quæ vt recognoscere cœpi, occurrere quæ e-
mendando, nonnulla quæ inlustrando scriptori viderentur. Le-
uia fateor, etiam indigna de quibus quæram præsertim ex te. cæ-
terum si quid te noui, dabis hoc amicitiaë nostræ, dabis inquam
ipsi reipublice, & cum ocium erit à rebus seriis, hæc leges, simul
iudicium tuum perscribes. Vale.

*Numero. valet cito. Exere-
re manum.*

*In coram, in coram omnium. Apu-
leij plurima sanata.*

*Sequior sexus. inserere. sequius su-
spicari.*

*Fæminarum conditio in multis de-
terior. Sexus virilis præstan-
tior.*

fol. 551. *Seruum nil quicquam rerum talium esse confes-
sum missos tamen in patriam Lucij illius multos
numero, qui rerum pœnas daturum sceleris in-*

*Quiritare. iubilare. Nonius emer-
datus.*

*Fama hilarior. emaculata l. prosi-
dendum. C. de postulando.*

*Lens. lenticula. Concipilare. Pro-
bè constringere.*

*Concinnare querelas. cōcinnatores
causarum.*

Ain tu? Gratiola. Diacula una.

quirerent.

Quid si scribamus, *missos tamen in patriam Lucij illius nuntios numero.* *Numero*, significare cito, ex Nonio Marcello, & Festo liquet. Afranius Suspecta :

Per falsum, & abs te creditum numero nimis.

Attius Oenoiæo :

Tuam peti gnatum numero te expurgat timor.

Plautus Amphi.

Numero mihi in mentem fuit.

Varro *αὐτὸ ἐξαρῶν*, ac discedens, *numero ait venire adolescentem.*

fol. 562. *Nec manum validam eroganda stirpi porrigeret, sed hauriendo potius exerceret auro.*

Suspicio germanum Apuleij esse exereret. quo modo etiam apud Sex. Iul. Frontinum nuper emendavi. deinde quod subditur: *alios ad supplendum numerum vestigare statuunt*, geminatione, id est retractione vnius syllabæ, quæ in extremo verbi præcederis delituit, per sanandum puto, *numerum inuestigare statuunt.*

fol. 566. *Nam procuratorem principis ducentaria perfunctum, dehinc fortuna tristiore decussum, prætereuntem coram fueram aggressus.*

In editione Parisiensi reperiëbam, *prætereunte me coram.* sed hoc adæque ineptum. ex quo tamen veram scripturam eruisse me non negabis: *prætereuntem in coram fueram aggressus.* Apuleius hoc eodem libro: *Ibidem in coram omnium, gestiebat inscendere.* sed quæstio, sublato archaismo supposuere, *in corona omnium*, non optime de hoc scriptore ea parte promeriti. Infrà apud eundem hunc libro nono extremo: *Vnus è commilitonibus casu fortuito collinatus oculis ad umbram meam, cunctos testatur in coram.* Iterum dicto libro nono: *atque in coram omnium aureum de promeret cantharum.* Idem sæpius libris reliquis. Emendandum pariter illud Apuleij prædicto libro nono: *non quidem in coram noxæ prehensus.* perperam enim vulgo circumfertur, *non quidem coram.* nam phrasin istam plus decem locis Apuleio reddendam diligens lector facile obseruabit.

fol. 570. *Contemptis urbicæ luxuriæ deliciis, fugientis comes, & infortunij socia.*

Scribendum erat, *infortunij socia.*

fol. 571. *Nisi quod pauore cunctorum, quæ sibi quisque metuentes delirescebant, effectum est, ut impune disce-*

discederemus.

Lege, volente sententia, quum sibi quisque metuentes delitescebant.
fol. 576. *Et insequiore in sexum incertus atque abscondi-
tus, a fello spicas hordeaceas gerenti residens, per
medias acies infesti militis transibit.*

Nescio quid viderit, qui non viderit hoc emaculati debere, &
insequiorem sexum insertus, atque absconditus. Hemum hunc latrone
Threcium, veste indutum muliebri, asino insidentem, indigato-
rum manus euasisse liquido constat. De cætero elegans, & trita il-
la metaphora, à seredis arboribus sumpta vel latuit descriptores
librorum: vel multis (vt solet) de ore vnus excipientibus, simili-
tudine soni vox illa ab vno aliquo deprauatè percipia est. Sexu
verò sequiorem muliebrem vocat, comparatione virilis. Pariter
& lib. decimo: *Si sexus sequioris edidisset factus, protinus, quod esset edi-
tum necaretur.* Similis omnino phrasis in illo libri octauo: *Placuit
Thrasillo schema feralium nuptiarum, nec sequius aliquid suspicatus.*
Quod verò ad sexum muliebrem attinet, etiam in multis iuris
nostri articulis, femininam conditionem deteriorem esse quam
masculorum, ab Homero, ab Aristotele I. Politicorum, & à Papi-
niano docemur. l. in multis. ff. de statu hominum. idque in succes-
sionibus obtinere testatur lex Voconia apud Paulum I. C. in libris
sententiarum. Itidem Iustiniani constitutio, quæ est l. penult. C.
de legitimis hæredibus. Quin immò vt diligentissimi inter ve-
teres obseruarant, non modò in hominibus, sed in omnibus, quæ
terra gignit, bestiis, arboribus, herbis, masculinus sexus vtique
præstantior ac fortior habitus, exceptis pantheris, & vrsis.

fol. 582. *Visa ea, vt erat, cathenis onusta: contorta, & vi-
tuperanti nare discessit.*

Tantum quæro ex te, scribendum ne sit, & intuberanti nare.

fol. 583. *Hanc ex animo quidem meo sententiam con-
ducibilem protuli. sed vos nostrorum estis consi-
liorum, rerumque domini.*

Mea opinione concinnius sit, *vostrorum estis consiliorum, rerumque
domini.* pro me facit, quod idem qui hæc loquitur, præmiserit in
eandem sententiam, & non sum quidem tam brutus, vel certe temera-
rius, vt scitum vestram inhibeam. allusum autè ad Plebisciti formu-
lam, quod Tribuno, id est, plebei magistratu rogante, plebs con-
stituebat. itidem suadente quidem Hemo prædonum duce, reliquis
latronibus consiliorum liberam existimationem, rerumque diiudicam.

tionem relictam sequentia huius scriptoris clamitant. Vt si potero fuere antiquis, in suasionibus, istiusmodi formulæ, at hic iam tua est existimatio. quæ extat apud Apul. lib. v. Plautus Perla. scæ. Satin.

— tua merx, tua indicatio est?

Cicero: sed hoc tui & consilij, & iudicij est. lib. xiiii. famil. epist. lxxii. lib. iii. epist. ii. Idem Bruto epist. v. i. epist. vii. & epist. viii. & epistola ix. Idem Cicero: tuum iudicium est idque liberum. lib. x. famil. epist. iii. & libro xv. epist. xiiii. Idem: Tuum consilium est. lib. xvi. epist. iii. Iterum: Vestrum iam consilium est, non solum meum. lib. xiiii. epist. xiiii. & epist. xviii. Iterum alibi: Sed huius rei totum consilium tuum est. lib. xv. epistola xiiii. Reperias earum formularum apud eundem M. Tullium synonyma non pauca, sed meo animo non ad superiorum elegantiam, quales sunt: iam id vos videte. Item hæc pro tuo ingenio considera. Item. Sed hæc ipse viderit. A. Gellij locum penè imprudens præterieram: qui libro primo Noctium Atticarum, cap. xviii. In hac re, inquit, de viro tam excellentis doctrinæ non meum iudicium est. Livio quoque non insolens ea formula: Vtrum è rep. sit nec ne, vestra existimatio est. lib. xxxiiii.

fol. 591. *Quid si quomodo ceteri latrones persenserint, non rursus recurre ad asinum, & rursus exitium mihi parabis.*

Si, ut in formulis antiquitus solent loqui, scripturam restituerò, non videbor peccare: Quod si quoquo modo, deinde adhibendo interrogationis notam verbo ultimo, parabis?

fol. 594. *Cognosco non Hemum illum prædonem famosum; sed Lepolemmum sponsum puella ipsius. nam procedente sermone, paulo iam clarius, contempta mea presentia quiescere mortui.*

Scribo: paulo iam hilarius contempta mea presentia, quiescere mortui, quasi dicat procedente sermone, asini præsentia contempta, tandem audentius se mutuo amplexos, in m. s. extitisse arbitror hilarius, idque à fungis illis illico deprauatum. Idem in l. providendum. C. de postulando. Si in vno anduorio duo tantum præ ceteris fuerint, vel plures, quorum fama sit hilarior. In membranis Coloniensibus scripserant hilarior, quod idem cum in m. s. suis vir magnus offendisset, legendum putavit, clarior. sed in illo, cum eo sentire non possum. Spem hilarem, famam hilarem Apulei alibi dixisse demonstrarem, si precium operæ me scire facturum.

fol.eod. *Cuncti denique, sed prorsus omnes vino sepulti iacebant omnes, partim parati morti.*

Legerim lubens: *Cuncti denique, & prorsus omnes, vino sepulti iacebant humi, partim parati morti.*

fol.598. *Exin me suum sospitatorum nuncupatum matrona prolixè queritabat.*

Ignoratum verbum antiquum loco corumpendo fuit. ad oram libri adscripsere *prolixè curruabat*, præpostera certè eorum hominum opera, qui cum vellent iugulum, talum presserunt. cetè monstrum verbi *Curruare*, restitui non inuitis nouem illis serioribus: *Exin, me suo sospitatore nuncupato, matrona prolixè queritabat*: quasi dicat triumphabat, exertè clamabat. Promittere aliquid *prolixè*; facere animo libenti, *prolixo*, nota cuilibet. de altero, vet antiquo, prius eos consulendum est. Nonius Marcellus: *quiritare*, inquit, est clamare, tractum ab ijs qui *Quirites* inuocant. attamen inueniendo apud eundem est, quod subiicio: *Clamat quiritasum*. scribo, *clamat, quiritat*. Lucilius:

— clareque *quiritans*.

Asinius Ciceroni lib. x. epistolarum ad Familiares: *& illi misero quiritanti cuius Romanus sum, respondit*. Varro quinto de sermone Latino: *Vt quiritare urbanorum; sic iubilare rusticorum*. Et inde istud apud Apul. lib. viii. *Canes iubilationibus solitis, & huiusmodi verbis inhortantur*. quod ibidem de rusticis dictum est. quin imò & ipsum illud *Quiritadi* verbum huic scriptori post vitatum animaduerti libro octauo: *At ille, ait, deum fidem clamitans, alius queritabat*. alibi quoque Apuleio eam vocem reddendam obseruauit. ceterum loca in præsens non occurrunt. Arnobium usum quoque memini libro quarto aduersus gentes. adhibendus & Festus in *iubilare*.

fol.eod. *Placuerat vni domi me conclusum & orio sum ordeo, lecto, fabaque & vicia saginari.*

Possis interpunctione sublata intelligere de lecto, & purissimo hordeo. nihilominus tamen temeritatem, seu oscitantiam potius librariorum sententiæ inuertendæ fuisse, deierate ausim, fortè quod minus nota leguminum vocabula, ista videlicet: *& orio sum ordeo, lente, fabaque & vicia saginari*. Lentem, & diminutivè formatam inde lenticulam qui ignorat, consulat Plinium. inter confirmandæ coniecturæ nostræ adhibebimus Apuleij verba, quæ libro sexto: *Et accepto frumento, & ordeo, & miko, & papauere, & cicere, & lente, & faba, commisisque acernatim*. Columella li. De re rustica: *Commodissima cibaria palumbis putantur vicia, verum, tum etiam lenticula.*

fol. 599. Ergo igitur euocato statim armentario equisone,
 magna cum præfatione deducendus adsignor. &
 sane gaudens, lætusque præcurrebam, sarcinis &
 cæteris iam renunciaturus.

Ad rem magis pertinere visum, si legeretur, sarcinis & di-
 sellis.

fol. eod. Actis gratiis, honoribusque plurimis asino meo
 tributis humana facie recepta, multo tanta, pluri-
 bus beneficiis honestarer.

Tollenda distinctio, ac scriben. multo tanto pluribus.

fol. 606. Sic apud historiam de rege Thracio legeram,
 qui miseros hospites ferinis equis suis laceran-
 dos, deuorandosque porrigebat. Adeo præpotens
 ille tyrannus, sic parcus ordeis fuit.

Postulare uisa sententia: Adeo. n. præpotens. hoc est, adeo enim præ-
 potens. Diomedis Thraciæ regis historiam attingit: qui cum e-
 quos suos carne humana aliquandiu aluisset, ab Hercule victus,
 & equis suis in pabulum proiectus est. auctor poematis in Ibin:

Ut qui Threici quondam præsepia regis.

Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

Ouidius libro nono Metamorph.

Qui cum Threcis equos humana sanguine pingues.

fol. 612. Occipiens à capite, imo uerò ab ipsis auribus to-
 tum me compilabat, cedens fuisse grauissimo.

Affirmare a uisum ad imitationem Plauti dixisse Apuleium, to-
 tum me concipulat.

fol. 616. Stuppa sarcina me satis onustum, properèque
 funiculis constrictum.

Nulla hic festinatio agebatur. placet scribi: probèque funiculis
 constrictum.

fol. 619. Miserrimumque istud magisterium renuens
 querelas huiusmodi concinat.

Geminatione consonantis, quam rem librorum descriptori-
 bus neglectui fuisse alibi docui, rectè legetur, concinnat. Ad hunc
 modum Vlpianus noster causarum concinnatores, & alij techna-
 rum concinnatores denominauerunt. Atqui paulò inferius eo-
 dem hoc libro, ubi ut asini abactorem serui inuadunt, inquit via-
 tor rusticus: nullum semet uidisse ductorem, sed planè concinnatum, so-
 lusum,

lutum, & solitarium ob indicinæ præmium occupasse asinum. suspicatus sum iam olim, hysteron proteron esse, & scripsisse auctorem, concitatum, solutum. namque asinus loro, quo destinatus fuerat, abrupto, celeri, & projecto cursu vrsam fugerat, & fugiendo à viatore, in quem fortè inciderat, fuerat arreptus.

fol. 624. *Nam corium affirmatum cineris inspersum dominis referemus.*

Agitur de asinino, & ipsius Lucij corio. Non pessimè correxisse mihi videor, corium obfirmatum cineris inspersu.

fol. 631. *Quid meraptatis? quid inuaditis? ante nos tractamus inciviliter?*

Quid si comicum illud possessionem quondam hic haberit, *Am tu uos te tractamus inciviliter?*

fol. 638. *At ego gratias agebam puero, quod saltem mortuus, unam carnificinæ meæ dieculam donasset. nec tamen tantillum saltem gratulationi meæ, quietique spacium datum.*

Verum esse arbitror, saltem vero simillimum: nec tamen tantillum saltem gratiola meæ, quietique spacium datum.

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. VIII. DE ASINO

QVÆSTIONES.

God. Ste. Francisco Modio.

S. D.

S I M V L Nouantiquas tuas inspexi, non minori quàm pro amicitia nostra debui, lætitia affectus sū. Vidi. n. te, charissime Modio, nō literis modò; sed cū humanitatis tuæ, tū aliorū ornamentorū causa, quæ magna in te, magno quoq; amicorū numero auctiorē in patriā reuē-

turam. Peregrinatione ista (etsi molestam fuisse dubium non est) perfunctum te multis nominibus est cur gaudeas. mitto bibliothecas perlustratas, visos multorum mores, & vrbes: tenim tot, tamque præstantibus per Germaniam vitis innotuisse, multis eorum coram adfuisse, consueuisse, conuixisse, hæc ego in prima felicitatis parte deputo. Fortunatum te, cui tantum ocij obrigit; sapientem, qui totum illud in negotio reip. collocasti; præclarum, & omni honore dignum patronum tuum D. Erasmus Neuteterum, cuius vnus liberalitate tu id aptus. Quærem ex te de amicis, ac familiaribus nostris, sed pariter mecum nescire autumo quid agant, vbi agant, quod mihi quidem tam molestum, quàm quod molestissimum. Vale, & Apuleij hæc, de quibus ex te quærendum censui, despice.

PAENISIME. Apuleius lib. III. Floridorum emendatus. Facessit luctus.	Insistere, insultare, inequitare aliis. Capulus; capulares senes, rei.
Alius, alij, alio. totus, toti, toto. Alia multa sic declinata.	Propter ignem adfidere. Unica sepultura. consubernium vnicum.
Confirmata lectio Vlpiani. in l. inuitus. ff. de diuer. regul. Iuris.	Exitus Lancinare. Plautus emen. Preminari. E I mmitto pro, mmitto.
Luctu, pro luctui. Tempus lugendi viduis lege præfixum.	Sancus Deus. Sabbazius. eius sacra.
Luctus quibus causis olim Roma minus.	Empti de mensa. Excire.

fol. 651. Et conuersatione frequenti, nonnunquam etiam cœna, poculoque communi curior, curiorque factus, in profundam Romam cupidinis sese paulatim ne sciens precipitauerat.

Cùm de fornice, cùmque pro lupanaria huic Apuleio, Senecæ, Petronio, Arnobio quoque vsurpatam, cogitarem: vel legendum statuissem, in profundam Foueam. oportune in memoriam te dii I. Lipsium lib. II. epist. XXI. restituisse, in profundam ærumnam.

fol. 661. Et ecce mariti cadauer accurrit, labentique spiritu totam se super corpus effudit, ac plenissime ibidem, quam de nouer at ei, reddidisset animam.

Exigua, at certa mihi emendatio: quæ parum quidem ad ornatum, plurimum tamen ad sensum: ac penissime. voce declinata ab aduerbio panè. vsus hic auctor alibi. & vsus quoque Plautus. En alterum locum Apuleij à me quoque reparatum li. tertio Floridorum: cùm impedita esset imbri recitatio, in propinquum diem

diem vobis volentibus protuli, & quidem Philemonis exemplo pœnissimè. Si enim librum inspexeris, nimisquàm insulsum esse comperies illud vulgare: & quidem Philemonis exemplo, plenissimè quippe eodem die, &c. Integrùm id vocabulum Apuleio remansit secunda Apologia sua: nam quod pœnissimè inquit, oblitus sum.

fol. 668. Prius quam dolorem lachrymæ satiarent, & per cita mentis resideret furor; & in sese nimietatis senio lacefferet luctus.

Primum scribo *facefferet luctus*. Nonium, item & Festum consulendos suadeo in *Faceffere*. Apuleius libro tertio: *Omnia contatio: ignavia omnia faceffat è pectore*. Deinceps porro sub dubito num in m. l. aliquando fuerit, *dolorem lachrymæ exsatiarent*. solens quippe illi vt aliis idoneis auctoribus quoque, composita, pro simplicibus vti, quod aliis quibusdam, præsertim poetis, contrà placuisse, eorundem lectione manifestum fit.

fol. 671. Si pectori tuo iam permanet nostri memoria: vel acerba mortis meo casu foedus charitatis intercidit: quouis alio foelicius maritare, modo ne in Thrasillimanum sacrilegam conuenias.

Dissuadet umbra mariti nuptias sui percufferis. cui libet (inquit) alij coniungere potius quàm Thrasillo. sententia aperta est, sed verba vni passa à sciolis, qui non animaduertunt alio hinc positum tertio casu. scribo: *cuius alio foelicius maritare*. Sed dicent inuestes quidam pueri: at hodie nemo ita loquitur? fateor, sed veteres scimus aliter multo locutos, quàm quomodo nos loquimur. imprimis Pronomina multa nõ in ius genitiuo, & datiuo i. sed genitiuo i. & in datiuo o. declinasse, testis Priscianus lib. 6. Hinc alia aliæ, alia; illa, ille, neutra, neutre, vtra vtra, vna, vnæ, vlla, vllæ, &c. apud Sospitrum Charisiũ lib. 11. Ea phrasi in omnibus Apuleij exemplaribus est libro septimo: *Sed planè crastino libet non tantum naturam, verùm etiam caput quoque ipsum pessimo isto asino demere*. Eandem phrasim & libro octauo obseruabam: *Vno potiundi studio postponens omnia*. Iterum libro decimo: *inhiansque toto filii patrimonio imminabat, & capiti*. Identidem libro vndecimo in missione populi: *Principi, inquit, magno, senatuique, & equiti, totoque Romano populo renunciat*. Sed res ipsa vix tanti esset, nõ mihi in animo foret confirmare lectionem Vlpiani, quæ in Pandectis Florentinis, quam alij peruertere conati, in l. inuitus. CLVI. ff. de diuer. regulis iuris: *Cum quis in alij locum successerit, non est æquum ei nocere hoc, quod aduersus eum nocuit, in cuius locum successit*

nam qui substitueret, cum quis in alicuius locum, eos ego hanc phrasim non intellexisse assero. sed hactenus, subsidium à libris quibus instar corollarij accedet vetus inscriptio:

DATE. TER. FRVCTVM. VT.

TERRA. REDDERE. POSSIT.

AB. ALTERO. SPERES.

ALTERO. QVOD. FECERIS.

Ali rei, pro, alia rei Plautum dixisse: rursus alios, *alimodi, pro, aliusmodi*, Festus notauit se vtrunque à nominatiuo alis declinabant: de quo Priscianus lib. xii. Sospater Charisius lib. ii. Diomedes lib. primo. Rursus alibi Plautum dixisse, *alia mulieri*: & Ciceronem, *vna mulieri*: alij mecum obseruarunt. Adhibe & Agellium libro ix. cap. iiii.

fol. 675. *Boni ergo, & optimi consules, si luctu legitimo miserrime foemina necessarium concesseris tempus, quo ad residuis mensibus spacium reliquum compleatur.*

Luctu dixit antiquè, pro, luctui. qua phrasi apud Varronem, & alios, *præire exercitus*. qua de re nos ad Fla. Vegetium. & Gellius lib. 4. cap. xvi. Idem lib. primo De asino dicitur, *primum ingressu stabulum*. De luctus tempore legitimo visum est rei illustrandæ Imperatoriam constitutionem subiicere, quæ est in l. Si qua. C. de secundis nuptiis: *Si qua ex faminis perditio marito intra anni spacium alteri festinauerit nubere (paruum enim tempus post decem menses seruandum adicimus, tamen si id ipsum exiguum putemus) probrosius iniusta notis, honestioris, nobilisque personæ & iure. & decore priuetur, atque omnia, quæ de prioris mariti bonis, vel iure sponsalium, vel iudicio defuncti coniugis consecuta fuerit, amittat.* Decem menses olim luctus, proinde: vt anni quoque totius spacium fuerunt, testatur Plutarchus in Numa. Gellius videndus lib. 3. cap. 16. & versus Ouidiani, ex primo Fastorum:

Per totidem menses à funere coniugis vxor

Sustinet in vidua tristia signa domo.

De L. Ascanij Elpicani coniuge elegans & digna memoria inscriptio vetus inter Baias, & anuersam: *Liuiæ Rufinæ nomen illi fuit. pars inscriptionis saltim adhibenda causa breuitatis:*

quæ adfecta cineribus coniugis adeo fuit

vt ad secundum nullo vnquam tempore transire

voluerit. quamuis diu superuiveret. & etas

posceret. & valida natura. virilem

quem semper seruauit animum fidemque

puicitia quasi mutare compelleret.

puici-

*Et ne breuem domesticam pugnam credas
post maritum Vix. ann. l. m. VIII. &c.*

Quod ad luctui præscriptum tempus, de eo remissum quoque fuisse, cum privatis, tum publicis de causis, didici ex Festo: *Minnitur* (inquit) *populo luctus adis dedicatione, cum Censores lustrum condiderunt, cum votum publicè susceptum soluitur. Privatis autem, cum liberi nati sunt, cum honos in familia venit, cum parens, aut liberi, aut vir aut frater ab hoste captus domum redit, cum desponsa est, cum propiore quis cognatione, quam is qui lugetur, natus est, cum in Casto Cereris est, omnique gratulatione.* Post Cladem verò Cannensem, dum non essent matronæ, quæ sacra Cereris facerent, propter frequentiam lugerium, institutum Romæ fuisse, ne amplius centum diebus lugeretur: præter alios, idè quoq; Festus memoriæ prodidit.

fol. 676. *Et imperio Charites adornatus, & captiosa vigilia nutricis deceptus.*

Fortassean genuinum sit: *& captiosa vigilia nutricis exceptus.*

fol. 679. *Intrò vocata Charite masculis animis, impetique diro ferme, innadit, ac superstitit sicarium.*

Legendum arbitror, *ferum innadit, ac superstitit sicarium.* insistere, supersistere, insultare, victoribus, ac triumphantibus congruentia vocabula. pro quibus Arnobius libro secundo, & alibi tralatè frequentavit, *inequitare aliis.*

fol. 684. *Hortati mutuo ferrum vesanis extorquere manibus. sed Charite capulum [capit] Lepolemi propter ad sistens, gladioque fulgenti singulos abigens, &c.*

Risu suaviter librariorum ineptiam, quos magnam hinc fraudem frausos audies. temerarij, ne dicam stolidi illi, cum rem ipsam non satis assequerentur, inserto verbo [capit] sententiam inuare studuerunt. sed fecerunt intelligendo, vt nihil intelligerent, capulum illi putarunt gladij manubrium: sed toto cælo aberrarunt, cum Nonio capulum interpretor sarcophagum, sepulchrum, à capiendis corporibus dictum. Verbū Plauto, Varroni, cæteris antiquis crebrò vsurpatum, quos hic scriptor auctores libenter sequitur. Repetitur idem ab Apuleio libro quarto De asino: *Ibi capulos carie, & vetustate semitectos, queis inhabitabant puluerij, & iam cinerosi mortui.* Iterum libro decimo: *cooperculo capuli remoto.* Exinde porrò & senes capulares, quasi morti contiguous; & capulares quoque reos dictos quasi capulo dignos probat Fulgentius Lucilij, & Cæcilij testimoniis; & Plauti. Nonius

Marcellus. Redeamus tamen ad illud, *Charite capulum Lepolemi propter adfistens*, quod dictum ea phrasi, qua eodem hoc libro: *propter ignem adfistens*. & libro proximo, *cubiculum propter adstantes serunt*. vide Nonium in Proper.

fol. eod. *Accuratissime corpus ablutum munita sepultura ibidem marito perpetuam conjugem reddere.*

Tantum dicam suspectum videri *munita*. vide sitne melius *unica*. ut animum eò inclinem, facit ipse Apuleius, apud quem lib. x legimus: *unico illi contubernio communem vitam sustinebant*. Itidem & lib. vndecimo: *connexa imo verò unica ratio numinis*.

fol. 687. *Thrasillus verò omnibus cognitis, nequiens idoneum exitum presenti clade reddere.*

Ad sententiam facere visa coniectura, *nequiens idoneum exitum presenti cladi reperire*. iam manus ultrices Thrasillus senserat. iam que Charite Lepolemi vxor (quem scelere illius interemptum paulò antè didicimus) acu crinali eum utroque oculo orbauerat: cui cladi suæ non alius magis conueniens exitus, quàm ut Charites exemplo ipse sibi manus inferret, ac vitam ferro abrumperet. De exitu nos quoque alias.

fol. 688. *Non laciniatim disperso, sed cuneatim stipato commeatu difficultates illas transabiremus.*

Repono *laciniatim disperso*. in quo vereor tamen equè opinionem nostram probes, ut in eo quod subiciam ex libro vii. De asino: *Nec usquam ruris reperitur illic: sed planè corpus eius membratim laceratum, multisque dispersum locis, conspicitur*. verbum enim antiquum restituendum censeo, *membratim laciniatum*. quo de nos iam antea egimus. Et si Plauto quoque id verbi reddendum credamus Mercatore, pro, *Lacerari, Perfidiã, iniustitiam lenonum expromere; Lacinari validè suam rem, illius augetur*.

fol. 692. *Qui præter genuinam ferocitatem tumultu suorum exasperati circa nos ruunt: & undique laterum circumfusi, passim insiliunt.*

Legerim, *contra nos ruunt*. itidem & pag. seq. *proteritis, atque obruitis*, pro quo editi codices habent, *perterritis*.

fol. 699. *Ac dum pabulo vestro, suaque cura refecti, sarcinulis quisque suis sumptis viam capeffunt.*

In Parisiensi editum, *pabulo nostro*. sed ea via non puto plagam illam satis curatam. Tentabimus, coniectura ne possimus eruere quid

quid conuenientius. loquitur asinus de toto latronum suorum globo, qui varia quoque in suo comitatu iumenta duxerunt. hi paulò antè à rusticis malè accepti, ex prælio vniuersi euaserant saucij, alius lapidis, alius morsus canum vulnera referentes. quare emenso iam aliquanto viæ spacio, & pabula iumentis præstanda, & vulnera in itinere ab ipsismet obliganda erant. vnde fit vt scribere ausim, *pabulo nos, nostrique sua cura refecti*. Et hoc iam me probasse tibi spero. nescio an similiter etiam facturus sum, quod sequitur, duabus tantum lineis intercedentibus: *Mox hora diutina commoti, mittunt è suis accersitorem. scribo mox mora.*

fol. 708. *Ibi larem, sedesque perpetuas pastores illi statuere decernunt. quod & longè quasi turis firmæ latebræ viderentur, & annonæ copiosæ celebritas inuitabat.*

Aliàs mihi non displicuit, *longæ quasi turis*. vt & Plautum loqui memineram. at nunc nescio quomodo impènius placet, *longi quasi turis firmæ latebræ*. de alterutro tibi opinionem do. memineris tantum instructum, cognitum, alia similia auctorem elocutum, pro instructione. quod verò superiori pagina scribo, *hunc illum, nec alium eorum locorum inquilinum præminabatur*. præ illo vulgari, *nec alium cecorum locorum inquilium præmittebatur*, arrisurum tibi confido, si narrationem asini totam perscrutaberis. Præminandi verbum supra quoque Apuleio me reddidisse, faciliè memineris.

fol. 709. *Atque adequè, vel donemus eum cuiquam.*

Quid si legas, *atque aded, inquit, vel d. e. cuiquam.*

fol. cod. *Fortuna rursus in me cecos detorsit oculos, & emptorem aptissimum duris meis casibus ire repertum obiecit. Scitote qualem, Cynadum, & senè Cinedum: caluum quidem, sed cincinnis semicanis, & pendulis capillarum.*

Scribe meo periculo, *duris meis casibus è re repertum*. deinde cum Parisiensi exemplari, & *pendulis capillarum*.

fol. 714. *Si faciem tuam mediis eius feminibus emiseris. facile percontaberis.*

Ne ambige, quin Apuleianum sit: *feminibus eimiseris*, facile perscrutaberis.

fol. 717. *Omnipotens & omniparens Dea Syria, & pars Etnus Sabadius, & Bellona & mater Idea.*

Tentaui reponere, & *Sancus, Sabazius*. nam quis deus ille Sabadius, etiamnum incognitum. Sabazium Bacchum quidam interpretati à sabasms, id est, tripudiis, & furiosis saltationibus, cuiusmodi in sacris huius Dei fiebant. Suidas auctor est, Σαβάζιον à Barbaris dictum Bacchum. qui σαβάζειν pronuntiabant, pro, δαΐζειν: alij Sabazium Bacchi filium faciunt, inter quos Harpocration. Reperi de eodem Deo inscriptionem antiquam, quæ Romæ in ædibus Altherorum:

Q. NVMIVS
ALEXANDER
DONVM. DEDIT
IOVI. SABAZO.

Arnobius lib. IIII. *Sacra, & ritus initiationis, quibus Sabadijs nomen est.* probè emendauit ibidem amicus meus Theodorus Canterus, *Sabazys*. quod ad Sancum Deum, aliàs dicturi sumus. De Sabazio etiam consulendus Lilius Gyraldus libro octauo de Dijs Gentium.

fol. 723. *Erat quidam iuuenis satis corpulentus, choraula doctissimus, collatitia stipe de mensa paratus.*

Motos scio Parisienses sententia Beroaldi, vt coniunctim cederent, *stipe de mensa*, quasi, deprompta, prolata. ceterùm Beroaldum opinionem facilè depositurum fuisse verosimile est, si quis ei hunc Apuleij locum ex prima Apologia opposuisset: vbi de M. Catone consule in Hispaniam proficiscente, & tres solummodo seruos educente: *Quoniam ad villam (ait) publicam venerat, parum visum, qui vteretur, iussisse duos pueros in foro de mensa emi. eos quinque, in Hispaniam duxisse.*

fol. 740. *Sonitu tympanorum, cantusque Phrygijs multibus modulis exercitus.*

Scribendum, *excitus*, declarauit in Coniectaneis meis ad Sexti Iulij Frontini strategemata.

GODES-

GODESCALCI STEV-
VECHII IN L. APVLEII

LIB. IX. DE ASINO
QVAESTIONES.

God. Stevv. Ioan. Metello Sequano

I. C. S. P. D.

RATAE mihi nuperæ litteræ tuæ, & quidem variis de caussis. quanquam rogandus, precibûsque adfuidis flagitandus Deus O.M. auertat tandem aliquando iram suam à nobis, vt hostibus eueniant quæ de bello tu isthic ominaris tam ingenti, tam pernicioso. Mihi mensibus superioribus pugna fuit, seu mauius duellum, cum ex scriptoribus librorum L. Apuleij: quo vtrum rectè defunctus sim, tuum inprimis cupio esse iudicium. mihi profectò hoc decertandi, seu velitandi genus placet præ altero illo campestri. delectabor etiam magis, si tibi non improbari animaduertero. Suffrido Petri, Arnolde Mylio, amicis cæteris ex animo salutem. Vale.

*A F V I S S E. Saucius vino. En-
nij versus emendatus.*

*Addicere, admittere verba auspi-
ciorum. Apuleius de Deo So-
cratis correctus. & Nonius.*

*Aues augurales quæ. Blaterare
adblaterare. Meta salutis, diei,
ultima.*

*Exercitus malis. Diffundere
& diffindere locum commu-
rarunt. Apul. correctus.*

En, ecce usui in rebus subitis, ma-

*gnis. Apuleio, & Petronio red-
ditæ ista voces.*

*Interdum, Interim mutuam si-
gnificationem sumunt Con-
firmatæ lectiones in Apu-
leio.*

*Confirmata scriptura in l. XIII. ff.
de vacat. Suspiciosus, & similia
reciproce dici.*

*Prouerbiu, os alicui sablinere,
Varro, & Lucilius apud No-
nium restituti quid AERA,*

Inducere. Apuleius libris superioribus emendatus.

Alius, alienus, alter, aliter, de rebus infauſtis dicebant.

Kalendarum, Nonarum, Iduum poſteri dies, atri, & alieni nuptijs.

Plerus. Capilli quando inſperſi cinere, quando uncti: *Alia* in comâ ſuperſtitiones.

Quantulum quantulum. Apuleij

locus alibi conſtitutus. homines pro, omnes.

Transadiit pectus. Triumphator cluet triumphatam eas.

Miles, milito, commiles, cõmilito.
Simulare e re.

Mos contingendi genua. ofculandi manus. amplexandi aram.

Aræ, cur anſæ dicte.

Adagia, de umbra aſini, de proſpectu aſini.

fol. 744. *Vinculo quo fueram deligatus arrupto, curſu me proripio.*

Nihil ambigo, quin in m. ſ. fuerit *arupto*. itidem illi ſcribebant, *aſuiſſe*. quod membranei codices paſſim retinent. etſi frequenter ea interpolent librarij, & pro iis nobis ſupponant *abrupto*, *abſuiſſe*. qua de re nos aliàs.

fol. 750. *lámque ultro foribus patefactis, plenius an ſimiam mansuefactus periclitantur.*

Fortè melius ſit ſcribi, *planius*. quod per rimas primum conſpicati, id poſtea, aperta ianua de plano cognoscunt.

fol. 756. *Ac dum Veneris colluctationibus ſecurius operantur.*

Scriben. *Veneris colluctationibus.* Columella: *rebus Veneris operari.*

fol. 757. *Quanto me ſœlicior Daphne vicina, quæ mero, & prandio matutino ſaucia.*

Mutauit in *Parif.* exemplari haud dubiò ex ſententia Beroaldi, in *ſatia*. tamen etſi reclamant hæc ipſius Apuleij ex libro ſeptimo: *Et inſtantia validiore vinum immixtum, ſed iam modico tepèfactum vapore. ſaucijs illis & crapula, vinolentiâque madidis, ipſe abſtemius non ceſſat impingere.* Itidem alterum teſtimonium Ennij Alceſtide:

————— *hæc anus admodum*

Friguttit, nimirum ſe ſaucianit flore liberi.

Qui verſus apud Fulgen. in *friguttit*. vbi ſcripſerim, *rore Liberi*. Pari phraſi efferebat Apul. libro ſuperiore, *cruorem præterfluentis aquæ rore diluere*. Apuleius lib. 11. mihi verò *ſaſigatianiſ heſterna* etiam nunc *ſaucio*.

fol. 764. *Si praelium capeſſiturus, vel latronum factio-
nem perſequiturus utiles, nec ne, proceſſus ſciſ-
citarerur: aditam victoriam forti praefagio con-
tendebant.*

Fraudes ſortilegorum auctor detegit, ac perſtringit, quod ni-
mirum ſorte vnica maximi cauillatores ſatisfacere pluribus co-
narentur, ſiue illi de matrimonij faelicitate, & ſucceſſu quaere-
rent; ſeu de poſſeſſionibus emendis vel profectione inſtituenda
auſpicium captarent, ſeu denique de proeliari euentu ſoliciti eſ-
ſent. quippe boues coniunctos terram proſcindentes: quæ ſors e-
rat: lata omnia his omnibus prænuntiare. Hæc, inquam, Apu-
leij mēs eſt. & quò perſpiciatur facilius, adhibebo correctionem
meam, audeo dicere veriſſimam. *aditam ſortis praefagio contem-
debant.* Verbum addicendi per familiare auſpiciis. Tacitus pri-
mo hiſtor. *auētus homine, addicentibus auſpiciis vocat concionem.* ſic in
auguriis aues addicere, vel, quod pro eodem erat, *admittere* dice-
bantur, apud Liuium, Plaurum, Senecam. vide ſi lubet Feſtum in
Addicere iterum in *Admiſſiua*. & notas doctiſſimi Andreæ Scot-
ti in auctorem de viris illuſtribus, vbi ſimile mendum ab eodem
ſublatur. Varronis locum hactenus deprauatum apud No-
nium in Triftis rectè emaculo: *Illud verò quondam animo meo ſe-
dit (vulgo quondam meo fecit) ut ego non metuum fulmen, non haru-
ſpicem triſtem, ſunul addici (vulgo ac dici) non quaero.* Videndum
portò, ſitne apud Feſtum, in Præpetes, reſtituendum pro re, *ad-
dicant*, vbi legitur *indicent*. Sed nunc retrogrediamur in Apu-
leio, apud quem paulo ſuperius legimus, *nomum quaſtus genus ſibi
commiſcuntur. ſorte vnica pro caſulu pluribus euocata.* In veteri edi-
tione Italica expreſſum vidi, *ſorte vnica de caſulis.* neſcio an volue-
rint *de caſſulis*. Emendatum porro alterum à me Apuleij lo-
cum, placet eadem opera ſubdere. Apul. lib. de Deo Socratis: *vt
Annibali ſomna orbitatem oculi commoneant, Flaminio auſpicia pericu-
luſ cladis prædicent; Attio Nauio miraculum cotis adyiciant, ſcribo
prædicant, Attio N. m. cotis addicant.* Quod ad alites, quæ vo-
latu auſpicia facerent, numeratæ, buteo, ſanqualis, immuſcu-
lus, aquila, vulturius, auctore Feſto. De reliquis auſpicio-
rum cerimoniis idem in Præpetes. in *Oſcines*, & Gellius lib. v i.
cap. v i.

fol. 767. *Noxios religionis antiſtites ad diſcrimen vo-
cari capitis.*

In exemp. Italico, & Pariſienſi, *vocantur capitis.* quid ſi

scripserimus: *innocios, religionis antiſites, ad discrimen vocari capi-
tis? nihil enim minus, quàm fontes videri ſacerdotes illi vo-
lebant.*

fol. eod. *Hæc & alias ſimiles affanias fruſtra ablateran-
tes eos, retrorſum abducunt pagani. ſtatimque
vinctos in Tullianum compingunt.*

Non vereor, quin quibus iudicium ineſt, pro genuino Apuleij
exiſtimaturi ſint, fruſtra ablaterantes. Quid enim ſacrificuli illi de
matre Deum, de munuſculo ſorori miſſo effinxerint, notum ex
ipſo ſcriptore. his alia inſuper nugamenta adſtruere conati, quò
capitis discrimen à ſe defenderent, atque innocios ſe probarent.
Blaterare, ſtultè loqui eſt. nam Græci βλάκας, ſtultos appellabant,
vt docet Feſtus.

fol. 775. *Vngulas multiniæ circumciſione in enorme ve-
ſtigiū porrecti.*

De aſinis dicta, qui multiplici circuitu molas in torquebant, vt
ſolent, in priſtino. quare ſcribebam, *multiniæ circumciſione.*

fol. eodem. *Veteriſque Lucij fortunam recordatus, &
ad vltima ſalutis me tandem truſum, ſummiſſo
capite merebam.*

Id à Pariſien. & ipſo adeo vigilantiffimo interprete ita relictū
merito mireris. vide num rectè emacularim: & ad vltimam ſalu-
tis metam detruſus. alibi certè hic auctor pari phraſi uſurpabat vlti-
mam diei metam. lib. videlicet decimo extremo. itidem vitæ me-
tas vltimas dixit libro quarto.

fol. 776. *Gratas gratas aſino meo memini, quòd me ſuo
celatum tegmine variſque fortunis exercita-
tum, eſi minus prudentem, multiſcium certè
reddidit.*

In re ſimili ſolent fere antiqui efferre, *variſque fortunis exerci-
tum.* quo modo idem hic libro decimo: *Ne ille vir alioquin exer-
citus, tam multiſorme facinus execrata veneficæ dilatione languida paſ-
ſus marceſcere.* Virgil. III. Aeneid.

— nate Iliacis exercite fatiſ.

Itidem apud Plautum obuia hæc, *habere aliquem exercitum: ſa-
miliam habere exercitam.* ſimili phraſi apud Lucretium eſt, li-
bro I I.

Conſiliis & diſidiis exercita crebris.

Saluſt. Catil. *magis ambitio, quàm auaritia animos hominū exercebat.*

fol.

fol. 794. *His, & huiusmodi suadelis validum addens aculeum, qui rigentem prorsus serui tenacitatem violenter diffunderet.*

Duūm verborum diffundo & diffindo alterum in alterius locum non rarò immigrasse alibi monui. nescio an & hoc loco Apuleius ipse scripserit, *validum addēs cuneum. ac mox diffinderet.* stabunt spero ad me quicumque energiam vocis violenter expendent. Iterum Apuleius in eadem voce corruptus, quarto de asino: *perfracta, diffusaque crate costarum riuos sanguinis vomens. scribendum, diffisāque.*

fol. 795. *Ceterum expugnata iam Myrmecis pertinacia, & praesentaria pecunia formidine seruili denicta.*

Suspicio mendō non vacare quod sequitur :

Tunc deuorato pudore, & dimota contatione sic ad aures dominae inauditum perfert.

Fortè reponendum. *hic ad aures dominae mandatum perfert.* vt mandatum intelligamus ipsius Philestari amatoris adulteri, quo cū hic seruus de pudicitia heræ transegit, tentata nihilominus, & explorata prius dominae voluntate.

fol. 799. *Commodum prima stipendia Veneris militabant noui, & nudi milites. Et contra omnium opinionem captata noctis oportunitate improuisus maritus adsistit.*

En, ecce, particulae sunt perfamiliares iis, qui magnum aliquod facinus narraturi, & velut in scæna fabulam posituri sunt: ea propter libenter restituerim, En, contra omnium opinionem. nam valde ea res præter expectationem adulterorum iam primo amoris, & amplexui litantium. Sic & libro septimo De asino, his verbis: *quemque enim viatorum prospexerit siue illa sit vetula mulier. siue viro nubilus seu tener puellus, sese illico disturbato gestamine. emendandum censeo, seu tener puellus, ecce illico dist. gesta.* in quo non tam mea me opinio delectat, quàm ipsius Apuleij auctoritas confirmat, prædicto libro septimo: *Et ecce de proximo specu vastum attollens caput vrsa.* Iterum libro eodem: *Et adueniens ecce rusticus.* Patitur & libro nono: *fabulam præ ceteris suauè comptam ad aures vestras adferre decreni. & en occipio.* Mihi quoque dubium non est, quin eodem modo reponendum libro decimo: *rusticus prælacebans facibus ecce influunt innuptatum puellarum decora*

facies. in editis codicibus haecenus sedit, & influunt. Apud Petronium. Arbitrum in halosi Troia:

————— *haec ad fata compositus Sinon*

Firmabat & mendacium in damnum potens.

Sequentia si legas, non improbas: en mendacium. Apud eundem scriptorem legere tento:

En fauor in pretio. ——— in vulgatis legitur:

Est fauor. Iterum apud eundem:

Es quasi non posset tot tellus ferre sepulchra.

scribo, En quasi non posset.

fol. eod. *Iam saxo fores verberat, & ipsa tarditate, magis magisque suspectus, dira minatur Myrmeci supplicia.*

Multa vocabula in vtramque partem reciproga, & aduersa significatione vsurpata. vsu, & Gellio obseruante didicimus. vt videlicet *suspiciosus* dicatur is, qui suspicatur; item is, de quo suspicionem habemus. at *suspectus* ea notione nondum reperire potui. quæ ratio est, cur scribendum autem: & ipsam tarditatem *magis, magisque suspectans*. vel si manis, *suspectans*. *Suspectandi* verbum ita placuisse Plinio, aliis idoneis auctoribus, Sallustio imprimis, non est operæ testimoniis confirmare.

fol. 800. *Tenebras causabatur sibi obistere, quin clauem curiose absconditam reperiret. interdum Philetærus cognito strepitu, raptim tunicam iniectus, sed planè præ turbatione pedibus in lectus procurrit cubiculo.*

Ita hæc lego, neque in vno illo libros cufos sequor, in quibus ex Philippi Beroaldi sententia supposuere, *interim Philetærus*. nam illud *interdum* pro eodem est. quod ita quoque apud Corn. Tacitum, & in Pandectis vsitatum obseruauimus. De vacatione & alibi. quare apud eundem hunc Apul. retinendum quoque libro secundo: *senire vulgus interdum*. neque emendandum, vt amicus meus putabat; *vulvus incertum*. Ipsum pro se causam dicentem Apuleium audiamus, qui lib. III. De asino: *at dum vaporis flammis* (inquit) *examurcatur*, nos interdum *pulpis eius valenter sanguinantes*. quin & octauo libro apud eundem est: *Et interdum clandestinos coitus obeamus; quo ad dies reliquos permittatur annus*. Pluribus apud scriptorem hunc locis eandem phrasin obseruauimus, & quosdam tollere conatos, non sum nescius, cæterum cur ab iis differ-

dissentiam, prædictis testimoniis ostendisse mihi satis est. In lectione Tertulliani lib. De anima, obseruasse videor, ubi *Interim*, pro *Interdum* vicissim collocatū sit: *Cur idem animas* (inquit) *immaturas, & innuptas, & pro condicione ætatis puras & innocuas interim dignas inferis indicas*: clara erit particulæ istius notio ex Plinij lib. x. epist. xxvii. *Prudenter* (ait) *constituis, interim nauibus, interim vehiculis uti, prout loca suaserint. Hoc amplius, interdum, & interatim, veteres, pro, interdum, & interim dixisse, Festi obseruatione innotuit.*

fol. eod. *Ac ponè eum Myrmex vinculis obrutus, non quidem coram noxe præhensus, conscientia tamen pessima permixtus lacrymis vberibus iam postremis lamentationibus inefficacem commouet miserationem.*

Legendum monui, non quidem in coram, de quo supra. sequenti non minus commodè pro sententia auctoris distinxeris, repositueris, conscientia tamen pessima permixtus, lacrymis vberibus.

fol. 801. *Hac oportuna fallacia vigorati iuuenis indutus, imò sublatu & ad crudelitatem delapsus Barbarus.*

Viueret Apuleius, periculum immineret librarijs screndæ fuxæ; nisi fortè in cruce tollendos existimemus; ob deprauatam, atque adeo deformatam tam facetam, tam lepidam fabulam: in qua inurbanas, & inuenustas mendas diutius non tolero. emactulo autem, *inductus, imò os sublitus, & ad credulitatem delapsus Barbarus.* Phrasis trita, & Plautina est: *os alicui sublinere.* tractum pro uerbum à genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur, ut auctor est Nonius. etiam in Germanismo nostro, quem decipimus; cui verba damus, ei dicimur mel circum os sublinere. Plautus Aulularia:

Fidei censebam maximam multò fidem

Esse, ea subleuit os mihi penissimè.

Locus Varronis Mysterijs apud Nonium in Portitores, cui id prouerbum periisse existimabam: *Aes defraudasse couponem, benam luto oblenisse, sum portitores æra induxere.* non me præterit à magnis viris restitutum Bouam, vel obuam luto oppleuisse. tentabam tamen legere: *pro nauulo os sublenisse, portitoris æram induxisse.* vel hoc modo: *naulero os sublenisse.* Erat autem æra numeri nota, ut docet Nonius hoc Lucilij testimonio ex libro xxix.

Hec est ratio peruersa æra summa, & subducta improbè, qui uerfus mea opinione legendus:

Hæc est ratio perversa, æra summa est subducta improbè. Ac ræ mentionem quoque videmus in legibus Visigothorum. & nos non inepta eius vocis interpretamenta aliquot in m. s. tuo vidimus, quæ brevitatis causa omittere volui. Redeo ad Apuleij verba, quibus *inductus*, sat ornate dicitur, qui deceptus est. sic & Cicero in orationibus coniungit: *inducere, decipere, destituere.* Idemque alibi: *decipere, fallere, inducere.* Vfus similiter Arnob. lib. ii. & Lactan. lib. iii. cap. primo. Vnde est cur supra libro secundo De asino, vt mendosum suspectem hunc locum: *malis nouæ nuptæ peremptus aribus, & addictus noxio poculo.* qui enim interemptus venenoso poculo, rectius dicere, *inductus* nam quod alij restituere voluerunt *adductus*, ne quidem lectioni vulgatæ æquiualeat. libro decimo De asino similiter dicitur: *nec patiar seruilimendacio inductos peierare.*

fol. 810. *Qui tanto calore, tantæque rabie percussus, non eram dubius aliquid etiam de se suæque coniuge [tristius] profecto cogitaret [aliud.]*

Alterum eorum, quæ includenda curau, reiiciendum autumo: quanquam postremum retineri malim: quod commemnerim, *aliud, alter, alienus, aliter*, poni pro malo, sequi ore, infelici, infausto. qua formula Sallust. dicebat Iugurth. bello: *providere ne quid aliter eueniat.* Itidem auem alteram in auguriis appellatam, quæ utique prospera non esset, tradit Festus. idemque in literas retulit Nonarum. Iduum, Kalendarum posteros dies nuptiis alienos, id est, minus faustos habitos: & Pontificum decreto atro iudicatos. Consulendi eadem de re Gell. Macrobius, & Plutarch. in Quæst. Apuleius lib. i. *Deierâtes, se, e neque ei manus admolituros; & si qui cogitarent aliud; salutare laturos subsidium.* Item viri alij, bonis opponuntur apud Arnobium libro vii.

fol. 823. *Et discerpta coma semicana sordentes inspersu cineris pleramque eius anteuentula contegebant faciem.*

Vox *discerpta*, vereor vt ab Apuleio sit, quem paulo post scripsisse arbitror *pleram*, non *pleramque*, quomodo Sallustium, Linium, Suetonium locutos Germaniæ flos Ianus Palmerius in Spicilegiis suis docuit. item Priscianus lib. v. & Festus in *Plera*. In luctu, de more veterum, caput inspergi cinere solitum, testes sacrae litteræ: & ipse Apuleius libro septimo: *nam mater pueri mortem deplorans filij, fleta, & lachrymosa, fuscæque veste contecta, ambabus manibus trahens cinerosam caniciem, euilans, &c.* Iterum libro decimo de patre loquens, qui altero filiorum humato; alterum, vt

incestum, iudicibus sistere cogebatur: *Et statim, inquit, ab ipso eius rogo senex infelix ora sua recentibus adhuc rigans lacrymis, trahensque cinere sordentem caniciem, foro se festinus immittit.* Riturum illum attrigit Arnobius libro quinto aduersus gentes: *Lugentium (ait) sumunt sordes, & miseriarum insignia.* Virg. lib. x. *Æneid.*

*Canitiem immundo deformat puluere, & ambas
Ad cælum tendit palmas.*

In lætitia, in conuiujs, vitorum pariter, vt fœminatum capillos vngi solitos, ab Apuleio, Cicerone, Virgilio, alijs plerisque veteribus plus centum locis ostenditur. etsi compositi capilli, vincti, & calamistrati indicium fuerint molliciei, vt videre est apud Martialem non vno loco: apud Ciceronem secunda oratione in Catilinam: in ea, quam pro P. Sextio dixit: in ea, quam post reditum habuit in Senatu. In ponenda, vel contra, alenda coma, variaz, tum antiquæ superstitiones veterum, imprimis pro cætera bona corporis valetudine crines alere solitos, testis mihi Censorinus lib. De die natali, in ipso proëmio. quin & in faciendis votis superstitionem hanc quoque obtinuisse historiæ loquuntur. Victi enim ab Lacedæmonijs Argiui, qui criniti antea fuerant, vouerunt, non ante comam alituros: néve mulieres suas aurum laturos, quàm Thyreas recuperassent. è diuerso Lacedæmonij vouere, vt antea non comati, in posterum comati essent. meminit Herodotus libro secundo. Et videre est hoc sæculo, qui eam superstitionem seruent.

fol. 824. *Die sequenti filia eius occurrit è proximo castello, in quod pridie denupserat.*

Scriben. occurrit, & mox, pridem denupserat.

fol. 828. *Matutino me multis oleribus onustam proximam ciuitatem deducere consueuerat dominus. atque ibi venditoribus tradita mercede, dorsum insidens meum, sic ortum redire.*

Non modò permittente, verùm & postulante sententia scribo: *vanditoribus tradita mercede.* eamque coniecturam nostram Luciani verbis corroborari memini, adscriberem, si ad manũ esset.

fol. 841. *Aderant inter alios tres illi fratres, cladibus amici quantulum ferentes auxilium.*

Placeret legi, *quantulum quantulum,* hoc est, *quantulumcunque.* ea phrasi multa efferebant antiqui, maximè iurisperiti nostri, & inter illos Vlpianus, vt qualis qualis: qualiter qualiter, &c. qua de re nos alibi. Alterum huius scriptoris locũ subiiciã, quòd emen-

datione indigere videatur. is lib. vii. De asino: quod si quo modo cesserit latrones persenserint. restituo per geminationem quoque modo. vt in vulgatis quoque codicibus paulo infra, dicto libro legitur: *vt me quoque modo perditum iret.*

fol. 842. *Furiosus a rabie concitus, & latratibus etiam absonis eunt in homines.*

Mihi pro genuino sonat, *in omnes.* nam non hominibus solis canes istos imposuerant, atque inhortati fuerant rustici: sed & iumentis, quæ varia in illo latronum comitatu. Rescribo & lib. xi. *Tota civitati notus, ac conspicuus, digitis omnium, nutibusque notabilis.* vulgatis libris circumfertur hæctenus, *digitis hominum.* quin & libro tertio Floridorum mirum ne eadem via tollendum scripturæ vitium: *ceterum ipsius vocis hominis exercendi casus.* atque scribendum, *omnes.* vel, vt solent antiqui eo casu, *omnis.*

fol. 847. *Iniecta lancea duorum alterum per pectus medium transfadegit.*

Quid si, *transadijt,* scribamus? quo modo in lib. quarto dicitur: *per medium pectus iclu fortissimo iclu fortissimo transfadijt.* Item & lib. octauo: *bestiam transfadijt.*

fol. 848. *Fruere exitio totius nostræ familiae, & sanguine trium fratrum insatiabilis crudelitatem pasce, & de prostratis tuis ciuibus gloriose triumphatum scias. licet priuato suis possessionibus paupere fines vsque proterminaueris, habiturum tamen vicinum aliquem.*

Vide, num mea hæc lectura auribus tuis magis tinniat: *gloriosus triumphator eluas.* vel hæc: *gloriose triumphatum eas.* licet: *priuatus suis pos. pau. fines vsque proterminaueris, habiturus tamen vicinum aliquem.* Profecto illud *habiturum,* vel quod in Parisiens. & Italica editione est, *habiturum te,* meo iudicio mendo non caret. originem vitiatæ scripturæ aliàs indicaui. & vnde euenerit, vt indifferentet scripserint, *us, um: as, am: es, em.* & similia.

fol. 852. *Sed indignatus silentio eius, vt conuitio vite quam tenebat, obtundens eum, dorso meo perturbat.*

Vt vt variant libri, scribemus: *vite, quam tenebat.* itidem pagina sequenti: *muersa vite.* nec auscultabimus eos, qui emendare conati: *muersa vite.* miles enim familiari sibi insolentia rusticum in itinere obuium, vite (quam centurionis insigne esse ad Vegetium docuimus) acriter obrudit. De cetero rescribendum quoque & illud

Illud erat: *dorso meo proturbat*. idemque verbi Apuleio reddendum paulo superius eodem scilicet libro: *nuncium remisit uxori, eamque protinus de sua perturbavit domo*. nam contra pertinacem trium librorum censum non metuo restituere. *proturbavit*. sic apud Plinium pigras & ignavas apes proturbant. Arnobius lib. II. *affectus animis infimos proturbare, pellere*.

fol. 853. *Rursus deprecatur civilis, atque mansuetius versari militonem.*

Corrigendum, ni fallor: *versari militonem*. eò quòd rustici ista deprecatio est. ut miles, item & milito: ut commiles, itidem & commilito bonis auctoribus in usu. Infra eodem hoc libro: *contra militones, ibi, nec vsquam illum delitescere adstantes*.

fol. eod. *Currit à extrema subsimulans querere ad commouendam miserationem genua eius velle contingere: summissus, atque incurvatus, arreptis eius pedibus utrisque sublimem elatum terra gra- uiter applodit.*

Non totidem sibi vulnera intolere hac conflictatione, seu ma- uis luctatione tam strenui gladiatores, quot vna illius narratione Apuleius retulit, non quidem ex ludo gladiatorio, sed ex altero illo correctorum, te iudicem sumo clarissime Metelle, ut agono- thetam, & tecum Criticos primarios, ut decernatis rectene, & ordine fecerim, qui emendari, simulansque è re. de qua formula huic Apuleio, & cæteris bonis familiari, præsertim in rebus sub- itis, perturbatis, supra egimus. Obseruandus mos deprecantium, videlicet contingendi genua. qui & libro sequenti: *atque ibi tum fletu, tum precibus genua etiam de curionum contingens*. Rursus & lib. octauo De asino: *Visisque nobis, cum fletu maximo singulorum iuuenum genua contingens, sic adorabat*. Ennius Pancreat. *cum desubito me orat mulier, lacrymansque ad genua accidit*. Petronius arbiter. *Protendo igitur ad genua vestra supinas manus*. Singulas homini partes Dis sin- gulis tribuebant: aurem Memoria; frontem Genio; dextram Fi- dei; liis alias: cur verò genua Misericordiæ? iam notum, quod mouit quoque Seruius tertio Æneid. Virg. *Observatum scio & alium in deprecando morem, nempe osculandi manus*. Apu- leius libro secundo: *Huius diu manus exosculatis, & ipsa genua con- tingens, miserere ait sacerdos, meminit eiusdem moris iterum idem scriptor libro quatto: Tali inquit sermone puella deterrita, manuque e- tus exosculata, parce inquit mi parens.*

Ouidius:

dam veniat sperata voluptas

A a iij

Oscula dat manibus ———

quos quidem mores hoc nostro auro in usum reuocari videmus. Alterum illum in rebus quoque diuinis, & ritibus antiquorum fuisse, notauit apud Arnobium libro sexto, ubi stupidam illam paganorum superstitionem ille auctor insectatur, atque perstringit his verbis: *Ita enim non videtis spirantia haec signa, quorum plantas, & genera contingitis, & contrectatis orantes.* Obseruatus mihi denique alius ritus, quo utebantur si deos adorarent, nempe aras ipsas amplexandi. Apuleius libro sexto: *Tunc (inquit) genus nixa, & manibus aram tepentem amplexa, detersis ante lachrymis, sic adprecatur.* Virg. quarto Aeneid.

Talibus orantem dictis, arasque tenentem

Audit omnipotens. ———

Ex quo ritu clara quoque ratio, cur Varro, & Macrobius traderint, aras dictas primitus fuisse, auas.

fol. 862. *Summoque risu de meo prospectu cauillari non desinunt. Vnde etiam de prospectu, & umbra asini natum est frequens prouerbium.*

Alium de umbra asini, atque de prospectu illius adagionem fuisse certum est. illum antiquum fuisse Platonis, Demosthenis, aliorum scripta clamitant: de prospectu asini, ex historia, quam Apuleius hic narrauit, originem traxisse, testis quoque in narratione eadem Lucianus. quapropter adductus sum, ut putarem scribendum, *de prospectu, ut de umbra asini.* tu vide si in hoc loco inductus.

—————
 GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. X. DE ASINO

QVAESTIONES.

God. Ste. Iano Gulielmo.

S. P. D.

TA aiunt, mi Gulielmi, vixisse Melchiorem Hittorpium. quo nuntio dolebis scio, non tam caussa nostra, quam reip. hoc est, litterarum. Scis Theologum fuisse sum-

summum. virum altioris doctrinæ, quàm primo aditu appare-
ret. modestia, pietas, libri, studia, quibus imprimis viri ecclesia-
stici exornantur, hæc apud illum cuiusvis peculij vicem fuere.
Vnus, inquam, ille in Vbiis fautor litterarum, & quantum pote-
rat, promotor. Huius in eruendis, & conseruandis libris vetustis
diligentiam plures nobiscum senserunt, in commodandis verò,
maiorẽ vtroque nostrum facilitatem quemquam vix credo
expertum. Impetrabis spero à Cicerone tuo missionem tantif-
per, dum manibus Hittorpians fauere, atque de quæstionibus
hisce nostris arbitrari possis. Vale. & quod facere strenuè soles,
Stevvechium mutuo amore prosequere.

EDUCERE, perducere, perhau-
rire. Ad hoc. Proferre in coram.
Intrimenta.

Antecantamentum, arcuamentum
lunæ, arcuare. *Apuleius* alibi
emendatus.

Titio. Varro apud Nonium emen.
Arbores fœlices. Ritus nuptia-
rum.

Compectio. de composito. Suetonius
Oclauio correctus.

Vicem alterius esse. Apuleij quin-
que, sex locorum restitutio.

Ascalaphus Acherontis filius in
nocturnam mutatus.

Despectio, dispectatio, dispectio.

Successio hereditatis, tristis, celora-

ta, ordine turbato. *Plautus* apud
Nonium correctus.

Habere parentem, remph. hoc est, ge-
rere. C. pro G. Apuleij locus ali-
bi constitutus.

Lorarij, serui in dominum non tor-
quentur. In speciem. *Vegetius*
correctus.

Flores ferti, rosa soluta. *Serta*. *Mi-
nutius Fœlix* emendatus.

Rosæ sparse in conuiujs, in funere.
Conuiuia coronati, uncti.

Flores, et unguenta usus in pompis
publicis.

Mortui à gentilibus coronati.
Idem ritus Christianis displa-
cuit.

fol. 878. Repertum vini poculum, in quo venenum la-
tebat inclusum, nescius fraudis occultæ, continuo
perduxit haustum.

Leuiter id mutandum credo, & scribendum: continuo perduxit
haustu educere, perducere, antiquis illis & Romanè loquentibus, non
aliud sonabant, quàm nobis ebibere. *Plautus Amphitruone*.

Hirneam, ut matre fuerat natum, vini eduxi meri.

Apuleius hoc eodem libro: *Grandissimum calicem vno haustu*
perhausi. Versus antiquissimi poetæ, ex quinto lib. *Arnobij* huc
accerere visum est:

Inde manu poculum sumit, visuque sequenti

Perducit totum Cyceonis leta liquorem.

fol. 879. *Adhuc uxoris dilectæ nimium mentitis lamentationibus ad extremum sobolis impellebatur odium.*

Transcendi parricula, ad hoc, mea opinione hic olim stetit. vide si volente scriptore mox coner legere: nimirum ementitis lamentationibus, qualiter fletus emeditatos supra nuncupabat libro secundo.

fol. 884. *Quibus autem verbis accusator vexauerit, quibus rebus diluerit reus.*

Proba haud dubiè aliorum correctio: accusator inuexerit. in causam inuehi Ciceronianis notum est. Præterea ex ipso Apuleio id constat, huius causæ patronis per præconem denuntiatum fuisse, neque principio vterentur, neque commouendis affectibus operam darent. quod ipsum causæ est quapropter reponendum quoque putem: quibus rationibus diluerit reus.

fol. 891. *Pecuniam iussi de meis aliquem, curriculo taberna promptam, adferre, & en ecce prolatam coram exhibeo.*

Scriben. prolatam in coram. sed de hac phrasi satis iam, superque. nam & eadem hac pagina iterum restituendam suadeo.

fol. 901. *Alter coquus, qui sapidissimis nutrimentis succum.*

Tam mihi certum est scripsisse auctorem *intrimentis*, quam meridie lucere. Sed & paucis insertis, verba præcedentia ita habebant: *alioquum alter pistordulciarius. vbi pistor glossima putauit, & quidem purum putum. Piscatores, aucupes, dulcarios, linteones, &c. longè à castris pellendos censuit Vegetius lib. 1. cap. vii.* quo loco videndus noster Commentarius. & Festus, in Coquum. Quod ad intrimenta illa, *interendi* verbum nemini cognitum. sed supersunt tamen multa in hoc scriptore eius generis, non omnibus perspecta. sic enim illo libro vndecimo format: *antecarizamenta, velamenta, scitamenta, miramenta, opinamenta.* Itidem aliqua quædam, quæ non procul ab hoc paradigmate recedunt, ut *coronamen, ornamen*, alia sexcenta. Eruo ex eodem fonte, seu potius eligo, quod adhuc in omnibus Apuleij editionibus maculosum est, de, *Isidis forma, dicto libro xi. Cuius media quidem super frontem planâ rotunditæ in modum speculi, vel imo argumentum lune candidè lumen emicabat. scribo, arcuamentum lune, arcuadi verbum Plinio,*

aliisque

aliisque vſitatum eſt, ſi lubet vide Nonium in *arquatus*, in *arcus*.
Ouidij verſus de Iſidis pompa ex Metamor. adſcribendi ſunt:

———— *inerant lunaria fronti*

Cornua, um ſpicis nitido fulgentibus auro.

Eodem pertinet hoc Fulgentij ex primo Mythologiarum, vbi
ait: *diadema carbunculis corniculata ſinuatio deprimebat.*

fol. 938. *Titione candenti inter media ſœmina detrufo,
crudeliſſimè necauit.*

Itidem locutus libro ſeptimo de aſino: *procurrit ad focum, arden-
temque titionem gerens medijs inguinibus obrudit.* aliàs abſolutè, &
nomine adiectitio nullo ſuperaddito vſurparunt nomen *titio*. id-
que interpretati Grammatici ſuſtem ardentem. Nonius in *Titio-
nem*. quin & ipſemet Apuleius ad eam formam vritur dicto li-
bro ſeptimo: *ſœtore*, inquit *tandem fugata eſt à me pernicijs, ceterum
Titione delirantis Althea Meleager aſinus interiſſet.* Varronis fra-
gmentum ex Nonio adducam, quod apud eum in *Titionem*, &
iterum in *Felix*, laudatur ex libro ſecundo de vita populi Roma-
ni: *Contra nouo marito cum item è foca in titione ex ſœlici arbore & in
quali aqua allata eſſet.* Vtrobique apud Nonium eruditiffimus Ha-
drianus Iunius & alterum Batauiæ noſtræ decus reſpoſuit, & in
aquali aqua addiderim, legendum paulò antè *è foco titio*. vel ſi ve-
ſtigijs inſitendum ſcripturæ vulgatæ: *cum è foco titionem ex ſœlici
arbore, & in aquali aquam attuliſſent.* Nunc cur nouum maritum
omen captare voluerint ex arbore ſœlici, cauſam habuere præ-
oculis liberorum genituram. auctor enim Caro apud Feſtum,
ſœlices dictas arbores, quæ fructum ferrent: quæ non ferrent,
inſœlices. qua de re Macrob. lib. III. & Plinius lib. XVI. c. XXVII.
Etiam faces in nuptiis quinque accenſæ, quòd vnico partu ge-
minos quinque gignere mulier poſſet, vt auctor Plutarch. in
Problematis.

fol. eod. *Quo conſpectu ſimulatur neceſſaria præcordiis
lemiendis, bilique ſubtrahenda illa prænobilis po-
tio, quam ſacram doctores nominant.*

Emerat à medico vxor nequiſſima venenum momentarium,
interimendo marito, ſeſtertijs quinquaginta: quo tamen ægro-
tum facilius inducerent, aliud de induſtria, potioni nomen indi-
tum. iccirco emendo ſuperiora: *Quo compecto*. dicimus enim Latine
compacto, ex compacto ſeu more antiquo, compectò ali-
quid agere: Gallis eſt, *par complot*, *par composition*. qua phraſi Liniũ,
Terentium, Plinium, optimum quemque vſum non eſt rãri oſtẽ-
dere. Suetonium Auguſto, cap. XV. *Cõpcto* (inquit) *eum ad arma iſſe.*

ita enim istic lego, reclamante Turnebo, ac dissentiente Torren-
tio in cuius libris m.ferat modò, *ex proposito*; modò è *conspectus*;
modò *ex consulto*. vnde prædictam emendationem faciliè odorari
licet. ab eodem fonte quoque nomen Depectionis: quod pro pa-
cto poni monuit clarissimus Iacobus Cuiacius libro secundo
Obferuat. cap. xv.

fol. 939. *Sed in eius vice subditur alia Proserpina sa-
cra saluti.*

Reddenda auctori ipsa sua germana locutio: *sed eius vicem sub-
ditur alia*. nam infra lib. proximè sequenti ait: *ad humerum læuum
recurrens, vmbonis vicem deiecta*. Proinde idem Apuleius locutus
libro octauo: *Pastores, qui nos agebant, speciem prælij manus abarma-
uerant*. neque enim adsentio iis, qui ad oram libri ediderunt, tan-
quam emendaturi, *in speciem*. Pomponius Macco milite:
Nam iitaria vicem duorum solum me comesse concedet. Libro sexto A-
puleij idem mendè adhæsisse video. eòque vocolam includam
adscitam, & malè insitam hætenus: *Si qua nunc terris puella præpol-
let pulchritudine præsentis beneficij vicem [per] eam mihi repensare se
debere*. Similiter emaculandum existimo lib. octauo extremo.
foemur eius appone domino ceruini vice. Nequissimo verberoni sua pla-
cuit *salus*. scribo, *vicem*. Rursum libro septimo phrasin istam cor-
ruptam animaduerti his verbis: *Donec fomenti vice me plaga susci-
tarent*. repono, *fomenti vicem me plaga susc.* Pariter & libro vnde-
cimo: *instar solis exornato. & in vicem simulachri constituto*. scribo, &
vicem. Iterum primo Floridorum: *supernè sese ruat fulminis vice*.
legendum, *fulminis vicem*. Itidem & libro Apuleij de Deo Socra-
tis restituo: *Aulas emulas urbium conditas, domos vicem templorum
exornatas*. Redeo ad superiora illa: *Sed eius vicem subditur alia Pro-
serpina sacra saluti*. Sacræ potionis locum subiisse ait illam in qua
præsentaneum exitium, veneficiumque. nescio legi ne possit:
Proserpina sacra aliti. atque interpretari de Ascalapho Acheron-
tis & Orphnes Auernalis nymphæ filio, quem Proserpina muta-
uit in bubonem, noctis auem, & tristium rerum nuntiam. de quo
consulendus Ouidius v. Metamorph.

fol. eod. *Qua mira desperatione truculenta foemina re-
pentè perturbatus medicus.*

Reponere conabar, *despektione*, vel quod proprius esset ad le-
ctionem vulgatam *despektione*. Vtus utroque M. Tullius pro *con-
temptu*. quæ clariorè hic efficerent sententiã. nã desperationis vo-

cabulū in scholis, aut officinis suppositū esse non dubito, vt magis tritum. Tandem conuenientius rei fore censui *dispectione*. propter tam subitaneum, & sagax mulieris commentum, quæ medicum suo sibi veneno vitam eripere cogeret, postquam illius & opera, & veneno iam satis vsa esset.

fol. 945. *Ergo certa defunctorum liberorum matres sceleratas hereditates excipere.*

Eam successionem, qua mater liberorum bona consequebatur ex Senatusconsulto Tertulliano; eam, inquam, Iureconsulti nostri vocarunt *tristem*. Instituti de S. C. Tertul. similiter nuncuparunt eam alij *luctuosam*: l. vlt. C. de institutionibus. idque propter ordinem mortalitatis turbatum. l. nam et si. ff. de inofficioso testamento. & malè iudicantibus fati; quemadmodum Horatius cecinit. quare tollo vitium ex verbis Apuleij quod enatum ex litteræ S. C. inconsiderata iteratione, ac scribo: *matres celeratas here. excipere*. Idem mendum suprâ libro quinto, & ex eadem occasione: *Nec secius & ipsa fallacia germanitatis inducitur, & in sororis sceleratas nuptias emula festinavit ad scopulum*. non queunt profectò nuptiæ cum sororis marito aliæ esse, quàm sceleratæ. scribo, *celeratas*. ex Plauti Cornicularia, fragmentum Nonius adfert in *Lauerna*, in quo par mendum ex pari origine: *Litaueram Lauernam in fures sceleratis manus. legerim*

————— *litaueram*

Lauerna, mihi vt fures celeratis manus.

Horatij illud non abfimile ex lib. i. epist.

————— *pulcra Lauerna*

Da mihi fallere, da sanctum, iustumque videri.

Verùm ad successionem illam vt reuertamur *celeratam*, obuia passim inscriptiones antiquæ monumentorum, in quibus & dolores, & querelæ parentum expressæ. alibi: *infelicissimus pater insperatos tumulos dedit*: alibi: *infeliciss. parens afflictus præposteritate nat. filium vnicum condidit*. alibi: *infelix fatum. prior diebus mori mater*. alibi: *quod fas parenti facere debuit filius, mors immatura fecit, vt faceret parens*. Perelegans inscriptio Moguntina, quam præterire non potuit:

L. Sperati Desiderati adulescentis Spei & pietatis incomparabilis Sperati Hermodorus & Iuliana patres malè iudicantibus factis superstites posuerunt.

Alia apud me inscriptio, quae excerpta ex vna argentea Papi-
niani Iur. Conf. Romae eruta. quam facere non possum quin
adscribam:

ÆMILIO PAULO PAPINIANO

PRAEFECTO PRAETORIO

IVRISCONSULTO.

QVI VIXIT ANN. XXXVI.

DIEB. X. MENSIB. III.

PAPINIANVS HOSTILIVS

EVGENIA GRACILIS. TVR

BATO ORDINE IN SENIO

HEV PARENTES FECERVNT

FILIO OPTIMO.

fol. eod. *Talem parentem praebuit, qualem habuerat
uxorem,*

Mutarunt in editionibus (ni fallor) ab interprete inducti, ex-
hibuerat uxorem. mihi tamen, lectionem priorem sinceram esse,
iam fixum est. eò quòd, habere, scio in ore fuisse, pro gerere. Sallu-
stius: *Instituta domi, militiæque. quo more temp. habuerint, quantam-
que reliquerint.* Idem lib. III. Histor. *Gerant, habeantque suo modo
imperia.*

fol. cod. *Sed paruula quidem tenuem spiritum, & de-
licata, ac tenera praecordia conficit protinus vir-
tus infestum.*

Legere conabar configit. & similem errorem adimebam Apu-
lcio in libro De philosophia: *ita enim dixerim, quae non extinguit in-
citamenta irarum, sed ea stupore defigit immobili,* malè haec tenus vul-
gatos codices insedit: *Stupore deficit immobili.*

fol. 946. *Confestim cubicularis mulier attractis, vi
tormentorum veritatem eruit. atque illam
minus quidem quàm crebatur, sed quod
dignus cruciatus alius excogitari non po-
terat, certè bestiis obijciendam pronunciauit.*

Prouinciæ praeses, apud quem beneficij accusata matrona, nò
à seruis illius, quorum caussa nulla agebatur; sed ab ipsa muliere
fonte veritatem extorquere debuit. eamque arcessendam prius,
quàm tormentis subiiciendam curare. quare corrigendū subdu-
bitaui: *confestim à lorariis muliere attracta.* Parisienses vulgarit: *conf.*

cubiculariis mulieris attractis. quod probare vix ausim propterea, quòd serui delatores dominorum non fuerint auditi. l. ex quibusdam. ff. de iure fisci. Tum quòd iidem in caput domini torqueri non potuerint. Cicero in ea, quam pro Milone habuit: *de seruis, inquit, nulla quaestio in dominum.* Idem pro Deiotaro: *Mores matrum de seruo in dominum ne tormentis quidem quaeri licet.* Accedit insuper & Ulpianus in l. prima. ff. de quaestionibus.

fol. 955. *Insequitur puella vultu honesta in dea lunonis speciem [similis] nam caput, & c.*

Probare nequeo emendationem eorum qui scribunt *specie*. nam abiecto glossmate, *similis*, quam vocem Apuleij non esse tam scio, quàm me viuere, bene hoc loco erit Apuleio. Vegetius lib. 1. cap. vii. *quoniam non improbabiles videantur in speciem, tamen experimentis comprobantur indigni.* ita enim istic edendum debui curare, vnum veterem codicem sequutus, etsi reliquis sex, septè reclamantibus. vt ostendam aliàs, cum pluribus de isto loquendi modo, agendum erit.

fol. 963. *Tibicen in modum tubæ saltationis agilis vigorem scitebat.*

In editione Paris. incitati suasu Beroaldi, restituere, *vigore suscitabat.* tu lege meo periculo, *vigorem citabas:* vel si mauis, *ciebat.* Similiter enim optimi quique alia frequentant, *ciere bellum, arma pugnam.* Virgilius Iexto Aeneid.

— quo non praestantior alter.

Aere ciere viros, Martemque accendere cantu.

fol. eod. *Hinc Gratiae gratissima, inde Hora pulcherrime, qua iaculis floris fertis, & soluti deam suam propitiantes, scitissimum construxerunt chorum.*

Eum locum quare ab initio suspectum habuerim, quilibet facile capiat. de multis coniecturis hanc priuam huic destinare visum est: *quaqua, vel si tibi placet: quaeque iactis floris fertis, & solutis deam suam propitiantes.* Cum libris antiquioribus destituimur, expeditissimam confirmandis coniecturis rationem arbitror, ipsius scriptoris, in quo versamur, auctoritate, & consuetudine niti. Apuleius libro quarto: *Iamque per plateas commeantem populi floris fertis* (perperam in libris editur certis) & *solutis adprecantur.* Et bene est, quòd pluries hoc genere loquendi vsus hic auctor. Suprà libro secundo: *Et ecce Fosis mea iam domina cubi-*

enim reddita, proximat rosa ferta, & soluta in sinu tuberante. Erunt iidem pro testimonio luculento hæc Minutij Felicis in Octauio, quibus ritum paganorum ridet, Christianorum verò extollit. Quis autem ille, inquit, qui dubitat vernis nos indulgere floribus, cum capiamus (malo carpamus) & rosam veris & lilium, & quidquid aliud in floribus blandi coloris, & odoris est? his enim & sparsis nitimur (lego exsparsis nitimur) mollibus, ac solutis; & fertis colla completimur. Flores fertos nuncuparunt, qui in coronamenta contexti erant. Serta plerique vocarunt, quæ Varro à serie format. Quidius:

Inter plena meri redimitus pocula fertis.

Exstant hodiè que non illepidi versus Apuleij de fertis, in prima Apologia sua. Rosis, floribus conuiuas prospergi solere, capita, & pocula quoque reuinciri, cognitum est vel ex solo Apuleij libro secundo. vt Suetonium, Plinium, Virgilium, alios complures mittam. Etiam in Silicerniis, & anniuersariis celebrandis, rosas, & omne genus florum in tumulum exspergebant. idque supremo iudicio suo domesticis quosdam iniunxisse clamant antiqui lapides, inter eos hic, in quo, legato condicio adiicitur:

Vt Quotannis Rosas Ad

Monumentum Eius Deferant.

Coronatos autem conuiuas olim accubuisse, item vnguentatos, ab ipso Apuleio quoque docemur lib. III. *ad huc vnguentis madidum, coronis floridum.* Coronæ porrò quales, & quare, & qua parte corporis conuiuis adhibitæ, docet nos Athenæus lib. xv. cap. v. cum sequentibus. Idè inque de vinctura antiquorum latè differit lib. dicto, cap. XIII. & cap. XVIII. vt & Suetonij locus ea de re obseruatu dignus, in vita Neronis, cap. xxvi. Vt qui quoque paganis fuère tam flores, quàm vnguenta in pompis publicis & supplicamentis, testante identidem Apuleio lib. vndecimo, in festo, quod annuè, & quidem æterna religione, in honorem Iſidis celebrabant: *Ille etiam, inquit, quæ ceteris vnguentis, & gentili balsamo guttatim excusso conspergebant plateas.* Ibidè paucis lineis intercurrentibus: *Mulieres candido splendentes amicamine, vario letantes gestamine, verno florentes coronamine, quæ de gremio per viam, quæ sacer incedebat comitatus, solum sternebant flosculis.* Paganos verò caput coronatos fuisse, eumque honorem & mortuis habuisse, tum vtrumque à Christianis improbatum, dum hic sumus, libenter, & vt mihi videtur, non incommodè declaraturus sum. Collo, non cerebro illos coronas amasse, iam liquidum ex Minutij testimonio præmisso. addam alterum eiusdem ex eodem

Octauio,

Octauio, ex quo etiam præter ea, quæ adserere voluimus, vnguentis pariter fideles abstinuiffe conuincitur, verba Cæcilij Notalis pagani ita se habent: *Non floribus caput nectitis, non corpus odoribus honestatis, reseruat, vnguem funeribus; coronas etiam sepulchris denegatis, pallidi, trepidi, misericordia digni, sed nostrorum deorum.* Cui obiectioni, operæ precium erit audire, quæ Octavius respondit: *Sanè quod caput (inquit) non coronamus, ignoscite. auram boni floris naribus ducere, non occipitio. capillisue solemus haurire. Nec mortuos coronamus. ego vos in hoc maxime miror. quemadmodum tribuatis ex animi, aut sentienti facem, aut non sentienti coronam: cum & beatus non egeat, & miser non gaudeat floribus. At nos exequias adoramus! eadem tranquillitate, qua viuimus, nec adnectimus arefcentem coronam, sed à Deo æternis floribus viuidam sustinemus.*

GODESCALCI STEVVE-

CHI IN L. APVLEII

LIB. XI. DE ASINO

QVAESTIONES.

God. Ste. Gabrieli Rolandio I. C.

S. D. P.

HT quidem meritò, suauissime Rolandi, scriptis meis examinandis eos adhibeo quos amicissimos, quos fidelissimos cognoui. neque enim, vt maliuolorum detestationes facile sperno, proinde & beniuolorum iudicia auctoritate, siue veritate priuandum censeo. enim non minus iudicant, qui benignè, quàm qui malignè legunt. A Estum meum (quod potes) in his paucis explica, & quod commodo tuo fiat, ad hæc iudicia animo tamen serio paulisper descende. In primis id tibi fixum, ac persuasum habens, si aliquanta ex his improbaris; tum demum crediturum me, cætera quæ superabunt, ea te iudicio tuo probasse, seu malis, beasse. Parenti tuo, & Gasparo Schuermannno, iam quoque nostro, ex animo salutem. Vale, & cum occasio te offeret, valere te rescribe.

- Dios vultus, die, & dy, pro diei.** *Suppetit mihi, suppeditat mihi, pro miscuè olim dicebant.*
facile pro faciei. Inuisus.
- Dicere, dicta ducum. Tibiarum signa Antecantamenta.** *Vinere vitam B I. pro I. Apulei duæ macula sublata.*
- Continuari. continuare. Apuleius & Festus emendati.** *Indeicia. Comptire. Arnobio id verbum restitutum.*
- Circumsecus utrinque secus. forinsecus. altrinsecus.** *Demorari D. pro T. Partim sine iteratione vsitatum. Budæ error.*
- Votum, in velo navis expressum.** *Suetonio glossema ademptum. Equis. Qui, pro, Cui.*
- FAVETE ore. sane e linguis.**

fol. 993. *Et ecce pelago medio venerandos dys. & vultus attollens.*

Emendare conati alij: *diis etiam. metuo, & formido male, ne reponere debuerint: venerandos, & dios vultus attollens. testimonia Virgil. Horatij, aliorum adderem, sed pueris sat nota.*

fol. 1002. *Nominant aly Bellonam, aly Hecaten, Rhamusiam aly. & qui nascentis dei solis inchoantibus illustrantur radijs Aethiopes.*

Dicta hæc de magna matre Deum, cui cæca illa antiquitas & infidelitas Barbara varia sacrificia exhibuit, varia indidit nomina. Putarunt alij legendum, *nascentis diei*, mihi litteram transponere placet, & scribere, *nascentis die*. etenim *dies, die, vel dy, vel dies: facies, facie; pro, diei, faciei*, genendi casu olim declinasse, testes mihi Grammatici. Charisius lib. primo Institutionum Grammat. & Agellius lib. 1 x. Noctium cap. xiv. Virgilius:

Libra dy, somnique pares ubi fecerit horas.

Itidem apud Plautum Aulularia repertum, *fide, pro fidei.*

fol. 1013. *Sic oraculi venerabilis sine prolato, numen in-nictum in se processit.*

Subdubito in autographis fuisse, *nume inuisum*. Apuleius lib. quinto: *quidam introcessit, & cætauit inuisus, & alius cithara pulsaus, quæ videbatur nec ipsa. Itidem Cicero in Orationibus: occulta, & maribus inuisa sacra dixit.*

fol. 1023. *Carmen venustum iterantes, quod Camenariu fauore solers poëta modulatus edixerat, quod argumentum referebat.*

Primum

Primum suspicor *dixerat* auctorem scripsisse quo more nuncupabatur dicta ducum. dictata in ludo de quibus nos, ex Varro- nis doctrina, ad Vegetium. quæ porro subduntur, *quod argumen- tum referebat.* ea ab litteratore, aut sciolo adsuta videntur, volente nimirum indicare munus Chori in scæna, & ludis, quo de hic agitur. quanquam hanc meam sententiam dictam volo manu suspensa. De eo tamen quod sequitur liberius paullo positurus calculum.

fol. eod. *Interim maiorum antecantamenta votorum. Ibant & dicati magno Serapi tibicines. qui per obliquum calamum, ad aurem porrectum dexteram.*

Hæc corruptissima esse nemo dubitavit. nos observata primitum tibiaturum figura, corrigemus: *Inter maiorum antecantamentæ votorum ibant, & dicati, &c.*

fol. 1042. *Comitare pompam de æsospitatrixis in orienti gradu.*

Solens huic nostro pro eo aliàs, *continuarè.* supra hoc eodem libro; *alacer*, inquit, *continuarè pompam meam.* Idem idem & libro primo: *inde me commodum egredientem continuatur Pylthias.* Infra eodem lib. atque eum cubiculo suo *commodum egredientem continuatus, saluto.* Rursum & sexto de asino: *Iamquæ confecta bona parsè inortifera viæ, continuaveris claudum asinum lignorum gerulum, cum agasone simili. vbi scriberem continuaberis. nisi comperissem continuo & continuo æquè bonis scriptoribus placuisse.* Silenna vi. Historiarum: *Marius ostio Liris euehitur, atque suos continuare iubet.* Hac phrasè Varro dixit: *bones continuare clunes, vt lupum arceant.* & Sallustius Coniurat. *ipso binas, aut amplius domos continuare.* Festus: *striges, ordines rerum inter se continuatè collocatarum. ita enim ibi legem. pro coniunctè, alibi monui.*

fol. 1047. *Nauem faberrimè factam picturis miris circumseptus variegatam.*

Mirari satis nequeo; id ita in Parisien. atque aded, Beroaldina quoque editione inemendatum relictum. Certius nihil est, quàm probè correctum iri hac coniectura: *circumsecus variegatam.* quod dictum ea compositione qua libro secundo de asino, & locis plus decem apud illum ipsam auctorem *utrimque secus,* quod valet, *ab utroque latere. vt, circumsecus;* vndique ab omni parte. sic idem alibi format, *forinsecus, utrimque laterum. altrinsecus adium.* Quinimo apud eundem lib. secundo in omnibus editis le-

gitur: *Cum etiã nos omnes circumsecus adstantes, in clarũ cathinnũ vide-
ret effusos. Iterũ libro quinto: multi coloni, quiq; circũsecus venantur.*

fol. cod. *Huius alvei fœlicis nitens carbasus lintea vo-
tum ingestans progerebat. Ecce litteræ votum in-
staurabant de noui commeatus prospera naviga-
tione.*

Navis descriptio est, quam sacerdos in ipsa maris ripa populo
præsente Isidi deæ nuncupabat, dedicabat. pro, *lintea*. vidi alios re-
posuisse, *litere*. nescio an scribi debeat *luthea*. forte abesse malis v-
trũque. reliqua Apuleij de voto intelligẽda in ipso carbaso navis
expresso. quod quidem non aliter, quàm literis fieri potuisse, aut
consuesse palam est. Cõmentariũ nuper ad Vegetiũ publicavi, in
quo navis tota, & in ipsius velo expressum literis votum. Dignus
hic locus Apuleij, qui à viris doctis expendatur. ego illum tenta-
ui constituere: *votum iniestans procedebat. ecce è litore votum instaura-
bant, de noui commeatus prospera navigatione.* quod ad circumstan-
tem populi coronam traho, qui soluta iam nauis, secutus sacerdo-
tis verba facta vota præfantis, omina prospera & fœlicia adpre-
catus est. solet enim in rebus diuinis, à præcone populo indici,
FAVETE LINGVIS. vel hac formula, ORE FAVETE. quo nun-
tiabatur vniuersis illis, qui aderant, omina bona loquerentur. vt
docemur à Festo, & Nonio Marcello in Omen. & his Ouidii
versibus lib. vii. Metamorph.

————— pro te fortissime vota

*Publica suscipimus. Bacchi tibi suscipimus haustus. Consonat adsen-
su populi precibusque fauentum*

Regi. —————

Ritum illum Apuleius respexit, cum auditoribus, quibus librum
de Deo Socratis recitaturus erat, prædixit, *hac verò talia erunt qua-
lia vos illi fauendo feceritis.*

fol. 1053. *Oblationes honestas equi, bonique facio quippe
cum mihi ad familiares, quoad cultum, sumptumque
largiter succederet, deferre perspicuè curassent.*

Dissentio ab editionibus, vbi præpositionem ad abiectam vidi
reliquis intactis. quid si reposuerimus sic? *cum mihi id familiares,
quod ad cultum, sumptumque largiter suppeteret deferre percurassent, nisi
fortè magis arideat, suppeditaret.* quod eadem notione accipien-
dum. reperias apud scriptorem hunc non semel: in prius libro
septimo: *presidium fuge, quò facilius frustrati insecutoribus abderet se-
se, eidem facile suppeditasse.* Iterum libro nominato: *Et hercules dice-
rem,*

rem si loquendi copia suppedigaret. Itidem scribere voluerunt lib. tertio medela supediat. lego, suppeditat. itidem & poeta Lucilius:

Pistricem validam, si nummi suppediabant

Addas empleuron.

Cōtra videbis vsū Pliniū libro nono, epist. II. de M. Tullio Cicerone loquētē: *Illi enim & copiosissimū ingenium, & par ingenio materia, quam tam varietas rerum, quam magnitudo largissime suppetebat.*

fol. 1057. *Cautoque circumspēctū vitam, quæ multis casibus subiacet esse veniendam.*

Eam lectionem mordicus retinuit Beroal. contra Parisiensibus placuit edere, esse muniendam. persisto in eo, quod ad Vegetiū docui, legendum, esse viuendam. Plautus Perfa: *modicè & molestiè melius est vitam vivere.* Occasionem mendii inde esse dixi, quod antiqui scripsissent *veinendam*. quo modo illi pleraq; alia, vt pinguius verba sonarent, exarabant. manauit ex eadem librationum seu incuria seu incirtia magnus quoque error libro proximè præcedenti: *Color deæ visus in speciem, corpus candidum, quod cælo demeat: amictus carulus, & c.* off. ndit viros bonos membranarum scriptio: *deiuus*, pro, *diuisus*. quare ind. fabricauerunt quod proximum erat *deæ visus*. Reperiuntur similia sexcenta in nummis, & lapidibus antiquis. vt, *eidus*, *Serueilus*, *leiberias*. pro, *idus*, *Seruilus*, *libertas*. Emendandum video hoc Apuleij libro primo de asino: *inicta*, atque obdita parte funiculi; & altera firmiter in nodum coacta, ascensu grabatulo ad exitium sublimatus, & misso capite laqueum induo. emendandum, inquam, *sublimatus*, eimisso capite.

fol. 1064. *Sed noctis obscuræ, non obscuris imperiis euidenter monuit aduenisse mihi diem semper optabilem, quo me maximi voti competeret.*

Homines librariorum nosti, qui cū in autographo inuenissent, obscuris indeicis. perpetua lege, id est consuetudine inueterata vsu deinceps verborum Plautinum reuoco, cuius hic noster imitator ferè adsiduus: *quo me maximi voti computeret.* quod denotat, *computem* faceret. Computire hac significatione apud Plautum bis in Rudente. Arnobius libro tertio aduersus gentes, de Mercurio differens (vt opinio, & Coniectura nostra fert) plagam à descriptoribus accepit: *Cur, ait, vnus in officio presidatus hos victoria computes; alios verò perpetiur ignominiosa infirmitate rideri.* malum enim legeretur, *computit*.

fol. cod. *Et quid inquit iam nunc stas ociosus, atq; ipsū demoraris.*

Corrige meo suasu, atque ipsum te moraris. commemorari quidem auctorem hunc libro septimo dicere: *plusculis diebus ibidem demoratus* nihilominus tamen id verbi hic visum, nondum persuaderi mihi potuit.

fol. 1068. *Et protinus gnaviter, & aliquanto liberalius, partim ipse, partim per meos socios coemenda procuro.*

Idis deæ sacris mox inaugurandum Lucium, ipsummet huc illuc discurrisse ad conquirendum, comparandum, quæ ad tele-tæ, & expiationis usum sacerdos summus requisierat, vix mihi fit verosimile. eoque subdubitare cœpi, essent ne à sciolo adhibita, inuita Apuleio illa [*partim ipse*] qui existimaret particulam *partim*, sine iteratione consistere non posse. quæ res in errorem quoque pellexit magnum Gallia virum in emendatione legis Pandectarum. Semper autem à Iureconsultis quoque hanc quasi dialysim non seruatam testatur textus instit. De testamen. ordinandis: §. sed illa. quod verò per as, & libram fiebat, licet diutius permanserit, attamen *partim* & hoc in usu esse desit. Sed prædicta quidem nomina, &c. Idemque obuium in constitutionibus Imperialibus non vno loco. Similiter & Ciceronem vsurpare memini: *partim ex illis distracti, & dissipati iacent. qui verò ex his, & omnium scelerum principes fuerunt.* lib. II. de legibus. Itidem lib. I. Officiorum. Item & in Verrem: *Statuæ in locis, inquit, publicis posita, partim etiam in ædibus.*

Lucretius:

Et partim plano scatere, atque erumpere campo.

Quin ipsum potius Apuleij testimonium proferamus, Sallustij, & reliquorum prætermisiss. libro septimo de asino: *cuncti denique, & prorsus omnes sepulti iacebant, partim parati mori.* Similiter ac voce vsus prima Apologia sua: & apol. secunda. Suetonius Augusto. ca. XLIX. *partim in verbis, partim in sui custodiam.* animaduersum in duobus codicibus membranceis abesse illa, *partim in urbis, minor vel retinere, vel mutare alios voluisse in urbis partim, partim in s. c.* Liquidum certè ex præcedentibus, istiusmodi emblemato Suetonium facile cariturum.

fol. 1082. *Summo studio percunctabar singulos, & qui vestigium similis, ut somnium, nec fides absuit.*

Observandus erat Lucio in ordine sacratorum similis, qualem illi visio nocturna proposuerat, ac designarat. hoc est, cunctabundo gressu iacédés, & in pedis sinistri talo paululum reflexo. hinc credes,

credes, nisi valde erro: præcedentia probè à me restitui. *perscrutabar singulos eccui vestigium simile sit, nec fides absuit. quæ inferuntur [ut somnium] ea ab aliena manu esse mihi persuasissimum est. adhibeo vt & tibi persuadere valeam subsequeantia ipsius auctoris, quæ stabiliendæ coniecturæ arbitror: nec fides absuit. nam de Pastophoris unum conspexi statim præter indicium pedis, cætero etiam stans, æque habitu, ex amussim nocturnæ imagini congruentem.*

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. I. FLORIDORVM

QVÆSTIONES.

God. Ste. Rogero, Ioanni, & Ioanni I. F. Outheuf-
danis, cognatis suis, adolescentibus
nobilibus S.

IN studia litterarum gnauiter vos incumbere, cum magna animi voluptate intellexi: mirè enim cupio vos ab iis differre, ac dissentire, qui in domo paterna nihil pulchrum, nisi imagines maiorum suspiciunt. Si possem libens merito, coram, & quidem sapius hac de re vobiscum agerem; limam scriptis vestris, moribus me normam præberem. nunc, cum aliter non possumus munusculum hoc meum æquo animo accipite, spem verò parentum, expectationem meam ne fallite. enim eo loci constituti, vbi duces studiorum morum correctores non defunt. Fortunas vestras aliis etiam atque etiam curæ esse non ignoro, quare meum erit id tantum operam dare, vt in vos ornamenta omnia à me proficiscantur. sed ita tamen, si promereamini. Notas has libros quatuor Floridorum L. Apuleij cupio vos legere, & quid rerum agatis, sapius, quàm adhuc fecistis, me facere certiozem. Valete.

SEPIMEN. Referare, conserare.

Bb iij

Simulachra Deum olim ungui solita. Arnobij mendum sublatum.

Unguen, unctum, unctulum, unctiusculum.

Totus, p. o. omnis. Inoculare arbores Alexander Magnus, fortunatis-

sinus. Curtius emend. Quippini- quidnt.

Libitinary, vespillones, tristoires.

Confirmata emendatio Anton. Augustini ff. de instit. actione.

Liudi Illico ut lectum est.

fol. 3. *Vel enim colliculus sepimine consecratus, vel truncus dolamine effigiatus, vel cespes libamine humigatus, vel lapis unguine delibutus.*

Omnia hæc de superstitione paganorum, & idolis eorundem accipienda sunt. nihilominus vno loco correctionis lima indigent. quæro, an genuinum sit: *colliculus sepimine consecratus*, vel quod malim *conseratus*. nam ut in subsequenibus dolamen, libamen, & unguen ad formam, item hic sepimen cuius munus includendo, non in consecrando positum. Extremum illud, de lapide dictum, ad simulachra traho, quæ inungere illi soliti. quæ de re etsi nos alibi, testimoniis tamen ea antiquitas illustranda est. in primis Arnobij ex primo aduersus gentes: *Si quando conspexeram lubricatum lapidem, & ex oliui unguine ordinatum* (corrigo exornatum) *tanquam inesset vis presens adulabar, affabar, & beneficia poscebam nihil sentiente de trunco.* Item Minutij Felicis: *ut tam luculento die in lapides eum patiaris impingere effigiatos sanè, & unctos, & coronatos.* Apuleij locus nequaquam mihi prætereundus, is in prima Apol. *negat vidisse se, qui fuere, unum saltem in finibus eius aut lapidem unctum, aut ramum coronatum.* Ut in præfens unguen, itidem alibi hic auctor cum Plauto, & aliis usurpat, *unctum, unctulum, & unctiusculum.*

fol. 4. *Aquila nutu elementi leuorsum, vel dextrorsum tanta mole corporis labitur, velificatas alas, quo libuit aduertens.*

Scribo, *tota mole corporis*. namque libenter totus, pro omnis hic collocare solet. lib. vii. de asino: *& tunc quidem totarum mulierum secta, moresque de asini pendebant iudicio.* Simile & lib. iii. de asino: *totasque artes, manus, machinas omnes ardentem exercet.* Simile apud Minutium Felicem: *plures totis hominibus Deos haberemus.*

fol. 7. *Periti non propaganda vitis, nec incolenda arboris, nec proscindendi soli.*

Emaculo, *inoculanda arboris.* Arbores inoculare, quod significat inferere Plinio, Columellæ quoque in usu fuit.

fol. 8. *Solusque sine amulo clarus. adeo, ut nemo audea*
virtute

virtute eius, vel sperare fortunam, vel optare.

Redigo in ordinem, quæ nimium dissipata sunt. adeo ut nemo audeat virtutem eius vel sperare, vel fortunam optare. Alexandro Magno data ista laus. sed cum à Q. Curtio Ruto simile omnino *ἐπιτιμήσιον* eidem tributum viderim, verba adscribere placuit. *Fatendum est tamen, cum plurimum viriuti debuerit, plus debuisse fortune, quàm solus omnium mortalium in potestate habuit.* scribo, in potestatem habuit. qua de re aliàs. Quod autem ad istum foelicitatis titulum, memoriae proditum Solini Polyhistore, cap. vii. suo quo necdum repertum fuisse, qui foelix censei iure debuisset.

fol. eod. *Edixit vniverso orbi suo, ne qui effigiem regis temere assimilaret ære, colore, celamine, quin sepe solus eam Polycletus ære duceret.*

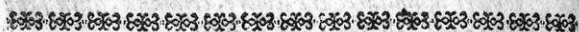
Suspicio tantum legendum, celamine. quid ni solus. vel hoc modo: quippini solus. Obuia hæc vox apud Plautum Bacchid. Menæchmis. & alibi apud Terentium, Iunio Apuleius ix. de asino: *cænam*, inquit, apponebat ei prope quænam inuita, quippini destinata alijs. Alterum apud eundem vndecimo de asino: *Nec hercules me laborum, aut sumptuum pœnituit. quidni, liberali Deum providentia iam stpendijs forensibus bellulæ fotum.*

fol. 9. *Si quis igitur illis libitinis splendidissimo huic auditorio, velut quædam macula sese immiscuit.*

Putavi quondam restituendum, si quis igitur ex illis libitinarijs, neque etiam nunc desisto. Nota Libitina Dea sepulchrorum à Pompilio instituta ex Odis Horatij. & iuvat, quod paucis lineis insertis præmittitur, *Si quis fortè in hoc pulcherrimo cœtu ex illis inuisoribus meis malignus sedet.* vbi & corruptè in editionibus legitur, *et illis.* Libitinarij isti nõ omnibus noti, erant autè, qui ad pompam funebrem necessaria procurabant. Glossæ antiquæ *Κισπέλλωνες τὰ νεκρῶν τάφους, κομιστῶν.* Iterum *νεκροδῶμιος, νεκροδῶμιος, libitinarius.* Vlpianus: *Si libitinarus, quem Græci κτεριστῶν vocant, seruum pollinet rem habuerit.* l. cuicumque. §. idem. ff. de instito. actione. in qua l. pro κτεριστῶν reponendum *νεκροδῶμιος*, monuit V. C. Antonius Augustinus iiii. Observationum, cap. x. i. Libitinam exercere triste opus, plebeium fordium fuit. hinc libitinariorum nomen adagione in momos auctor torfit. quos ipsemet tristiores vocat lib. iiii. Flor. *Nemo*, inquit, nemo me ex illis tristioribus velis in isto vituperare, quod honorem meum non minus vereor, quàm intelligo. Si quis tamen aliter prædictum locum constituere velit, ac scribere ex illis *libitinis*, quod valeat *libitinis*, non me sentiet pertinacem.

fol. 10. *Nam quodcumque protuli ad vos excerptum, illico & lectum est. Nec reuocare illud, nec ante mutare, nec emendare mihi quicquam licet. quo maior religio dicendi habenda est.*

Non potuissent magis deformare vel ipsæ Harpyiæ, quàm ab interpunctione, quàm à scriptura. Verba autem Apuleij sunt scripta sua publicè recitantis. ea sic emaculo: *Nam q. protuli ad vos, excerptum illico, ut lectum est. nec reuocare illud, nec inde mutare.* Cuius correctionis rationem reddendam non arbitror, quod per se satis liqueat.

GODESCALCI STEVVE-
CHI IN L. APVLEII
LIB. II. FLORIDORVM
QVAESTIONES.

SPINAE, *senticeta. Emendata l. prima. ff. de adsignandis libertis.*

Cata oratio, *cati patres. Arnobij emendatio. Cynici philosophi quare canes dicti. eorum nuptiæ*

publicæ.

Lauta pecunia: opera lauta. Pherecidis philosophi patria.

Quis primus versus: quis oratione prosa scripserit primus.

Verba passa: oratio prosa, versa.

fol. 11. *Sed ingenti eius fœcunditatem malo doctrinæ, quàm multiformis instrumento emulari.*

Scriben. sed ingenij eius fœ. malo doctrinæ.

fol. 12. *Item historias varias rerum, nec non rationes laudatas disertis.*

Lego, nec non orationes. & paulo post emendo, que utinam possem quidem. nam quod istic ediderunt. que utinam post se me quidem, autumo factum non vigilantibus, sed somniantibus operis.

fol. 13. *Admirabilior esset in iuvene, quàm in te parta laus nisi eam tu talem dedisse, qua utinam perpetuo licet frui.*

Dij illis mortuis, qui ad eum modum Apuleij illa deprauarunt emendo: *nisi eum tu talem dedisses, quo utinam.* Pater Seuerianus in Africam proconsul missus filium secum adduxerat Honorinum legatum. huius virtutes auctor omnimodis commendat, imò æquiparat ipsi patri, denique innuit Carthaginenses nihil ita velle, quàm vt Honorino isto, tali patre nato frui liceret perpetuum.

fol. eod. *Qui herediolum sterilem, & agrum scruposum, meras rupinas, & senticeta miseri colunt.*

Quid si conemur restituere? *qui herediolum, agrum sterilem, & scruposum, meras spinas & senticeta miseri colunt.* nam quod vulgatur, Apuleij non esse tam certum, quàm Apuleium ipsum fuisse.

fol. 14. *Id verò, quod dicit, ita similiter nobis canit, vel potius eloquitur.*

Postulat ipsa sententia, & quæ præmittuntur verba de pfitaco, geminationem syllabæ, quod didicit. Martialis: *Pfitacus à vobis aliorum nomina discam.* Syllabas non geminasse librarios, quæ bis scribendæ essent, etsi ad eruendam verborum sententiam literæ sæpe turbato ordine traiciendæ sint, notum ex textu Digestorū Florentino, vbi sæpe obuium, *SENTIARUM*, pro *sententiarum*, alia trecenta. quod tamen minus animaduersum in Senatusconsulti formula I. prima. ff. de adsignandis libertis: *Solus ei patronus, solæve patrona esset, perinde, atque si ab eo, eam libertatem consecutus, consecutæve est.* vti que scribendum enim, *consecutæve est, pro esset.* Superiora illa Apuleij de pfitaco dicta, meo iudicio iam rectè constituta: etsi insuper emendanda, quæ de eadem aue præmittuntur, dum facile os vti conformetur, dum tenera lingua, vti conubretur. mala scriptura vulgaris, cum tenera.

fol. 15. *Philosophi ratio, & oratio tempore iugis est, & auditu venerabilis, & intellectu utilis, & modo omni cana.*

Scribe meo periculo. & modo omni cana. Varro libro sexto de sermone Latino: *Catus Aelius Sextus non, ut aiunt, sapiens, sed acutus, & quod est, tunc cœpit memorari simul cata dicta accipienda, acuta dicta.* Arnobij lectionem editam, quæ libro quinto aduersus gentes, cum de fabula loquitur, non verear mutare: *Dicunt eam cati patres, & superciliosa perlegunt gentes.* nam vulgati libri habent, *cursi patres.* Plau Mostel. ——— *miror tam doctam, tam catam te.* Non omnes hos catos accepere, pro Varronis animo. plerique enim, & optimi scriptores vsurparunt pro hominibus seueris, se-

rius, sapientibus. quo modo Apuleius Athenienses vocavit catos, alij alios.

fol. eod. *Dux Cynicis in porticum, ibidem in celebri loco coram luce clarissima, accubuit.*

Cratem philosophum ab Hipparche puella efflicim adamatum narrauit. ipsum eandem dehortari conatum, amorem deponeret: se nimirum pauperem esse, ad hoc deformem. ut probaret utrumque, dorsum gibbosum in publico illi exhibuisse; suppellectilem, & mundum philosophicum, pallium cum pera, & baculo humi proposuisse: his nihil commotam puellam respondisse, illo se marito contentam, ac subdidisse, duceret quod liberet. Ille conditione accepta, quam alij domum ducere solent uxorem, in locum publicum duxit, atque inibi accubuit. Imò quod proprium Cynicorum erat nouam nuptam in propatulo virginis nomen ponere voluit: & hinc est cur nomen Cynicis à canibus inditum. ut auctor Diogenes Laertius in vita eiusdem philosophi. Ex quibus liquet, non abs re me emendasse superiora: *Duxit Cynicus in porticum, ibidem celebri loco, in coram, luce clarissima accubuit.*

fol. 17. *Nec non mēdendi remedia morralibus latis pecuniis, terra, caloque, & mari conquisita.*

Genuinum videtur. *latè pecunijs*, aut quod malim, *latis pecunijs*. alibi præmia vocat optima. frequentata hæc in libris bonorum scriptorum, *dos lauta; opera lauta, &c.*

fol. eod. *Quin etiam Pherecides Syrio ex insula oriundus, qui primus versuum nexu repudiato, scribere ausus est passim verbis soluto loquutu, libera oratione.*

Corrigendum, *Syria insula oriundus*. ex mente Strabonis libr. x. *D*-inceps vna dictione leuiter mutata interpungendum, *scribere ausus est passim verbis*, fol. 10. Istiusmodi orationem hodie vulgus profram vocat, Apuleius profram nuncupauit libr. iii. *Florida, & profla, & vorsa facundia veneratus sum: ita ut etiam nunc hymnum eius, utraque lingua canam.* Ex quibus verbis conuincitur, profram orationem rectè dici posse; aut Latine nescisse Apuleium. quod indicare visum, quia vir celebris, & magni in litteris nominis, id negauit. *Deam profram nominatam*, quæ legitimo partui præfesset, notum ex Cælio. Hoc amplius, reticendum non est, profla inuentionem, atque adeo historiæ scripturam Cadmo tribui, qua de re adeundus Suidas.

vel ἴδιον, aut παῖδος, similis vox Græca hic hæserit. quanquam in priorem sententiam magis inclinet opinio nostra.

fol. eod. *Serus adueniens amicus annuit locum cessui, impertiunt. extimus quisque excuneati queruntur farto toto theatro.*

Ipsum mihi Thalem Milesium iudicem da, nunquam sensum eorum verborum eruat. neque idem neget rectè me emendare. *ambis locum cessui*. id est, flagitat, petit. causa deprauata & intricata sententiæ, quòd in optimis libris perscriptum fuerit *am Vit*, locum cessui dicit, quemadmodum & libris superioribus oleum vnetui, tunicam indutui, baltheum cinctui, pallium amictui.

fol. 20. *Missi ex promptioribus, qui acciperent, atque eum in suo lectulo mortuum offendunt.*

Huiusmodi menda qui non videntur, vel si vidère, præterire voluerunt, his molestum non erit spicas istas nos legere, vbi suã ipsi fecerint messem. *lego, qui accirent.*

fol. eod. *Dolor modico ante sedatus est, quam me denique violentus examinaret, & Philemonis ritu compelleret ante lethum abiret, quam lectum.*

Tollenda duo menda, quæ operarum incuria irrepserynt: & scriben. *exanimaret*. & mox *lethum adire*. deinde leniter immutandum, quod subsequitur, *veniebam reditum*, quod pepigeram. quisquis locum inspexeris animo attento, facile videbis verum esse, *veniebam redditum*. vel, quia res theatralis agitur. *ven. editum*.

fol. 21. *Vt pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro quo nullas preces dixeram.*

Vocum allusiones ita crebræ in his Floridis, vt non sine studio quæ sitæ videantur. eoque merito suspicatus, & hoc loco Apuleium id secutum, ac scripsisse, *preces direxeram*. loquutione in constitutionibus imperatorum obuia, & in libellis Principi, aut sena tui porrigendis plus satis frequentata.

fol. 21. *Certa enim ratio, quæ debeat philosopho ob decretam sibi publicè statuam gratias agere. à qua paulum demutauit liber, quem Strabonis Aemyliani excellentissimus honor flagitat.*

Priora

Priora illa sic restituta arbitror, quum debeat philosophus. & post rescribendum, demutabit liber. nam id tempus ipsa orationis series deposcit. enim librum illum elaborandum adhuc fuisse clamant ista, quem librum sperabo me commodè posse conscribere. sed nondum hæc satis. namque in vno orationis ambitu fertilissima est seges vitiorum. sequitur mox:

fol. eod. *Scitis eum hodie nobiscum probare. est enim in studijs tantus prænobilior, sic proprio ingenio, quam patritio consulatu.*

Nisi egregiè fallor, dixerit auctor, *Sitis eum hodie vobis comprobari. ut enim sitis, pro, si ueritis, ita scis, pro scieris, uenis, pro ueneris.* item alia antiquitus simili contractione formabant. nonnunquã & duæ voces in vnã conglutinabant: ut, *sodes, pro, si audes, sis, pro, si uis, illico, pro, in loco.* testes Cicero, Nonius, Festus. Quod ad explicationem emendationis reliquæ, veniam petit Apuleius à senatu Carthaginensi, & principibus Africæ, permitterent in hac oratione, quæ gratis agendis, pro statua sibi à senatu decreta destinata fuerat, aliqua adspargere in laudem procōsulis AEmyliani. Quam eius rei causam dicere nititur, eam uerba sequentia non exprimunt. vide num rectè à nobis castigata, *Est enim in studijs tanto hic prænobilior proprio ingenio, quam patritio consulatu.* cui coniecturæ meæ post comperiri præualere Beroald. codicis lectionem: *Est enim in studijs tantus, ut prænobilior sit proprio ingenio, quam patritio consulatu.*

fol. 22. *Commemorauit inter nos iura amicitie, ac commilitie, studiorum, eisdem magistris inchoata.*

Sublata interpunctione, repono: *ac commilitia studiorum.* nam cōmilitium ita positum neutro genere in Pandectis. l. de hæreditate. ff. de castren. pecu.

fol. eod. *Quid igitur superest ad honoris mei tribunal, & culmen ad laudis meæ cumulum.*

Enumeratis cōpluribus AEmiliani in se beneficiis, in eo maxime gloriatur, ac triumphat Lucius, quod pro consul, se illi statuam Carthagine de suo positurum pollicitus. & hoc meo animo culmen laudis. scribo: *quid igitur superest ad honoris m. tribunal? et culmen.* in quo *crispata* longè maior.

fol. 23. *Nonne uidetur hoc uobis senatusconsultum esse? quod Carthaginenses omnes, qui in illa*

sanctissima curia aderant, tam libenter decreuerunt omnes.

Considera quæso, sitne ad formulam adclamandi, quæ in consensu senatorum obseruabatur, hoc loco allusum, vt Apuleius scripserit, quod Carthaginenses. qui in illa sanc. curia aderant, tam lib. decreuerunt Omnes, Omnes. nam geminatam etiam in acclamationibus hanc vocem testis mihi H. Vopiscus, in Tacito. iterum in Probo & V. C. Iustus Lipsius in suis lectissimis Electis. Trebellius Pollio, quæ cum essent sæpius dicta, addiderunt, Omnes. eodem spectat & subsequencia Apuleij, qui me, inquit, in illa curia honestissimus adclationibus decorauere, in qua curia, vel nominari tantummodo summus honor est.

fol. 23. Igitur quod difficile factu erat, quodque reuera arduum nobis existimabatur, gratum esse populo, placere ordini, proburi magistratibus, & principibus, id præfusiue dixerim, iam quodammodo mihi obigit.

Monstrum verbi, præfusiue, etiam in Beroaldina editione locum retinuit. id qui primum fabricauit, næ ille plaustrum perculit. corrigo fauentibus Musis: id præfiscine dixerim, quodammodo mihi obigit. quam formulam de Plauti Asinaria, & Rudente expressit. Arrogabat sibi Apuleius quod paucis ante hominibus obtigerat. qua re ne forte iram Deorum, vel inuidiam mortalium sibi accerferet, subdidit illico mutuatam de antiquo nuptiarum ritu formulam præfiscini. Nouam nuptiam laudari sole in Hymeneis, sat constat. sed iactis fescenninis, adicere statim solent ad atendum fascinum: præfiscini. Titinnius in Serina:

Paulla mea amabo pol tu ad laudem addito

Præfiscini. —————

Fragmentum illud apud Charisium lib. II. suarum Institutionum qui rei explicancæ subiicit, ne puella fascinetur. adeundus & Festus, in Fescennini. & Ianus Gulielmius noster lib. II. Verosimilium. Porro fascinare Virgilio, Plinio, valet incantare. Consulendus Plinius libro septimo naturalis historię, cap. II. Agellius lib. IX. cap. IIII. Denique præfiscine, de præsentis; præfiscini. de futuro dici notat flos eruditiorum Ioseph. Scaliger ad Festum, in numero.

fol. eodem. *Quæ mihi ne in mediocribus quidem ciuitati -*

uitatibus unquam defuere, ne in Carthagine desint.

Quid si reponam, *nedum Carthagine desint.* qua forma pluries scriptorem hūc vsū obseruabam. in primis lib. ix. de asino: *vix paucos olerum manipulos de proximo, solet anhelitu languido fatigatus subuehere; nedum ut rebus amplioribus idoneus videatur gerulus.* Suetonius de illust. Grammaticis: *Grammatica olim Romae ne in vsu quidem: nedum in honore vllō erat. sed alibi nos hac de re egimus, in vsū puerorum, quanquam ibidem, ne, pro nedum meminimus frequentatum.*

fol. eod. *Viderint quibus mos est oggerere se & otiosis præsidiis, ut impatientia linguæ commendationem ingenij quærant.*

Restituendum dubio procul oggerere sese, vel oggerere se nec otiosis vel negotiosis præsidiis, ut impudentia linguæ. Crebro has voces, *impudicitia, impudentia, imprudentia, impatientia,* locum mutuum inuasisse comperi. si quis exempla quærit, adeat notas doctissimi Stephani Pighij amici mei ad Valer. Maximum. hoc amplius etiam secundo de Asino à Parisien. meritò legebatur, *sensit imprudētia sua labem, cum antè vulgaretur, impudiciæ,* quod non nisi ab imprudentibus ibidem suppositum.

fol. 25. *Quo magis celebrari debet frequentius usurpata, & quidem non nisi adiutorio tanto viro præsidente.*

Dicta de voce humana hanc credo scripturam desiderant, *celebrari debet, frequentius usurpari & quidem non nisi auditorio, &c.*

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. III. FLORIDORVM

QVAESTIONES.

VBI, unde, aduerbia loco relativi
rum pronominum.

Prothagoras Democrii discipulus.

eius disceptatio cum Euathlo.

Venariū pulsus in morbo inconstitit

C. & G. promiscuæ litteræ olim.

Faces in funere. eas auersas viros tenuisse.

Quid rogas, bustum, pyra, sepulcrum, monumentum.

Homines, pro, omnes; Habeo, pro, aueo. B. & V. unde confusa.

Emendari Varro apud Nonium:

*fol. 26. Item ille comicus, qui parvam partem postulat
Plautus loci.*

Meo iudicio Plauti nomen auctor non adscripsit. de quo tamen tuum audire lubet iudicium.

fol. 27. Faciliusque laudes vestras alibi gentium, quam apud vos predicarim. ita apud vos cuique modestia obnoxia est: apud extraneos autem veritas libera, & ubique.

Reponebam, ut mihi videbar, non infeliciter: ita apud suos cuique modestia obnoxia est. etsi enim ciuis Carthaginensis non esset Apuleius, in cuius senatu haec dicebantur, tamen ad coniecturam meam pertinet, quod subiicit: mihi & patria in concilio Africae, id est vestro, & pueritia apud vos, & magistri vos.

fol. eod. Protagoras, qui sophista fuit longè multiscius, & cum primis rhetoricae repertoribus perfacundus, Democriti physici ciuis aequaeus, inde ei suppeditata doctrina est.

Historiam illustrabit Agellius libro quinto, cap. tertio. qui cum non omnino sentit Philostratus Lemnius in vitis sophistarum. Interim emendandum, unde ei suppeditata doctrina est. ab ipso enim Democrito omnia Protagoras iste hauserat, attestante ipso Agellio. vsus auctor particula unde, loco pronominis relativi personalis. & quanquam Inde, eadem phrasi accipi potest, ut & reliqua pleraque loci aduerbia (ut in Particulis demonstraui-mus) alterum tamen nobis visum magis conueniens. Itidem Cicero pro Flacco: adsunt Athenienses, unde humanitas, doctrina, &c. in omnes terras distributa putantur. Terentij, Caesaris, Varronis, aliorum exempla, qui desiderat, videat in Particulis nostris.

*fol. 28. Caput nolle quod pepigerat, sed callide ne tediis
moris*

moris frustrari magistrum, diutulæque nec asserere velle, nec reddere.

Euathli triconis versutia tangitur, de cuius astu, & lite cum præceptore Protagora agitata consulendus Agellius libro dicto, capite decimo. & locus Apuleij, nisi me coniectura fallit, propius ad sententiam rescribendus, *nec adserere velle, nec renuere.*

fol.30. *Animaduerteret venarum pulsus inconditos, vel præclaros.*

Mihi equidem dubium non fuit, pulsus illos non præclaros, sed, præceleres, nuncupandos. Infra hoc eodem libro, *manum hominis pertractat venarum pulsus, & momenta captat. si quid illic turbatum, atque inconditum.*

fol.31. *Procul igitur faces abigerent, procul ignes amolirentur, rogam demolirentur.*

Corrigo: *faces abiicerent.* C & G litteræ promiscuæ librariis. Faces in pompa funebri iustis persolvendis adhibitæ. Apuleium audiamus lib.11. Floridorum: *comædiam eius, inquit, prius ad funebrem facem, quam ad nuptialem venisse.* testis locuples Virgilius erit, ut morem illum eadem opera simul illustremus. is igitur sexto Aeneid.

—————*tum membra toto defleta reponunt,
Purpureasque super vestes, velamina nota,
Coniiciunt, pars ingeni subiere pheretiro
Triste ministerium & subiectam, more parentum,
Aversæ tenuere facem.*—————

Quo loco interpretes adnotant propinquioribus virilis sexus facis tenendæ officium dari solitum. quod ad rogam Seruius audiendus est. *Apparatus* (inquit) *Mortuorum funus dici solet; exstructio lignorum, rogam; subiectio ignis, pyra; crematio cadaveris, bustum; locus, vstrina, operis constructio, sepulchrum; inscriptum; nomen, memoriaque, monumentum.*

fol. eodem. *Postremo propinquus etiam hominibus inuitis. quod ne iam ipsi hereditatē habebant, an quod adhuc illi fidem non habebant, agrè tamen ac difficulter Asclepiades impetravit mortuo dilationē.*

Tria hinc menda expellenda, inde reddenda ratio emendationis. scribo, *propinquus etiam omnibus inuitis. quod ne an ipsi hereditatem auebant.* genus loquendi agnoscent scio, qui scriptorem hunc vigilanter legerunt: tum faciliè animaduertent ludere eum in *propinquus* verborū, *auere, habere.* In consanguineos id imprimis

torquere conatur, magis de familia herciscunda, quàm reuocando postliminio, quem defunctum volebant, sollicitos fuisse. atq; eò minus credidisse medico. Præterea non iam primum est, cùm illud *auco* deprauatum est in *habeo*, pertinaci & peruersa descriptorum consuetudine. quibus B, & V, (ni fallor) ex adfinitate secundæ literæ Græcæ, & Latinæ, promiscuè scribebantur. Tum & adspirationis notam adhibebantur, adimebant pro lubitu. sic in editione nostra lib. II. de asino legas: *facilis auritu*, cùm debeat scribi *hauritu*. Itidem in Mamertini Panegyrico ad Iulianum Imp. in duabus editionibus reperit: *ediscenda omnium nomina tribuum homines, atque etiam singuli salutandi*. puer videat, quia de candidatorum laboribus agitur, legendum, *edisc. o. nomina tribuum; omnes, atque etiam singuli salutandi*. Redeo ad vocem *Aueo*. & Varronem emendo apud Nonium in Mutabiliter: Varro, cras credo hodie nihil. *Quibus instabilis animus mutabiliter habet auere, & non habere, scribo, auet habere*. nam in eo animi ætus, quod modo aucat, & cupiat; modò repudiet. Iuxta illud Horatij:

Quod petijt, spernit: repetit quod nuper omisit.

Item & apud Petronium in epigrammate:

*Ipse pater veri dictus Epicurus in arce,
Iussit, & hanc vitam dixit habere Deos.*

Quid aliis placeat scio, lego nihilo secius, *dixit auere Deos*. Exstant apud Priscianum versus Vari poëtæ ex libr. II. de magistro illo, qui filios Faliscum sibi commissos hostibus tradidit. quos ideo adscribam, vt ad fragmenta poëtarum, vbi ea desiderabam, referantur; sed paulò integriores:

*Tum literator creditus
Ludo Faliscum liberos,
Causatus in campi patens,
Extrâque muros ducere:
Spaciando paullatim trahit
Hospilis ad valli latus,*

* * *

*Seu tute malis hospites,
Seu tute captiuos habes.*

Ne ambige, quin primo versu scribendum, *creditos*, vltimo verò *aues*, non habes.

fol. 31. *Bonis in rebus conatus in laude, effectus in casu est. ita vt circa in maleficiis etiam cogitata scelera, non perfecta adhuc, indicantur cruenta mente, pura manu.*

Scriptis

Scriptis Apuleius, *ita ut contra*. neque dubitandum, quid præ oculis habuerit diui Hadriani rescriptum, quod hodièque extat in l. Diuus. ff. ad legem Corneliam de sicariis: *in maleficiis voluntas spectatur, non exitus*. facit eodem & l. quisquis. C. ad legem Iuliam maiestatis: & Iuuenalis saty. xiii. & inde est, quod Cicero pro Milone scripsit, *interitus causam, non interitum spectari oportere*. Pro altera sententiæ parte stat Ouidianum istud:

Si desint vires tamen est laudanda voluntas.

Itidem Apuleij hoc eodem libro: *sicut ad pœnam sufficit meditari puniendam, sic & ad laudem satis est conari prædicanda.*

fol. 32. *Hiscæ igitur mor amentis omnibus qui volunt deuitari, aduectorem sibi met equum deligunt diuinae fortitudinis.*

Impedimenta varia, molestias grauissimas recensuit, quas sentire solent illi, quicunque carpento iter conficiunt. quæ quidem omnia deuitare volentes, equo vehi malle ostendit. locus mihi constituendus videbatur: *Hiscæ igitur omnibus qui nolunt deuiari, vel quod verius autumo, deuitare, hoc est à recta via deduci, deflectere. Viare, trāsuiare, deuiare* vilitata fuisse Lucilio, Afranio, Lucretio, & Plinio, sat notū est, pariter, *Bitere, betere, & bitare*, antiquis idem fuisse, quod nobis ire, nō ignorāt, qui vel pedē in studiis humanitatis posuere. meminit enim Nonius in *Betere in perbitere*. & ab eodem verbo Festo dicti *Bitenses*, peregrinantes: quod iam ante monui. Corrigo Nonium, *prouidere ait mouere, & ferre: lego, prohibere mouere, efferre*. & ibidem in versu Pacuij pro *prouideam gradum*, repono *probitem gradum*.

fol. eod. *Et illico in pedes desiliunt, fruticem, quem verberando equo gestant, eam virgam in leuam manum transferunt. Itaque, expedita dextera aduentus auscultant. & si diutule ille quippiam percerteatur, ambulant diutule, & fabulantur.*

Quid auscultandi verbum huic loco faciat, dico quod sentio, perspicere nondum potui. Beroaldus reposuit, *aduent, ac salutant*. amicus noster alibi laudauit, *aduent, ac salutant*. perbene ad sententiam. quæro tamen ex iis ipsis, quæro ex te? sitne verosimilior coniectura nostra, *aduent, auscultantur* idque sic fieri solere in aduendo, excipiendo hospite, &c. plus satis iam ante à nobis ostensum est, tum contendo in verbis subsequentijs Apuleianum fuisse, *quippiam percerteatur*. Redeundum ad auscultandi vocem usurpatam veteribus, pro *Osculandi*, teste Pompeio Festo. imò e

contratio, *Osculanam pugnam nominasse, pro Ausculana, idem quoq; memoriae prodidit. Itidem antiquitus V, pro Au placuisse, testes nummi, lapides, & libri manuscripti.*

fol. 33. *Omnia fluxa, infimâque esse. quidquid sub cælo diuitiarum est. eas omnes ad bene viuendum quicquam esse.*

Sententiam quære, videbis oportere scribi, *infimâque esse. & mox, ad bene viuendum nequicquam esse. Ennius apud Ciceronem: qui sibi ipsi sapiens prodesse nequit, nequicquam sapit. Virgilius quarto Æneid.*

*Adspicis hæc? ante genitor cum fulmina torques
Nequicquam horremus.* —————

Ouidius primo *Metamorph.*

Nequicquam Deus abscidit serram. —————

videndus Festus.

fol. eod. *Eam nauem si aut gubernator non agat, tempestas agat.*

Lege, eam autem nauem si gubernator non agat.

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

LIB. DE DOGMATE PLATONIS

QVAESTIONES.

God. Ste. Adriano Quarræo.

V. N. S. D.

BITVM fratris tui doluisti non abs re: adolescens erat maiori iudicio quàm pro ætate ista; mores institutioni egregiè respondebant; generositas, & ingenuitas stirpi. sed quid facias, mi Quartæ, nam & nos, qui magnum spiramus homulli, fortassean & crastina dies videbit efferri. A moerore animum te tantisper auocare, & ad leuiuscula hæc à me in Apuleio notata aduertere velim. Vale, & Stevvechio, vt tuo, vt ere.

FINGERE. GenErix, contra Genitor scriben. geno, genere.

Mun-

Mundus musicè, & canorè mouetur.

*Tres animi partes in homine. quis
cuique locus tributus.*

Apuleij permulta sanata. & vno

loco Sallustius.

*Verbi Succedere elegãs significatio
Successus, pro, edificijs.*

Bilia. quid sit Manare.

fol. 36. *Materiam verò inprocreabilem, incorruptam-
que commemorat, non ignem, neque aquam, nec
aliud de principiis, absolutis elementis esse, sed
ex omnibus primam, figurarum capacem, factio-
nique subiectam.*

Platonis verba auctor recensuit de materia Dei. quid si verius
esse dicam scribendum? *fictionique subiectam.*

fol. 40. *Celestem animam, fontem animarum omnium,
optimam & sapientissimam virtutem esse genitri-
cem.*

Repono, *genetricem*, itidem eodem hoc libro *genentium, gena-
mur, &c.* rescribo à verbo *genere*. pro quibus vulgatum *gignentium,
gignamur*. de hoc verbo Priscianus lib. x. & alij Grammatici vete-
res consulendi. Præterea Genetrix per e, genitor per i, scriben-
dum obseruauit quondam probus Grammaticus. cuius senten-
tiam hæc inscriptione veteri, quæ Romæ in horto Caroli Stalle,
iuuare visum est:

FRATER. MEI. ET GENETRIX
GERMANA. ORO. ATQ. O. DESY-
NITE. LVCTV. QVESTV
LACHRYMAS. FVNDERE
SEL. IN. VITA. IVCVNDÀ.
VOBIS. VOLVPTATEI. FVEI
VIRO. ATQVAE. AMICIS
NOTEISQVE. OMNIBVS.

In alio marmore est, *Veneri genetrici.*

fol. eod. *Et hinc fieri, ut Musica mundus, & canorè
moueatur.*

Scriptit Apuleius: *ut Musicè mundus, & canorè mo.* quod verissi-
mum esse comperiet, quisquis considerabit, quæ hoc loco de nu-
meris, & modis differuit. Cenforinus de die nat. cap. xiii. totum
mundum musica ratione factum scribit. Nec multo postea o-
stensus Apuleius, & quidem ex mente & sententia Platonica,
non omnia quæ accidunt, ad vim fati referenda esse; sed rerum
euentum partim à nobis, partim à fortuna ipsa pendere, hoc ver-
borum ambitu vtitur.

fol. 43. *Sed esse aliquid in nobis, & in fortuna non nihil, & fortunæ improvidos casus ignorari à nobis fatetur. instabile enim quiddam, & intercurrens interciderè ea solere, quæ consilio fuerunt, & meditatione suscepta, quæ non patiatur meditata ad finem venire. & tunc quidem, tum impedimentum illud viliter prouenit, res illa foelicitas nominatur; at ubi repugnationes istæ nociuæ sunt, infœlicitas dicitur.*

Leuiuscula mutatione sententia eruetur: quod non patiatur meditata ad finem venire, & tunc quidem cum impedimentum, &c. an non hoc est post aliorum messem spicas legere?

fol. cod. *Totum verò hominem in capite, vultuque esse. namque prudentiam sensusque omnes non aliàs quam illa parte corporis contineri. cetera enim mēbra ancillari, & obseruire, cibos, & alia subministrare, vectare & in sublime possit, ut dominum, atque rectorem, prudentiæque eius à periculis vindicare.*

Adeffe iube patres omnes, conscriptos, quibusque in Senatum veniendi ius est, de verbis Apuleij pronuntiatiuros puto antiquum illud N. L. Latet sententia Platonica (nisi verius sit eum, pariter ut M. Tullium à Socrate illam mutuatos esse) quam tantis sordibus, & mendis inuolutam diutius circumferri non patior. rectè enim eluere videor: *cibos & alia subministrare: vim vctare, & in sublimi positum dominum, atque rectorem, prudentiæque eius à periculis vindicare.* Tres animi partes Philosophus summus constituerat. primam rationabilem scilicet, & omnium optimam, in arce capitis, ut gubernatricem. alteram, irascentiam nimirum, ad cordis deducebat domicilium. cupidinem verò, atque appetitus, in infernas abdominis sedes obtinere dicebat: ut vitiorum latebras, & diuersoria luxuriæ nequitiaque. Cum ratio sola regeret, inferiores due partes parerent; nihil iracundia, aut voluptas appetere, quod illa inutile esse dictaret; tum animanti sanitatem inesse, viribus polere, & pulchritudine. Consulendus Plato lib. De natura. Quod Iracundia rursum scripsit. id quoque non puto esse sine mendo, aut vitio scripturæ, verba hæc sunt:

Irascentiam verò procul à ratione, ad domicilium cordis deductam esse:

esse: obsequi eam, & respondere in loco sapientia.

Non me fugit eorum verborum expositio; vereor nihilo minus tamen ab auctore scriptum fuisse: *obsequi eam, & respicere interdum logos sapientia.* iuxta illud Horatij:

Ira, furor brevis est, animum rege, qui nisi paret,

Imperat. hunc frenis, hunc tu compeisce catena.

Sallust. in Coniurationes: *Si libido possidet, ea dominatur. tum animus nihil valet.* nam ita in m. f. meis, tum, particulam addi comperisse me, non possum quin moneam.

fol. 44. *Iam gustatus solutiores esse sensus, ideòque humilioribus potius, aut aquosis commendatos.*

Mutila hæc de gustu olim animaduverteram, quare ea iam adscripsi ex Beroaldina editione & reponenda puto: *ideòque humilioribus potius, aut aquosis commodatos.* Quinimò & quæ de olfactu subsequuntur, mea opinione in hunc modum restituenda: *Eorum etiam, quæ corrupta videntur, separandi vis intelligenda est.* vulgatae editiones ad vnam omnes legunt, *quæ corrup. imitantur, separanda vis inest.*

fol. cod. *Cum quidem ea quaruntur vapore, & fumo exhalatur, odor in his iudicium sensusque succedunt.*

Reuocatum puto iri elegans loquendi genus, etsi hodie minus frequentatum, si legamus: *odoris iudicium, sensusque succedunt.* cum de corruptis, adustis, madefactis, ex vapore, aut fumo iudicandum est, (quam genuinam scriptoris mentem esse nemo negabit) dicuntur illa iudicium odoris subire, propter symphoniã, quam natura illi sensu voluit esse cum naribus. qua de re ornate differit, nec minus erudite Lactantius Firmianus, libro de opificio Dei, cap. x. Dixit phrasi non planè ab simili Virg. lib. 11.

———— *eidem olim curru succedere sueti.*

Itidem quarto Æneid.

Quis nouus hic nostris successit sedibus hospes.

Inde quoque *Successus* dicti Arnobio, pro domibus, libro secundo aduersus gentes: *Domibus, inquit stru ctis, & lautioribus successibus institutis, non adamarint casulas.* Immutanda eadem pagina in Apuleio hæc leuia: *auditus illi est, visusque prestantior.* male alij, *ille est.* Item: *sed homini promptuarium potius.* vulgò legunt, *hominis.* Item: *membrorum alia conditione sunt optima, atque longè peiora.* Ruit sententia nisi rescribas, *aliaque longè peiora.*

fol. 45. *Cum exardescit ira, trepidansque celerioribus motibus vertex cordis, ipsius madens sanguine pulmonis excipitur mollitia siti frigore.*

oportet, quàm ut amatores virtutum, vel inter se moribus, & institutis eos ad id prorsus imbibere, ut regere, & regi discant magistro iustitia. Quare præter cætera induci ad hoc cæteros oportere vti sciant, quæ sequenda, fugiendaque sint honesta esse ac turpia. illa voluptatis, hæc laudis.

Vide, sitne concinnior coniecturæ nostræ scriptura: quàm ut amatores virtutum velint esse. moribus & insti. e. a. i. p. imbueri, ut regere & r. d. magistra iustitia. Quare præter cætera induci ad hoc eos oportere vti sciant.

fol. 49. Ita enim dixerim, quæ non extinguit incitamenta irarum, sed ea stupore deficit immobili.

Docui alibi, legendum hic esse, defigit immobili. quod merito à me factum (etsi editio Beroaldina reclamat) capiet, qui de vitio incommobilitatis (Græci *αιαλυσίδου* vocabant) dicta illa intelleget.

fol. 58. Et est sane melius talem regi; nec ipsum in alios habere potestatem, nec dominari, sed seruire, ipsum aliorum adiici potestati, parēdi potius, quàm iubendi officia sortitum.

Dictum de eo, qui neque natura, neque industria sua ad rectum viuendi studium formari queat, quem ego aliorum potestati adegerim, non adiecerim. scripserimque, ipsum aliorum adigi potestati. nisi si quis malit, adigi potestatem. sic in Sallustio, in Pandectis, adigi iusurandum. pro, adici iusurandum, reponi debere alij suaferunt, membrana mihi persuaserunt.

fol. 59. Eum, qui per hæc profectus, fidenti, & securo gradu virtutis via graderetur, adeptum solidam viuendi rationem, repente fieri perfectum. hoc est repente præteriti, futurique cui ultimas partes attingere, & esse quodammodo in tempora letum.

Primum lege, virtutis viam graderetur. qua phrasi viuere vitam, alia multa olim efferebant. De certo, nescio an persuadebo verum esse, aut saltem vero admodum simile: & esse quodammodo in tempore lectum. quasi dicat commodè repertum virum, quem Plato requirebat perfectè sapientem.

fol. eod. *Immissis omnibus, quæ ad beatam vitam fuerunt, non ex aliis pendere, sed in sua manu esse sapiens rectè putat.*

Emend. *quæ ad beatam vitam ferunt.* nam Platonis istud auctor expressit: *τα δευτε δεδ αυνοιδου ος εν τα.* Cicero reddidit; *quæ ad beatè viuendum ferunt.*

fol. 61. *Sapiens non meræ voluptatis quidem alicuius gratia veniet ad agendum, nisi præsto fuerint honesta emolumenta virtutis.*

Si Philosophorum scholæ patientur, scribam, *molimenta virtutis.* Sisenna IIII. historiarum: *magno cum molimento, ac perpetuo sono procedunt.*

fol. 62. *Non solum autem oportet, dum vitam colit, digna discere, nec ea agere, quæ eorum maiestati displiceant, verum & tunc, cum corpus relinquit.*

Certa mihi correctio visa, *digna DIs dicere,* in qua si doctis placebo, non laborabo de cæteris. Vult autem Apuleius, seu potius Plato, sapientem Deorum imitatore[m] esse adfudu[m], cum dictis, tum factis.

fol. 63. *Ciuitatem esse coniunctione hominum plurimorum, in quibus sunt regentes, alij ceteriores. coniuncti inter se concordia, &c.*

Vide, si probè emendarim: *in quibus sunt regentes alij, alij ceteriores.* Voces totas etsi geminandas, se[m]el tantum librariorum describere solitos, longovsu, & Pompeio Festo obseruante didici. quod hominibus quibusdam scio non persuaderi, qui ipsi neque sua mihi omnia adhuc probare potuerunt.

fol. 65. *Facere ciuitatem plenam bonarum legum, & mirorum.*

Repono: *legum, & virorum,* nisi malis *morum.* & quod paulò superius editiones habent, *ipsa quidem specie, & dicis causa.* id operarum somnolentiæ acceptum feramus oportet. genuina enim lectura, *dicis causa.* Varro quinto de lingua Lat. & nihil, inquit, *intererat, cui imperaret.* & *dicis causa fiebant quædam.* neque item *facta,* neque item *dicta* semper. Similis formula, *Dicis ergo: Dicis gratia,* quas reperi apud Charisium libro primo. & vsu I.C. nostri, Vlpianus in l. Prima. De S.C. Sullan. & Caius l. IIII. commodati.

GODESCALCI STEVVE-

CHI IN L. APVLEII

LIB. DE DEO SOCRATIS

QVÆSTIONES.

God.Ste. Carolo Maldereo V. N. S.

E viam, si vnquam mihi gratior socius in lit-
teris, quàm tu, si in familiaribus amicus ami-
cior. nam quid istis faciamus, quibus aliud in
pectore, aliud in lingua. Quoties ioca, quoties
seria nostra memoriam subeunt, subeunt autè
sapius, toties mihi & facies, & suauissima con-
suetudo tua ob oculos versatur. Amicitia no-

stra, cuius fundamenta iacta in Grudiis, in Vbiis aliquantis postea
mensibus corroborata, tanti apud me, vt frustrà Spiram inuitaturus
fueris, ni multis me milliaribus quidam paulò antè ex Ger-
mania retraxissent. interea silentium inter nos, fateor nimis diu-
turnum. verùm enim verò peregrinatio vtrique (vt mea fert opi-
nio) pro excusatione nimis quàm iusta. alia tibi suppetit, rectè fe-
ceris si indicaris, sin plures, eò gratiores futuræ tuæ litteræ, quia
meas versibus superabunt. Vale.

VELA summarè; chalare; capera-
re. *Festinare*, properare quid di-
stent.

Tres Deorum gradus. Fac intelli-
gas. *Plantus Trinum*. emen-
datur.

A' p'orom elegans in priori, & po-
steriori orationis membro.

Correcta l. unica C. de reputationi-
bus quæ sunt. lib. II.

Sallustio repositum genus loquendi
non vulgare.

Multijugus. lunæ colores diversi.
Prinus, priuatus. Munia.

Auersator malis; opitulatur bonis.
Dæmones, unde dicti. *Obire*
ministerium.

Fila corporis. *Tonitrus*. *Genitur*.
Censorinus, *Cato*, *Sallust*. *Festus*
emend.

Larua. Omnes, pro homines. Singu-
lis hominibus sui Genij.

Edere vitam. *Custodia*, pro eo,
qui custoditur. *Interpretatae*
leges ff.

Vitator. *Optare virum, locum Ve-*
gere. *Apuleio ista vox resti-*
ntia.

*Speculatores diligere. Voces bina
geminanda. Terentij ex Plauto
mimesis.*

*sus emaculatus. Parentes V^l
lysis.*

Magistratus annui. Accij ver-

*Nobilitatem veram à parentibus
non dari.*

In ipso huius opusculi limine offendit me illa Lucij opinio de rebus quæ domi leguntur, & quæ audiuntur in gymnasio. hæc, quod subitaria sint, veniam facilius mereri contendit, his verbis:

fol.67. *Illæ enim, quæ scripta legimus, & tacentibus nobis talia erunt, qualia illata sunt. Hæc verò in presentiarum, & quasi nobiscum partienda sunt, talia erunt, qualia vos illa fauendo feceritis.*

Ex quibus verbis sententiam idoneam confieri posse non Apollini, non veritati crediderim. fortean poterit si scripserimus: *Hæc verò, quæ in presentiarum quasi vobiscum partienda sunt, talia erunt, qualia vos illa fauendo feceritis.*

fol.eod. *In manu vestra situm est, vela nostra summare, & iam immittere, ne pendula, & flaccida, vel restricta, & caperata sint.*

Paullo antè fauorem publicum, & omen captauit allusione ad formulam antiquam *FAVE TE LINGVIS*. de qua nos alibi, nūc poëtica mimesi translationem non inelegantem à re nauali sumptam huic scripto suo applicat, in qua legi debere putabam, & *auram imittere*. Vela summare; & legere, seu deducere vela, opponerentur. dixere quoque posteriori æuo *calare vela*, vt ad Vegetium docui. A *summandi* verbo *summatum*, *τὸ δ' ἐστὶν* Lucretius formabat. Caperata porrò vela imitatione Plauti vocauit: qui frontem rugosam, caperatam nuncupabat, & pariter cum eo patens Latini sermonis M. Terentius Varro. *Secundare, prosperare*, alia multa similiter declinata reperire est apud Nonium.

fol.68. *Coruus & vulpes vnã offulam simul viderant, eãque raptam festinabant pari studio.*

Scribo, *raptum festinabans*. Sallustius lib. III. *Histor. Vltroque licentiam in vos auctum, atque adiutum properatis*. deinde obseruo festinandi verbum ad corpus rectè hic relatam, cùm properare dicamur animo. vt auctor Nonius, quem sequor, dissentiente Agellio, lib. XVI. cap. XIV. Protinus quod Apuleius subdit:

fol.

fol. eod. *Igitur ales bestiam praeuenit, & secundo flatu, passis alis utrumque praeabitur, & iam anticipat.*

Id, hoc modo, ex mente scriptoris, & sententia apologi bene restitutum iri puto *passu alis, utique praeabitur, & illam anticipat, vel quod propius scripturam vulgarem, utcumque praeabitur.*

fol. 69. *Plato omnem naturam rerum, qua ad animalia iure pertineat, trifariam diuisit: censuitque summos deos, summum, medium, & infimum.*

Parum abest quin reponam, *censuitque secundum Deos.* Tres namque gradus Deorum post recenset. & totidem ex Platone auctor commemorauit libro suo de dogmate Platonis: vnum summum, incorporeum, patrem, & orbis architectum: secundo loco calicolas: tertio medioximos, quos Semones, & minorum gentium Deos nuncupatos, supra diximus.

fol. eod. *Fac intelligas modò loci disclusione, verum etiam naturæ dignitate.*

Lautitia sermonis, *fac intelligas.* sed hanc & similes non animaduertit puto, qui iniquam de hoc scriptore sententiam tulit. Itidem in fragmento veteris Senatusconsulti:

*Qui ex H. L. condemnatus erit
praedes facito det. de consill
maioris partis sententia.*

Similia in Plauti fabulis Pseudolo, & Merca *facito in aqua iaceas. uxori facito ut nunties.* simile & in P. Lentuli litteris ad Catilinam datis apud Sallustium: *Fac cogites (inquit) in quanta calamitate sis, & memineris te virum esse.* Mirum ni & Plauto quondam ea phrasis fuerit Trinummo,

Stasime facite properè celerem, recipe te ad dominum domum.

Scribebam, ————— *facete properè celeres,*

De praedicto loquendi modo obseruauit & Charisius lib. 3. Institut. cap. de confusis. Redeamus iam ad illud Apuleij: *modo loci disclusione; verum etiam naturæ dignitate.* Illud, *modo,* ab auctore ipso nō arbitror manasse, sed incuria repetitum, ex linea proximè sequenti. Non, pro non modo, Ciceronem, Plautum, Frontinum, Iureconsultos nostros libenter vsurpasse phrasin Græca, pluribus iam olim locis demonstraui, atqui scriptor hic milesiarū frequenter utrumque supprimit. quod etsi vix tanti est, ostendendū tamē confirmandæ superioris coniecturæ, Libro primo de asino: *locis*

perlitus, quasi recens utero matris editus imò semimortuus: verum etiam ipse mihi superuiuens & posthumus. Iterum libro sexto: Ego (ait) simul voluntariae fugae voto, & liberandae virginis studio: sed & plagarum suafu, quae me sepiculè commonebant. Si uiliter & libro decimo: Nam & galeam nitore permicantem, & scutum ceteris longius lucens, sed etiam lanceam longissimo hastili conspicuam. Iterum eodem illo lib. x. Tanta denique miseratione, tantaque indignatione curiam, sed & plebem mœrens inflammauerat. Idem locutionis genus ex optimis membranis, quibus Coloniae Melchioris Hittorpij, praestantissimi Theologi beneficio usus sum, retinendum suadeo in l. v. nica. C. de reputationibus quae fiunt lib. ii. Sed & cum minor adit hereditatem & restituitur, mox quidquid ad eum ex hereditate peruenit, debet praestare; verum etiam, &c. quae duo extrema verba nimis audacter hinc alij reiciunt. quemadmodum & in aliis constitutionibus, quod Deo volente alibi probabimus. Obseruari nihilominus & alium locum, ubi similis *ἀπονομί* in posteriori orationis membro. is apud Sallustium Catil. iam tum non consilibus modò; [sed] plerisque senatoribus perniciem machinabantur. & sed in membranis D. Hutteri nullum est, quas ego sequor. nec sequer, nisi alibi eximie bonas comperissem.

fol. 70. *Seu illa proprio, seu perpeti candore (ut Chaldaeii arbitrantur) parte luminis compos, parte altera cassâ fulgoris, pro conuersione oris discoloris multiuaga, pollens, speciem sui variat.*

Videndum dixerit ne Apuleius *multijuga, pallens*. de coloribus, & prognosticis, quae velut speculo orbis lunae ostendit, dicerem, ni ea latè profectus essem apud El. Vegetium lib. vlt. cap. xli. In eo quod subditur de Luna, *ceu quodam speculo radiis solis obfistit, & aduersi usurpat*, ut verbis Lucretij utar.

————— *totam iactat de corpore lucem.*

hic, inquam, adulterinum puto & usurpat.

fol. eod. *Arcturum, Geminos, Leonem, aliosque itidem radiantem Deos, quibus cali chorum computum & coronatum visimus.*

Leue peccatum, ac dignum ani aduersione. scribo, *comptum*. fol. 71. *Ceterum prophanae philosophiae turba imperitorum vana sanctitudinis, prima rationis, inops religionis.*

Malim

Malim legi, *privata rationis*, consulendus Agellius lib. decimo cap. xx. & Festus in *privus*. Nonius in *prima*. In eo quod post subditur de summo Deo ipsum solum ab omnibus nexibus patiendi aliquid, gerendū, nulla vice ad alicuius rei mutua obstructum: in eo subdubito legi ne debeat, *ad alicuius rei munia obstructum*. vide Festum in *munus*.

fol. 72. *Singulatim mortales cunctis, tamen uniuerso genere perpetui. vicissim sufficiens prole mutabiles.*

Iacio aleam, videbo an cadet ex animi mei sententia: *singulatim mortales, cunctim perpetui, vicissim sufficiens prole mutabiles*. quæ omnia, præter alias circumstantias multas, Philosophorum opinio naturæ humani generis attribuit. Videndus Plato IIII. De legibus. Festus in *Cuncti*.

fol. 73. *Cui victimam cadam? quem miseris auxiliatorem, quem fauorem bonis, quem aduersatorem malis cum vita ciebo?*

Facilis, & liquida emendatio, *quem auersatorem malis in vita ciebo?* Deum tutelarium munus tangit, quorum erat mala arcere, ac defendere. ipsemet Apuleius paullo post: *cum vsus postulas mala auertere, bona prosperare.*

fol. 74. *Quæ omnia, ut dixi, mediæ quæpiam potestates inter homines ac deos obediunt.*

Nimis manifesta macula etiam in optima editione. tollo, *inter homines, ac Deos obeunt*. quæ præter dignitatem Deorum sunt cæli colarum, ea administrari ait per *daemones*, quos Genios alij vocat, ita dictos, quasi rerum peritos. Lactantius lib. II. Institut. cap. xv. Horum enim aliis auspicia, aliis fulgura, aliis exta, aliis alia curæ esse, ad quæ non sit operæ DIS superis descendere. Apul. xi. de asino: *Sedulium quot dies obibam culturae sacrorum ministerium*. Idem libro decimo: *atque hæc omnia facile obediebam quæ nullo scilicet monstrante feceram. mihi placeret obibam.*

fol. 77. *Sed filia corporum possident rara, & splendida.*

Repono veram scripturam: *filia corporum*. id est, lineamenta. Itidem hic scriptor quarto de asino: *filio liberali virgo*. Neque hæc attingerem, ni viderem relicta in optimis editionibus. quale etiam illud pagina præcedenti: *quid super tonitruum Lucretius facundissime differat*. germana lectio, *tonitruum*. quod declinatum a tonitrus, exemplo antiquo. Leue quoque quod addam, nec tamen ob id prætereundum: *quo liquidius* ☉

plenius de *praesagio*, *Socratis*, deque eius numine cognoscatis. lege meo suafu, Deique eius. Itidem & inferius paullo hoc corrigebā, Verum eius monitis obediebat, eoque Deo suo erat longè acceptior. vulgant codices etiam Beroaldi, eoque de suo. plane infulsè.

fol. 79. *Haud sciam an bono, certè quidem meo periculo poteris Genium vocare. quoniam is Deus qui est animus sui cuiusque, quanquam sit immortalis, tamen quodammodo cum homine gignitur.*

Corrigo, & quidem meo periculo, cum homine gignitur. Censorinus de die natali, à gignendo Genus appellatur. genuinam scripturam in membranis Colonienfibus vidi, à genendo Genus appellatur. Itidem emendabam Varronem apud Augustinum, lib. vii. de ciuitate Dei. Cato de re rustica: at ex agricolis & viri fortissimi, & milites strenuissimi gignuntur. legerim, genuntur. Sallustium pariter cum, in verbis, cum in phrasi vbique sibi simillimum id verbi vsurpasse mihi persuadebam, in fragmentis, cum de fortunatis Insulis agit: Cuius duas insulas (inquit) propinquas inter se, & x. stadia procul à Gadibus sitas, constabat suo pte ingenio alimenta mortalibus genere. editiones habent, gignere. Emendandus quoque Festus bis, terue, in Genium.

fol. cod. *Qui verò propter aduersa vitæ merita nullis bonis sedibus interuagatione, ceu quodam exilio punitur, hunc plerique Laruam perhibent.*

Concinniore credidi sententiam fore ex hac coniectura, nullis positis sedibus incerta uagatione. Laruis id vbique tributum, propter aduersa vitæ merita, erraticas esse. Propertius libro iiii. de vmbri & manibus:

Nocte vaga ferimur. nos clausas liberat vmbra.

fol. 80. *Ac ubi vita edita remeandum est, eundem illum, qui nobis præditus fuit, raptare illico, & trahere veluti custodiam suam ad iudicium.*

Scribo, edita. Cicero Philippicis: Pythagora ipsum illum locum, ubi vitam ederit, sedemque viderim. Singulos singulis hominibus Genios seu Dæmonas custodes datos Plato credebat. hos etfi inuisos, vbique locorū prestò esse: obseruatores factorū, & cogitatorū. quinimò & vita deposita, continuo eūdem, cui præfecti fuerint,

rint, iudici sistere. quæ alter commentatur redarguere: quæ vera dicat approbare. prorsus illorum testimonio sententiam ferri. Dignum obseruatione, quod Apulcius *custodiam* appellat ipsum hominem, qui custodiendus traditus. vt & Plinius lib. x. epist. xxxi. qua phrasi & I. C. dixere, *custodiam neglegere. custodiam recipere.* & de ipsis, qui custodiuntur agentes, dicunt, *custodias militibus euadere.* l. ix. x. xii. ff. de custodia & exhibitione reorum. Itidem antiqui *optionem* appellauere eum, qui optatus sit.

fol. 81. *In rebus incertis prospectator, dubiis pramonitor. periculosus viator, egenis opitulator.*

Emendare conor, *periculosus viator.* sequentia ipsius auctoris verba consideranda relinquo: tum & hæc Minutij Fœlicis, qui de eodem Deo differens, *Socrates* (inquit) *nonis, qui ad nutum & arbitrium adsidentis sibi demonis, vel declinabat negocia, vel petebat.* meminit eiusdem & Lactantius Firmianus lib. ii. Diuinarum institutionum, cap. xv.

fol. 81. *Quis igitur in tali tempore est ad dicendum exhortatus? nempe Pilius orator, eloquio comis.*

Si me audis, leges, *ad dicendum exoptatus.* Virgilius tertio *Aeneid.*

Optauitque locum regno.

imitatus idem Petronius:

Hæc ubi calcauit Cæsar iuga milite læto,

Optauitque locum summo de vertice montis.

fol. eod. *Corpus annis abire, animum prudentia vigere, verba dulcedine affluere.*

Metuo ne perierit hic verbum vetus, & optimis scriptoribus frequentatum *vegere.* Pomponius Maiali, *animos Venus veget voluptatibus.* Itidem Sallustio repositum principio Coniurationis, volentibus membranis. Iterum reddo Apuleio prima Apologia: *cur oratio vestra rebus flaccet, strepitu veget.* in editis libris hæctenus est, *viget.*

fol. eod. *Itidem cum rebus creperis, & adstrictis spectatores diligendi sunt, qui nocte intempesta castra hostium penetrant.*

Reuocandi huc è re militari *Speculatores,* & scribendum *speculatores diligendi.* de utroque adi Commentarium nostrum ad *Fl. Vegetium.*

fol. 82. *Verum enim uero vt ista sunt, certè qui omnium ariolorum voces audiunt, sæpenumero auribus*

*suis usurpant vocem, de qua nihil contentur,
quam sciunt ex ore humano profectam.*

Spero, quicumque locum diligenter expendit, in meam sententiam pedibus iturum, geminatione scilicet duarum vocum rectè constitutum iri, *ut ut ista sunt. deinde, quanquam sciunt.*

fol. 83. *Quæ si foret frustra quæpiam, cur non potius aut certè cuiuspiam vox diceretur? ut ait illa Terentiana meretrix. Audire vocem visa sum modò militis.*

Emendare quidam conatus, aut vox, aut certè. crus fregit, qui gulam sanare voluit. postulat sententia hanc, aut non ab similem correctionem, *cur non potius aut uxoris, aut serui cuiuspiam vox diceretur?* Terentij versus Andria, ex hoc Plautino Cistell. adumbratum video:

Audire vocem visa sum antè ædes modò

Mei Lampadisci serui. —————

fol. eod. *Et nihil equè miror, quàm cum omnes cupiant,
& sciant quantum viuax animus colendus sit,
tamen animum suum non colant.*

Rescribe, quàm cum omnes cupiant.

fol. 85. *Hoc enim nec à patre hereditarium est, nec casu pendulum, nec à suffragio amminiculum, nec à corpore caducum, nec ab etate mutabile.*

Beroaldinam editionem caue sequaris, quæ habet: *suffragio amminiculum.* nam ita mihi nouem sorores illas fauere cupio, vera scriptura est, *suffragio anniculum.* magistratum annuum tangit, qui suffragiis adipiscebatur. ab anno *ἔταρο ἐστὶν ἔταρος* formantur, *annulus, annellus & anniculum.*

fol. 86. *Inclute parua prædite patria nomine celebri.*

Claroque potens pectore Achivi clasibus autor

Gravis Dardanis gentibus ultor Laertiade.

Eos versus Apuleius laudat ex Accij Philocteta, principio videlicet tragœdiæ. repono, *prodite parua*, simul hos versus in fragmentis veterum poetarum adhuc desideratos, adscribendos indico. Pergit porrò Apuleius in comparatione Socratis & Vlyssis. utrumque nimirum sedulo operam dedisse, ne quid alienum in laudibus suis audirent. longè præter morem eorum, quos nihil ferè, quàm imagines maiorum, & longos natales passim crepare audias, in auribus, quàm virtutis studio ornatiores. quos parum

fit

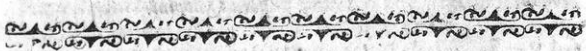
fit gloriæ, & claritati suorum non respondere; modò ne omnino eam extinguerent, vitæque turpiter acta tam densas offenderent tenebras, vt metuendum sit illos ipsos, & vnà omnes auos breuà in obliuionem omnino venturos: verba Apuleij hoc modo vulgari videmus.

fol.eod. *Novissimè patrem memorat. ceterum omnes laudes eius viri audistis. nihil mihi nec Laertes, nec Anticlia, nec arctissimus vendicat.*

Corrigo, nec Arcesius vendicat. coniecturæ nostræ dabit res ipsa. Vlysses namque patrem habuit Laërtem, matrem Anticliam. Arcesium verò auum paternum. Ouidius lib. XIII. Metamorph. vbi Vlysses ipsum inducit orantem:

*Nam mihi Laertes pater est, Arcesius illi,
Iuppiter huic.*

Ad propositam Apuleij tententiam facit quoque illud Minutij Felicis: *Nobilitate (inquit) generosus es, parentes tuos laudas. omnes enim pari sorte nascimur, virtute distinguimur.*

GODESCALCI STEVVE

CHI IN L. APVLEII

APOLOGIAM PRIMAM

QVÆSTIONES.

God. Ste. Arnolde Baert. I.C.

S. D.

RECTE tu V.C. qui vt belli calamitosissimi incommoda obliuiscare, alteri illi Genialis lectuli scilicet nomen dedisti. Memini videre me in musæo tuo multa, elaborata planè in Iure ciuili, & quæ tua diligètia est, atq; industria, plurima post accessisse non dubito. spero fore, vt tu multibus bellicis non nihil iam sedaris, ea omnia in lucem proferas, & vt auditores tuos soles, similiter & iuris antecessores, pariterq; togatos iuues tua opera. Erã nuper in lectione Apuleij, in quo carptim notabam hæc pauca (etsi fortasse nimis multa) de

De ñ

quibus, ut soleo de cæteris laboribus nostris, censuram tuam expectabo. Vale.

ACCUSATORES, quare subscribere coacti. Tornare.

Leuigando corpori antiquitas dedita. Lauere, & lavare.

Cato cum tribus tantum seruis in Hispaniam profectus.

Putare, pro aestimare. Sallustius Iugur. restitutus.

Finge. fac. pone, da ita esse. Professo bonorum apud Censores delata.

Ostendere, explere, demonstrare; valent probare.

Vox similis in fine præcedentis assumpta.

Carminum inuentor Mercurius.
Anquiterere. Iuuenalis correctus.

Humanitas proluxa. Doctrina posthuma.

Clepsydræ in iudicio quales. Proverbium, aqua mihi hæret.

Formula, bonæ rei, mala rei; bono reip. Magici qui.

Exdorsuare. Autem, Verò, in oratione cum ornatum.

Quantum potest restituta hæc phrasit
Apuleio sapius. Penitius, Arnob. emen.

Dextra corporis fortiora. Stata tempora. Quippini.

fol. 87. *Ita totiens ab accusandi periculo profugus, in assistendi venia perseueravit.*

Narrat Apuleius aduersarium suum Sicinium Æmilianum primariæ causæ diffidentem, ne periculum incideret, quod in accusando ex subscriptione subeundum erat, latibulum quæsisse. li bellum enim postera die, nomine pueri porrexisse, inibi adscriptisse, se pupillo accusanti tantum adstiterere. quorum verborum sententia mihi quidem (nescio an tibi quoque) postulare videtur, legerem: *in assistendi umbra perseueravit.* Constitutum autem ab Imp. Arcadio & Honorio, ut in causis criminalibus inscriptiones præponerentur. l. in causis. C. de accusa. & inscriptionibus. l. momentariæ. C. vnde vi. l. vnic. C. de abigeis. l. libellorum. ff. eodem tit. epistola D. Traiani ad Plinium, de Christianis cohibendis. eò videlicet, ut alterutram partem digna legum tenere possit auctoritas. dicta l. in causis. & l. si cui ff. de accusationibus. neque impunita sit mentiendi licentia, cum calumniantes ad vindictam poscat similitudo supplicij. l. accusationis. C. de accusationibus.

fol. 90. *Capillus horrore implexus, atque impeditus stuppeo tormento assimilis.*

Putabam emendari posse, *impexus, atque impeditus, stuppeo tormento assi* voce deriuata à tornando. Cic. *Id ita torauit, ut nihil esset*

sci possit rotundius. sequitur mox: ab ineunte auro vnus studijs literarum ex summis viribus deditus. energiam habiturum videtur & summis.

fol. 91. *Quidni? crimen haud contemnendum philosopho. nihil in se sordium. sinere, nihil vsquam corporis apertum, immundum pati, ac foetulentum.*

Quod viderem de dentificio disceptari, placuit verum esse, nihil vsquam corporis asperum. respexisse videtur ad eum versum de præcedentibus:

Complanatorem tumidula gingiuula.

Præterea toto corpori leuigando veteres studuisse, præter Tibullum, Catullam, alios, testis mihi Arnobius non vno loco. & Martialis lib. 11.

Splendida sis nolo, sordida nolo cutis.

fol. 93. *Ceterum qui sese sciat rationem prompturum, neque inutilem, neque iniucundam, eius merito os ut bono potui poculum prælabitur.*

Præterierint licet hos scrupos præclari viri, nihilo secius tamen mihi statutum est eos tollere. primum substituo, *orationem prompturum*. inde scribo, *os ut bono potui poculum prælabitur*. quod valet idem quod *prælabitur*. Multa apud antiquos verba diuersimodè inflexa. sic & *lauare*: & tertia inflexione *lauere* dicebant. Virgil. 111. *Geor.*

lauit improba teter ora cruor.

Ea forma id verbi vsitatum Varroni, Plauto, Sallustio, & maioribus eorum fuisse, videre est apud Nonium Marcellum.

fol. 101. *Cum in Hispaniam consul proficisceretur, tres seruos ex vrbe duxisse, quoniam ad villam publicam venerat, parum visum qui vteretur.*

Continentiæ exemplum hoc ipse de se memoria prodidit M. Cato de cetero ne omittas emendare, quoniam iam ad villam pub. venerat: istic enim duos insuper pueros sibi emendos Cato curauit. & illos quinque in Hispaniam duxit.

fol. eod. *Delitias ventris, & inguinum neque vult vllas, neque potest.*

Suspicionem ducor, scribendum, *neque vult vllas, neque putat*. hoc est, *estim. ut philosophus*. ad eum modum id verbi Terentio, Ciceroni, Plauto vsitatum pueri scire possint ex Nonio. Apuleius hac eadè

ad. hanc. orationem. alibi. hinc. sup. &. vult. D d iij

apologia: quod si hac exempla nihili putas. Apuleius tertio Floridor. *supere nemo, si verè putet, potest.* Sallustio Jugur. idem excidisse animaduerti, in oratione Adherbali: *Familia nostra cum populo Rom. bello Carthaginensi amicitiam instituit, quo tempore magis fides eius, quam fortuna petenda erat.* legunt alij nec male, *fortuna pendenda,* mihi tamen lubet quod diuersis in membranis reperi, *petenda,* vel tantillum immutare, ac scribere, *fortuna putanda erat.* Cicero Attico: *Iam pridem scito esse, cum unum te pluris quam omnes illos putem.* lib. XII. epist. XXI. idem: *ea à me minimi putabantur.* lib. I. Famil. epist. IX Plau. Amph.

————— *nam mecum argumentis puta.*

fol. 103. *Quod viuo gracili lare, quod pauciores habeo, parcius pasco, lenius vestio.*

Aut valdè huius animi frustra sum: aut scripsit auctor: *quod paucos seruos habeo. paulò antè: Sed finge hæc aliter se, ac me ideo pauperè, quia mihi fortuna diuitias inuidi.* Expedita mihi, atque ad eò certissima ad emendationem semita, ex geminatione syllabæ, scribo, *aliter se*, pro *aliter esse.* Virg. quarto Æneid.

Quis me autem, fac velle, sinet. —————

Locutiones solemnes linguæ Romanæ proceribus: *fac ita esse. fac aliter esse. finge illū posse. pua a me dedisse. pone victum esse. do retineri posse, &c.* de quibus nos in vsum puerorum egimus in libro de Particul.

fol. 105. *Si me non ad causam agendam, verum ad censum differendum, vocasti. ne quid tu rerum mearum nescias.*

In vetustis codicibus, ex antiquo scribendi more, fuisse autumo, ad censum differendum, pro deferendum. conueniens vocabulum ei, qui in iudicio tanquam apud Censorem patrimonij sui vires professorus erat. Idem Vlpianus in formula censuali: *omnia, inquit, ipse qui defert, estimet.* Idem: *lacus quoque piscatores, & portus in censum dominus debet deferre.* l. Forma. ff. de censibus. Rursum deprauatè apud eundem Apul. superiori versiculo vulgarunt: *Hercules purgator ferarum. cum deberent pugnator.*

fol. 106. *Quin inquam vana hæc conuicia aufertis? quin ostenditis, quid insimulauistis? scelera immunia & inconcessa.*

Exigua mutatione opus, vt sententia constet: *quin ostenditis quod insimulauistis? scelera immania.* quin, inquit, frivolis omissis, ad scelera grauioris deuenitis? & quæ intenditis crimina capitalia probatis?

probatis? *Ostendere, demonstrare, explere, implere*, Iurisprudentibus idem esse quod probare, alibi doceo. quinimò & ipse Apuleius infrà dixit: *quæ si omnia palam, ac dilucidè ostendero*. Iterum hac eadem oratione: *expleas, quod es pollicitus*. Arnobius: *Aperite (ait) monstrate liquor iste cur detur: id est, superfundatur altaribus*.

fol. 108. *Qui magnum qualem isti dicunt in discrimen capitis deducit. quibus comitibus, quibus scrupulis, quibus custodibus perniciem cacam & inenitabilem prohibeat?*

Primò reponebam, *qualem isti dicunt*. valet, *qualem me*. cuiusmodi multa passim in Pandectis Florentinis. de quibus ego in Commentario Vegetiano in emendatione l. quæret aliquis. ff. de verb. signific. Postea quod nesciam quis scrupulorum vsus sit, malim, *quibus satellitibus, quibus custodibus*.

fol. eod. *Ceterum quæ ab illis ad ostendendum [crimen] obiecta sunt, vana, & simplicia, vereor ne ideo tantum crimina putes, quod obiecta sunt.*

Causam facile intelligis. cur rō [crimen] glossema censeam.

fol. 112. *igitur ut solebat ad magorum ceremonias advocari Mercurius, carminum vector, & illex animi Venus, & Lunanoxium conscia, & manium potens Trivia.*

Vt scribendum, *noctium conscia*; quæro si ne pariter verum, *Mercurius carminis inuentor*. persuadebo puto his, qui memores erunt Mercurium bubulcum fistulas inflasse, compegisse, ac demum Apollini cessisse pro virga aurea, teste Apollodoro libro tertio. quæ superant, ea interpretabitur nobis Virg. III. Æn.

*Tercentum tonat ore deos, Erebumque Chaosque,
Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianæ.
Sparserat & latices simulatos fontis auerni;
Falcibus & messe ad lunam queruntur ahenis.*

fol. 113. *Tu eodem referes etiam gulones omnes, qui impenso pisces precio à piscatoribus mercantur: etiam ipsos piscatores, qui omnium generum pisces acquirunt.*

Emendo, *anquirunt*. composita vox ex præpositione antiqua *An* (quæ significabat circum) & *quero*: testem habeo Festum. Idem verbum & libris superioribus Apuleio aliquoties reddendum notaueram. at loca in præsentiarum non occurrunt. Infe-

rius hac eadem apologia: eadem Græcè & Latine admittat conscribere, & in omnibus aut omiſſa anquirere, aut de ſecta ſupplere. in vulgatis heret, acquirere. Reuoco & apud Iuuenalẽ id verbi, ſatyra XIII.

nam quæ terraque, marique

Anquirenda putes, breuior via conferet illi.

fol. 114. *Quin ergo dicitis me eadem opera præcio impenſo per plurimos piſcatores quaſiſſe de littore conchulam ſtriatam, teſtulam habentem, calculum teretem.*

Mihi cerrè illa ſcriptura non ſapit, neſcio an coniecturam aliis probaturus ſim, teſtulam hiantem.

fol. 115. *Næ tu Claudii Maxime nimis patiens vir es, & oppido proxima humanitate, qui haſce eorum argumentationes diu hercule perpeſſus ſis.*

Magis placeret, prolixa humanitate. de quo nos alibi. hoc amplius ipſe Apuleius mox, liberalitatem vxoris ſua prolixa vocat. Item Minutius, ait, prolixè gaudere.

fol. eod. *Si videtur ſuſcipiat doctrinam ſeram planè, & poſt vinum.*

Memineram auctorem hunc libro quarto de aſino dicere, ſpem poſthumam. ideoque emendabam hic: doctrinam ſeram plane, & poſthumanam, idemque vt Iacobo Cuiacio primario I. C. in ſuis Obſervationibus lib. III. cap. IIII. placere intellexi, oppido gauiſus ſum, nobis in mentem veniſſe, quod tantus vir ſuo quoque calculo probarit. Sic immortalitatem poſthumam vocauit Minutius Felix, quæ Chriſtianis poſt reſurrectionem tribuetur.

fol. 116. *At tu interea dum legit, cauſam ſuſtine.*

Iubet Apuleius amanuenſem, aut alium recitare ex libro à ſe composito, quæ aduerſarij vt magica accuſauerant. nihilominus tempus quod huic lectioni impendebat, illud inquam tempus effluere ſibi oranti nolebat, quare iubebat non cauſam interea, ſed aquam, aut clepſydram ſuſtinerent. Cauſarum patronis tempus diſtribui ſolere ad clepſydras, apud Vegetium docui, eodem ſpectant & hæc paulo infra eadem hac apologia: cedo pueros iſtos, quibus confiſtitis, produc. nomina qui ſint, mea aqua licet ad hoc vtare, natum ab his clepſydris adagium, aqua mihi hæret. quo Cicero uſus ad Q. Fratrem lib. II. epiſt. VII. Apuleius apologia ſequen. at tu licet aquam ſinas fluere. quod ad figuram clepſydræ antiquæ etiam Apuleij hæc adicienda cæſto ex tertio de aſino: Sic rursù præſentis ampho boatu citatus accuſator quidam ſenior exurgit: & ad dicendi ſpaciũ

spacium vasculo quodam in vicem colli grãciler fistulato, ac per hoc guttatum defluo, infusa aqua, populum sic adorat.

fol. 118. *At enim, inquit, piscem cui rei, nisi male profecti disti?*

Scribend. *mala*, reclamationes licet editiones ineptæ. formulæ antiquariis notæ: *bonæ rei, malæ rei: bono tuo, malo tuo: bono reip. malo reip.*

fol. 119. *Quis enim fando audiuit ad maleficia [magica] desquamari, & exdorsari pisces solere.*

Magnum periculum est illud, *magica*, olim interpretandi causa ad vocem præcedentem adhibitum. supra dixit, *maleficia, & artes nefandas*. Itidem tertio de asino dicebat Fotis ancilla: *& quod alioquin publicitus maleficæ disciplinæ per infames sumus*. Iterum hac eadem apologia: *ut me in aliquo maleficio experirentur*. Similiter principio apologiæ sequentis vox illa accipienda est: his verbis: *& ipsis maleficiis infensus accusationem istam suscepit*. Quinimò solent aruspices mathematici, arioli, augures, vates, Chaldæi, & quicumque magicis carminibus aduerti sunt, non alio, quàm malefici nomine, consuetudine vulgi, appellari. l. nemo. & l. et si. C. de maleficiis. In reliquis Apuleij repono *exdorsuari pisces*. imitatio Plautina est ex Aulul.

Congrum, murenam exdorsua quantum potest.

fol. 121. *Debet ille nescio qui puer prouidus quantum ego audio & corpore decorus atque integer diligens, & animo solers & ore facundo, ut in eo aut diuina potestas quasi bonis adibus diuersetur.*

Lego, *puer probus*. prouidum enim, & quod mox subiicitur, *solertem esse*, non videntur tam conuenire, ut videlicet dicatur diuina prouidentia in eo puero, tanquam in bonis adibus diuersari. Dicta hæc de puero, cuius opera vsi in vaticinatione magici. de cuius habitu scribit Apuleius secundo de Asino. & meminit illius Lactantius Firmianus, lib. vii. cap. xv. In verbis reliquis, *in eo aut diuina potestas*. visum mihi tò aut minus sincerum. fortassean mutandum in *autem*. quo modo supra hac oratione particula verò conlocabatur his verbis: *qui prouidentiam mundi curiosus vestigant, & impensius deos celebrant, eos verò vulgò magos nominant*. Paraphrasi apud Plinium non vno in loco, nominatim lib. tertio, epist. octaua: *quare ego verò honestissima voluntati tue pareo*.

fol. 126. *Agnoscis Maxime rationem Platonis, quantum potui, pro tempore perspicuè explicatam.*

Locutionem elegantem, ab aliis miror hæctenus non reuocatum, quantum potuit. vsos ea formula Cæsarem, Terentium, Plautum, non vacat, neque lubet ostendere. Apuleium potius secundo emendem hac eadem apologia: audi igitur, cui cura cognoscere est, sed animo quantum potest erecto. hæctenus libros occupat, quantum potes.

fol. cod. *Quod dextra auris crebriores tinnitus fatebatur, signum erat morbi penitus adacti.*

Lege penitus adacti. & causam huius rei ab Apuleio discere. nam dextra, inquit, corporis validiora sunt, eoque minus spei ad sanitatem. Emendo & Arnobium etsi leuiscule lib. II. quod si homines penitus se nossent, aut intellectum dei suspicionis exciperent aura. libri impressi retinent, penitus. Eodem pertinet quod & supra in hac apologia legendum monui, penitus piscium ventribus insuatis, pro vulgari, penitus pis. ven. insuatis. de quo nos alibi pluribus.

fol. 127. *Exuuias more ceterorum serpentium statutis temporibus exuant.*

Locus iste ex iis est, in quibus restituendum putavi, statis temporibus.

fol. 128. *Solus repertus es Amiliane, qui scias etiam illa, quæ nescis, tantum super omnis stultitiæ vectus es. quippe qui solertissimi & acerrimi philosophorum, ne iis quidem confidendum esse aiunt, quæ videmus.*

Clara, ut mea quidem fert opinio, emendatio: super omnis stultitiæ euectus es. quippim solertissimi, &c.

fol. 132. *Ac bono iam periculo ad testimonium illud Crassi. quod post ista quasi grauissimum legerunt [à suspicionibus Amiliani transcursus] Testimonium ex libello legi audisti Gurnia cuiusdam, & desperati lurconis Iunij Crassi.*

Quæ includenda curavi, ad oram libri ab interprete quondam adscripta fuisse arbitratus sum.

fol. 133. *Quam verò sublimiter compositum, & verosimiliter commentum.*

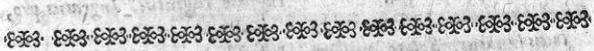
Referenda huc quæ aliàs dixi de verbo, componere. dein de scripturâ cōpendiosam librariis causam præbuisse loci deprauandi non negabis, restituo subtiliter cōpositum. facit pro me istud, quod reperi apologia proxima. ô mirum commentum, ô subtilitas digna carcere.

fol. 134. *Aut potius Amilianus de consilio fecit. ne*

cum

cum sub tam seueris oculis tuis constitueret, ne tu belluam illam vulsis maxillis, fædo aspectu, de specie improbares.

Seruiret hoc loco, vt conueniens tribunali vocabulum, consistere, magis tamen arridet scribamus, *ne cum sub tam seueris oculis constitueretur, tu belluam illam.*

GODESCALCI STEV-

VECHI IN LAPVLEII

APOLOGIAM SECVNDAM

QVAESTIONES.

God. Ste. Francisco Lestræo

I. C. S. D.

ATEOR V. C. scribere oportuit ad te iam ante multos diēs, si non alia causa, saltem quia id tibi placere intellexeram; tum etiam liberandæ meæ fidei: cæterum, quò minùs desiderio, quo minùs officio satisfactum sit, non ego in culpa; sed in causa rumores bellici, quibus effectū, vt vel pauci, vel omnino nulli ex agro Treuirēsi commeare ad vos in præsentiarum ausit. Quod ad valetudinem tuam, spero eandē esse, qualis, cū inter nos discessimus, hoc est firmam. me profectò vehementissima febris, eaque tertiana, iam tertium corripuit. si pretendat, nescio quid me futurum sit, periculum maximè in eo ponendum, quod peregrinus ego; tum quod medicos paucos, paucissima quæ necessaria ægrotis in hac vrbē reperta iri existimem. Illud mihi deliberatum, atque constitutum est, per dies aliquot hic consistere, vt vel sola quiete reficiar. nam nauī me committere, ac Mogontiacum pergere nisi valentem, ac benè firmum; neque consultum, neque ad eò necessarium. Observationes istas in Apuleium, si modo est vt possis, mecum considera. mox respondebo quoque ad ea, quæ vel per litteras, vel in coram ex me quaesisti. Vale, & collegas tuos D. P. Gregoriū Deca-

num, & D. Guilielmum Barelaum, iuris professores, meis verbis saluta.

NON est aliud, inuidia: valet. quam inuidia. Sublata mendacia. ex Cic. epist.

Eo ad, ea propter, ad quo.

Ex eò. Fructurus. In Paneoyrico locus sanatus. Solere, verbum non castum.

Magna fraus circa dotem.

Formula, Ex more: more maiorū: sine more: malo more:

More Romano: more perpetuo: cōtra bonos mores.

Macci & buccones. Stare pro aliquo. Quam ausus es.

fol. 139. *Quid igitur est? cuius clare dilucet aliam rem inuidiam nullam esse.*

Rarā phrasim minus perceptam sententiæ deprauandæ fuisse intelliges. rescribo, aliam rem inuidia nullam esse. vt AEmilianus & impulsor eius Rufinus Apuleium reum facerent, non aliud, præter inuidiam, in cāussa fuisse ait. ea phrasi Horatius:

*Edicto vetuit, ne quis se præter Apellem
Pingeret, aut alius Lysippo duceret ara.*

Itidem Varronem locutum demonstraui in Particulis. Adde nunc, mendam tollendam ex epistola M. Bruti apud Ciceronem lib. xi. famil. epistol. ii. *Nec quidquam aliud libertate commune quæ-
sisse vulgatis in libris adhibetur præpositio: aliud à libertate, sed
eam codices m. s. respuunt.*

fol. 140. *Vt mediis fidius verear Maxime, quique in
consilio estis, ne demissum & subornatum à me
accusatorem putetis.*

Fortean in antiquis fuerit, ne eimissum.

fol. eod. *Verum enimvero vasis frustrationibus nup-
tias eludit eo ad, dum puerorum anus fato con-
cessit.*

Ita verba interpungenda, nec ordo eorum mutandus, quòd veteri

veteribus nō displicuerit istiusmodi vocum anastrophe, eo ad ad-
quo, ea propter, &c.

fol. 142. *Nam Pontianus acceptis litteris matris confes-
sim Romam aduolauit.*

Hic somnus forte obrepit operis in opere non longo, & quod
magis mirere, propagatus error per omnes editiones, quem tol-
lo, *confesim Roma aduolauit.* mater enim filium ad Tripolitanae
prouinciæ ciuitatem Oëam, Roma suis litteris euocauerat; ex I-
talia in Aphyricam.

fol. 143. *Multis etiam precibus me ab amicis meis
Appijs aufert, ut sese domum matris suae
transferat. salubriorem mihi habitationem
futuram. praeterea prospectu matris, qui mihi
gratis est, liberius me ex ea fructurum.*

Quin scribamus, ut secum domum matris suae transferat, cum
& posteriora in hunc modum mutemus, *liberius me ex eo fructu-
rum.* vsurpauit, ex eo, pro, exinde; ex eo tempore. quod non possunt
ignorare iuris studiosi. nam ita solent Prudentes loqui, quibus
vlti quoque *fructus, fructurus, pro fructus, fructurus.* testes mihi
leges, & fragmenta Senatusconsultorum veterum. Festus,
Lucretius, alij. Manifesta menda in scriptore Panegyrico. vbi
legitur, *fructurus exinde luce perpetua.* debet enim restitui, *fructu-
rus exinde l. p.*

fol. 145. *Per paucis hominem quam modestissime potero
necessario demonstrabo. Nisi omnino de eo reti-
cuero, operam perdiderit, quod negocium istud
mihi ex summis viribus conflauit.*

Mutuo leuiter interpunctionem & scripturam, *demonstrabo: ne
si omnino de eo reticuero.*

fol. eod. *Olim solers suo, nunc coniugis corpore vulgo
meret.*

Vt opinor, Plautino verbo, *solere.* quod obscænum, & in
re Venerea vsitatum diuersi iam monuerunt, scribo igitur, *olim
solens suo.*

fol. 146. *Pleraque tamen rei familiaris in nomen u-
xoris callidissima fraude confert: ipse egens,
videtur.*

Fraudem istam Rufini norunt quoque nostri temporis mercatores, quas videmus vxores domum ducere dote lauiore interdum, quàm vel maritus accipere dignus sit, vel socer potens persolvere. Caterùm dos illa, ne quid erres, non in alio, quàm in vna tabula ferè consistit. venit vxor cum mille : at tabulis decem millia continentur, vt nimirum, si foro cedendum sit ; creditores frustrentur. vxor pecuniam dotis nomine conseruet, ipsa cum marito pudorem amittat. facit huc l. quamuis 75. ff. de iure dotium.

fol. eod. *Vt crederes metuere, ne quid habere ex fraude paterna diceretur, homo iustus & morum dedit operam, quòd male partum erat, vt male periret.*

Quod locum istum Beroaldus stigmatiam fecerit, factum nõ iniuria. vide si bene reposuerim, *homo iustus ex more dedit operam.* Infra hac eadem apologia simili formula dicitur : *litteras matris Pontianus ex more adseruauit.* Frequentatæ bonis auctoribus formulæ multæ non absimiles. qualis : *More maiorum, sine more, malo more, nullo more.* de quibus ego alibi, *more Romano.* Cicer. lib. VII. famil. epist. v. & epist. xviii. Itidem supra apud scriptorem hunc, *more perpetuo. contra bonos mores.* apud alios alia.

fol. 149. *Ordinem repetiuit eundem, quem ego paullo prius longa viduitate. de remedio valetudinis. de voluntate nubendi.*

Necessario scribendum, *de longa viduitate.*

fol. eod. *Omnes isti quos nominavi, si cum hac vna Rufini fallacia contendantur, machi prorsus & bochones videbuntur.*

Scribo, *macci & buccones.* conuicia sat nota, vel ex solis fabulis, quas plures vtroque illo nomine inscripsit vetus poëta Pomponius, Afranius, Nonius. etiam Plautum memini vti. sed quia is ad manum non est, versus nequeo adscribere. Iteratum ab Apuleio conuicium repono infra hac eadem oratione : *quid illi existiment nacti non putabo, possit legi, nauici non putabo. mihi tamen plus arsi sit, quid illi existiment macci. non putabo.*

fol. 150. *Nemo erat qui pro me ferret ac sic responderet. totam sodes epistolã cedo. sine omnia inspiciam. principio ad finem perlegam.*

Scripterat vxor Apuleij ad Pontianum filium, imò acriter obiurgarat, quòd eundem, quem paullò ante omnimodò commendasset, nunc Rufini impulsu, vt magum diffamaret, has litteras nactus Rufinus, eam partem, quæ de maleficio agebat, cuilibet ostendit: quæ suprâ, & infrâ adscripta erant, occultauit. qua re magnam sibi apud imperitos inuidiâ concitatam Apuleius queritur. neque vicissim fuisse, qui eius partes tuerentur. hinc ego ex mente illius putabam scribi posse, *nemo erat qui pro me staret.* verbo altercationibus percommodo.

fol. 153. *Nunquam matris tuæ litteras attigisses, si vllas attigisses, ad quam ausus es tuam ipsius epistolam legendam dare, quàm nimis irreuerter.*

Non me fugit sententia, quæ ex verbis istis elici possit. perplacet nihilominus coniectura, etsi diobolaris, *attigisses. at quàm ausus es.* quasi audaciam & impudentiam istius facti reprehendat. D pro T immigrasse suspicor & loco sequenti, verbo extremò: *hic qui epistolam Pudentillæ Græciorem legere non poterat, hanc vt suam facilius legit, & aptius commendauit.* nã vt ego scriptoris mentem perspicio, harum litterarum (quòd ipsemet illas concinnasset) non lectorem modò; verùm & interpretem, & quasi commentatorem probum fuisse.

fol. 158. *Longa dote & molli conditione inuitasset iuuenem.*

Dubito verius ne sit, *larga vel lauta dote.* illud mihi pro certo est, rectè me emaculasse quod subsequitur, *sive illa morte amisit maritum, vt scæui hominis mulier & infausi coniugij minimè appetenda.* rectè inquam emaculasse, *scæui ominis mulier.* de quo ego supra. & Festus in *Scæna.* vel hoc modo, *læui ominis mulier.* omen læuum, numina læua dixisse veteres, inter alios, testis locuples Arnobius.

fol. 159. *Hæc ab inuita Pudentilla eorè exauditis, ingentibus precibus, inuite & iratè extorsit.*

Fallor ne an dixit Apuleius *inuite, & ingratè extorsit* id ea significatione, qua Plautus, Terentius, & ipsemet Apuleius secundo de asino posui, *ingrat Is.* Simili locutione & *ingratus*, pro inuito, Apuleius vsurpauit vi. de asino: *Tunc ingratus ad promptum recurrit exitum.* Donatus, *ultronea*, inquit, *grata sum, ingrata: quæ ab ingratis sunt, ac recusantibus.* Apuleius lib. tertio de asino: *Euielus tadem necessitate subcumbo, & ingratus licet, arrepto pallio retexi corpora.*

fol. 161. *Quid posses, vel quas quis in isto negotio accusare? Pontianus ipse quod à matre donatum acceperat, meo muneri acceptum ferebat.*

Non me hic extrico. expedire has tricas videbar posse hac ratione: *quid posses, vel quos queres in isto negotio accusare?*

fol. eod. *Litteras plenas honoris, plenas amoris quæso Maxime paulisper recitari sinas, ut sciat frater eius accusator meus, quàm in omnibus Minervæ curriculum cum fratre optima memoria viro currat.*

Discrepant hæc, ut ego sentio, ab iis quæ de utroque priuigno Apuleius & narravit, & narraturus est. Pōtianus vitricum dominum, magistrum appellabat: Pudens ut magnum & maleficum accusabat. ille & Græcè & Latinè bene doctus; hic tertiatis verbis animi sensa exprimere vix poterat. ille ad magistros frequenter ibat, hic sæpius inganeum, & ludum gladiatorium. quæ de Pudente Apuleius paulo ante recitavit, ea Philippus Beroaldus sic emendare conatus est, *cum fratre optima memoria viro occurrat, cæterum, meo animo, non potius destinato. si veteres libri iuarent, legerem, quàm in faustis omnibus Minervæ curriculum cum fratre optima memoriæ viro currat.*

fol. eod. *Testamentum Rufinus neque cōparari, neque perfici passus, etiam pudore perdita hereditatis, quàm paucorum mensium, quibus socer Pontiani fuit.*

Qui me audiet, vocè distracta interpunget, neque perfici passus est, tam pudore perdita hereditat. quàm, &c.

fol. 162. *Fauet enim Rufino AEmilianus, & prouentum cupit.*

Elegans is sermo, nec mirum, quia Plautinus: apud quem eundem reperias bis terve in vna Truculento atqui bene profecisse, rectè prouenisse dicuntur, qui re, vel liberis aucti. in malam quoque partem sumi Nonius ostendit. Apuleius lib. x. de asino: *at ille nequam ut posset de me suauè prouenire, lucro suo tantum contentus annuit.*

fol. 164. *Qui ibi plurimas contumelias dixit coram.*

Germana scriptura, qui tibi, ac non multo inferius: hæc tabulas *Maxime, hic ibidè pro pedibus tuis abiicio. in aliis est, adicio. proinde antehac*

Antehac non animaduersum, quæstorem publicum diuersimodè eadem hac pagina nuncupari Coruinum Celerem, & Coruinum Clementem. quod monete debuerant, qui paullo post in maleficio, pro *carminibus*, substitui volebant *cantaminibus*. immemores forte istius Virgiliani quarto Æneid.

Hæc se carminibus promittit soluere mentes.

Item aliorum eiusdem poëtæ, ecloga octaua, & alibi.

fol. 166. *Lucrum sectatus es dotis? dotalem accipe, donationem recordare, testamentum lege.*

Emendandum censui, *Lucrum sectatus es? Dotis tabulam accipe.* in quo rectè & ordine fecisse me conuincunt ipsa hæc Apuleij, non ita multis abhinc versibus præmissa, *Diuitias saltem concupierat? negant tabula dotis, negant tabula donationis, negant tabula testamenti.* Quod superest, id mihi nunc faciendum video, vt promissa scilicet appareant de iis, quæ mecum communicanda putasti. Quærebatur originem vocis in responso Ulpiani. I. cum hic status. §. si diuortium. D. de donat. inter virum & uxorem, his verbis, *quod si diuortium non intercesserit, sed frigusculum, profecto valebit donatio, si frigusculam quæ Bit. in libris m. f. modò est, frigusculum; modò frivuculum: modò friuuculum, vide sitne germana scriptura frivuculum, quod valet friuuculum; voce deriuata à friuo, & friuolo. quo modo pro vnguento, dixisse antiquos vnguen, vinctum, vinctulum, & inde porro diminuisse vinctiusculum, testes mihi Apuleius libro III. & Plautus Pseudulo. Nunc quòd locum suspectabas in consuetudinibus feudorum, titul. quibus modis feudum amittatur, id pariter mecum fecisti. clara enim, & liquidæ sententiæ interpretatio; fons verbi obscurus. in his scilicet quæ dicam: *Item si seruus cucurbitauerit dominum, id est, cum uxore eius concubuerit.* Certè ad meum sensum, ista cucurbita hic intrusa videtur, alia voce eiecta. quam vide quæso an inuenerim, qui lego, *carrucauerit dominum.* meministi scio, quæ de carruca aue veteres, & nostri hodie in emblematis tradant. cuculum videlicet in nido illius oua parere; hanc illa fouere, incubare, & exclusos inde pullos educare. quinimò coniugem mœchæ poëta Iuuenalis carrucam vocat. Sartyra vi.*

Tu tibi tunc carruca places.

Denique carrucandi vocabulum absurdum non videbitur his, qui in memoriam redibunt Varronem & alios dixisse: *eunuchare seipsum; galeare puellam; brachium clypeare.* alia mille pari phrasi. Sartyras Persij, in quibus tu seip. causa desudasti, legi, relegi. notabam inibi hos versus Sartyra secunda:

*De Ioue quid sentis? est ne ut præponere cures
Hunc cuiquam? cui nam? vis Statio? an scilicet heres
Quis potior index purisue quis aptior orbis?*

quos de coniectura interpungere, atque rescribere conor:

———— an scilicet heres
Quis potior? vindex puerisue quis aptior orbis.

Tutorum munus mihi considera, & quæ illis occasio ex rebus
alienis augendi, adipandi res suas tum illud nobis steter, inter bonos
bene agier. Vale, & si quid hæc tibi placeant, rescribe.

SEQVNTVR LOCA

ALIQVOT L. APVLEI

A GODESCALCO STEVVECHIO

ALIBI EMENDATA.

In Commentario illius ad Fl. Vegetium.

LIB. III. de Asino: *Exanimatum ad debilem mereri causa remissionem. Emen. causariam missionem.*

Lib. II. de Asino: *opera fabrilis egregius ille signifer. Emen. signifex hoc est, qui simulachra, signa conficeret.*

Lib. II. Floridor. *Interim disire, neque Philæmon ad conditum venire. Emen. ad conditum. scilicet tempus.*

Lib. VI. de Asino: *his editis inuolat in eam. Emen. his edictis, hoc est, palam pronuntiatis, enarratis.*

Lib. II. de Asino: *Chaldeus quidam hospes miris totam ciuitatem responsis, turbulenta, & arcana stipitibus emerendis edicit in vulgum. Emen. miris totam ciuitatem responsis turbulenta, arcana.*

L. APVLEII EMENDATIONES

IN CONIECTANEIS STEVVECHI AD

Sex. Iulij Frontini Strategemata.

LIB. VIII. de Asino: *Tinnitu cymbalorum, & sonitu tympanorum, cantusque Phrygi mulcentibus modulis exercitus, procurrit obuiam. Emen. mulcentibus modulis exercitus, procurrit obuiam.*

Lib. II.

- Lib. II. de Asino : *Mittit mihi Byrrhena , xeniola porcum optimum
Emen. porcum opimum.*
Lib. eodem. *Non paruas stipes, imo verò mercedes optimas iam consecutus. Iterum emen. mercedes opimas.*

EMENDATIONES IN APV-
LEIVM , QUARVM RATIONEM GOD.
Stevvechius, Deo fauente, aliquando
redditurus est.

- LIB. X. de Asino: *At ubi completis igne vesano totis præcordiis immodicè bacchatus amor exæstuabat , sciuenti Deo iam succubuit. de langore simulato, vulnus animi mentitur in corporis valetudine. Emē: mentitur corporis inualetudine. Vox inualetudo , ter apud Ciceronem, item aptid Tertullianum, & alios.*
Lib. de Deo Socratis. *Vsq̄ ad regni mutabilem suggestum, & pendulum tribunal euectus est. Emen. mutabilem suggestum.*
Lib. eodem. *Quod cum omnes facile respiciant, nequeo satis mecum reputare, & perinde, vi res est, admirari. Emen. perspiciant: exputare: adhibe Ciceronem lib x. epist. xxiv.*
Lib. II. de Asino: *Quàm inuita discederet vultu prodidit. denique sapè retrorsa respiciens substitit. quod bonum, sælix, & faustum sit, itaque insalutare non erit. Gabrieli Rolandio amico adsentio, emendanti, respiciens subdidit. Quod bo.*
Lib. III. de Asino: *Veneris & Gratiarum locum illum putabant, cuius inter opaca. Emen. lucum illum.*
Lib. I. Floridorum. *Cum aliquis lucus, aut aliquis locus sanctus oblatus est. Emen. aut alius locus. Ouidius:
———— sanctis & verba minantia lucis. adhibenda I. Sanctum: ff. de rerum diuisione.*
Apologia II. *Quippe ut solitudinis tedium [perpeti] posset; tamen aegritudinem corporis ferre non poterat. Superfluum arbitror, rō perpeti.*
Apol. eadem. *Epistola ad Prudentillam scilicet, per aliquem fidentem missa, ut in re tali {actitari} solet. Adulterinum cenfeo illud actitari.*
Lib. VIII. de Asino: *Ergo passim prostrati solo, primùm fatigatos animos recuperare, ac dehinc vulneribus medelas varias adhibere festinant; hic errorem præterfluentis aquæ rore diluere; ille spongiis macidatis*

tumores comprimere. Verbum festinant, hominibus ineptis red-
damus.

Lib. ix. de Asino: Summa prudentiæ virum monstrare cupiens, multarum
civitatum obitu, & raviorum populorum cognitu, summas acceptum
virtutes cecinit. In codicibus vetustis fuit, summas apium virtutes,
à verbo apiscor, quod in l. i. ff. de acqui. possessi.

Lib. eodem: Eosque varis agressi vulneribus distrahunt, ac lacerant,
nec fugientibus saltem compeſcunt, sed eò magis irritatiores sequuntur.
Dicta de canibus, necessario rescriben. comparant.

Lib. iiii. Floridorum: Cohibent cursum, reuelant gradum, retardant e-
quum Fortean, repedant gradum. De repedandi verbo nos ad Ve-
getium: & Nonius.

Lib. ii. de Asino: Pamphile, magna primi nominis, & omnis carminis
sepulchralis magistra. Emen. maga primi nominis.

Lib. iiii. de Asino: Victimis & epulis Veneris absentis nomen propitia-
tur. Corrigo, numen propitiatur.

Prima apologia: Non tam purgandi mei gratia, deleo, gratia, vt glos-
sema.

Lib. iiii. de Asino: Vt nouitas consuevit ad repentinas visiones animos
hominum pellere. M. iiii. animos hominum impellere.

Lib. i. de Asino: Fabularum quoque serie fati. am, in verba media
somnia desinere, ac nec quicquam defectum iam incerta verbo-
rum salebra habuit. Emen. nec quicquam decelatum iam. Plaut.
Aulul. animum defæcatum appellat.

Lib. eodem: Ante portam proiecta domo discedit.
Emen. defedit.

Lib. ii. de Asino: Quid cum frequenti sobole Spiritus cumulat verticem.
Emen. Quid cum fre. sob. quæ interpunctio multotiens Apuleio
perit.

IVSTI LIPSII IN APVLEIO

EMENDATIONES, QVARVM

ipsum memini rationem dedisse in

Epistolicis, in Electis & in

Cornelio Tacito.

Lib. iiii. de Asino: Infælicium nauium durantiſſibus clavis, de fletorum, se-
pultorum etiam cadaverum expositis multis admodum membris: hic
nares & digiti, illic carnosissimi claudi pendentium. Emen. infælicium d.
caluis: clavi pendentium.

Lib. eodem: *Per istas tuas papillas mea mēlitula.*

Emen. pupillas.

Lib. eodem: *Quāque fustibus tanta res procuratur, Hercules, Aneti modicum Emen. procuratur herbulis, aneti mod.*

Lib. vi. de Asino: *Sive tu Sami, quæ querulo partu, vagituque & alimonia tua gloriatur. Tenes vetustas delubra. Emen. gloriatur, tenes vetusta delubra* Consulendus Lipsius in Epistolicis Quæstionibus. adhibendus & Lactantius lib. i. cap. xvi.

Lib. eodem: *Huic squalido semini dabis nauli nomine. Emen. huic squalido seneci. Senex senicis apud Priscianum, Plautum, & alios.*

Lib. viii. *manum mordicans arreptam plenissimè contrini. Emen. panissimè contrini.*

Lib. eodem: *lan, iamque vicinos undique partientes. Emen. undique arcientes.*

Lib. nono: *Venabulis, imò verò & bipennibus, quæ facile famuli ministrabant, membratim compilassent. Emen. membratim concipilassent.*

Lib. primo Florid. *Votum postulare, portum apponere, paulisper adscdere. Emend. donum apponere.*

Lib. iii. Flor. *Priusquam vobis occipiam principes Auguste gratias agere. Emen. Principes Africa.*

Lib. iii. Flor. *Eorum ego sermonem ratus & vobis auditu gratissimum, mihi compositè congruentem, & dedicatur religio summo in principio libri rati, quendam ex his, qui mihi Athenis condidicere, percontori à Persio. Restituit: & mihi compositu congruentem, & dedicatu religio-sum, in principio libri facio quendam.*

Lib. de Deo Socratis: *Nam & iusurandum dicitur ut ait Ennius. Leg. nam & Iouis iurandum dicitur.*

Lib. eodem: *Per hos eosdem, ut Plato in symposio autumat, cuncta denuntiata & magorum varia miracula reguntur. Leg. cuncta Deum nuntiata.*

Lib. eodem: *Annibali somnium pingat, vel Flaminio hostiam corrodat, vel Accio Nauio cotif. et. Reponit. Nauio cotim fiet.*

Lib. eod. *Neque enim in emendis equis phaleras consideramus, & baltei polimiam. Leg. & baltei poltiam.*

Lib. ii. Flor. *Dextra psallentis gestu suo sabulum cithara admonet. Putat legen. suum sabulum, vel sub sabulum, vel pulsabulum.*

IANI GVLIELMI IN APV-
LEIO CORRECTIONES, EX
ipsius libris Verosimilium.

LIB I. de Asino: *Et tamen Athenis proximè, & antè Pæcilen porticum.*
Corrigit, *ex ante Pæcilen porticum.*

Lib. eodem: *Hic qui meis amoribus subterhabitis, non solum me diffamat probis. Leg. qui meis amoribus insuper habitis. Insuper habere, id est, negligere.*

Lib. eodem: *Patefactis adibus: Rogat te, inquit, inutili me. Emen. inutili me.*

Lib. II. de Asino: *Et conuersa Philodæspotum requirit actorem. Leg. requirit actorem. Actores in feruilibus officiis.*

Lib. eodem: *Sic in modum superbi iuuenus Adoni, vel musteluacis peplis laceratus, & discerptus. Leg. vel miselli. Acis piplis laceratus. Adonus & Acis ob amorem lacerati, alter à Marte in aprum conuersus, alter à Polyphemo.*

Lib. eodem: *Sic ille senex lamentabiles questus singulis instrebat. seuire vulgus interdum, & c. Corrigit, quæstus singultiens strepebat. se. vulgus incertum.*

Lib. III. de Asino: *Tu ne ultima non cessas subinde lectorum iuuenum capillamenta subripere. Leg. Tu ne miluina.*

Lib. eodem: *Si exterminatus animi attonitus in amentia vigilans somniabam: defriclis ad eò diu p. pulis an vigilarem quærebam.*

Emen. defriclis ad eò diu pupulis. & paulò antè, externatus animi.
Lib. eodem: *Atque ego rebar, & c. equum illum meum hospitium, ac loca lauta mihi præbiturum. Leg. loca lautia. Idem libro IX. nouus dominus loca lautia prælixè præbuit. malè est in libris editis, loca lauticia.*

Lib. IIII. de Asino: *Dicere eam seuiore vultu iubebat, quod malum fieret. Leg. quid malum fieret.*

Lib. VI. *Erant & falces, & opera messorie, modus omnis. Leg. mundus omnis. quomodo mundum rusticum dixit Plautus:*

Lib. eodem: *Dei conscripti Musarum albo.*
Emen. conscripti Musarum albo.

Lib. VII. *Tuceta concinnat, apponit satulè.*
Corrigit, *apponit satulè, id est, copiosè.*

Lib. eodem: *Totis ergo prolati, erudiis querebus.*
Leg. *erutis que rebus.*

- Lib. eodem: *Puerumque mihi imponitur. omnibus quidem puer ille deterrimus. Leg. omnimodis quidem ille puer d.*
 Lib. eod. *Cum propugnare pedibus, & arcere morsibus misello puero potueris. Corrigit, arcere mordicibus.*

DIVERSORVM IN APVLEIO CORRECTIONES.

- LIB. I. de Afino: *Ab unico congressu anno iam, ac pestilentem contraho. Corrigit Io. Scaliger ad Festum in Anatem, annosam ac pestilentem.*
 Lib. VIII. *Et illico me tumida sparte a deligatum tradidit Philebo. Idem emend. apud Festum in Thomices, tumicla.*
 Lib. III. Flor. *Reliquum tum vanis postulantibus sine intermissione, de incipiti die perlecturum. Idem legit vnica voce, de incipiti. apud Festum, in Tignum.*
 Lib. VI. Io. *Quo rursus itaque, tantis laqueis inclusa, vestigium porrigam? Mercerus apud Nonium, restituit, quorsum itaque.*
 Apologia prima. *Tamen & si videtur, suscipiat doctrinam seram planè, & post vinum. Ia. Cuiacius emendauit, seram planè, & posthumam. libro 3. Obser. cap. 4.*
 Lib. I. de Afino: *Domus infortunium nouarum nuptiarum gaudijs à suis sibi parentibus hilarè compellitur. Ianus Palmerius reposuit, hilarare compellitur. in Spicilegiis suis.*
 Lib. II. de Afino: *Qua sine summum cacumen capillus ascendit, mellitissimi illud sanium impressi.*
 Idem emen. qua sine.
 Lib. quarto: *Scenam denique, quam spontè sumpserat. cum anima retinens. Idem & hic, & reliquis apud scriptorem Milesiarum locis emendandum censuit, schemam. Sic Plautus Amph. quod ego hic processi sic cum seruuli schema.*

EX CATALECTIS Fran. Modij Brug.

FLORIDORVM LIB. I.

ITIDEM si munera nostra spectaret. Nam illic quoque videret hominem praesidere, hominem depugnare, togam quoque parari & voto funeri. Itē pallio cadauera operi, & philosophos amiciri. Bono enim studio in theatrum conuenistis, ut qui sciatis, non locum auctoritatē derogare orationi, sed cū primis hoc spectaculū esse quid in Theatro deprehēdas. Nā si minus est, riseris funere, plus timueris. Si comedia est, faueris

Lego, & voto; & funeri. itemque Nam si minus est, viseris; funere-
pus, timueris. Si comædus est, faueris.

Ibidem: Nec quod apud illos immensi dracones cum immanibus ele-
phantis pari periculo in mutuam perniciem concertant. Lego, conser-
tant, aut concurrant, seu potius corruant.

FLORIDORVM LIB. I I.

A M P V L L A M quoque oleariam, quam gestabat, lenticulari for-
ma, tereti ambitu p. effula rotunditate iuxtaque honestam strigilecu-
lam, recta fatigatione clausula, flexa tribulatione ligula, &c. Leg.
recta fastigatione, siue fastiuratione.

Ibidem: Neminem proconsulum, quod sciam, prouincia Africa magna
reuerita est. Leg. magis reuerita est.

FLORIDORVM LIB. I I I.

I N T E R I M dies ire, neque Philemon ad conditum venire. Quidam
tarditatem poetæ murmurari, plures defendere. Sed ubi diutius a quo
sedetur, nec Philemon vsquam compares, missi ex promptioribus qui ac-
ciperent, atque eum in suo sibi lectulo mortuum offerdunt. Lego: neque
Philemon ad conditum veni: itemque missi ex promptioribus qui ac-
curent.

Ibidem: & Philemonis ritu compelleret ante letum abiret quam le-
tum. Lego, ante letum obire vel adire.

Ibidem: An non properandum mihi erat, ut pro eo honore multas vo-
bis gratias dicerem, pro quo nullas preces dixeram, non quia magnitudo
Carthaginis mereatur etiam à philosopho precem pro honore.

Lego: non quin magnitudo Carthaginis, &c.

Ibidem: Neque enim aut leui mercede emit, qui precatur, aut parum
precium accipit qui rogatur.

Lego: aut parum precium accipit q. r.

Ibidem: Igitur quod difficile factu erat, quodque reuera arduum nobis
existimabatur, gratum esse populo, placere ordini, prabari magistrati-
bus & principibus, id præfusue dixerim, iam quodammodo mihi obtigit.

Lego: id præfusue siue præfusi si dixerim.

FLORIDORVM LIB. I V.

Q V A R R O P T E R ut poetæ solent, hic ibidem varias ciuitates sub-
stituere, ut ille tragicus qui in theatro dici solet liber, qui augusta hæc
loca citereis collis. Item ille comicus, qui paruum partem postulat Pla-
tus

ius loci, Athenas quos in architectis conferam. Lego: qui in theatro dicere solet; Liber qui, &c. itemque per parvam partem p. P. l. Athenas quo sine architectis conferat.

Ibidem: Quo utinam mihi pro amplitudine auditorij proluxa oratio superpeteres, ac non hic maxime clauderetur, ubi me facundissimum cuperem. Lego: ac non hic maxime clauderet, ubi me, &c.

Ibidem: Igitur Euathlus, postquam cuncta illa exorabula indicantium, & decipula aduersantium, & artificia dicentium, versutus alioquin ingenuatus ad astutiam facile perdidit, contentusque scire, quod concupierat, &c. Lego: facile perdidit.

Ibidem: Nam siue ego vicerem inquit, soluere mercedem debebis ut condemnatus: seu tu viceris, nihilominus reddere debebis ut pactus, quippe qui hanc causam primam penes iudices viceris: ita si vincis, in conditionem incidisti, si vinceris in damnationem, quod quaeris. Ratio conclusa iudicibus acriter & inuincibiliter videbatur. Lego: si viceris in damnationem. Quid quaeris? Ratio, &c.

Ibidem: Procul igitur faces abigerent, procul ignes amolirentur. lego: Procul igitur faces abicerent, seu more antiquo abicerent.

Ibidem: tamen honoris eius gratia cohibent cursum, reuelant gradum, retardant equum. lego, relentant gradum.

Ibidem: itaque expedita dextera ademit, auscultant, & si diuile ille quippiam percetetur, ambulat diuile, & fabulantur. lego: & si diuile ille quippiam percontetur.

LIB. DE DOGMATE PLATONIS.

SUNT qui Platonem angustiore conceptu profatum dicunt. lego, angustiore conceptu.

Ibidem: At huius quae veluti umbra & imago est superioris, rationes quoque & verba, quae dea disputantur inconsistenti sunt disciplina. lego, inconsistenti sunt disciplinae.

Ibidem: Quae istis euenit, quarum substantia multimoda potestate, combinatione conficitur. lego, coitione conficitur.

Ibidem: Idcircoque in igne atque in terra & aqua & aere esse situs, & sicut ignis aeris cognatione coniungitur, ita humor affinitati terrene iungatur. lego, affinitati terreae iungatur.

LIB. DE PHILOSOPHIA.

AMICITIAM ait sociam, eamque consensu consistere, reciprocamque esse, ac dilectionis vicem reddere, quando reclamatur aequaliter. lego quando redamat aequaliter.

Ibidem: *Et est sane melius talem regi, nec ipsum in alium habere potestatem nec dominari, sed seruire ipsum in aliorum adijci potestati, parendi potius quam iubendi officia sortitum. Lego, aliorumque addici potestati.*

Ibidem: *Nam cum ipsa anima complacita est, homo totus adamat, sed cum corpus expetitur, pars eius deterior est cordi dure. Igitur putandum est, &c.*

Lego, *est cordi. Iure igitur, &c.*

Ibidem: *Necque aliquid mali passum, ac si fuerit bonæ voluntatis etiam melioribus aggregatur.*

Lego, *etiam melioribus aggregatum.*

APOLOGIA PRIMA.

THALLVS *pauimentis illiditur, tu tribunalibus.*

Lego, *Thallus pauimentis illiditur, tu t.*

Ibid. *puerum nullum habuisse, qui pinnas conuerteret.*

Lego, *qui pinnas conuerteret.*

APOLOGIA SECVNDA.

MIHI *credite, quod re ab se intelligetur. Lego, quod reapse intelligetur.*

Ibidem: *Ita potius faciam, quid illi existiment nacti non putabo. Lego, nauci non putabo.*

Ibidem: *cunctasque diuitias in concordia coniugis & multo amore ponentem.*

Leg. *& mutuo amore ponentem.*

Ibidem: *miseropuero obijcit & obsternit lego, obijcit & substernit.*

LIBRO DE MVNDO.

QVOT *modis aer nubium conditionibus cogitur.*

Lego, *nubium conditionibus cogitur.*

Ibidem: *De rectore quippe omnium non, ut ait ille, silere melius est, sed vel parum dicere, vctus opinio est. Atque in cogitationes. Lego, dicere. Vetus opinio est, atque in cogitationes.*

FINIS.

TOMI

TOMI SECVNDI VA- RIÆ LECTIO- NES.

FLORID. LIB. I.

Pag. 3. lin. 3. portum *al.* pomum lin. 10 enim *al.* etiam lin. 17
eloquere *al.* loquere.

Pag. 4 lin. 6 cæcutimus *al.* cæci sumus lin. 9 offusam *al.* effa-
sam, nec. lin. 17 pennarum *al.* pinnarum lin. 25. laniatum *al.*
inanimatum *al.* lanatum lin. 28 infessa *al.* indefessa.

Pag. 5 lin. 11 multibarbus *al.* illutibarbus lin. 12 turpis *al.* Ther-
sites lin. 15 barbariam *al.* barbariem lin. 23 & intonsus *al.* & coma
intonsus lin. 25 promulsis *al.* & prom.

Pag. 6. lin. 12 choraulæ *al.* ceraulæ lin. 29 Scythicos *al.*
Ityrceos.

Pag. 7 lin. 12 Libentiùs *al.* Lubentiùs lin. 18 genus apud il-
los præstabile *al.* gens apud illos præstabilis. lin. 22 subi-
gere *al.* subicere lin. 25 igniores *al.* minores ibid. æquè
penes illos *al.* apud illos æquè laudo, quam lin. pen. itidem *al.*
inde.

Pag. 8 lin. 2. & cæteri & *al.* deest. lin. 4. omnium
al. olim lin. 5 Magni *al.* Magno lin. ead. ne vir vnicam
al. ne nisi vnicam. lin. 16 imprimis *al.* cum primis lin. 21 ipse
al. sæpe lin. 32 quis *al.* qui. lin. vlt. contemplarentur *al.* con-
templarent.

Pag. 9 linea 20 & illis *al.* ex illis. lin. 23 eorundem
al. eorum linea 24. vt aliàs vti. lin. 29 vsitata *al.* vsi-
sitata.

Pag. 10 lin. 9 vtilitas *al.* vilitas lin. 23 protuli *al.* ad vos protu-
li lin. 27 plurima *al.* plura.

FLORID. LIB. II.

Lin. pen. vt. Hippias. al. Et Hipp.

Pag. 11. lin. 8. conspicuus al. conspicatus. lin. 19. omnia eius al. eius omnia. lin. 24. fastigatione al. fastigiacione. lin. 26. tum al. autem.

Pag. 12. gryphos al. griphos. lin. 10. singulatim al. sigillatim. lin. 16. Sic enim al. Enim sic. lin. 17. laudari te al. etiam laud. lin. 25. Idque al. Id quod. ibid. dum moderationem al. dummodo rationem.

Pag. 13. lin. 19. Sol, qui candentem al. Sol, qui nicantem candido curru, atque equis Flamm. vt sint duo senarij Iambici. lin. 26. non visitata al. inuisitata.

Pag. 14. lin. 14. capiti ead. d. q. rostro al. capitis e. d. q. rostri.

Pag. 15. lin. 1. est al. deest. lin. 12. omni cana al. omnica coniu. Etim. lin. 16. maximum al. maximo. lin. 31. paratam constant al. pari const.

Pag. 16. lin. 1. dispicitur al. dispescitur. lin. 14. tamen al. inde. lin. 18. reuulsus al. reuulsis. lin. 21. iaculatur al. laculatur. lin. 24. chlamyde al. chlamyda. lin. 26. baltheo calata al. balteo capta, str. lin. 27. tenera procerule al. teneræ procerulæ, læ. lin. 29. suo labulum al. suo sabulum al. pulfabulum.

Pag. 17. lin. 3. Samum al. Samo. lin. 7. comperior al. comperio. lin. 17. sed nec, alij, sed, non habent. lin. 25. quàm corporum al. corporumque. lin. 28. Syrio al. Syro. lin. 30. passim al. passis al. passum. lin. 32. scabiem al. scabrem. lin. vt. inclytu al. inclutum.

Pag. 18. lin. 7. creditor al. conditor.

FLORID. LIB. III.

lin. 27. Augusti al. A. V.

Pag. 19. lin. 2. nihil tantum al. nihil tantum, nihil tantulum faciam. lin. 11 & vicit al. etiam vicit. lin. 27. tum vanis al. autem variis.

Pag. 20. lin. 4. acciperent al. accirent. lin. 6. incubans al. incubens. lin. 24. plenissimè al. penissimè. lin. 29. iudore al. sudoro.

Pag. 21. lin. 8. quia al. quin & m. lin. 9. à philosopho al. precem à philosof. lin. 14. potius al. potius deest. lin. 30. fuere al. fuerunt.

Pag. 22. lin. 12. testimonio al. honore. lin. 17. extitit al. adsticit. lin. 19. commilitiæ al. commilitio. lin. 20. mea omnia al. omnia mea. lin. 23. se diligi al. diligi se. lin. 24 & comm. al. etiam comm. lin.

lin. 26 potest? al. potest ad hoc lin. 30 summam al. summa lin. 33
igitur al. ergo.

Pag. 23 lin. 2. voce al. votis lin. 5. Quòd Carth. al. Quid? quòd
& Carth. lin. 7 statuere al. statua lin. 21 præfusiue al. præfisciue,
lin. 23 & art. & al. deest. lin. 24 ne in Carth. al. ne vt Carthagini lin.
30 canacique al. canaciufque.

Pag. 24 lin. 2 eius à me al. enim à me lin. 10. nostra al. vestra.
lin. 13 est conc. est al. deest lin. pen. immediatos al. immedi-
tatos.

Pag. 25 lin. 5 cient. al. ciant. lin. 9 adiutorio al. auditorio lin. 13
delphines al. delphinas lin. 22 garrunt al. gurriunt lin. 25 cantat
al. canat lin. 26 Orfici al. Orfiti.

F L O R I D. L I B. I I I I.

Pag. 26 lin. 21 solet al. facit lin. 24 Parnam al. Perparuam lin. 25
nostris al. vestris lin. 26 quos in ar. conf. al. quò siue archit. confe-
rat lin. 27 licet al. liceat.

Pag. 27 lin. 7 in alias al. etiam alias. *ibid.* tunc etiam nunc in
præf. al. tum etiam impræf. lin. 11 extraneos al. extrarios lin. 14 At
non al. An non & c. improbatufue? lin. 15 inusitatus al. inuisitatus
lin. 18 id est vestro, & al. enim uerò, & lin. 28 extraneos al. extrarios
lin. 29 adeò, & al. adeò. Et ubique vos lin. vlt. qui al. quidem.

Pag. 28 lin. 9 contentufque al. contentus lin. 13 docendum
al. in doc. lin. 18 damnationem, quod al. damnationem. Quid
queris? Ratio lin. 24 hac prima causa al. hanc primam causam
lin. 28 cum voluerit al. conuoluerit inter se terere lin. vlt. præci-
pius: al. præcipuus fuit. Enim.

Pag. 29 lin. 27 Et nunc. Et al. deest lin. 29 nostræ al. vestræ lin.
31 occinam al. sic canam.

Pag. 30 lin. 17 vobis al. nobis ac vobis lin. 19 rep. & g. opit. al. o-
pit. & g. reperit lin. 24 promeriis al. pomeriis lin. 27 incognosce-
ret al. etiam cognosceret more ingenij humani, quis

Pag. 31 lin. 2 igitur al. ergo lin. 17 proprior al. propior lin. 22 ama-
rulam al. austerulam lin. 23 iam verò vniuers. al. enim uero v-
niuersas *ibid.* nectariam al. nectaream lin. 26. noster al.
vester.

Pag. 32 lin. 14 perlabitur. Imò al. perlabitur vno, vt ait Luci-
lius. tum lin. 22 aufcultant al. ac salutant.

Pag. 33 lin. 7 vitæ famulare al. in re familiari præf. lin. 11 fabre-
factam al. fabre factam lin. 12 & extrins. & in aliis deest lin. 19. &
nemo & alij non habent.

L I B. de dogmate Platonis.

Pag. 34 lin. 24 in ære part. al. aere in percipiendō.

Pag. 35 lin. 32 Heraclitæis al. Heracliticis.

Pag. 36 lin. 29 ἀρῶντων, ἀνατωνόμαστον, ἀόρατον, ἀδύμαστον.

Pag. 38 lin. 17 fit al. fit.

Pag. 41 lin. 15 fit al. fit.

Pag. 42 lin. 3 χοιρῶν al. χερσῶν lin. 16 hæc om. al. nec. lin. vlt. ho-
mini al. hominum.

Pag. 43 lin. 27 vindicare al. vindicare.

Pag. 44 lin. 10 madefcentibus al. mitescantibus.

Pag. 45 lin. pen. inguinum al. ignium lin. vlt. semen al. se-
minium.

LIB. de Philosophia.

Pag. 49 lin. 7. intercidere al. intercedere lin. 8 dicebat. Tertium
al. dicebat tertium lin. 19 doctrices al. educatrices lin. 32 ἀναζη-
σία al. ἀναζητήσια. lin. pen. deficit fortè defigit.

Pag. 51 lin. 27 symbola al. symbolæ.

Pag. 52 lin. 10 publicitus al. politicus.

Pag. 56 lin. 27 damnationis al. dominationis lin. 29 domina-
tur, Oli. al. dominatur. Oligar.

Pag. 58 lin. 16 abeat al. habeat.

Pag. 61 lin. 11 dure. Igitur al. Iure igitur lin. 13 bonis al. bonus
lin. 18 profectō al. præfctō.

Pag. 64 lin. vlt. substantia in hac dist. substantia. In hac.

LIB. DE DEO SOCRATIS.

Pag. 67 lin. 24 sumere al. sinuare lin. 25 ne restr. al. néue.

Pag. 68 lin. 5 leniter, al. leniter ad ext. oras, ad.

Pag. 69 lin. 4 à vicio al. avicio lin. 13, prædam al. præda q. o. g. se-
ductr. competiuit lin. 21 efficacior al. effectior.

Pag. 70 lin. 7 cassa, fulg. al. cassa fulgoris, p. c. oris disc. lin. 13
ex animar. vera al. harum vera lin. 24 computum al. com-
putum.

Pag. 71 lin. 10 venerantur om. al. venerantur: omnes lin. 27 id
quoque al. & id q. lin. 28 arctissimis al. altissimis.

Pag. 72 liu. 6 plaudentes al. cluentes lin. 11 mortales cunctis al.
mortales, cunctim tamen.

Pag. 73 lin. 20 vtue al. vtne.

Pag. 74 lin. 7 physiculandis al. fissiculandis lin. 19 obediunt al.
obeunt lin. 30 disterninata al. disternina lin. pen. diuersari al.
deuersari.

Pag.

Pag. 75 lin. 7 attribuant *al.* attribuat lin. 12 citima Lunæ felicem *al.* citimam Lunæ falcem.

pag. 76 lin. 23 concurrant *al.* concurrunt.

pag. 77 lin. 19 censores *c.* & amat. *al.* osores & amat. lin. 20 & tueri illos *al.* hos prosperare & euehere, illos contra aduers. lin. 24 turbelæ *al.* turbellæ.

pag. 78 lin. pen. regiones *al.* religiones.

pag. 79 lin. 23 gignitur *al.* genitur.

pag. 81 lin. 3 vitiator *al.* vitator lin. 5 auertere *al.* auerruncare lin. 23 abire *al.* hebere lin. 32 mutua *al.* muta.

pag. 82 lin. 11 ante *al.* autem lin. 23 ad nuncium *al.* adnuncium.

pag. 83 lin. 4 vxor *al.* vox lin. 9 quidem *al.* quiddam lin. 17 visitatam *al.* visitatam lin. 30 optimè *al.* optimè viuere, & sciant nō alia re viui quān animo, nec fieri posse, quin, vt optimè viuas, animus colendus sit, tamen homines anim. su. lin. 32 cernitur *al.* cernitur: si velis pernicipiter currere, pedes curandi sunt, quibus curritur: itidem si pugillare validè velis, brachia vegetāda sunt, quibus pug. sim. in omn. memb. cæt. cuique sua cura.

pag. 84 lin. 1 respiciant *al.* perspiciant lin. 3 Quandoquidem *al.* Quæ quidem lin. 7 vt Apelles *al.* sed non pudet me tibicinem non esse: nescio vt Apel. lin. 8 significum *al.* significem. lin. 10 pudeat *al.* pudet lin. 11 vt Plato *al.* vt Socrates, vt Plato. lin. 13 decursitant *al.* detrectant lin. 14 ora dicere *al.* ara dispungas, inuenies ration. lin. 16 nihil aliud *al.* non aliud lin. 22 ædificiorum *al.* ædificationum lin. 23 in quæ *al.* in quas lin. 26 omnia ornata *al.* omnia opulencia, omn. orn.

pag. 85 lin. 3 vanæ *al.* variæ lin. 5 singula armata *al.* cingula aurata lin. 6 amolitis *al.* & amotis, equum lin. 8 & ad. & *al.* deest lin. 13 molliter *al.* permolliter. lin. 24 nec magis ista demiror *al.* Magis ista dinumero Val. lin. 33. omnino, *al.* idedò.

Pag. 86 lin. 2 in eius *al.* primo eiusdem Trag. lin. 4 patria *al.* forma lin. 5 autor *al.* ductor lin. 8 nihil mihi *al.* nihil inde. lin. 9 arctissimus *al.* Acrisus lin. 13 comite *al.* comitante lin. 16 & asc. *al.* sed asc. ibid. comite *al.* comitante lin. 19 audiit *al.* audiuit.

APOLOG. PRIMA.

Pag. 87 lin. 18 priusquā *al.* postquam.

Pag. 88 lin. 26 effuderunt al. effutierunt lin. 27 vtiliter al. futi-
ter lin. 29. fabulis, al. rabulis id ge. lin. 31 nec is, al. ne is lin. pen. igno-
uisse al. agnouisse.

Pag. 89 lin. 4 vbi al. vt lin. 8 contumeliæ insolens al. quanto
cont. inf. multò tantò ex.

Pag. 90 lin. 10 quasi capitale al. quasi vt cap. lin. 24 esse al. deest
lin. pen. inuidit al. non vidit pro cup. lædendi, siquid.

Pag. 91 lin. 6 ruffam al. ruffam ibid. punicare al. punicare lin.
23. quicquam al. quiquam.

Pag. 92 lin. 6 vt Aem. al. vt tu Aem.

Pag. 93 lin. 2 ciuis al. Ceus lin. 9 μείρων al. μείρων. lin. 15 Pars al.
Pax lin. vlt. commessatoris al. commissatoris.

Pag. 94 lin. 15 busequas al. bubsequas lin. 22 Astrea al. Astera
lin. pen. ἰσὶ μὲν. al. ὅσον μὲν ἔσ' ἔτι καλός. lin. vlt. Πόται, καὶ. al.
ἔπιται, καὶ πάντα πᾶσι περιβλήπεται.

Pag. 95 lin. 24. Audes ig. al. Audesis ig. lin. 30 pudicius al. pud-
icitius.

Pag. 98 lin. 28 differentis al. differenti? de lin. 32 similitudinis
al. similitudinem ipsius rationis.

Pag. 99 lin. 1. illi se al. illiæ lin. 6 veris facti al. aëris fracti lin. 28
tam al. tamen.

Pag. 100 lin. 12 cambies al. cambias.

Pag. 101. lin. 29 hodiernum al. in h od.

Pag. 102 lin. 12 amicioem al. amicitioem lin. 14 velu-
ti al. velut lin. 27. quam al. quòd lin. 30 possit al. poscit.

Pag. 103 lin. 6 familiarem al. familia.

Pag. 105. lin. 1 nihil al. nihili lin. 4 HS. viginti al. HS. vicies, pau-
lò sec. lin. 23 Auito præf. al. Auito V. C. præf.

Pag. 106. lin. 6 Meletides al. Milecides lin. 10 conditi al. condi-
tu lin. 11 principis al. principe lin. 14 extimatione al. existi-
matione lin. 24 at vos al. ac vos lin. 27 quid al. quod.

Pag. 107 lin. 22 diuini scientem al. diuiniscentem coniunctim
lin. 23 antistitem al. antistitam.

Pag. 109 lin. 5 largitur, atque al. largiter aquæ lin. 19 potius off.
potius al. deest lin. 25 Sicinnium al. Sicinium.

Pag. 110 lin. 3 valet al. valet? quòdne pisc. lin. 14 de penso al. de-
penso vnica dictione lin. pen. tam non impudens, al. Tannoni
Pudens, quàm.

Pap. 111 lin. 11 infimulator al. infimulato lin. 13 excidenda al. ex-
cidenda lin. 14 inuncunda al. inuncanda lin. 24 Antiphates al.

Antipathes lin. 28 Hinnientium al. Hinnientum.

Pag. 113 lin. 13 acquirunt al. anquirunt lin. 24 Themis conferuus
al. The-

al. Themison seruus, lin. 26, inspiciendum, al. inspiciundum:
Pag. 114, lin. 17, fortasse, an, al. fortassean præ, lin. 24, comando,
al. comendo.
Pag. 115, lin. 2, stratum, al. striatam, ibid. habentem, al. hebetem,
lin. 13, quercetum, al. quercerum, lin. 18, quorundam, al. quorum-
dum, lin. 22, post viuum, al. postumam, lin. 27, deque particulis, al.
deque victu, deque part.
pag. 116, lin. 20, Cedò enim, al. Cedó. enim exp. lin. 23, causam,
al. aquam, lin. 30, ἢ ἢ δὲ τοῖς, al. ἢ ἢ τῶν καὶ ἢ τῶν καὶ.
pag. 118, lin. 23, Æni, al. Æni, al. Teni, lin. 30, quid Scar. al. quid?
Sca. & c. supremi.
pag. 118, lin. 6, Næ, al. Ne, lin. 20, malè, al. malæ, ibid. Thentus
confi. al. Themison seruus, lin. 23, ἀπὸ τῶ πᾶσι, al. ἀπὸ τῶν πάντων Aristoteli:
pag. 119, lin. 27, Aristotelis, al. Aristoteli.
pag. 120, lin. 22, stirpe, al. stipe:
pag. 121, lin. 3, animos, al. animo, lin. 25, Æxam, al. Æam:
pag. 122, lin. 32, corrigi, al. corripit.
pag. 123, lin. 9, dementiri, al. dementire:
pag. 124, lin. 30, discessisse, al. decessisse, lin. 32, necubi, al. nē
vbi.
pag. 127, lin. 32, illuditur, al. illiditur:
pag. 128, lin. 21, philosophor, al. philosophorum fuerunt, ne:
pag. 129, lin. 1, quidem sciret, al. nescierit, lin. 22, infuturo, al. in-
futurum.
pag. 130, lin. 31, Æxam, al. Æam.
pag. 131, lin. 1, Æxnsib, al. Ænsibus, lin. 17, percensentib, al. Par-
tim Ænsium.
pag. 132, lin. 12, diuersabatur, al. deuersabatur, lin. 13, à cæde & fū-
mo, al. tedæ fumo. lin. 26, Ænsium, al. Ænsium.
pag. 133, lin. 3, Æx, al. Æx, lin. 24, Nonne simul, al. Non infimū-
let Crassus seruum suum?
pag. 134, lin. 1, Æxnsēm, al. Ænsēm, lin. 20. Æx, al. Æx, lin. vlt.
soluta, al. solita.
pag. 135, lin. 10, celeri, al. celeti, lin. 11, colore, al. colere, lin. 20:
multus, al. multas, lin. 21, Gnoſſo, al. Euoxo, fortè, buxo:
pag. 136, lin. 1, suscitante, al. sciscitante te, lin. 29, Æx, al. Æx:
pag. 138, lin. 17, ὡς αὐτῶς, al. ὡς αὐτῶς ὡς τὰ κοινὰ ἴσα. Ut.
pag. 140, lin. 19, mendacij, al. iudicij, lin. pen. videbatur, al. iube-
batur.
pag. 141, lin. 13, medicandam, al. medicandum, lin. 21, Æxam,
Æam, lin. 23, agebāt, al. agebat? lin. 24, suisque, al. suisque, lin. 29:
**Epistola*, al. decit.*

- pag. 142, lin. 20, *Epistola*, al. deest.
 pag. 143, lin. 8, aspectus, al. respectus, lin. 25, transferat, al. transferat, lin. 31, amicis, Pub. al. amicis, publicè. Omnes.
 pag. 144, lin. 1, Æanſium, al. Ocenſium.
 pag. 145, lin. 20, deperdunt, al. deperdunt, lin. 24, commeffatoribus, al. commiffatoribus.
 pag. 146, lin. 1, cum fraude, al. tamen fr. lin. 7, depacifcitur, al. depacifcitur, lin. 14, collurchinationibus, al. collurcinationibus.
 pag. 147, lin. 2, ternuncium, al. teruncium.
 pag. 149, lin. 14, *Epistola*, al. deest, lin. 18, longa, al. de longa, lin. 26, Æanſium, al. Ocenſium, lin. 30, Syphax, al. Sifyphus. lin. 31, Phirinondas, al. Phrynondas, lin. pen. macchi pr. al. macchi pr. & buccones.
 pag. 152, lin. 12, pij, al. Pij, lin. 17, & 18, næ, al. ne.
 pag. 154, lin. 11, prius, al. pius.
 pag. 156, lin. pen. Rufinum, al. rursum
 pag. 157, lin. 7, nacti, al. nacci, vel nauci, lin. 25, fuerit, al. ferat.
 pag. 158, lin. 3, multo, al. mutuo, lin. 14, remunerare, al. renumerare, lin. 18, impossibile, al. irrepoſcibile, lin. 22, sæui, al. sæui, lin. 24, habeat, al. habens, al. habebat.
 pag. 160, lin. 5, Auiti literæ, al. defunt.
 pag. 161, lin. 11, ſumimum, al. ſupremum, lin. 18, viro currat, al. vir occurrat, lin. 19, Pontiani literæ, al. defunt, lin. 26, comparari, al. comperari.
 pag. 163, lin. 6, adiuuante, al. adnitente, lin. 27, Quis, al. Quivis, lin. 29, recuſaſſet. al. non recuſaſſ.
 pag. 166, lin. 1, carminibus, al. cantaminibus.

L. APVL. COSMOGRAPHIA,
ſiue MVNDO.

- pag. 167, lin. 6, vendicet, al. vindicet, lin. 10, condiſcere ac docere, al. conducere ac docere.
 pag. 168, lin. 3, qui dum, al. quidam qui dum, lin. 8, Cirrhi, al. Coxyi, lin. 13, aliquid quod, al. aliquid intenderint, quod, lin. 26, incontingibilem, al. immobilem.
 pag. 170, lin. 19, veſcitur, al. veſtitur, lin. 21, imbribus, al. nimbis, lin. 29, exterioribus terris, al. erroribus terrenis.
 pag. 172, lin. 29, Hyrcanum, al. Hyrcanium.
 pag. 173, lin. 11, aquæ, al. atque, lin. 14, generatur, al. generantur.
 pag. 174, lin. 23, Exhedria, al. Exhydriæ.
 pag. 175, lin. 22, præſagit, al. præſe agit, lin. 31, æquinoc.
 al. igitur æquin.

pag. 176, lin. 20, αὐτῶν. al. αὐτῶν, lin. 22, tempore, al. eo temp. lin. 25, prælagiis, al. præstigiis, lin. 30, dat, al. dant.

pag. 177, lin. 32, quippe, Sed, al. quippe *** sed.

pag. 178, lin. 4, produnt longinq. al. producunt longinquitate enim flammæ tepidiores aquas reddunt, vicinia feruentiores, lin. 27, Epeditæ, al. Epiclintæ.

pag. 179, lin. 8, cœli, al. cæsi.

pag. 180, lin. 29, differre, al. deferre.

pag. 181, lin. 4, erroris, al. temporis.

pag. 182, lin. 1, austeritas, al. austros fauonius ac terræ terrestriumque, lin. pen. quam rem; al. Quoniam rectius & honestius sit.

pag. 183, lin. 9, fuscioris, al. nihil enim possint æquius facerè dom. lin. 11, Exemplum, al. exemplo vt intelligi possit, lin. 28, Otacustarum, al. prædictorum.

pag. 185, lin. 8, vno sinu, al. vbi simul, lin. 30, omni tuenti, al. contuens ortu suo.

pag. 187, lin. 19, & terræ cont. al. cum rerum cont.

L. APVL. DE VIRTVTIBVS
Herbar.

pag. 198, lin. 5, αὐτῶν. al. αὐτῶν, lin. 27, xylechion, al. xyleon.

pag. 205, lin. 1, aphrissa, al. arisarum, lin. 9, mordaci, al. dulci, tanquam castaneæ viridis saporem habet.

pag. 206, lin. 4, quatuor, al. tres, lin. 12, scapo solido, al. caput solidum.

pag. 208, lin. 20, sopoep. al. sophosph. lin. 21, Scardiani, al. Siculi.

pag. 212, lin. pen. vt lactucat, al. in modum lactucæ.

pag. 213, lin. 32, aspidelon, al. aspideion.

pag. 214, lin. 6, acapno, al. Attico, lin. 23, sauare apta est, al. curat.

pag. 215, lin. 23, suilla, al. ouilla.

pag. 222, lin. 31, amyli, al. amomi.

pag. 223, lin. 30, dialion, al. dianthos, lin. 33, pateoron, al. patoepo.

pag. 227, lin. 4, imagine, al. in magnitudine.

pag. 230, lin. 16, eldia, al. idæa, lin. 17, vstilago, al. tussilago.

pag. 233, lin. 17, stagnantibus, al. stantibus.

pag. 238, lin. 21, cymicino, al. crinino.

pag. 241, lin. 28, Forano, al. Sorano, lin. 31, Foranus, al. Soranus.

in vlt. theopnocn, al. Theopnuent.

pag. 243, lin. 11, succum, al. puluerem.
 pag. 252, lin. 5, poluden, al. polyiden.
 pag. 255, lin. 17, phrygian, al. pyrgian.
 pag. 257, lin. 8, meruopnos, al. meronopus, lin. 14, horrentibus,
 al. lignosis.
 pag. 260, lin. 1, sanguinis, al. feminis, lin. 11, boopes, al. bootis, lin.
 25, scrupulis, al. vncijs.
 pag. 261, lin. 29, tritum, al. titum, lin. vlt. schæni, al. iunci.
 pag. 262, lin. 25, phlomi, al. verbasco, lin. 28, duos, al. tres.
 pag. 263, lin. 3, lentiginem, al. lichenem, lin. 8, pancration, al. pan-
 carpon, lin. 11, varium, al. arium, lin. 22, Forano, al. Sorano.
 pag. 264, lin. 14, eupolin, al. eupaulin, ibid. epantemon, al. eupan-
 theon.
 pag. 265, lin. 6, grynon, al. eritinon, lin. 25, rutæ, al. falici, lin. 28,
 chryfococcum, al. chryfocroceum.

L. A P V L. T R I S M E G I S T V S.

pag. 287, lin. 11, incorporalia, al. corporalia.
 pag. 291, lin. 29, imitantur, al. inuitantur.
 pag. 293, lin. 9, quid, al. quod.

de el c & de tom palma

INDEX

INDEX IN APVLEIVM ET EIVSDEM COM- MENTARIA.

A	
A bsoluendi nota apud Romanos in iudiciis	890
abaci variae significationes	143
abies crassissima & longissima in Caij principis nauigio visa	388
abigeatus	281
abigeatus crimen	637
abigens	ibid.
abigei qui	281
abigei quomodo puniuntur	537
abigere	ibid.
ablatius pro datiuo vsurpatus	662. 103
Abraa matrona	130. 138
Absolutio damnationi perferretur, ubi pares sunt sententiae	886
absonus	91
abstemius	595
abstemij plerumque ingeniosi	1063
abstenti qui vocentur	673
abusus	332
acapnium mel	16.
Acaruanus fl.	41.
<i>ἀκαρπύτης εἰς ἀδύσδες κρητὴν,</i> prouerb.	210
accessi apud antiquos qui dicti	231
accesitores qui	2703
accipiter inter aues velocissimus	1067
accola	419
acerum laerpitanum	8912
Accursij error	844. 921. 1050
Achelous amnis	41
Acheum Argos	460
Acheron fl. infernalis	498
Acherusia palus	1009
Achilles Larisseus	54. 195
acies hominis quousque per-tingere possit	1052
Acconiti vicit, prouer.	778
acopa medicamenta	172
acopis gemma	ibid.
<i>ἀκρόπρωα</i>	25. 96
Acrocofisthus	921
Acron reprehensus	123
acumen mentis quid maxime operetur	921
Acteon à Diana in ceruum transformatus, à canibus dis-ceptus	137. 128
Actiacum littus	575
Actium Epiri promontorium & oppid.	ibid.
actiuum pro passiuo verbo positum	685. 823
adamas 796 eius duricies	ibid.
adamantis cum magnete dissi- dium	796
adiiciales coene	348
adlubescere	159
admissura	606
adolefcentum animi inconstan-tes	665
Adon	210
Adonia festa	209
Adonis fluius montes Liba- ni	210
Adonis delictum Veneris	209
ab apro interemptus	720

I N D E X.

Adonis Myrrhæ filius, Venerisq; delictum, ab apro necatus 209 in florem transformatus	ibid.	ibid.
Adonidis horti	210	Ægeum mare vnde dictum
adonius flos	209	ibid.
adorantes Deum ad orientem se conuertere 218 manum oriamouere	369	æginæ inf. 509, vnde sic dicta 41.
adorantium diuersos esse gestus	369. 240	ægina Afopi filia 509
adorare	899	ægina æaci mater 41
adoria	265. 604	æginetæ rei nauticæ periti 193, cur ab Atheniensibus priuati pollicibus
Adrasti equus Arion	537	ibid.
ad exortationem prouerb.	1008	ægineticum æs 41
Adrii Italia ciuitas	835	ægium oppid. Peloponnesi ibidem.
Adriana gallinæ	ibid.	ægoceros 830
aduenticia verba	123	ægyptus mater artium 1008
aduectores qui vulgo dicti &	63 931	cæli imago dicta 213, lentis ferax 477
adulari	414	ægyptia papyrus 15
aduersitores	703	ægyptiæ regionis symbolum 1030
adulterare	333	ægyptij calami ad scribendum apti
adulterius nummus	892	ægyptij molliciei suspecti ibid.
adulterinus	333	ægyptij sacerdotes rerum celestium peritissimi 213
in adulteros qualis pœna constituta apud Ægyptios	818	ægyptij ex iunco cribra facere inuenerunt 286
Adulterij qui possint accusari	817	ægyptios haberi pro versificatoribus epigrammaticis 15
Æacus Æginæ inf. nomen impostuit	41	ægyptios sacerdotes calceos papyraceos gestare solitos 1000.
ædificiorum præstantia in quibus consistat	393	ægyptiorum sacerdotum mos in gestandis papyraceis calceis 15
ædilatum agere, locutio vetus	117	ægyptiorum prophetæ 213
ædilis	ibid.	sacerdotes ægyptiorum eorum vestitus 214, habitus 1028
ædilis officium	121	ægypt-
ædiles sacrosancti	117	
ædilium apud Rom. officium	ibid.	
Ægæ Achaia 41. 9 Euboica		

I N D E X.

Ægyptiorum dij	1035	Æthiops pellem mutare non potest.	1008
mos 7 in sepeliendis mortuis	500	Æthiopes bipartitos esse	61
Ægyptiaci dies	165	Æthiopes ἑκατομύδων ibid.	
Ægyptiacos sacerdotes derasis capillis mœrere	215	Æthiopum genitura an nigra	151
æmulari, & æmulare anti- què	111	Æthiopibus nigricia ingenita	1008
æmulatio	631	Æthiopa vade sit nominata.	61
æmulatio, virtutis est	111	Ætolus iaculi primus inuen- tor	662
æmulus.	63	Aetolia regio	41
Ænna ciuitas Siciliae	41	Aetolia ab Acarnania vbi diri- matur	ibid.
aer cur Iunoni consecratus	459.	ἀντὶ γῆρας prouerb.	491
ærarium	106.587	Aetna mons	41
ærs Aegineticum	41	affabrè	134
æris inuentio	166	affabulatio	367
ærugo	106	affamiae ineptiae	895
æruginis vsus	ibid.	affania	770
ærumnae	19	affatim 118 eius constructio.	188
ærumnulae	ibid.	ibid. &	189
Æschines orator	193	affectatio odiosa	189
æstas iuuenibus magis ini- mica quàm hyemis	326	affectus philosophis qui dicti	72
Æsculapius apollinis filius me- dicinae inuentor 37 medico- rum deus fulminis ictus ibid.		quando mouendi	887
inter sydera relatus ibid. ad vitam Hippolytum reuoca- uit ibid. cur anguem tenere fingatur	38.	affectuum duæ species	72
archiater ab augustino di- ctus ibid. in Deorum nume- rum cur relatus	ibid.	Africanæ spongiæ utilissimæ	79
Æsculapij insigne	ibid.	agaso	498
Æsculapio chirurgiæ inuen- tum assignatum	ibid.	ἀγαθὴ τύχη	1405
ætas media quæ 417. longa, sapientiae condimentum	454	ἀγαθὴ μνημία, prouerb.	479
ætatulam propriè de puellis di- ci	75	Aganorea D	223
		Agasilai responsum de ciuib. Spartanis	17
		Agomencelus Alexandri M. praefectus	261
		Agoracritus Parius & Alceme- nes Atheniensis, pictores in- gnes	235
		Agoracritus ab Alceme sculp-	

I N D E X.

tore superatus	182	182. Parium quomodo vice-	
Agoracriti & Alcamenis cer-		rit	235
tamē in faciēda Venere 1007		aleatores & aleones	310
ἀγοράκιμος	117	ἤλεκτροφορῶν	646
aglaophotis herba magia		ἤλεκτροφορῶν μέμφοσται κοιλίῳ,	
accommodata	138	prouerb.	ibid.
Aegle vna Gratiarum	151	Alexander M. à serpente con-	
agnus curio	26	ceptus	418
Agretij Grammatici error	628	Alexander Imp. Romanus Do-	
agria daphne arbor	292	minus dici noluit	171
Agrippæ funus	724	vestem holosericam nun-	
Agrippina Germanici mater		quam induit.	307
572.		Alexander Phereus 777 pro-	
agrostinum oleum	387	pter pellicatas suspicionem	
agrum empturus vicinum in-		necatus ab vxore	443
tueri debet	843	Alexandri Macedonis in mili-	
ἀγροπτερος γῆλος, prouerb. 242. 264.		tes beneficentia 866 laudatus	
Ἄϊαχ μαστιγοφόρος	264	mos in audiendis causis 571	
Aiacis furor	ibid.	effigies in electrina patera	
Ἄϊαχ	41	expressa 168 eius donum	
ἄβίαται σμίλων, prouerb. 1008		Sisnigambi Persarum regi-	
ἄβια ἔρεμικη 240 λοζική	ibi-	næ datum 759 gloriatio,	
dem		quod à nullo beneficiis vi-	
ἄβι, ἔρεμικη, prouerb.	433	ctus esset	833
albandica rosa	289	pro Alexandri capite mille ta-	
alacer & alacris	642	lenta percussori oblata 196	
Albania canum generosorum		Alexandri Rom. imperatoris	
ferax	295	chrysoaspides	866
Albertus M. Aristotelis simia		Alexandrum M. fronte fuisse	
835		relicina	633
reprehensus ibid.	466	Alexandri Ægypti ciuitas pre-	
Albius Imperator cōtra cōsue-		clarissima	1009
tudinem infantum ex utero		Alexandrinum talentum	586
materno egressus est cādidi-		Alexandrinus asinina carne	
simus 82. cur sic dictus ibid.		vesci solitos	742
in albo alba linea prouerbium.		alimento triplici corpora neu-	
339.		triti	90
Alcibiades strenuus potator 175		alluuio	1017
Alcimus	318	Alphōsus Neapolitanus rex 555	
Alcmenes quomodo Agoracri-		eius fuga	ibid.
tum sculptorem superauerit		Alpini gutturosi vnde	335
		alfiofi	

I N D E X.

- alsiōfi. 263. 209. 497.
 alsiōsis mulsam prodesse. 263
 altercari 131
 altercator qualis esse debeat.
 750
 altercatori bono quibus opus
 887
 Althea Meleagri mater 645 e-
 ius in filios crudelitas ibid.
 althea herba ibid.
 altilia & pisces decenter secādi
 in conuiujs decorum 187
 altilis 912
 altor 926
 altor terræ Deus 480
 alumnari 695. 511.
 alui fluxum quid sistat. 645
 alumnandus 934
 Almachius Oceanus 498. 27
 amantium affectus 874
 amaracina vnguenta 292
 amaracus herba ibid.
 Amaracus puer in herbam
 transformatus ibid.
 amasio 272
 ἀμα δέσσειν ὡς εἶπε, καὶ σαφές εἶναι,
 proverb. 114
 amatorem quid cōmendat 653
 amatores spe ali 654 quibus se
 iudicijs prodāt. 142 quomo-
 do affecti 871 plerunq; mul-
 tiloqui 413
 Ambacti 311
 ambaruale sacrificium. 219
 ambidextri 1032
 ambitus 953
 ambrosia 427
 ambulatoria hominis volūtas
 Iurisconsultis quæ. 25
 amburbale sacrificium 230
 amburbium ibid.
 amen. 1055
 amici principium, calculis ra-
 tiocinatorū assimulari 570
 amicorum animi quales esse
 debeant 151
 amicimen 150
 amicitia temporaria quæ 575
 amictus 150
 amiculatus 900
 amiculum nigellum 199
 amnicus 503
 amor igne longè potērior. 149
 bellua multorum capitum
 152 animi & corporis carni-
 ficina 506 & melle & felle
 fecundissimus proverb. 158
 amoris vis 653 dux & origo,
 oculus 139, modi tres 693 eius
 incitamentum, oculi 158. 876.
 castra 800 iudicium 871 na-
 tura illecebra 413. 375.
 in amore plus amaritudinis
 quam dulcedinis 158
 Amphiarus ignispiciorum in-
 uentor 164
 Amphion 518
 amphoram pendere non ho-
 minem, dictum de Bonoso
 Imperatore 176
 Amphyon modulorum Phry-
 giorum primus inuentor 382
 amuleta medicamenta. 275
 amuletū ibid. Amurca. 328. 845
 amussatus 339
 amussitatus 222
 amussis 339. 127. 870
 Anactoria ciuitas 1193
 Anactoria Ioniæ oppidum 380
 Anadyomene Venus 178
 anaglypha vasa 185
 ἀνάγλυψις εἶδὲ θεῶν μάχονται, pro-
 uerb. 384
 ἀναμάρτυρος nullus reperitur 161

INDEX.

ananchitis lapis, quo deos euo	animæ vis triplex	986
cari creditum	animæ & corporis compara-	
anaphora	tio	511
Anatis.	ἀνὴρ ὁ φεβίων ἐπὶ πάλιν μαχίστε-	
Anauros amnis	ται Demosthenis responsum	
anathema	22	
Anaxagoras cur hominem	Annalis clausus	261
prudentissimum animalium	Annibal Bentiuolus	556
dixerit	annonæ nomine quid intelli-	
Anaximander Milesius	gendum veniat	116
Anaximenes Milesius	annonaria lex	117
anceps	annonariæ expensæ	ibid.
Ancæus filius Neptuni ab apro	inter Annuere, nutare & nicta-	
occisus	re differentia	104
anclabra	annus 248	(677
anclare siue antlare	annus apud veteresdecimemstris	
Andabata	annulis ferreis olim Romanos	
ἀνδροειδής	vlos esse non aureis	895
anethū herba 27 seu vires ib.	anfatus	296
Angerona dea	anfata vasa	ibid.
Angeronalia festa cur & quan-	antecantamenta	1024
do instituta	anteccenia	173
angina	Antelucio	84
angiportus 747 vnde sic dictus.	anteluculò	ibid.
344. 105. 228. ab Horatio in	antependuli crines	200
4 declinatione vsurpatū 105	antesignani	316
angor	antia	200. 428.
anguis ab Æsculapio necatus 37	antia, quæ & capronæ comæ	
cur Æsculapio dicatus.	200. 428.	
anguiū concordia inter se 1031	Anthiopa Nyctæi filia à Ioue	
anguitenens sidus	compressa	509
angulatim	ἀντιόχοι populi	61
anhelatores Plinio qui dicti 550	Antichthones populi	62
aniculæ bibaces & loquaces	antidora	288
804 animalia quæ somnia-	antigraphice pictura	727
re credantur	Antinouus ab Vlysse occisus. 32	
animi robur omni telo for-	Antinoi casus prouerbio lo-	
tius	cum fecit	ibid.
animum in auribus hominum	Antiochus cognominatus E-	
habitare	piphanes 919. Stratonices no-	
anima & ratio aurigæ frena re-	uerce amore captus 434 870	
tinenti comparata	Antiptosis	141
	antisto	

I N D E X.

antisto	329	Apis rex argiuorum 1024 post mortem Serapis dictus	
antistium	649	1025	
antistitium	329	apitij & Paxamij iura, inter ir- ritamenta gulæ numerari	
anthitetō schema rhetō. 83.59		913	
Antipodes an sint	62.807	apitij loc. emendatus	701
antla	488	α π λ η σ ο ς π ῆ δ ο ς. prouerb.	640
αντλαα	28	α φ ε γ δ ι τ η	151
antlia	ibid.	apluda	604
Antonius Galeacius laudatus		apocleti, senatores	883
135		apodyterion	310
Antonium triumuirum aureis vafis vsum in omnib. obfcæ nis defideriis	185	apologus	367
Antoniafter	45	Apollo ἀ π υ λ λ ῶ τ ῶ ζ ῶ ν cur appel- latus 185. Muficæ inuentor	
anthracina, veftris lugubris	199	518	
anthracinus color	241	apollo Delphicus 380 Didy- maus ibid. Loxias 381 Mile- fius 380 cur etiam Græcus & Ionicus cognominatus	
anthraces	ibid.	380 Philefius	788
anthropomorphitæ	1036	apollinis Didymæi oraculum à Xerxe incenfum	380
Anubis Ofiridis filius	1034	apollinis tēplum in actio pro- montorio	575
anus vnde dicta	56.524	apollinem latinè nunquā eſſe locutum	380
anus plerunque loquaces	367	appollonius Tyaneus A E gy- ptiorum doctrinæ cupidus	
fabellis anilibus deditæ	ibi.	213	
anuum delirare proprium	524	apollonius Tyaneus Pythagori- cus à Philoſtrato cur repre- henſus 214 auium fermonis callens	467. & 1016
Anytus Socrati infeſtus	975	α τ ῶ ρ α ν τ ο ς	212
anxitudo	716	apophoreta	161
apage, apagete	92	appellare	418. 540
α π α γ ῆ	ibid.	appellere	575
apalaſtri qui	87	appion π ο λ υ ῖ ς α ρ dictus	781
Apēnnicolæ gutturoſi cur ſint		appius auferius inter forbendū applodere	531
335			
Aper	657		
apheteria instrumenta ad expu- gnandum accommoda	1055		
aphracta	1048		
aphrodite Dea	151		
aphrodiſia quādo exercēda	180		
apiaſtrum herbæ genus	45		
apica	484		
apicianum minutal	143		
Apidem Ægyptios deſlere	215		
apis bos numinis vice colitur ab Ægyptiis	1035		

I N D E X.

orum interit	175	711.719.74. 77.81.89.93.108.
Apostrophe	641	110.117. 120.134.141.145.149.
Apri in India quales	657	155.164.165.167. 168.171.173.
ἄπυρος	81	ibid. 178.189.202. 210.212.
Apuleius latrocinij in diripiē- da Milonis Hyparini domo suspectus §51 Luciani a mu- lator 10. 9 magia insimula- tus 10 rhetoricorum sche- matum copiosus 10 quan- do floruerit §71 magia stu- diosus & cupidus 140 fa- bularum mir ^o excogitator 782		220.233.371.250.248.249.258 260.267.272.274. 283. 285. 292. 298. 302.316.320.322.331. 333.346.350. 371.362.366.376. 377.381.383.391.395.397.399. 410. 417. 420.422. 433.441. 447.450. 453.488. 652.734. 736. 737. 741.742.747.768. 770.771. 776.784.786.792. 802. 815. 846. 854.856.861. 862. 863.874. 883. 887.889. 891.893.895. 898.899.906. 907.915.920. 924.926.931. 827.932. 958.961. 977.978. 999. 1031.984. 1036. 1047. 1048.1059.1060.1063.1022. 1076.1062.
apuleij pater Theseus III. for- ma elegans 129 mater Sal- uia	21	
apuleium græcam linguā A- thenis, latinam Romę didi- cisse	18	
apuleium & apollonium mi- raculis claruisse	10	aqua marina purificat 1049
apuleium græcè magis quam latinæ linguæ fuisse studio- sum 16 à Luciano multa mutuarum esse	108	aquæ palustres à medicis pro insalubribus damnatæ 98 quæ saluberrimæ 335
de apuleio testimonium augu- stini	10	aquæ potores somnum levem capere & eius incertus co- lor 99
apuleio à Chaldæo prædicta futura	166	aquarum mutationem pedicu- los gignere 337
apuleianus stylus qualis 103		aquariæ cotes laudatissima 626
apuleianæ lectionis utilitas quæ	ibid.	aquarium habentes in 13 parte horoscopi, quales futuri 293
Apuleij locus restitutus §53. 569.570.573.579. 589.214. 144.700.176.177.81.111.109. 413.625. ibid. 501.508.510. 525.527.529.602.603. 607. 613.627. 630.633. 642.643. 645.647.650.654 662.677. 681.688.689.686.690.694. 696.695.702. 703.704.708.		aquila cur Iouis armiger di- cta 274 Ioui cur dicata 491
		aquilæ senectus, proverb. ibid.
		aquilam oculis omnium præ- stantis. præditam 119 aqui.

I N D E X.

aquilarum pueros cogi implu- mes solem intueri	ibi.	archagatus Peloponnesis cur vulnerarius appellatus	317
aquilarum mos in explorandis pullis suis	ibid.	archaismos	685.694. 636.340. 344.139.878.738.805.634
aquilas in senectute tantum bi- bere, non edere	492	archestratus poeta	184
aquilus color	99.129	archiatri	898
aquilum corpus	33	ἀρχιατροί medicorum	38
aquilinus aspectus	129	ad archigrammatici officium apud Græcos qui admitti so- leant	1053
aquilex	99	Archilochi poetæ patria	133
aræ prius ansæ dictæ	458	arctomys animal	632
aras tenere sacrificantium mos olim	ibid.	Areopagus	887
aras deorum sanguine pollue- re olim impium	1070	in Areopago iudicia cædis & veneficiorum exerceri solita	ibid.
Arabia triplex 1001 myrrhæ fer- tilissima	155	Arete vxor Alcinoi	792
arabia cur felix cognominata ibid.		argemon herba	37
arabes colere solem adoneum	210	Argiua Iuno	461
araspas Panthiæ amore captus	73	Argi oculi in pauonis pennas collocati à Iunone	199
arbiter 83. 172 arbitrari 172. 83 269		argiui, qui & Græci	460
arbitrarius	172.84	argiuorum mos, vt comitorum die primo nominarentur dij certi	1054
arbitrium	ibi.172	Argo caput à Mercurio ampu- tatum	199
arbitro & arbitror	269	argumentum	551
inter arbitrum & iudicem dif- ferentia	83	argus	199.460
arbores duplices	1016	argos multiplex	ibi.
arbores vina potare 97 cum lu- na senescere	984	argos pelagicon	21
arcadici asini probatissimi	715	argutari	924.142
arcera	926	argutus	142
arcefilas philosophus assertor incomprehensibilitatis, siue ἀρχιφίλας	154. 467	argyraspides milites	185
arcefilaus à Varrone laudatus	152	argyroaspidae	866
arcescere	855	argyrodamas gemma 185 eius vis	ibid.
		Ariama regio	1008
		aries mutilus melior quàm cor- nutus	71.629
		aries sidus cœleste	536
		arietis horoscopus in 28 parte	

I N D E X.

habens, latrinas purgabit		ascia	274
92		Asclepion, qui & Æsculapius	
ariobarzanes Cappadocū rex		38	
715		Asclepiadis philosophi dictū	
ariolari	144	681	
ariolus ibid. vnde dictus ibid.		Asia	538
arion	537	asi auis	915
aristagoras Milesius orator		asinus ad lyram, prouerbium	
194		864.920	
aristalthea syluestris maluæ		ex Asini prospectu prouerb.	
645		864	
aristides poeta Græcus	14	asini aurei apud Latinos & Græ-	
aristophorum vas	203	cos discrimen	10
Aristoteles quomodo pictus		in asino cadere, prouerbium	
976		21	
Aristotelis locus explicatus	83	asini qui præstantissimi	715
arma	1018.507	asini syluestres olim in deliciis	
armentum	601	habiti 742 quoto mense de-	
armorum appellatione quid si-		tes emittant	931
gnificetur	773.822	asinorum dentes faxei	931
aromile	507	in asinos qui dicantur transmu-	
arrabo siue arra	105	rari	11
ἀρεβον	106	asininum lac podagram repel-	
arræ nomine apud Iurisconsul-		lere 733 stercus optimum	
tos quid intelligatur	105	349	
ars naturæ imitatrix	134	aspectum conciliare fauorem	
ἀρσενονέστου qui dicantur	629	1014	
Artaxerxes, exemplar remune-		aspera arteria	90
rationis	833	asphaltites lacus Iudææ	66
artemisia herba	513	asphalton bituminis genus i-	
Arthemion	260	bidem	
artemon additamentum, non		aspidis bellum internecinum	
pars nauis	1050	cum ichneumone	1000
arteriæ	219	assistere	241
articulari morbo quid medea-		assum	156.913
tur	406	Assyriorum magi	165
artuatus	180	astragalus	733
ἀρκτου παρούσης ἄχνη μὴ ζύεται, pro-		astragalizontes	ibid.
uerb.	632	aster & astrum nomina Gram-	
Aruina	909	maticis quid significant	
aruspicina	79	45	
Afcianus Sphortia	554	Astomi indiae populi inodori	
		293	

293	astrologis non faciliè fidèdum	Attellanæ fabulæ	58
170	astus	Atticum mel	16
	astuti	atticum & Hymettium mel	
	asymbolos	Plinio & Galeno probatissimum habetur	ibid.
	At, particula qualis	atticæ columnæ	132
	athamæ furor	atticæ petra ἀγίασος	455
	Athena, quæ & Miaerua	artiguus	293.369
	Athenæ tres	attoniti qui	127
	Athenæ officina ingenuarum disciplinarum	atratum accumbere nefas apud præscos	241
	18 vnde nomen adeptæ, ibid. cur opiparæ dictæ	atrium vnde deductum	131
	184	atriorum longitudo & latitudo qualis esse debeat	ibid.
	Athenei	auaricia	106
	Atheneopolitæ	auari calamitosissimi	106
	Athenis eloquentia cur expulsa	auari mores 313 proprietas	105
	887	vitia	ibid.
	Athenienses	auaritiæ epitheton	798
	Atheniësis à Samiis noctua inusta in fronte	auctio	827
	777 responsum ab Apolline Delphico datum de coloniis deducendis	auctoramentum	768
	380	auctorandi potestatem olim penes patres fuisse	200
	Atherij oratoris dictum	auctoratus	ibid.
	360	auctoratus, comœdia Pomponij Bononiensis	ibid.
	Aθηνῶν, Minerua dea sic dicta	auctorati gladiatores qui, ibidem	
	18	audaciter & audacter	424.
	Athis regio Attica, vnde nomen adeptæ	473	
	ibid.	Auentinus mons cur extra pomerium Rom. fuerit	105
	Athis filia Cranai	auerruncus deus	230
	ibid.	auerruncare	ibid.
	athletarum mos in perungendis corporib.	aues auspicate quæ 195 candidæ boni ominis	ibid.
	777	fulcæ mali ominis esse existimate	ibid. sinistrae
	Athracia ars	43	
	362	aues ad canendū quid permoneat	1015
	Athrax oppid. Thessaliæ		
	ibid.		
	atlas		
	309		
	attalus primus aulæorum inuentor		
	422 artisque intexendi aurum vestibus		
	306		
	Attalica aulæa		
	422		
	attalica vestes		
	60.126		
	arteius tribunus plebis		
	220		

- atium dulcedo ad auium du-
 cit. prouerb. 101. 54. 285.
 363
 ex Auium quarundam sangui-
 nis potu, posse intelligi auium
 colloquia 467
 auium colloquia intellectuaro
 quid agendum 1016
 auisus 285
 auia loca quæ dicantur 54
 D. Augustinus per se & legit
 & intellexit artes liberales
 20
 D. Augustini testimonium de
 Apuleio 10
 D. August. locus explicatus
 16.95
 Augustinum errores suos re-
 tractasse 161
 Augustus Imper. corollario-
 rum præmiorum liberalis
 201
 Augusti Cæsaris victoria de
 M. Antonio 575
 Augusti Cæsaris lex Iulia de a-
 dulteris 508
 Augusti Cæsaris diligentia in
 instituendis filiabus 759
 Augustum Imp. Domini ap-
 pellationem horruisse 171
 aulæum 422
 aulæum tragicum 60
 aulæa ab Attali regis aula di-
 cta 422
 aulea in scenis sterni solita
 60
 auocare 102
 Aurelianus comedone delecta-
 tus 176
 Aureliani dictum de Bonoso
 Imperatore ibid.
 aurum cur cæteris metallis
 præferatur 185 cur pallens
 799
 auri epitheton 798. vis, ibidem
 796
 auro nihil potentius 795
 aurora ῥοδοδάκτυλος dicta 222
 auroræ epitheton 727
 auscultare 486. 609
 Aufonij locus explicatus & re-
 stitutus 422
 auspiciam sinistram vnde di-
 ctum 43
 Autochthones Attici 1004
 αὐτοχθόνες qui 19
 αὐτομάτως δὲ ἀγαθὸν ἀγαθὸν ὄντι
 δαίτας ἔσται, prouerb. 652
 in autoribus exponendis quæ
 spectanda 10
 autumnitas 136
 autumnus ab augendo dictus
 ibid. mustulentus ibid.
 autumnii tempore cur multi
 moriantur ibid.
 Autumnii epitheton 829
 autumnale tempus cur plerum-
 que pestiferum 136
 autumo 95
 auxiliares milites 852
 auxilia 148
 Axinomantia magiæ species 8
 & 163

B

- B**abylonica vestes 306
 Bacchanal locus 77
 Bacchanalia & nocturna sacra
 damnata 990
 Bacchari 77. 664
 Bacchata loca 77
 Bacchus 161 vnde dictus 77
 armiger Veneris 161 ignige-
 na dictus 620 marcidus co-
 gnominatus

I N D E X.

gnominatus	92. 253	basilisci quomodo necentur	
Bacchi triplex vis	592	206	
bacillum	36	balterna vehiculi genus	465
baculus & pera philosophis		Bartholomeus Blanchinus Be	
Cynicis idem quod regibus		roaldi municeps	868
diadema	1019	eius laus	ibid.
βαλανον, balneum, Græcè cur		βατραχῶν ὕδωρ proverb.	63
sic dictum	45	βατραχῶν οἶνον ἐσχάσει prou. ibi:	
balneum pro balneum ibid.		baxeε 214 calceamenta philo-	
balis herba	218	sophorum	ibid.
balnearia	250	crepidæ philosophicæ	1020
balnea & balneæ	44	Beatitas hominis	409
balneæ ardentes ptiscis vsitare		becchus Phrygum lingua idē	
305		quod panis	1003
balnearum dispositio qualis		Bellerophon	547
esse debeat	621	Pegasus equum alatum abe-	
in Balneis olim corpora inun-		git	636
gi solita	112	Bellerophonem Chimeram	
balsamum odorum omnium		debellasse	694
præstantissimum	153	Bellona dea	719
balsami virtutes 153. probatio		beluinus	984
ibid. &	530	Benacus lacus anguillis refer-	
baltheus	923	tus	660
barathrones	140. 207	beneficia dantes & accipien-	
barathrum	140	tes decet esse hilares	151
barathrum Atheniensium car-		beneficiorum genera tria ibid.	
cer	207. 140	517	
barathrum scæmineum 207.		beneficiorum homines statim	
140		obliuisci	626
barathri appellatione varia si-		bene vasatus quis	736
gnificari	ibid.	benevolentiam quid augeat	
barbari olim qui dicti	791	652	
barbaricarij qui	ibid. & 956	Beria Macedoniae ciuitas	729
barbarissimus	791	Beroaldus Camillæ, Vicen-	
Barbi in Gallis vnde orti	9	tij Palæoti filia desponsatus	
barbitium	402	521 amandi artis gnarus	158
Bargulus Illyricus latro	564	eiusdem libellus Eroticus si-	
baris 500 nauis Ægyptio-		ue Venerus	73
rum	1009	Beroaldo clepsydra argentea	
basia affectuum pudicorum		dono missa	231
esse	157	Beroaldi locus retractatus	161

I N D E X.

Bessus Bactrianorum dux	144	Romæ in Capitolio	292
bestiarij gladiatores	323.543	Bononiensem senatum fabis	
ad Bestias damnatio	ibid.	albis suffragari	544
in Betica olim miniarium met- tallum	291	Bononienses in clientela Anto- niorum fuisse	248
betulla arbor 116. cur terribilis à Plinio dicta	ibid.	Bononienses calami ad quid apti	15
Biantis dictum de ducenda v- xore	521	Bonosus Imp.	175
bibendi aviditatem augere cõ- suetudinem	308	Bonosum Imp. tantum min- xisse, quantum biberat	176
bifera Germanis quid	62	de Bonoso Imp. dictum Aure- liani	ibid.
eius descriptio	ibid.	Borsipeni Chaldæorum ma- gi	165
bigamia reprehenditur.	869	bos iustralis	230
bilis seu cholera	940	bovem loquutum esse 127 ne- care, apud antiquos capitale	766
morborum causa	ibid.	bractearius	959
stomachi & intestinorum vi- tium	ibid.	bracteatores	ibid.
Bilis multiplex	ibid.	bracharij & palliones qui	1028
bipennis	730	Brachmanes ludorum magi sic dicti	9
Bis terque pulchra dicenda pro verb.	56	Branchidarum festum Apolli- ni Didymæo institutum	380
Bithus & Bacchius famigera- tissimi gladiatores	922	brassica crapulam sedat 95. e- brietatem prohibet	ibid.
blandicula	945	brassica bis repetita mors est	948
blaterare	723.352.892	Britia ciuitas Bithyniæ	729
blaterones	352	brochi siue brunci dentes	610
blata	1019	Brunia	829
Blatæ	723	Brutiani	252
boare	441	brutus	583
Boæria, Boærii	41	bubo, mali ominis	270
Boæriam, non Boetiam, cur scribendum & pronuncian- dum	ibid. 256	bubonem olim Capitolij cel- lam intrasse	271
Boæria ἀβύρρατος, proverbium	309	bubsequa	647
Boæriæ quid	24	bubulcitrare	ibid.
bombix vermiculus	727	bubulus fimus contra febrem præstans	407
bona triplicia	374	bucædæ	647
bonarum literarũ comites	868	buc-	
bonasus	296		
boni Euentus simulachrum			

I N D E X.

bucca	266.507	cadavera apud veteres septem diebus asseruata	46 apud pri
bucellatum, cibus militaris	144	scos ablui & vngi solita	686
Bucephalus equus	1060	caduceatores	1031
buceriæ	647	cæruleus color	154
buccina	377	Cælia, quæ & Glaucois	ibid.
buccinare	ibid.	C. Cæsar pedem osculandum	
buccinator	ibid.	cur Pompeio porrexerit	1018
buccinus	ibid.	omnium mulierum vir, & omnium virorum mulier di	
buccones	266	ctus	624
buccula	634.507	Cæsaris commentariorum loc	
bucculentus	266	cus explicatis	117
bullæ	302.534	ad Cæsaris dictatoris specta	
bullantes aquæ	302	cula quanta turba confluxe	
bullare	ibid.534	rit	230
bullatæ nugæ	302	Cæsaris dictatoris equus	1060
bullire	940	cæsariem speciosam feminas	
bullula	302	inprimis decere	149
in Bundus nominum signifi		cæsius color	129.154
catio	192	Caius Gracchus	460
bustum	189	Caij Fannij lex sumptuaria	912
inter Bustum, pyram, & ro		Calabri Gallia regi Carolo	
gum discrimen	ibid.	subiecti	555
bustuarij gladiatores	ibid.	calami Bononienses	15
buxus arborum pallidissima	97	prij ad scribendum magis i	
buxo pallidior, prouerbiu in		donei	ibid.
ibid.	703. 825	calamistrum	187
buxeus pallor	97	calamistro capillos inurere, ef	
buxum pectem laudatur	ibid.	feminatorum	ibid.
Byrrhena, matronæ nomen		calamistratus	187
124 eiusdem domus descri		calamitosus, delicatus appara	
ptio	131.137	tus indecens	194
Byssum	995	calantica, muliebri ornamen	
C		tum	383
C Litera, olim condemna		calathus	349
tionis nota in iudiciis	890	calcaria	812
caballi Mariani qui dicuntur	19	Calchas à vate obiurgatus	325.
καλὸν τύχη, dea malæ fortunæ		721	
Romæ culta	57.747	calcei papyracei sacerdotibus	
cachinnus	25.473.910	ægyptiacis vsitati	15
cachinnare	25		
Cacus Iouis ex Ægina filius			
509			

INDEX.

- calceos deauratos olim mulie-
res gestasse 1018
- calcitrones 717
- calculator 891
- calculus 581
- calculus candidus 544
- calculus morbus ibid.
- calculus albis olim reum ab-
soluendi mos 891
- calculosi 544
- calliblephara medicamenta
128
- caliendrum 1018
- Caligula pultus appellatus 723
- adulterio deditus 678
- 800
- calor in iuvene an puero fer-
uentior sit 511
- calta herba 187
- caltuarij ibid.
- caltula vestis ibid.
- calua sine caluaria 261
- in Caluaria interfecti aquam
propinatam, comitali mor-
bo mederi 260
- ex Caluaria suspensi catapotia
confecta 260
- ex Caluaria interfecti comitia-
libus aqua propinata ibid.
- caluitium in mulieribus tur-
pissimum 149
- caluitij in mulieribus causa
150
- Caluus orator 185
- Calydon oppid. Ætoliæ 41
- Calydonius aper ibid.
- Calymna inf. ibid.
- Calypso Atlantis filia 75
- calx 529. 617.
- camelopardalis 484
- camelorum duo genera 599
- camerarium, cucurbitæ genus
85
- Camilla Vincentij Palæoti fi-
lia Beroaldo desponsata 521
- Campania à Carolo Gallia-
rum rege subacta 555
- campestrati iuvenes qui 178
- campigeni antesignani 316
- candidatus crucis, sacerdotij, fi-
dei, &c. 82
- candidati qui dicti ibid.
- candidatoriū munus quale ibid.
- cancellare 472
- Cancellarius ibid. 1053
- cancelli 472
- canephorij sacerdotes 350
- canis rabidi morsus letalis
749
- canis rabidi morsui quomodo
medendum 749
- 260
- canem pro Domino contra la-
trones pugnasse 294 locu-
rum esse 127
- canes quales esse deceat 80 ve-
natici qui probatissimi 133. 295
- canes Dianæ dicati 133 qui op-
timi habeantur ibid. rabidi
cur estus tempore plerūque
sint 748 quomodo agnosce-
di 753 quibus nominibus ap-
pellandi 295 pastorales qua-
les habendi 846 in summo
honore 1034 canes Cymbros
defendere 294
- canes in Albania generosissi-
mos haberi 295
- canum genera varia ibidem
655
- canibus rabies quomodo ar-
ceatur 748
- sub Canicula sidere nati, qua-
les futuri 323
- canicior

I N D E X.

canicies quomodo contra-		uifa	ibid.
hatur	358.417	capra	956
canetum locus	303	capra fidus	26
canos non semper auctorita-		caprae fidere nati quales futuri	
tem adferre	358	sint	ibid.252.
cantharides vermiculi	271	caprarum morsus arborib. per-	
canterius equus	779	niciosus	433
282		caprinum pecus esse alio-	
cantherinum hordei genus		sum	497
779		caprearum genera multa	655
cantiones pro incantamentis		capreolus	1067
65		capreolatim	ibid.
Canuleij tribunipletis lex de		Capricornus sidus coeleste	
connubio inter patricos &		830	
plebem contrahendo	513	in Capricorni prima parte ho-	
caperare	788 121.	roscopum habens qualis fu-	
caperatus	788	turus	623. 830
caperata frons	121	caproneæ	200
capillamenti dignitas	153. decor	capronei	428
in fœminis iucundus	150	capitius	531
capillorum immodica cura,		capulare stamen	78
effœminata & affectata	128	capulator	329
capillorum medicamenta	ibid.	capularis senex	78
color quis gratus	155	capulus 337. veteribus quid si-	
capillos rubentes & crispus bo-		gnificarit	78
næ constitutionis indicium		caput cur capillis ornatum	
capilli nigricantes matronis		149	
probari	154	per Caput iurare in Euangelio	
capillitium	128	prohibitum	253
ex Capillitij immodica curio-		carbasi vbi inuenta	1049
sitate mulieres quædam mor-		carbasiæ vestes	727
turæ	ibid.	carbassum lini genus	ibid.
capital	155	Carbilius Pollio eques Roma-	
capitis decor capilli	149	nus, primus argento lectos	
capnomantia species magiæ		operuit	185
9		Carboni Imperatori mures ar-	
capnomantiæ qui	ibid.	rosisse fascias	645
Cappadox est, prouerbiu		carceres quot ciuitate haben-	
715		dos existimet Plato	552
Cappadoce olim libertatem		Carchedonij	460
respuic	715	Carchesium	296. & 1056
Cappadocia in duas partes di-		carcinus	830

I N D E X.

Cardea dea limitum præses		Castor & Pollux à nauiganti-	
70		bus cur inuocari soliti	963
Cardinalium luxus & pompa		castoris descriptio	62
taxatur	97	deriuatio Græca	ibid.
carduus herba olim ad numi-		castoris genitalia medicis vri-	
nis euocationem adhibita		lia	ibid.
139		castores cur sibi genitalia ab-	
caries	707. 763. 337.	cindant	ibid.
cariem quæ non sentiant	ibid.	castorea quibus morbis ac-	
cariosus.	708. 337.	commoda	ibid.
Carolus Galliæ rex.	555	castra cur saepe mouenda	
victus apud Tarum annum		348	
ibid.		castrorum varia nomina	
carmina deuotoria	66	628	
carpentum	1080	catachresis	98
carruca matronarum Roma-		cataclista vestis	1022 vnde di-
narum argentea	465	cta	ibid.
Carthago Iunonia appellata		catamiti qui	74
460		catamiti pueri	1022
Carthaginis colonia Romam		cataplasma	407
deducta	ibid.	catapotia ex suspensi caluaria	
caseus 42 eius etymologia		facta	190
ibid. recens Galeno proba-		cata scopium	303
tus ibid. hippax ibid. Lu-		catastli pueri	1024
nenfis ibid. Nemausensis		cati olim qui appellati	141
ibid. oxygalacticus ibid.		Cati corculi qui dicti apud	
caseo magico in asinum qui-		Rom.	448. 975.
dam transmutatus	16	Catilinæ incessus inconstans	
casei recentes, boni nutrimen-		129	
ti 42 vtilissimi stomacho		carilo, piscis	118
qui.	ibidem	catilones qui	ibid.
castitare	850	catomidiari	353
castus	531	Catonis filius ob amissum gla-	
castes	660	dium in exercitum redire	
castellum	589	cur noluerit	860
castella omnia expugnari pos-		Catonis oraculum vbi obser-	
se, quæ modò asellus onustus		uandum	995
auto ingredi posset, Philip-		Catonis loc. restitut.	843
pi regis dictum	796	explicatus	457
castellani	589	Catonium pro inferno	353
castigare	603	catonudari	353
castor animal amphibium	62	Catoptromantia, magiæ spe-	
		cies	

I N D E X.

cies	8	apud veteres	ibid.
catorthoma	360	centones ex quibus confecti	ibid.
Catus Deus	974	ibid.	
catuli lactantes olim sacrificari soliti	118	θεός κίντρα λακτίζων	529
catulire	295	centuculus genus vestis	50
caudæ quibus animalib. setosæ, & quibus non	277	centuculus herba	ibid.
cauea	230	centurio	569
cauillari	53	centuria in quot contubernia olim diuisa	859
cauillationes	ibid.	cepurica, hortensia	293
cauillum	ibid. 188	cephalea morbus	262
caula	302	cera quæ præstantissima	342
caupona	41	Cerberus canis Molossorum regis	87. 502
caupona pro muliere	104	Cerberus Plutonis ædium custos. ibid. cur triceps	266.
caupones	ibid.	497. 502	
cauponatio, illiberalis à Platone habita	41	Cercopithecii	1021
inter ciues ab eodem prohibita	104	Cerdones, qui & luciones	167
causam in lite omni potissi. spe standam	239	ceremoniæ denariæ	1069
causarij qui	298	Ceres 451. 454. vnde sic dicta 457 ab Atheniensibus culta 988 cur alma dicta	ibid.
causaria missio	ibid.	frumentorum inuentrix	ibid.
cauterium	282. 628	ibid.	
cauterer	ibid.	cur χουρι	454
cauteriata conscientia quæ, ibidem		Ceres quæ & Thesmophora	455
Cebes philosophus	647	457 amore capta Iasij. ibid.	
Cebetis tabula Fortunam quomodo describat	554	amica Veneris	ibid.
Cecropia regio	1005	Cereris templum	41
cedo, verb. comicum	38	cistiferi	1036
Cenchreæ Corinthiorum emporium	980	Cereri sacra à Triptolemo instituta	455
cenotaphium	337	Cereale papauer	477
censoꝝ rerum venalium officium	118	Cereales qui appellati	117.
Centauri vnde dicti	309	Cerealia festa	455. 988
Centaurus ex equo pugnare primo cœpisse	ibid.	mysteria	453 semina
cento vestis genus 50 eius vsus		457	
		cereos missitandi mos vnde fluxerit	342

gerion vlceris genus	ibid.	Cheniscus	1051
geriti qui	354	Cheridotæ tunicæ	674
geroserarij qui	342	Cheronea Plutarchi patria à	
geroma	778	Sylla defensa	21
geruchus	1050	Cherufci populi	1051
Ceselius ab A. Gellio refellitur		chiliarchus	867
82		Chilo à dracone occifus, & vi	
Ceselij locus explicatus	ibid.	balis herbæ in vitam reuo-	
cespes	23.389	catus	218
ex Cespitibus aggeres fieri, i-		Chilones qui olim dicti	278
bidem		Chimera mons Lyciæ	694
cespitiæ aræ	ibid.	Chimeræ descriptio	ibid.
cestus	152	Chiromantia magiæ species 9	
cerycia, legatorum & caducea		chirurgos quales esse deceat	
torum insignia	576	317	
Cethegus	184	chirurgiæ iuuentum Æscula-	
Cethegorum mos in bellum		prio assignatum	38
proficifcentium	209	chlamys	957
Chalcis inf.	169	chlamydis vsum Romanis quis	
Chalcodotis inf.	ibid.	intulerit primum	ibid.
Chaldæi	165	chlamidula	ibid.
Chaldæorum Astronomico-		cholera multiplex	940
rum genera varia	ibid.	chœnix	1051
chamædaphne	97.360	choragus	190.382
chamæmyrsine	97	choragium 190. thymelicum	
chamæplatani	ibid.	ibid.381	
chaos	139	choraula ars	723
Charites Lepolemi vxoris		choraulæ monumentarij qui	
mors voluntaria	685.686	dicti	724
Charites deæ, quæ & Gratia		choraules	723
151.441.518		chorea	376
Charon vmbRARUM mortua-		chorus	ibid.395.519
rum portitor	498	chymi mali plerunque in au-	
Charonis cymba s. descriptio		tumno maximi	136
498. ibid.		chrysoaspida	866
Charoni obolum pro nauulo da-		chrysocolla	959
ri solitum	500	chytropodæ olla	148
in Chartis quæ spectari so-		cibi & aquæ mutatio grauis	
leant	15	336	
chelidonia	386	cibo & potu distentos somnia-	
Chelonophagi populi	73.816	re portentosa	94
		ciba:	

cibaria iurulenta magis alere quàm assa 159. mellita sto- macho non salubria 366	Cincinnati 712	Cincinnati familia Ro- mæ 712
cicuta 975	ciniflo 187	cinis 337
cicuta vino pota irremediabi- lis 944	Circitores 70 233. 756	Circe 205
cicer 477	circulatores 34	in Circulatores pœna consti- tuta 35
Cicer locus 62	circulatrix scœmina ibid.	circumforaneus 230. 755. 324
Cicero errores suos confessus 161. iocorum venustate præ- stans 188. in commiserationibus excellentissim. 887	Cipius pararenchos 63	cisternæ in ciuitatibus cur fa- ciendæ 69
Cicero, M. Ciceronis F. ebrieta- ti deditus 175	Cithæron mons 321	citius elephanti parient : pro- uerb. 65
Ciceronis locus restitutus 55. 24. 353. 323. 303. explicatus 31. 82. 323. 259. 114. 420	Citorus mons buxorum ferti- lis 97	ex Citro arbore olim contigna- tiones templorum cur factæ 391
Cicronum cognomina vnde 477	citrea mensa permutata fundi taxatione 184	citreæ mensæ præstantissimæ 391
ciconiam inter aues pias refer- ri, & cur 834	ciuica corona 632	ciuitatum pristinus mos, vt sin- gulæ patronos Romæ habe- rent 248
cicurare 629	classis 479	Claudij Imperatoris exclama- tio 32
cicuticines 519	Claudiana charta 15	clauus, vlceris genus 260
cidaris 1072	clauus, senatoria vestis ibid.	clauus pro gubernaculo nauis 261
ciliciæ cotes 626. 422	clauus, caligares ibid.	clauatus ibid.
cinæ do euirator fluxo. prouer. 126	clausis procincta 1010	
cincini 712		
cinctum, tunicæ genus 1030		
Cincius vetus scriptor 43		
cinifactus 338		
cinerarius 187		
cinis cancerorum 754		
cingulum 1030 vestis genus ibid.		
cinnama 152		
cinnamum siue cinnamo- mum frutex ibid.		
cinnaminum vnguentum ibi.		

I N D E X.

classici homines , scriptores,		cognomines qui	111
qui	412. 480	cohors	834
classicum	412	coitum auersum esse quibus-	
clericus quidam à D. Ambro-		dam animalibus	624
fio propter indecorum in-		coitum frequentem debilitare	
cessum reprehensus	129	627. 180	
clericis venatio interdicta		<i>κοιτη ολιγοσσια</i>	296
658		cola vasa	232
clepsydra	231	collacteus	130
<i>κλεψιδρα</i>	ibid.	collaticia pecunia	724
clinopalis	180	collegium quot faciant	281
clinopodion herba	72	collegia illicita non ferenda à	
clodere	498	magistratu	577
Clodij lex annonaria	117	collimare	863
Clodia Appij Cęci filia.	201	collobia vestis	728
clunes	691	colocynthis siue coloquintis	86
clunici	692	Colophonij & Castabalenses	
Cocytus fluius infernalis	487.	canibus tempore belli vsi	294
498		columbar	466
codicillus	525	colūbe cur Veneri assignatę ib.	
Codrus Beroaldi collega lau-		columbarum plumas in collo	
datur	362	diuersi esse in sole coloris	
coemptio coniugalis, ritus o-		466. 154	
lim in nuptiis vsitatus	650	columbarum fęcunditas ibid.	
Cœlius à Saturno filio puden-		columbis glorię quendam in-	
dis priuatus	151	tellectum inesse	155
Cœlia	128	columbarius	466
Cœliana pixis	945	columbaria	ibid.
cœliacus morbus	723	Columellę interpretes reprehen-	
cœliacis quid profit	ibid.	sus	195
in Cœna olim nullas partes di-		Columellę locus explicatus	195
stributas	204	343. 505. 608. 644. 767. 803	
cœnę epulares, adiciiales, folia		Columellę olim qui serui di-	
res, pontificales	347	cti	705
cœnandi mōs apud priscos		colūnarū genera quatuor	132
coepulones	183	<i>κλιμα</i>	107
cœtu	67.	coma calamistrata	187
cogitationes posteriores, pri-		comę nutritores	128
oribus meliores plerunque		commanducare	349
146		commandulatio	569
cogitationes hominum Deo		commandulones	ibid.
notę	219	commasculo	197
		com-	

commata	216	concupium noctis pars 30.	68.
commeatus	695.1010	205.540	
commentatoris officium	998	Concubina	606
comes facundus	26	Concubini	ibi.
comessari	204	Concupitum rarum salubrem	
comicus stylus qualis	870	esse, & contra	179
commilito	317.859	Concussio capitis iracundię si-	
commilitium	ibi.	gnum	279
cominus & eminus contraria		condemnatos olim in insulas	
141		relegari solitos	574
commiseratione indices maxi-		condemnandi mos apud Ro-	
mę cur mouendi	887	manos	890
commodus Imperator	334	condus	269.112
comis	181.249	condicere	805.933
comiter	181	condictio	ibid.
comitialem morbum curandi		condimentum	903
ratio	190	condimenta Gallis vřitata que	
in Comitiale morbum qui		143	
incidunt	940	conducere	586
commodum aduerb. eius si-		condylium	310
gnificationes	70.80.207	confarreatio	649
comędia	870	conficere	578
compascere	289	congermanesco	159
compar. exornatio rhetorica		coniectores	888
22		coniectura	434.888
compascuus ager	289	coniti vicit prou.	778
compatriota	850	conisterium	779
competere	1064	coniugium quale esse deceat	
compilare	615	403	
complodere	531.852	coniugium, validissimum iu-	
complosio pedis in oratore cre-		uenes coercendi frenum	
bra viciosa	852	512	
computatores qui	711	coniugij sarcina gravis	ibid.
conceptela	619	in coniugio omnia communia	
conceptionem mulierum quid		esse debere	403
prohibeat	179	coniunctius pro indicatio	
conchę quędam buccinis ac-		positus	787
commodę	377	coniuere	918.489
concharum genera varia ibid.		conscientię stimulus, atrocissi-	
conclamare	46	ma pęna 68; eius signa apud	
conclauē	199	rhetores	894
conclauata loca	ibid.	conscientiam malam animum	
		plus excarnificare quę ver-	

bera	583	cope	113
consciorum sibi malè, affectus		copides	ibid.
qualis	894	Copion Aegypti oppidum	
consequiæ quid, & vnde	922	215	
Consentes dij	292	coquos olim non fuisse seruos	
conseptum	255	903	
consilium è re nata capièdum		cor metuentibus cur palpitet	
295		76 venarum fons	448
consilia ex euentis ponderari		cor bubonis facit secreta pronun- ciare	271
253		corde magis quàm ore adorã- dus Deus	219
consobrinus	358	corbona	284
Constantius imperator ab Am- miano Marcellino cur re- prehensus	571	Corculi Romanis qui dicti	
constitutionis bona signa	128	141	
consuetudo domina rerum à Gellio appellata	41	cordolium	802
altera na- tura, prouerbiu[m] 830 amo- ris conciliatrix 404 Veneris ministra	471	Corinthus lumē Græciæ à Ci- cerone dicta 17. 920 Roma- noru[m] colonia	981
co[n]suetudinem augere beneuo- lentiam	653	Corinthus ciuitas Peloponnesi	
consul	457	17	
consulum Rom. vestitus qualis		Corinthiensis festum Isis ce- lebrasse 1014 à Corinthiis differunt	980
116 insignia	247	de Corio alieno ludere prouer. 593	
conectores nauæ dicti	87	Cornelia lex	716
conuiuæ mille à Ptolemæo sa- ginati aureis poculis	185	Cornelia Gracchorum mater	
conuiuinarum numerus qualis esse debeat	183	572	
conuiuales sermones quales ef- se deceat	187	Cornelia Volusij Saturnini ma- ter	442
contabulatio	997	Cornelius Sylla	716
contendo	1080	Cornelij Celsi locus explicatus	
contentio. exornatio rhetorica		86 emendatus	752
212		corolla	175
conticinium noctis pars	68.	corollaria præmia	201
205		corolla ium	175. 201. 267
continua[n]te	1011	corona	175
contubernium	859	coronas bibendi mos veteru[m] in conuiujs	ibi.
contus	104	coronis reuinciri, amatoru[m] esse	
cooperculum	505	ibid.	

coroneola rosæ genus	278	credulitas deceptionum mater	
corpus, animi appendix	707	431	
corporis incompositio, mentis		crepera oracula quæ	30
index 129 affectiones equis		creperæ res	205
currentibus sine freno com		crepero	ibi.
paratæ	511	creperum bellum	30
correctio, figura rhetorica	71.	crepusculum vnde dictum	ibi.
228		& 702 diei pars	205
correctores typographiarum		crepusci qui dicti	30. 205. 702
reprehensi	610	crepusculascens hora	ibi.
Corios Romanis ceræ cen-		Cres nescit pelagus, prouerbiū	
tum millia pondo dedisse		1006	
342		Creta, quæ & Hecatompolis	
Corybantes	730	1005	
corybantarij	ibid.	cretenses impostores	1006
corymbi	136	creticæ eotes optima	422
coscinomantia diuinitio	286	Creusa Creontis filia regis Co	
cosmotica medicamenta ad ca		rintiorum	65
pillos venustandos	128	cribrosū genera ex setis à Gal-	
costæ homini quot	520	lis inuenta 277 varij inuento	
cotium varia genera	626	res	286
cotricula	ibi.	capilli crispī & flauī quomo-	
cothurnus tragœdiorum cal-		do fiant	128
ciamentum	870	cristarum inuētores	1018
cothurni cur grandiloqui dicti		crithe, oculorum morb.	603
ibid.		crocodilus	1067
coxim	217	crocomagma	727
κροββατον	70	crocotæ tunicæ quæ	727. 1012
κροββον δις θάλαττος, prouerbiū		crocotarij	727
948		crocotium	727
Cranai Atticæ inquilini	18	crocula vestis	187
cranion	261	crocuta fera	322
crapula 94. 858. 595 quomodo		Cronium mare	498
curetur 593 sedetur	94	crotala instrumenta qualia	
L. Crassus orator	16	713	
Crassus Agelastus semel tantū		crurifragium	808
cur riserit 911 ab Atteio diris		κρουσαλλος	184
deuotus	220	crystallum	488.
cratera	95	crystallini duo calices à Nero-	
crates	415	ne confracti	185. 488
cratis amnis	41	crystallina trulla empta sexter-	
craticius paries	302	tis centum quinquaginta	

I N D E X.

millibus	185	Cupidini cur ventosæ ala attri- buta	375
CrySTALLINA pocula quomodo probenitur	488	Cupidines duo	151
crystallinorum poculorum ma- xima autoritas	185	Cupedinis forum vnde appel- latum	113
crystallinorum probatio <i>ibid.</i>		cupedia	114
<i>κρυσταλλινῶν</i>	290	cupedinarij	113
Cucurbitæ longæ & tenues, gratissimæ 85. seminosa i- bid.		cupressus Plutoni sacra	697
cucurbitarum vsus <i>ibid.</i> earum genera Plinio quot	ibi.	Curetis Iuno	463
cucurbitarum semina qualia <i>ibid.</i>		curio	26
cucurbitarium	86	curiosi plerunque maleuoli 26 505	
cucurbitarij	<i>ibid.</i>	curiositas signum loquacitatis 26 plerunque noxia <i>ibidem</i> 776 infelix 1044 temeraria 505	
cucurbitula	<i>ibid.</i>	curriculum	549
cui dolet, meminit: cui placet, obliuiscitur. prouerb.	247	curriculo	<i>ibid.</i>
cuias & cuiatis	420.40	curuarus	1071
culeus	889	inter custodiam liberam & pu- blicam differentia	552
cultrarius	591	custodia	553
cultus Dei verus qui	1079	custodiarium	<i>ibi.</i>
cultum magnificum autorita- tem adferre	127	cyathiflare	492
Cunina dea à priscis culta 223		Cybele Deorum mater	718.
cunabula	<i>ibid.</i>	719. Entheata cur dicta 730. 770	
cunctatio	939	Cybeleius leo	460
cunctabundus	1039	Cybeleij Galli	721
cuneati	953	Cyclopes	460
cuneus 953 militaris	361	Cidnus Aquius	752
Cupido pro cupiditate. ma- sculino genere	127	Cyllenes Arcadiæ mons	468
Cupido 370.381 cur alatus à poetis dicatur 428. pin- natus 374 à Venere victus 466		cymatilis vestis	579
Cupidinis Praxitelici simula- chrum	378	cymba sutilis & solutilis	499
Cupidinis palatij descriptio 388. & seqq.		cymbia	<i>ibid.</i>
		cymbium ansulatum quid 999	
		cymbium poculum 999. & 1031	
		Cynegetica quæ	653
		Cynica supellex	415
		Cynicæ familiæ insignia	1019
		gesti-	

I N D E X.

Delphicum oraculum	207	abscondere	1014
Delphin cur intra sidera rela-	537	Deus diuitiarum cæcus	799
tus	888	Deo tot appellationes quot e-	
Demades orator	455	ius munera 1001 membra	
demeare	ibi.	ei quomodo tribuantur	
demeacula	724	1036	
demensum	457	deos iratos pedes lanatos habe	
Demeter, quæ & Ceres	457	re	234
demetria semina quæ	ibid.	Deuerra dea à quibus culta	
demortui cur alba veste induã-	199	453, 592. 832	
tur	298	deuerto & deuertor	287
Demosthenis pater machæro-	168	deuirginare	286
pæus cognominatus	1089	deuirginati pueri qui	286
denarij argenti apud Romanos	827	deuius	496
notæ	1089	deuorto & deuortor	237
denariæ cerimonia	1089	deuortor	131
denicales feriæ cur institutæ	827	deuotare	804
dentium dolores quid sedet	341	deuotio	66. 220. 664. 808
ob Deolidos puellæ amorem	508	deuotor	66
Iupiter in serpentem muta-	355	deuotoria carmina	ibid.
tus	951	deuotrix	ibid.
depalmare	353	deuotum	ibid. & 220
depudescere,	212	dextræ manui quandam reli-	
depudicare	731. 867	gionem inesse	369
depulsio quid	731. 867	diabolus instar Protei mirabi-	
designare	258	lis	209
designatores qui	204	diacodion medicamentum	
desinere artem	1085	477	
desolatus	1085	diadema	959
despondere	1085	diadematus	ibid.
desponsus qui dicatur	43. 77. 359	dialis	493
destinare	20	dialyton fig. rhetorica	664
desultor	ibid.	diata	621
desultoria scientia quæ	937	diatarij	ibid.
detestari	627	Diagoras cur Atheos dictus	
detestatio	1001	1045	
Deus quid		Diana quæ & Dictynna	1006.
Deus quomodo adorandus		Actæonem in ceruum cur	
219		transformarit	137 à quibus
Deus quomodo dicatur faciē		culta	1006 Ephesia
		Dianæ canes dicati	380
		Dianæ Ephesiæ templū inter	135
		septem	

septem miracula mundi numeratum	310.990	796	Dionysia Bacchi festa	462. 1083
Diania turba	133		Diophanes Chaldeus magus	
dicax	148		insignis	167
dicacitas vnde dicta	53. 717.		Dipsion Argos	460
148. ab urbanitate differt	53		Dire	220
dicaculus	148		diribitorium locus	186
dictatores, qui & magistri populi dicti	121		diribitorum appellatione apud priscos quid significat. ibid.	
dictarium	717		Dis	501
187			dis ἢ τοῖς τῷ καλῶν, prou.	56. 205
Dictynna, quæ & Diana	1006		discerniculum	684. 451. 534. 155
Didonis interitus	356		discophorus	203
Didymæus Apollo	380		dispensator qui & vnde dictus	
dies noctis partus	1009	36		
diei diuisio	29		dispnoea	550
partes	205		dispnoici	ibid.
dierum obseruatores curiosos, sibi ipsis nocere	166		despepsia	366
diecula	65. 495		discriminare	534
diffibulare	476		discriminatum	ibid.
digamia cum monogamia deterior	869		diffidium	953
Digestorum locus testitutus			distrahere	42
576			distraçtio	ibid.
dignitas virorum propria	139		discuneate conehæ	953
dij cur lahatos pedes habere dicantur	636		disciplina	338
dij cur cœlicolæ dicti	101		disciplinosus	ibid. 795
Diouis	381		discobolos	205
dilatatio omnis damnosa	948		discus	ibid.
diloricare	476		disquirere	452
diluculum	85. 30		diuaricare proprie meretricum	80
dimensum	603		diueriores Cicetoni qui	55
diminutiua sequuntur genera primitiuorum	318		diuerforia taberna	ibid.
Diogenes philosophus	1019		in Diuinis neque sexum neque genus spectandum	992
Diomedes Thraciæ rex ab Hercule deuictus, & equis deuorandus obiectus	611		diuitis & auari proprium	106
Dionysius, qui & Osiris	1083		diuites Stoicis qui dicantur Romanis qui dicti	ibid.
Dionysij Siracusani dictum		54		
		106	diuites auari reprehensi	1052
			diuitiæ cum timidæ	318

I N D E X.

- diuitias sapientibus in seruitu- / 936
 te esse 408
 diuortium 436
 doctoris laus, discipulorum
 profectus 753
 dolare 763.488
 dolatorium 763.613
 doloris vis 643
 dolose vestes, dolosi colores 200
 domestici dii, qui & lares 100
 domi Milesia, prouerbium 194
 domicœnium 55.174
 dominari assueti difficulter ser-
 uiunt 352
 domi porta pro testudine 72
 Domitia gens quæ prænomi-
 na vsurparit 171
 Domitiani de calumniatori-
 bus dictum 571
 Domitius Ænobarb. 326
 Domitius Nero princeps 186
 domus dulcis, domus optima,
 prouerb. 73
 domus partes 68
 domum & domini & hospi-
 tis dignitate commendari
 111
 domuitio 55.224
 922
 donarium 771
 Donati interpretis Terentiani
 locus emendatus 703
 Donatistæ 144
 donax calamus 433
 Dorica musica 741
 bello conueniens 382
 Doricæ Musicæ inuentor Tha-
 myras Thrax ibid.
 dorsualia tegumenta 612
 velamenta 156
 dorsum 981
 dos profecticia Vlpiano quæ
 dos vnde dicta ibid.
 dossuaria iumenta 612
 155.290
 dossum pro dorsum antiq. 155
 dotalis seruus 877
 Ducatus 867
 ducenarij qui 669
 ducenariorum iudicum decu-
 riam ab Augusto, Cæsare ad-
 ditam ibid.
 ducenaria vectigalis nomen
 ibid.
 ductare exercitus 635
 duodenarius in sacris literis
 1073
 Draconis leges sanguine scri-
 ptæ 949
 dracones visus esse acutissimi
 38.490.1075
 dracones in Æsculapij tutela
 habiti 37
 dromones naues frumentariæ
 1048
 Drusus Germanos insectans à
 barbaræ mulieris specie re-
 moratus 824
 Druydæ vnde oriundi 98
 Dryades nymphæ 440
 E
E Briis dormiētibus turbulē-
 Eta insomnia obuēire 95
 ebrietatem quid prohibeat 94
 ebriosus & ebrius differūt 784
 ebullire 79
 Ecce, vocabulum quando vsur-
 petur 45 eius vis 632. 1017
 Echo, aeris & linguæ filia 400
 à Pane cur adametur ibid.
 Echūs allegorica interpretatio
 ibid.
 Echūs rationem quis primò
 exco-

I N D E X.

excogitauerit	ibid.	eluuias	51
ἐχθρῶν ἀδωρεῖ δ' ὄρεα, καὶ ὀνήσιμα		Elysius cāpus inferorum	1012
proverb.	288	emarginare	134
Ecnephas	169	emasculare	629
Eculeus tormenti genus	897	emasculatores	ibid.
edentare	610.1040	embamma	148.903
edentulus	ibid.	emblemata	159
edictum peremptorium	897	emphracta	1048
edulia ganeata quæ	807	emporetica charta	15
ἐδυνάζομεν	100	emplastrores	959
Egle Gratiarum vna	518	emplastratio	335
egressiones tempestiuas, plurimum homines reficere	388	emprothotonos ceruicis morbus	354
eiulare	242	encaustice pictura	628
eiulatus & eiulatio	228. 241	Endymio à Luna adamatus	74
640.352		Endymionem primò omnium Lunæ naturam deprehendisse	ibid.
εἰς θεῶν ὄρεα ἔλθεν, proverb.	235	energia	654
electrum	186	enerua	37
electri magna autoritas apud priscos	ibid.	Enopia inf.	4E
elelisphacon herba	127	enormis	127
elleborus quibus obsit	298	enormitas	93E
quibus conferat	354	Eanius poeta	406
ellychnium	812	Ennij loc.explicatus	44E
elementa tria esse sine sapore, odore & succo	99	674	
elephas cur lucabos appell.	65	entheca	284
elephantem decem annis gestare vterum	ibid.	enthecaturum	ibid.
elephantia 354 priscis incognita	ibid.	ἐνθεοὶ qui	730
ibid. difficilis curatu		ἐντομα quæ	48E
ibid. Ægyptiis peculiaris		enthusiasmus	730
ibid.		538.1047	
Eleusis ciuitas Atticæ	455	Enyo, quæ & Bellona	719
988.1007		Epanaphora quid	235
Eleusinia sacra	455	epatici	35
eleutheria festa	189	epex' gesis	825
elixum	913	ἐπιπύρι	674
Eloræ Lacedæmoniorum	311	Ephetica chlamys	957
23E		Ephesium	ibid.
elucidare	558	Ephesia Diana	380
eluscare	ibid.	eius delubrum à Xerxe conferuatum	ibid.

I N D E X.

Ephesione Alexandri amicus	Erafinus fl.	460
intimus 749	Erastratus medicus	870
Ephesiades insulæ ibid.	Erichtho manium deuotrix	67
Ἐφεσίου 94	maga 138.189.260	
ephippia 923	Ἐρίμνη δίκην, prouerb.	970
Ephod Hebraicum quid 1043	Eroticus libellus à Beroaldo	
ephodion 580	editus 73	
Ephorhedia ciuitas Gallie 710	errores confiteri sapientis 161.	
ephorhedici Gallis qui dicantur ibid.	eruderare 712	
Ephyre, quæ & Corinthus 17.	Esseni. 1070.1072.	
Ephyre fons 921 (164)	Ἐτροβιάζ Phthia 24	
Ephyreia æra 164.921	Eteoclisodium in fratrem Polynicem 907	
epibathra nauis 1009	Ethrusci auspices 9	
epicrorû vestimenti genus 727	Euan, qui & Liber 728	
epiglossis 33	euanuare 1033	
epimythion 367	Eubœa Bœotia inf. 169	
Episcopi impij & indocti reprehensi 1098 (1099)	Ἐυβοία 272	
in Episcopo quæ requirantur	Euclidem tunica muliebris indutum Socratem audisse 79	
Episcopalis maiestas, auro comparata 1099	euchylæ res quæ 903	
epityrum, genus cibi 31	Euctus de ^o 29 2 cur colatur ib. 629	
epulares cœnæ 348	euitare 243	
epulare sacrificium 183	Eumenes Cardianus archigrammateus sub Alexandro Magno 1052	
epulones dij, Iouis parasiti 184	Ἐυμένης Βολιάτης καὶ ἄλλου, prou.	
epulones, qui & epulones, sed vetuste 183	eumuchus 927 (870)	
equus Seianus 611	Euphrosyne vna Gratiarum 151.518.	
equi humana carne pasci ibid.	Eupompus celebris pictor eius dictum ibid.	
equi admissarij qui defultorij 20	Europa à Ioue adamatæ 8 ab eodem rapta 537	
equi cornibus armati in Æthiopia 541	Europa terræ pars vnde sic dicta ibid.	
in Equorum admissura quid spectandum 606	Eurysthens 611	
in Equis senectus quomodo agnoscat 711	Eutychem foeminam trichies perisse 572	
cum Equis dissudantibus quomodo agendum 24	examurcare 238	
equimulgus 601	exanimis 948	
equitarius 710	inter Exanimum & exanimam	
equisiones seu equitarij 647		

INDEX.

tum differentia	100	fabaginus	241
exanire	329	Fabariæ insulæ	478
exantlare	88.483	Fabius curAllobrogicus dictus	
exarmata animalia quæ	917	585 cunctator	238
exalceatus	274	Fabius Sanga Allobrogum pa-	
exauctorati	200	tronus	248
excellere	933.633	fabula quid	367
excrementa manus	190	faces nuptiarum quomodo olim	
excuneati	953	confectæ 360 in nuptiis cur	
exenterare	346	accendi olim solitæ ibid. 966	
exequæ	384	facietiarum duo genera 53.756	
exercitationis vtilitas & neces-		facies 46. vnde dicta ibid.	
sitas	326	faciem lacerare in lectu prohi-	
exercitus & inexercitus	948	bitum	670
exerere siue exercitare	91. 209	factio	181. 330. 346
exertus	196	factionum nomen in quos	
exertè	91	competat	649
exhalare	139	factiosus	181
expapillatus	489	facultatula	1086
experrectus, expergitus & ex-		falcium varia genera	441
pergefact ⁹ quid differant 983		famæ descriptio	1055
expilatores iuriscōsultis qui 339		famel Ostorum lingua idem	
expostulare	278. 845. 539	quod famulus	705. 311.
exterricinus	705	fame mori, genus mortis acer-	
extispiciū aruspiciñe genus	79	bissimum 667. 1022. 547. 793	
extimo	95	famigeratus siue famigerabi-	
extorris	512	lis	53. 194.
extrarius ab extraneo differt		famigeratus	194 (539)
extremus	238 (705)	familię herciscundæ actio	818.
Exquid a vestes	728	famosus	567. 594. 794. 1061
exorcistæ qui	731	famulitium	128
exordium à principio quid dif-		fana sistere quid	339
ferat	887	fanaticus	729. 771
exolescere	301	Fannia lex de inquirendis fugi-	
exornationes rhetoricæ quan-		tiuis seruis	447
do vitio vertantur	52	Fanniana charta	15
exoticus sermo qui	20	fantasmata	8
F		fanum vnde dictum	771
F Ab	477	farreum	284
ex Fabarum osu in somnia		farciles cibi	143
grauia cur proueniant	95	fartim	ibid.
à Fabis cur abstinendum	478	fartilis	546

I N D E X

fartura	ibid.	filij cur pignora parentum	138
fascēs imperatorum lauro decorari soliti	360	fimbria	62
fascium nomine quid significetur	921	fimetum	296
fascia 643. pectoralis. 146. 700.		simus hominis cur mali odoris ibid. asinus ad quid vitilis	ibid.
929		finalis actio. quæstio	539
fatum inexorabile esse	747	Firmici Materni loc. emendatus	712
fati vis ineffugibilis	166	fiscus	587
fato regi mundum	102	fisci & ærarij differentia	ibid.
fatorum & siderū decreta	ibid.	fiscellus	42
faustus	171	fistulæ inuentor Pan.	519
Fausti Syllæ filij iocus	810	fistulæ in homine duæ	33
Faustina Antonini Pij filia Marci Imp. vxor corpus sanguine occisi gladiatoris cur lauerit		flaccus	484
Fauonij gratia	386 (261)	Flacci qui dicti	24
fax, prima diei pars	205	Flaccorum cognomina vnde	
febris curandæ anilis ratio	190	343. 484. 579	
Februalis Iuno	463	flaccere	579. 343. 484
fecatum vinum	806	flaccidus	343
feralis	196	flagratores	647. 731
feralis pompa	665	flagrio	ibid.
ferales cultus	47	flamen dialis	493
feralia officia ibid. vnde dicta.		flammeum velamentum, nuptijs accommodum	383
ibid. festa 663. amicula	900	flammearij	ibid.
ferulæ ictus cur plus doleat quàm duriora	820	Flauij Vopisci loc. explicat ⁹	223
Festi Pompeij locus explicatus 136. restitutus	818 540	fleur	211
festinatio nimia sæpius noxia		flocifacio	483
festiuitas vernacula 123	(690)	flocus	ibid.
Fex triualis	713	floculus	ibid.
fibrum animal mordax	62	Floralia festa	477
fibri	ibid.	Florentiæ carcer pro hominibus profligatæ vitæ	552
ficitas	707	flos 951. veris iudiciū ibi. &	967
ficitor	ibid.	Fluonia Iuno	463
fides	280. 947	fluxus	126
fidei sedes in dextris	463	fluxura	ibid.
fidei religio	280	focale, velamentum	644
Fidei deæ solenne à Numa Pompilio institutum	463	focus	ibid.
		foculare	ibid.
		foculus pro puella	148
		foc-	

I N D E X.

foedera feralia	47	fomentum	618.307
foelicitatis superbia pedissequa		fontes muscosi dicti	134
foeminal, & foemina 940.	(555)	Forculus Deus foribus praef-	
foemina nuda pulchra, purpura		ctus apud antiquos	69.315
pulchrior	156	Forda fordicalia	634
foeminae in vrſis & pantheris		fores	69.315
fortiores maribus	632	forensis factio	20
foeminae homines imperfecti		forenses tabulae	ibid.
à philosophis dicti 935. na-		forficuli	257
tura loquaces 413. in omni-		fori	307
bis animalibus minus ani-		forum	113
mosae quam mares	530	foriolus	25.296
foeminam & seruum apud Bar-		forma cum mollicie coniun-	
baros eodem haberi gradu		cta	37
404		formido homines volaticos	
foemina nihil mobilis	877	reddidit	85
foeminas magas sup bestiolas		formicae sepodae	481
equitare, à vulgo creditum	205	formicarum sedulitas	479.602
foeminas duplicis pupillae, noce-		fornicator	585
re facile 272. desperatiores ma-		fornicari	ibid.
rib. 356. pudicitiae obseruantis-		fornix	ibid.
simas esse decet 351. plerumq;		Fortuna à philosophis qualis	
vnguibus saeuire	476	esse perhibeatur	554
foeminarum genus leue	798. si-	fortuna vnde dicta 49. sine pe-	
des rara	572	dibus à veteribus habita i-	
foeminis ad lugendum maritoscur-		bid. cur caeca à poetis ficta	
annuum tempus constitutum	47	403.1045	
foeminis prudentiam paruum		Fortunae bonae & malae fidus	
in esse	961	in caelo	554
foenum	286	Fortunae male ara Romae	49.
foeni manipulus hastis alligatus,		533	
& pro signis in malitia apud		fortunae epitheta 38. inconstan-	
Rom. olim geri solitus	568	tia	554.611
foenifex	286	Fortunae inconstantis exemplum	
foenifecium	287	555.556	
foenus à mutuo differt	108	fortem esse praestat quam ma-	
foetus adulescentulorum im-		gnum	564
perfecti	936	foffen, pro hoste & foftiam pro	
folliculus	313	hostia	634
folliculus	889	Fotidis puella amor erga L. A-	
folliculus	ibid.	puleium	142
folletus qui	540	framea	593

I N D E X.

Francia, aurifex & pictor præstantiss. 135 ab eodem tabulæ duæ artificiosissimè pictæ ib.	
Franciscus Puteolanus præceptor Beroaldi	753
Frater	666
friuolum	120
frondes, veris coma	967
frons vnde dicta	24
Frontones vnde dicti	24
fugalitas mater virtutum omnium	843
fruges in Sicilia primùm reperiuntur	454
frumen	476
frumentum	ibid.
frunitus	312
frustum	98. 143
frustation & frustillatim	98. 482. 143
fulcimentum	90
fulcire	ibid.
Fulgentius Placides reprehensus 118. 190. 693. 447	
Fulgentij locus restitutus	510
fulmen lævum & sinistrum boni ominis	219
fulmina læua quæ	43
fullo	809 (ibid.)
fullones podagra non infestari	
fulloniæ artis inventor Nicias Megarensis	ibid.
Fulvia, M. Antonij vxor	266
Clodio violata	763
Fulvia ster Ciceroni quis	45
Fulvium cum equa rem habuisse	932
funus sequendi, & non præcedendi, mos cur priscis visitatus	384. 665
funus sequentum verba	ibid.
funeris sumptus quales faciendi	
di	218
funalia	928
funarius, Gratianus cur dictus	
Furina dea culta	486 (90)
Furinalia fest a	ibid.
furcifer	803
futilis	275
G	
Gaballus	900
Gabinus cinctus	996
Glaetopotæ populi	42
galeæ & gladij inventores	1018
Galeatæ apud Siculos vnde sic dicti	9
galena	930
Galenij locus restitutus 752 expositus	936. 457. 947. 1042
galericum	1018
in Galerij villa gallom gallinæ ceum locutum esse	127
Galenus Imperator vitri conemptor	184
galli cantus vtilitas	208
galli gallinacei nocturni vigiles	207. 181
gallorum cantu terreri leones	
Gallia comata	149 (646)
in Galliam ars magica allata	77
gallicus morbus 355 eius descriptio	ibid. execratio
ibid. gallinam cecinisse	835
gallinam pullum peperisse absolutum	836
gallinæ quæ præstantiss. ibid.	
gallicinium 29. noctis pars	208. 645
ganeatorum ciborum genera	143
tria	648
ganeones	53
Ganjo scurra	
ganni:	

INDEX

gannire canum	267	gemma	951
gannitio	127	gemmosus	403
gannitus	ibid.	genas discerpere legibus inter-	
Ganymedes Iouis catamitus		dictum mulieribus	640
siue concubinus	74.1022	genethliaci qui	165
à Ioue adamatus	492 eiusdem	genialis	1023.141
Pincerna & pocillator	ibid.	genitius casus, qui & patrius	
516		17	
Ganymedes Rheteus	1022	genitius pro ablativo apud ve-	
Gargara montis idæ cacumen		teres sæpe vsurpatus	176
956		genium principis deierare,	
garrire	267	olim vsitatum	859.861
Gastrochiræ Cyclopes cur sic		genua misericordiæ consecra-	
dicti	54	ta	856
gaudium à laticia quomodo		genibus religionem quandam	
differat	651	in esse	215
gaudio multos obiisse	1041	Geomantia magiæ species	9
gaudimonium	651	γέρων πεινικὸς ἔχραλισκῆται, prouer-	
gausia avis	437	bium	1021
gaza	284	germinare	601
Gaza ciuit. Palæstinæ Camby-		Geryon tricolor	265
sis olim thesaurorum repofi-		Geryonis interfecto Hercules	
torium	ibid.	265.225	
gazophylæium	ibid.	Geryones	ibid.
A. Gellius explicatur, 101. 82.		gestire	33.140.
228.778.457. 539. 896. 650.		Geta imperator, quas Gram-	
109.722.804.		maticis quæstiones solitus	
Gellij loc. restitutus	109. 778	fit proponere	597
Gelota dea	223	gingeriator	382
gelotophilis, herba magiæ		gingire anserum vocis pro-	
accommoda	138	prium	ibid.
Geminorum in 6. parte horof-		gingrinæ tibiæ	ibid.
copum habentes erunt vates		ad gingiuarum dolorem reme-	
enthei	730	dium	260
gemma, gemascere	951	glaber	178
gemmae quando auro cedant,		glabellus	ibid.
& aurum gemmis quãdor	126	glabrus	404
gemmarum quarundam in		glabreta	178. 405
magia vsus	1380	glabrescere	ibid.
gemmas calcare qui dicantur		gladiatorem in harena capere	
393		consilium prouerb.	942
gemmatus	403	gladiatorũ varia genera & no-	

INDEX.

mina	323	Gorgonis serpentis sanguis	38
gladius	183	grabatum	70
gladiatorum primos inuentores fuisse Lacedæmonios	ibid.	gracilitas succulenta que	127
Glaucus Minois filius in vitam reuocatus	37	Grammatici triuiales taxati & reprehenſi	138.144. 176.207 328. 448.533.650.707.904
glaucus color	128	Græcorum ingenia tempora- ria cur dicta	575
Glaucæ Creontis filia Iasoni deſponſata	65	Græcorum mos in hoſpitibus excipiendis	160. in efferendis propriis nominibus
Glauçæ à Medea donum miſ- ſum	ibid.	in cœnando	103
Glaucopis que & Cęſta dicta	128	Græcum nomen latinam ety- mologiam non facile reci- pere	62
Gleſſaria inf.	186	Græcos dextra in auguriis pro melioribus quam ſiniſtra ha- bere	43
gleſſum	ibid.	Græcanicus à Græco quomo- do differat	21
glis	862	γραφὸν ὕθλοε, prouerb.	534.804
glires vnde ſic dicti	403	graphicus	962
glifcere	ibid.	graphice	962
glifcentes menſæ	343.403	graphium	ibid.
Glifcere menſæ	403	graphiarium	ibid.
globus militaris	953	graſſari	179
glomus	476.478	graſſari in malam & bonam partem uſurpari	ibid.
ἡ γλαυσα πολλοῖς ἐς ὄλεθρον ἤγαγε; prouerb.	59	graſſator	ibid.
gloſſopetra herba	138	graſſatura	ibid.
gluma	478	graſſatorem qui horoſcopus efficiat	ibid.
gnauus & nauus	141	in Gratia referenda quid ſpe- ctandum	833
gnauiter & nauiter. ibid.	178.939	Gratiæ Deæ quomodo & cur ſic pingantur	151. cur iuue- nes, virgines, videntes
Gnidos inf.	370	Veneris & Liberi filij	ibid.
γῆσι καμῶν, prouerb.	876.272.	Veneris comites	ibid. cur nuda, ibid. in Athenienſiũ propylæis pictæ
528		les pictæ à priſcis	833. Ve- neris
goetia, idem quod magia da- monica	8		
γοητεία quid	ibid.		
gonorrhæi qui dicantur	542		
γόνι κνίμης ἔργον, prouerb.	311		
Gordianus à ſenatu & militi- bus filius, à populo delicia dictus	318		
Gorgia Leontini de mulieri- bus ſententia	257		
Gorgon			

I N D E X.

neris ministræ	441	haphæ	778
à Gratiarum numero, ac Musa		harpaga	186
rum, conuiuiarum numerus	184	Harpagones	908
constitutus		Harpocrates silentij monitor	
Gratianus Valentiniani impe-		1025	
ratoris pater cur Funarius	90	harpuyæ tres	908
dictus	701	Neptuni fi-	
grauastellus	602	liæ	198
gregalis	ibid. & 620	Iouis canes	ibidem
gregarius	ibid.	Thaumatis & Electræ filij	
gregarij milites	ibid.	ibid.	
in Gressu tarditas mollior		harpuyarum nomine auaros	
1036	600	plerunque intelligi	ibi.
grex	972	harundo	1021.
grues quomodo volitent	476	cur musicæ nu-	
grumus		trricula dicta	484
gryphes & cur hyperborei		hastatus primus, qui & ducena	
1075	353	rius	569
gubernium		Hecale vetula rustica	111
gurgustinum, & gurgustiolum		hecate quæ & Proserpina	454
111		triceps	1007
gutta & stillæ differentia	79	eius templû	500
Gymnosophistæ	9	hecateus historicus	193
gyres	547	hecatombe	590
		Hecatompolis quæ & Creta	
H abitus	101	1005	
Habitus nomine varia si		hedyosmion, amatorium vo-	
gnificari	ibi.	cabulum	74
habitum mentis in corporis		hedyosmata vnguenta preciosa	
motu cerni	141	ibid.	
habitus	101	hedyosmion qui dici possit	
Hadrianum imperatorem te-		ibid.	
trapharmaco plurimum de-		helcium	775
lectatum fuisse	904	helciani	ibid.
Hæmonia regio	21	Helene calix ex electro, Miner	
hæredes necessarij qui	945	uæ sacratu	186
tranei qui	ibid.	Heliogabalus Imperator	917
hæredum quorum successio		Heliogabali gemmata & aura	
necessaria	ibid.	ra vehicula	465
hamadryades nymphe	440	Heliogabalum dulciarios mul	
hamata munera	1021	ros habuisse	902
hamiothæ qui	ibid.	Helius Sestus	522
		Helius Verus Rom. Impera-	
		tor pentapharmacii inuentor	
		904	
		heliotropus gemma	138

I N D E X.

- helleborus** quibus medeatur
 941 eius genera duo ibi. eiusdem potio apud priscos facta ibid.
Hellepontus unde sic dictus
 536
hemerodromi cursores 881
hemisphærica morbus 262
hemicyclus 394
hemithei dii qui 545
Hemus Thraciæ mons excelsissimus 567
Hemus Thracius latro famosissimus 567
Hemus & Rhodope in montes conuersi ibid.
Hephestiades insulæ 516
Heptaphonos porticus Helidis
 34
Heraclius lapis 626
de Herbis magicis qui scripserint 218
herbarum quarundam in necromantia usus 138
herbarum vi multa effici 218
Hercules Iupiter 540
hercisci 818
herciscudæ familiæ titulus explicatus 540
Hercules equos Diomedis Argos perduxit 611 Geryonis interfecto 225 Cynicæ sectæ autor 1020
neque Hercules contra duos, prouerb. 409
Herculis cum Liguribus conflictus 100 labores 19. 265 certamen Olympicum 409
Herculis sacrificio fœminis abstinentum 102
Herculem Ioui Olympia instituisse 17 semel in vita iurasse
 116
per Herculem pueri olim subditi cur iurare coacti 115
per Herculem fœminis iurare non permittum 364. 102
Hercules aduerbium iurandi
 115. 102
heremita 739
heremodicium ibid.
heremitarum vestes quales
 728
Heretum oppid. Latij 459
Hermes 469
Hermes Trismegistus 213.
 219
Herodis Attici & Palliati cuiusdam colloquium 1019
Herodotus reprehensus 151
Herostatus quomodo notus enaserit 310
hercynia sylua 388
hexastichon hordeum 477
hiacynthus Apollinis delictolum 209
Hiacynthum disco periisse
ibid.
ιδύσμος 74
hiare 246
hibridæ 657
Hieremiæ prophetæ locus explicatus 92
hieroglyphicæ literæ 197
D. Hieronymus taxatus 145 eius locus explicatus 82. 86. 674. 684. 816 eiusdem locus restitutus 14
D. Hieronymum Chaldeæ linguæ studiosum fuisse 165
hierophanta sacerdos 1013
hietari & hietare 246. 109
Hierusalem variis in scripturis sacris intellectus 868
Higini

I N D E X.

Higini locus restitutus	109.	referta	7
519		homero centones	50
hilaris	466	homo auius 100 proteus	663.
hilarari	ibid.	& 363	
hilarare	48	hominis incessus qualis debeat	
hilarescere	415.466	esse 129 eiusdem fragilitas	
hilaritudo	415.466	338 vita triplex	956
hilaria festa veteribus	48.223.	hominem tribus ex reb. consta	
416		re	502
hilarodas	466	homine nil superius	338
himantopodes populi	745	homines quare post coitū lan-	
himastheus archipirata Lipa-		guescant	179
rensum	567	hominum capita non nasci in	
hippax caseus	42	arboribus, prouerbia	85
hippion Argos	460	homines esse spiritus precarios	
hippocrene fons	521	641	
Hippocratis locus explicatus		ex hominibus asini quando	
90.150		fiant	11
hippodame Pirichoi sponsa rapta	362	homuncio & hamulus	762.
hippolytus per AEsculapium		homœoteleutō, exornatio rhetorica	52.399
ad vitam reuocatus	37	homœoptoton figura rhetorica	52
hippona equorum Dea	281	honorum gradus apud Roma.	
hipponam peperit equa	933	921	
hippopera sarcina	96	hora, Quirini coniunx	516 iu-
hippothela	601	uentutis Dea	967
ἡ δ' ἠεὶ κληῖς ποιεῖ δ' ἴω, prouerbiū		Horæ Solis ministræ	516
409		horarum duo genera	ibid.
hirundinum agger in Aegypto		horatij loc. explicatus	123.133.
215		145.257.343. 353.595.715.877.	
hiscere	100.246	802 eiusdem loc. restitutus	
histriones vbi primū fabulas		207	
agere cœperint	952	hordearij gladiatores qui	476
historicus scripturæ intellectus		hordicalia festa	634
368		hormum	965
hiulcare	779	horoscopum habens Aquariū	
hædo oriente natus qualis futurus	1053	quo mortis genere peritutus	
holoserica vestis à Tacito		sit	36
Rom. principe viris interdita	307	horreum	283.340
homeri odyssea rebus magicis		horreorum nomine apud Iurif	
		consultos quid significetur	

I N D E X.

393	
horrearius	284
horus Aegyptiis sol	516.967
hospes	122
hospites apud Græcos quomodo excepti	160
hospitalitas Episcopi virtus præcipua	1099
Hothanes magicæ artis commentator	7
hostiæ circumforaneæ	230
hostiatim	127
hostium spolia olim domibus affigi solita	458
humari	78
hyacinthus	291
hyacinthus aeris indicium	996
hyalinus color	184
Hybleum mel, quod & Siculū	
41	
hydrem & hydrema	93
Hydrochoos	492
hydromantia magicæ species	8
hydromel	497
hydrophobia morbus	752
hydrophobi qui	ibi.
hydrophlogæ	ibi.
hyems quando metuenda	995
senibus inimica, iuuenibus grata	326
Hieraticus papyrus	15
hylaëtor canis nomen	486
hymettus mons Atticæ	16
hymettium mel	16.41
hymettix columnæ	16
hypata ciuitas Theſſaliæ	40
120	
hyperbole	228.613
hypochondria	346
hypotaustra	621
hippolytus à Phædra nouerca adamatus	870

Hypſicratea Mithridatis vxor	
573 eius in maritum fides ibi.	
Hyrie inf. quæ & Zacynthus	
574	
hyſtaſpes rex magicam artem edoctus	7

I

I Ambici carminis inuentor	
Archilochus Parius	133
Iano omne principium conſecratum	71
Ianua vnde ſic nominata ibid.	
Iaſon amore Glauce captus	65
Medeæ maritus quomodo factus	ibi.
Iaſonis & Glauce triftis exitus	66
Iaſius à Cerere adamatus	457
Iaſium Argos	460
Icarium mare	459
Ictinus Cereris Eleuſinæ templum extruxit	988
Ἰλιάς κερκῶν proverb.	971
Ilex	632
Ilicetum	ibid.
Ilithyia Iunonis filia	462
Ilotæ	589
Illudo 74 eius constructio ibid.	
Illuminus	338
Illunis	332.338
Ida mons 956 dictus multifos ibid.	
Idæi Phryges ac u pingere inuenerunt	397
idololatræ reprehendi	731
Ientare	25.96.786
Ientaculum 25 ambulatorium ibid. 786 religioſum	1076
Ignauix damnum	326
Ignis	

I N D E X.

Ignis crudelissimum tormen- tum	897	incessus in homine immedita- tus, neque affectatus fit	
ignispicia	164		129
ignorantes quando puniendi		incessus indicia	ibid.
469		incestus	152
imaginis & statuæ differentia		inciles fossæ	766
126		inclutus	310.568
impartio & impartior	272	inconditus	507
implanare	444	iucubare	313.575
Imperatiuum passiuum, sæpe pro actiuo poni	99	incubus	94
Imperatores prisco seculo sæ- pe vnico contentos fuisse e- quo 197 solitos habere ve- nenum sub annulo	548	incubum quiescentes inuade- re & grauare	ibi.
Imperatorum insignia	247	incubina	575
Impiare	95	index digitus salutaris dictus	58
impolitæ nota qui olim nota ti	534	indicare emptionis & vendi- tionis verbum	120.114
impostor	444	indicatio & indicatura	114
improuisa mala grauius læde- re quàm præuisa	801	indicium	470
de Impuberibus quæstiones nõ habendæ	244	indicina	635
in Impudica muliere omnis custodia irrita	789	indicta causa neminẽ esse dam- nandum	884
Impudicæ plerunque venificæ	220.212	indigena sermo	19
Impurus	206	indipisco	464
In priuatoria syllaba à Boetio dicta 128 eius vis	ibid.	induco	685
Inachidas Iuno	461	induciæ 66 cur sic dictæ	ibid. 208
Inachidæ Græci dicti	460	induciarum inuentor primus Lycaon	66
Inachium Argos	ibid.	indusium & inclusium	187.725
Inachus fl.	ibid.	indusiatus	957
Inaccessus	368	indusiarij	187
Inanime & inanimatum	81	inedia	630
inalpini populi	574	infabrè	134
incedere quibus proprium	969	infantes vterum egressi rubere	82
incernere	604	infectus	92
incerniculum	ibi.	inferæ aues præpetib. cõtrariæ	191
		infestus	687
		inficere	92
		infimatis	73.1065

I N D E X.

infinitivus pro imperfecto præterito positus	209.666	insicium pulmenti genus	743
infundibulum	176	insimulatio in aulis principum	
per Infundibulum quidam comedo quantum biberit ibid.		frequens	571
infundibulo qui comparati ibid.		insomnium	198
infrendere	948	insomnia tristia sæpe denunciare læta	365
infrunitus	312	insomniorum genera	363
ingenium sæpe latere, ubi non putes	567	insomniosus	365
Ingeniculus pro Hercule, celestis fidus	99	institutionum Iustiniani locus restitutus	475
ingluies	90	instructio	444
ingratus	192	insularis pœna quæ	574
ingratis	122	intempesta nox cur dicta	30
ingratitude nihil detestabilius	509	intempestum	540
inguen	37	Intemperia dæ	826
inguinaria herba	ibid.	intentio quid	212
ingurgitare	304	inter, præpositionis huius potestas	115
inhalare	139	inter manum & mentum, pro- uerb.	32
inhiare	286.623.946	interlegere	115
inimici qui pessimi	651	interlucatio	457
initiari	1027	interlunium	992
iniuriarum memoria immortalis	247.625	internectio	412
inedia	547.630	internecinus	ibid.
inenormis	127	interpellare	1081
inexplicabilis	1076	interpellatores	ibid.
Ino in Deam conuersa	376	interpollare	584
inoculare	534	interrogationem per obliquum & præcipue genitium prolatam, contemptum significare	59
inoculatio	ibid.	interseapulum	239
inodorus	293	intertrigo morbi genus in ouibus 768 eius remedium ibi.	
inolescere	130	inuestis	439
inora animalia quæ	293	inuidorum natura	408
innubilare	671	inuidia quid 325 ab odio quid differat	ibi.
inquires	176	inuidet figulus figulo & faber fabro, prouerb.	63
insecta	481	inuinius	1071
insecta genis carere	401		inuo-
insiticium	547		

indolare	966	tuta	ibid. 377
Io in bouem mutata	1035	Italię tractus quidam in Gal-	
Ioan. Bentiuolus Florentinus		lię potestatem redactus	555
dux	135.389.522. 557	Italicorum populorum mos in	
Ioannes Boccarius fabularum		absoluendis & condemnan-	
scriptor	756	dis reis	891
Ioan. Iacobus Triuultius Gal-		itiones	55
licarum copiarum prefe-		iubar stella	93.297
ctus.	556	iudices quomodo permouen-	
locus	187	di 887 quales in iudicando	
iocis quando indulgendum		esse debeant	245
ibid.		iudicium vbi primò actum	
iocandi genera duo	188		886
Ionus ab Apolline filius di-		Iugalis Iuno	382
ctus	380	iugale vinculum	359
Iones saltationis mollis primi		Iugatiuus deus	461
inuentores	920	iugulum duplex	78
Ionia regio vnde nomen acce-		iuguli locus maxime mortifer	
perit	380	ibid.	
Iosephi locus explicatus	39	iugulum petere quid	ibid.
Iphianassa, quæ & Iphigenia		iugulare	ibid.
721. 722		iumenti appellatione quid a-	
Iphigenię fabula	ibid.	pud Iurifconsf. intelligen-	
ira 447. 422. eius vis	814	dum	289
iratorum indicia	ibid.	Iulia lex de adulteriis	817. 598
Isiaci sacerdotes	214	Iulij Firmici locus explicatus	
Isiaci sistrati dicti	217	102 restitutus	323
Isis Ægyptiorum dea ibid. &		Iulium Cæsarem ediles con-	
1009 vbi culta 999. 1000.		stituisse	117
1023. eius nomina ibidem &		Iupiter hospitalis	280. 607
1045		Herceus	540
Isidis templum euersum	1081	Lucerius 461 Larissus 54 Vimi-	
sacerdotes	1030	neus 811. Opitulus	456
isocolon, schema rhetoricum		Επιτομ	122. 160
180. 399. 533		Iupiter à capra nutritus 41	
isopleuros quid	1090	Dearū iudex cur esse nolue-	
iste & ille pronomina ad con-		rit 959 in draconem muta-	
temptum referri sæpe	123	tus 999 in serpentem muta-	
Isthmos Ephyrea	17	tus ob Deolidos puellæ a-	
Isthmum perfodere conati		motem	508
qui sint	ibid.	Iouis conuiuium cum anima-	
Isthmia à quo primùm insti-		bus cunctis 72. eius color cla-	

INDEX.

rus	995	ius trium natorum	820
eiusdem ex Antiopa filij	509	iulculum	143
ex Eurynome	518	iulcum	ibid.
cōcubit ⁹	485	iurandum per caput Græcis	
Iouis simulachri facies minio		visitatum	253
illini quando solita	291	iussulentum	143. 913
Iouis olim in nominatiuo pro-		iusticia oculatissima cur ficta	
latum	381	196 olim quomodo pingi-	
Iuno Curetis	463	solita	ibid.
Fluonia	ibid.	insticium	383
cur sic dicta.	ibid.	litum	ibid.
Februa-		Iuturna	994
lis Inachidas	463. 382	Iuuenalis locus explicatus	574
iugalis		764 emendatus	423. 514
461 vnde dicta	512	iuuenior pro iunior	702
Luci-		iuuenilem feruorem ætate fir-	
na	461	mata sæpe emendari	511
Populonia	463	L	
Parthenia	459	Abeones & Chilones	278
Pronuba	682	Labertus verborū opifex	
Soricena	462	elegantissimus	355
Zygia	382	labium & labia vtrunque dici	
Iuno regnis cur præesse pute-		202. 277. 916. 931	
tur	980. 459	labra	202
soror & coniūx		lac hominis dulcissimum	733
Iouis, cur à poetis ficta	ibid.	lacte vaccini ocorpore solui ibi.	
Ioue cur vincta aureis cate-		262	
nis	ibid.	lactaria seu lacticia que	902
à puellis nubentibus		Lacedæmonij, qui & Spartiate	
olim inuocata	461	17	
Iunonis simulachrum in ins.		Lacedæmonij palestrici certa-	
Samo cultum	459	minis primi institutores	86
eius tem-		primi inuectores seruij	
plum apud Mycenæ	460	311	
Iunoni fanum in Samo extru-		Lacedæmoniorum muri qui	
ctum	459	condimenta qualia	913
Iunius Brutus gladiatorum		tres	519
munerum primus institutor		Lacedæmonios in Claudiorū	
921		tutela fuisse	248
Iunius mensis olim ad nuptias		apud Lacedæmonios senes in	
contrahendas pro fausto ha-		max. honore fuisse	641
bitus	166	lacerti pisces	905
vnde sic dictus	ibid.	lacinia	
iuridicus prouincialis qui	46		
Iurisconsulti reprehensi	314		
iurulentum	143		
iurulenta aliena esse stomacho			
913			
ius & vis, hæc duo monosylla-			
ba regunt orbē terrarū	564		
non possunt consistere	846		

INDEX.

lacinia vestimenti genus	51	lamina	260
690		lampadum dies Cereri dicatus	
laciniosa oratio	ibid.	455	
laciniosum	ibid.	Lampridij locus explicatus	674
laciniatim	ibid.	lanæ appellatione apud Iurif-	
lachnitis lapis	133	cōsultos quid intelligatur	759
lachrymæ dolorum aliquando		lanas cum cadauere non sepeli	
solarium	490	ri 1028 in ædes sacras non	
lachrymæ quomodo mouean-		gestari	ibid.
tur	242	lancea 345. 662. vocabulū His-	
lachrymari mulierib. prom-		panicum	36
ptissimum	212. 944	lanceola	345
Laconis cuiusdam dictum ad		lancearij qui	36. 345
Aristagoram	194	lanceatus	662. 345
Lacones breuitatis & in loquē		lanij	346. 233
do & scribendo studiosi	17	lanistæ	233
Laconicæ cotes	422	laniena	211. 233
Laconismus quid	17	lanosum barbitium	402
Lactucarum genera	831	lanificium olim nobilibus ma	
Lactucini, Valerianæ familiæ		tronis Rom. vñtatum	759
homines	ibid.	lanificio manum admouere,	
lacuna	619. 301	apud Persas indecorum	ibid.
lagna	173	Lanuuium municipium	462
laguncula	ibid.	Laodamia Proteulai vxor	669
lædoria	188	lapago herba contra podagrā	
lætare	248	valida	407
læticia affectum in splene si-		lapides loqui qui dicantur	670
tum esse	588	ex Lapidibus pocula facta	186
læuis	580	Lapithæ cur Pelethronij dicti	
læuigare	26	309	
læuorsum	103	Lapitharum conuiuium	308
Laij & Pherandri pugna contra		Lapithas primos omniū equos	
Herculem	409	in scendere ausos	309
laqueus	92	Lapithus & Centaurus Apolli-	
lalifiones	742	nis filij	308
lama	15. 224	laquearia	391
lamæ	619. 260	lar familiaris	101. 822. 349
Lamathus & Alcimus latrones		Lar dispergi quando dicatur	
321		827	
lambricia	259	lararium pro domestico sacra-	
lamiarum nomine quid intel-		rio	100
ligatur	92	Larissa ciuitas Thessaliæ	54

INDEX.

Larissa arx Argiuorum à Cy-	lauandi tempus quod commo-	
clopius condita	diffimum	304
Larissa Asiæ 195 Cretæ	laurus	276
Ossæ locus	laurus asinis & equis pernicio-	
arx	sa	292
vicus Trallum	laurus propriè triumphis dica-	
ibid.	ta 360 in Iouis gremio quan-	
ibid.	do deponi solita	ibid.
ibid.	laurum Romanis victoriæ si-	
ibid.	gnum fuisse	ibid.
ibid.	laurorum odores contra pe-	
ibid.	stem validi	334
540.48	laureati milites	360
822.540	laureatæ literæ	ibid.
de Laruis veteres quid sense-	lautitia	122.347
rint	Lautulæ, locus extra Romam	
48	122	
laruale simulachrum	lecanæ Græcis quid	8
ibid.	lecanomania magiæ species	
826	ibi. Assiriis vsitata	ibid.
540.48	lecanomantici qui dicti Stra-	
260.911	boni	ibid.
laser	Lecheæ ciuitas	980
magnificum 911 ad qui con-	lectisternator	592
ferat	lecythus, ampulla olearia	112
ibid.	legare factum aurum, item in-	
ibid.	fectum, quid	405
ibid.	legati cur oratores dicti	232
ibid.	legati Græcorum Cerycia cur	
912	gestauerint	576
670	legionarius miles	852
lassiculinem magis somno	Lelegis oppid.	380
quàm cibo discuti	lemures	822
122	Lemuria festa à quo instituta	
99.173	ibid. quando celebrari solita	
laticis appellatione varia intel-	ibid.	
ligi	lens optima Ægyptio	477
99	lenones vnde sic dicti	787
663	lenocinium facere quis dica-	
663	tur	585
Latini, Græcorum imitatores	Lentulus flamen Martialis	582
41	Lentulorum cognomina vnde	
Latinitas		477
18		
Latinitatis elegantia non sem-		
per intra cancellos Gramma-		
tices astringenda		144
144		
latinè loqui & grammaticè lo-		
qui differunt		18
18		
latria		669
669		
Latrina		92
92		
latrones sub martis tutela		566
566		
347		

INDEX.

477			
Leonides Alexandri præceptor	880	libare diis vino Græcæ vuz ne fas	30 347
leo cæsius	128	Liber, qui & Euan	728
leonis pellis quò peruenire nõ potest, vlpinam affluendam esse, Lyfandri dictum	274	vnde dicatur	162
leones oculis limis aspici non sustinent	157	liber nullus tam malus, qui nõ ex parte aliqua proficit	693
leones galloꝝ cantu terreri	646	Liberi & Veneris filius Priapus 161 eiusdem & Herculis patria Thebæ	312
lepidus	14. 224	Liberalia festa	162
lepidotes gemma	15	liberorum appellatione quid intelligendum	47
λεπίς	ibid.	libertas dulcissima res	602
λεπτοφύχοι qui	96	ciuitatis maxima laus	189
lepos	224. 438	Libertatis festum	ibid.
sub Leporis sidere nati, quales euadant	37	libido congermanescens dicta 159 mascula taxata	736
Lepus tute es, & pulpamentum quæris	807	libidinis proluuium	931
lessus & lessum	242. 640	libripendes qui	165
lessum mulieribus interdictum	640. in xij Tabulis prohibi- tum	licere	195
	352. 339	lictoris officium	861
lethargus	780	lictiores vnde dicti	ibid.
Lethæus fluuius	219	lienteria	35
lethæa pocula	ibid.	lignum	621
λεθαιώδην ἄδην ἑσθμὴν, prouer- bium	339	liguritor	906
λεθαιώδης	510	ligusticum herba	701
Eucethea	376	triplex	ibid.
Leuitici locus restitutus	148	limare	158. 863
lex coniuualis	184	limen	157. 863
333 Iulia de adulteriis à quo lata 817 & 308 de maritan- dis ordinibus 475 lamenta- toria 242 Papia 475 popula- ritatis	189	Limentinus deus	173. 315
leges ataneorum telis quando similes	846	liminarchæ	172
legum xii tabularum locus ex		limis	157
		limitanei	172
		limitarchæ	ibid.
		limpida stella	1028
		lingua ranae viuentis mulieri imposita, quid efficiat	839
		linteones	1028
		lipoplychia, seu defectus ani- mi	96

INDEX.

lipothymia	ibid.	apud Græcos autor. ibidem
liquores homini qui gratiffi- mi	305	in asinum mutatus ibi- dem. quando floruerit 714
loci fœminarum	606	Luciani patria , parentes
lira	423	1042
lirare	ibid. & 523	Luciani locus emendatus
litare	224. 242. 944. 533	733
lithanici	544	Luciani interpres reprehensus
litta vermiculus in lingua ca- num	748	732. 271
littus	981. 1048	Lucina à parturientib. inuoca- ri solita 461. 487
Liuij locus explicatus 88. 89. 528. eiusdem locus restitutus 462		Lucius Minutius primus anno- næ præfectus apud Roma- nos 116
Liuiana charta	15	Lucij prænomen priscis vſita- tum. 115
lixæ 116. militares ministri 913. 116		Lucij Papirij votum 1347
lixarum officium	116	Lucij & manij apud Romanos qui dicti 171. 205
lixas inutiles ad bellum ibi- dem.		locifer 93
lixula cibi genus	ibid.	luciferi color candens 995
locarium precium	335. 39	lucifugus 420
loculamenta	333	lucifugi qui 934
locus medius in mensa olim honoratior habitus	582	Lucerij libros qui circumfe- runtur non esse integrum o- pus 989
locutuleij	352	luctus spacium mulierib. quâ longum præstitutum 677
lœdoria	308	lucubrare 772
λοσχηῖροι & λοσχηφόροι qui	36	lucus 457
lomentum	478	lucum veteres pro luce dixisse 84.
loiomodes pestilentiae species 326		luculentus 133
lorarij	252. 803	luculentitas 356
loreare	252	Lucullo statua in honorem e- recta 22
loricula	542	ludi quinquennales & Actij cur , & à quo instituti 17. 575
Loxias Apollo	381	Ludouicus Sphortia dux Me- diolanensis 554. & seqq.
lubentia & libentia	52	Ludouici Gallorum regis ex- pedi-
lubricus	23. 147	
Lucetius Iupiter	461	
Lucesia Iuno	ibid.	
lucernari	1031	
L. Lucianus Patrensis magicæ artis studiosus 9. asini aurei		

INDEX.

peditio in Italiam	555	Lunus Deus à quibus cultus	
Lud. Sphortia: fœdus cum Venetis ibid. eius fuga ad Maximilianū Imperatorē.	555.556	991	
lugentes plerunque comam diuellere	385	lupanax	586.814
lugendi maritos mos apud veteres	47.677	lupata	44
lugubres vestes esse nigras	199	lupus, negociator	ibid.
Lumecta	451	lupus in fœm. genere vsurpatum	252
luna cur roscida dicta 23. in herbas dispumare credita 28 credita solis discipula 992. comata 994. cur Hecate 995. olim à parturientibus inuocata 462. siderum mater 1015. cur proserpina dicta 489		lupus, instrumentum vncatum	44
lunæ defectui elementa comparati	990.984.	lurcare & lurcones	717
lunæ sidus 984. epitheton 992. descriptio 995. 998. silentium 478. multiplex effigies 995. color blandus 996. lux fœminea	991	luror	45
Lunæ cur vestis multicolor tribuatur	996	luridus	ibid.
lunam roris largam esse	984	luscinia auium præstantissima	1015
lunam de cœlo deduci posse magorum præstigiis, à quibus creditum	28	in Luscinia musices perfectam scientiam conspici	ibid.
luna crescente, augmentum: deficiente, damnum sentire hominem	984	lustrare	230
lunari potestate, & animantia & anima carentia vegetari ibid.		lustralia piamenta	ibid.
lunares dies in omni agricultura obferuandi	984	lustralia extra	ibid.
lunulas in calceis Romanos gestasse	992	iurulentus	133
Lunensis caseus	42	lux alma	988
		lucem fugere, afflictorum est	386
		luxus mulierum, causa podagrae & caluitij	150
		luxuriam in vrbibus plerunque regnare	573
		Lybia, quæ & Africa	538
		Lyca Herculis puer	116
		Lycaon induciarum primus inuentor	66.208
		Lycon cur Socrati infestus	975
		è Lycurgi Repub. aurum eliminatum	799
		lychnobij qui	420
		Lydia musica fletibus accommoda	968
		Lydiæ musicæ inuentor Amphion	382
		Lydius lapis	626
		Lycus latex	99

INDEX.

Lymphare	720	maga in mustelam transfigu-	
Lymphatus	354.440	rata	205
Lymphaticus	720	magas in varias animalium	
Lynceus oculatissimus	198.	effigies se posse transforma-	
530		re	196
Lynceo oculatior	198	magas cum Diana siue Neroi-	
Lysandri Lacedæmonij dictum		da noctu circumuagari	
274		205	
M			
M acedonia, quæ & Ema-		<i>μαγία</i> quid 8. duplex ibidem	
thia, vnde nomen a-		sufurramine & clam perfici-	
depta	54	citur 27. in Britanniam	
macellum	221	perlata 7. legibus XII.	
maceriæ species quatuor	542	tabularum interdicta 8.	
machæra	298	coelitem antistita ab A-	
machærophori	183.298.857	puleio dicta. ibidem quæ	
machæropœus	298.857	per lucernas fit, qualis	
machimonium	353	163. in Perside inuenta	
maeidatus	699	126	
Macri electrina patera	186	magiæ species variæ	163
Mactris inf.	169	magica ars quos asseclas & cul-	
Macrobij locus explic.	85.118.	tores olim habuerit 7. ma-	
902. eiusdem locus emenda-		gnæ apud veteres autoritatis	
tus 118.741.905		ibid.	
macrochera tunica	674	magicæ artis inuentor quis pri-	
Madaura 1084. Apuleij patria		mus extiterit	ibid.
ibid. 553		magica arte delusi exemplum	
Madaurensis Platonius	ibid.	ex Augustino	95
mador 614. morbi genus		magica arte effectum vt dor-	
80		miens excitari non posset	
madulsa	614	ibid.	
magus Perfarum lingua quid		magico incantamento an-	
significet	8	quiduis possit effici	27
magi malefici cur dicti 8 qua-		magistratus	121
si magnagni dicti ibid. qui-		magistratum virgæ cur secu-	
bus herbis & lapillis vtan-		ribus alligatæ præferri soli-	
tur	138	tæ	116
magis dæmonicis supplicium		magisterij nomine quid intel-	
constitutum legibus XII. ta-		ligatur	120
bularum	8	magistrare	121.622
		magnanimus	318
		Magnanij qui, & vnde dictus	
		44	

magnes

INDEX.

magnes	1070	ibid.	
Maia Mercurij mater	468	<i>μαίη ἀγαθή</i>	16
Maius vnde sic dictus	166	manus conuentio in nuptiis olim adhibita	650
Maius mensis olim pro infaufto ad contrahendas nuptias habitus	ibid.	in manum venire quid	520
maiorum laudes assa voce cantari solitæ	159	inter Manum & mentum, pro-verb.	203
malaciffare	156	manus cur homini datæ	318
malacum pallium	ibid.	manus sibi ipsi inferre, olim fortitudinis esse creditum	686
malæ Fortunæ fanum Romæ	57	manumissi cur capita radere olim soliti sint	777
Malus	1050	Marcellus Cos. Rom. ob latrocinium vrbe pulsus & damnatus	113
Mamercus, Mars à quibus dictus	566	Marcellæ Maioris præclarum dictum	672
Mamertini Siciliæ populi ibidem.		Marciani Capellæ locus	58
manciolæ	146.674	marcidum vinum	993
manduco	545.349	marcipores qui	172
manducum	545	mare cur cærum	154
manes	681	Mareschallus, qui & mulomedicus	710.277
manicula	768	Marga Britannis quid	134
Manij qui dicti	205	margo	ibid. 292
Manilius Rom. Senator <i>αὐτοδίδακτος</i>	19	Martiani caballi qui	19
manipulus 568. quot milites continuerit	ibid.	Marimarusa	27
manipularis miles	ibid.	marmaritis herba	138
manijum euocatio apud Homerum	9	maribus quando ducenda vror	936
T. Manlius à Tarpeio saxo deiectus	195	Marius imperator	19
mansues	627.1021	Marius Bethesus septemuir epulorum	183
mansuetarij magistri qui.	629.918	Mars, Mauors & Mamers 566. latronum deus 563. <i>ἀμοχαρὴς</i> dictus 568. in specie apri Adonidem occidit	209
mantica	96	Martis color igneus 995 equi	
manticæ duæ singulis hominibus ab Æsopo tributæ	ibid.		
manticula	97		
manticulari vetus verbum			

INDEX.

- 965
Marfi, serpentum domitores
 348
Marsias Phryx Doricę musicę
 inuentor 382
 item tibię geminę 518.1026
Martiani locus explicatus 649
Martia legio 563
masculus 197
masculi animalium omnium
 plerunque robustissimi. ibi-
 dem
masculinum genus pro fœmi-
nino positum 644
masculeſcere 197
masculeta 198
Maſſagetarum mos spurciſſi-
mus 979
maſtigare 349
matianum minutal 143
mathematicorum vaniloquia
 taxata 165
matres patribus indulgentio-
res erga filios 935
matremfamilias quid faciat
 577
matresfamilias quę olim ap-
pellatę 649.650. 520
matronę Rom. venenum pa-
rantes ebibere id coactę
 942
matronarum quis inceſſus eſſe
 debeat 968
matronas pudicitia gratioſas
 fieri 577
matronatus 351
matrimonium quomodo con-
trahendum 358 quando &
 quomodo dirimatur 436
matrimonia legitima quę
 949.950
maturus
Maximilianus Imperator 358
 555
Meccenas pullos aſinorum e-
pulari primus inſtituit 742
meconium, papaueris ſuccus
 477
Medea Ouidiana 27 ab Iaſone
 marito ſuo repudiata 65
Medeę liberi ex Iaſone. ib. do-
num Glaucę miſſum ibid.
mediator 845
medicus qualis eſſe debeat 38
Medici cur anguibus vtantur
 ibid.
medicorum princeps ibid.
medicorum ſectę quid conue-
niat 897
medicę artis auctores dij ibi-
dem.
medicina veterinaria quę 710
medicina cur inuenta 897 res
 ſacra. ibid. ab antiquis cur
 damnata 941. ars fructuoſiſ-
 ſima ibid. eius inuentor **Æſ-**
culapius 37
medicamentum contra canis
rabidi morſum 751
medicamenta non concoquibi-
lia 944. purgandivim quę ob-
 tineant ibid.
medimnus 734. 533
medicullium 281. 388
medullitus 553
Meduſa Gorgonis filia 541
mel Hymettium pro optimo
haberi 16. deſpumatum 18.
 optimum quod 16
mellita ſtomacho noxia
 902
melillophillon herba 45
melan-

- melancholicis quid conferat 354
 meles 733
 melicerta in Portunum cōuer-
 sus 376
 melitus Socrati infestus cur
 975
 melite inf. 917
 melos bipartitum 913
 membrana 528
 membranulum ibi.
 membra in homine principa-
 lia quatuor 631
 memnosyne à Ioue adamata
 509
 memphis cur inuida dicta 216
 memphis ciuit. ibi.
 memphitici sacerdotes ibid.
 mendacium dicere apud Persas
 criminofissimum 895
 mendaciorum octo genera à
 D. Auguftino tradita 27.895
 mendicabula 46
 mendicimonium pro mendici-
 tate ibi.
 menfa amicitiae conciliatrix
 651
 menfam vacuum tollere olim
 non licitum 838
 in menfa medius locus apud
 Eumidas honoratior 515
 menfe malum maio nubere
 vulgus prouerb. 166
 menta herba 74 eius vires i-
 bid.
 mentagra, morbus prifcis inco-
 gnitus 335 quo tempore pri-
 mum irreperit ibid.
 mentum 203
 mentastrum herba 45
 mentiri & mendacium dicere
 differre 27
 Mercurius, qui & Anubis 1034
 Arcadius dictus 468 Argi-
 phontes cur 199 caducifer
 dictus 958. 1031 *διανκταρ* ab
 Homero cur dictus 1035 Fu-
 ratrinus Deus 467. monau-
 li inuentor 905 1026 Argum
 capite priuat 199 cur Deorū
 præco, cur mercib. præffe,
 & alas habere dicatur 467
 Mercurij color radians 995
 fimulachrum in Aegypto
 1035
 mercurij Aegyptij caduceum
 quomodo figurarint 1031
 mercurio virga cur data 958
 metella Lucij Syllae coniunx
 809
 merere pro mereri positum
 18
 meretrices fcraftiae & fcrupes
 veteribus appellatae 58
 meretrices malis artib. gratio-
 fas fieri 577
 meriones Idomeni parasitus
 916
μεγαλὴ πρὶναι, prouerbium 204
 meroe foemina bibaciffima 55
 meroe caupona, quafi dicas me-
 robiba ibid.
 meroe inf. Niliaca. ibi. vnde di-
 cta 77
 mesochorus 519
 miffala orator 185
 miffala primus reatum dixiffe
 perhibetur 239
 miffenij à mulieribus fufi &
 debellati 153
 meta 343
 metallum vnde dictum
 812
 metallici foffores ibid.

INDEX

Metalaeta cibi genus	905	electro sacratuſ	186
Metamorphoſeos cauſa in hominibus	11	Minium	291
Metanoea Occaſionis comes	398	Miniarium metallum	ibi.
ex metu aluum ſolui	420. 317	Minois inſ.	133
metuentes cur palleant	419. 317	Minotaurus	926
Micropſychi qui dicantur	263	Minutal cibi genus	143
Miles qui in bello arma amiſit, capite punitur	860	Minutalis duo genera	ibi.
Mileſia roſa	289. 952	Miracula mundi ſeptem quae	990
Mileſia fabula	14	Miſcelli ludi	228
Mileſius ſermo	ibi.	Miſcellanus & miſcellaneus	ibi.
Mileſij populi Ioniae, luxui deſidit	ibi.	ibid.	
Mileſiacon poema	14	Miſericordiae ara ab Athenienſibus dedicata	1044
Mileſiorum templum ingens	380	Miſſionum tria genera	298
Miletus Apollinis filius	380	in Mithridatis ſanctuariis antidotum reſertum	577
Mil. tum oppid. ibid. a quo conſtructum & vnde nomen inditum	193	Mitra ornamentum muliebre	579. 727
Miletos Ioniae caput	380	Mithra qui & Sol	1065
Miliaria antiquis per lapides ſixos deſignata	68	Mithrax gemma	1065
Militum duplex diuiſio	852	Mitella ornamentum muliebre	579
Militia duplex 1046 puerorum quae	18	Modo aduerb. quomodo uſurpetur	82
Militares ordines apud Rom. vexillis tribus conſtitiffe	578	Molae machinariae & truſatiles	603
Milium	477	Moletrina	486. 653
Milton	291	Momentum	411
Milui acutiſſimi viſus	529	Momentarium	941
Minare	590	Monachi medicantes taxati	735
Minerua quae & aſura 18. 1005. Dea praeriaris 965 oleae inuentrix 960 cur olea coronata ibid. Chalciotis dicta ibid.		Monaulion tibiae genus	1026
Mineruae calix ab Helena ex		Monetarij	573. 798
		Monetales triumviri cur olim conſtituti	ibi.
		Monetale aurum	573
		Monosyllaba duo regere orbem terrarum	564
		Monumentum	336
		Monyma Mithridatis regis uxor, cuiusque factum crudele	706

I N D E X.

- 706
Molaris dens ingens ab Augusto visus 1040
Morbus articularis 405
Morpheus Somni filius 672
moræ amantes impatientissimi 877
Mordicare quid 31
Mordicitus 239
Mordicus ibid.
Mores hominum nouisse, laudabile 781
Morimarusa 498
Morsicatum 624
Morsui humano mederi fordes ex auribus 856
Mors cur bona dicta ærūnarum finis 488 **strenua quæ** 112
Mortem generosam homini gloriæ ianuam repandere 346
Mortui apud præcos cur calida aqua ablui soliti 46. 826
cur alba veste induti 900
quomodo olim conclamati 211. 826
contra Mortuos stylum nõ esse stringendum 707
Mortuis salve & vale dici cur solitum 141
Mortiferum ægroti indicium vnde colligendum 483. 579
inter Mortuos auaritia. pro- uerb. 499
Moysem magicæ artis peritum fuisse 7
Mucro 36. 234
Mucronatus ibi.
Mulæ tollutares cardinalibus vsitata 97
Mulciber Vulcanus 516
Muli Mariani in prouerbiū cur abierint 19
Muli qui præstantissimi 601
mulier 427
mulier optima quæ 811
mulieris officium ibid.
nec mulieri, nec gremio credi oportet prouerb. 174. 255. 798. 572
mulierem à mollitie dictam esse 83
mulierem interficere piaculum maius, quàm virum ibid.
mulieres meticulosæ & imbecilles natura ibid. **immodica capillitij curiositate mortuæ** 128 **pellicum impatientissimæ** 706 **omnes ferè multiloquæ** 255 **quando ad concipiendum aptæ** 936 **vin dictæ cupidissimæ** 408 **parere quando desistant** 442 **viris versutiores** 935
mulieres tenacius incorrupta seruare antiquitatem quàm viros 19 **rardè caluescere** 150
mulieres Messenios fuisse 153
ex luxu podagricas & caluas fieri 150 **impudicas facile veneficas fieri** 212
mulierum impudicitia 932
mulierum capita capillitio de populata, fœdissima 149
ex mulierum capillis tormenta facta 153
de mulieribus malis prouerbiales aliquot sententiæ 811
mulomedicus 277. 709
mulsa 263. 915. 497
mulsæ utilitas 263 **eius generæ**

INDEX.

duo	497	murcea dea	470
multifidus	781	murcus	ibid.
mummius cur Achaicus cognominatus	920	murci qui dicti	ibi.
L. mūmius Corinthi direptor		mures arroferunt Carboni Imperatoris fascias	643
ibid.		murices	927
mundus muliebris 136 nuptialis	361	murtia Venus	470
mundum neutraliter vsurparū		murtiae veneris templum	ibid.
156		mutius Scæua 783 vnde sic dictus	ibid.
mundus cum tempore factus	1001	mutia Gnei Pompeij vxor impudica	809
mundus quid	ibi.	mutationem cibi & aquæ insalubrem esse	336.831
munera esculenta mittendi priscorum mos	160	mutilare	71
munerari	288	mutuari	108
munerarij	922	mutuò & mutuiter, aduerb.	ibid.
munia	669	mutulus	72
munificentia	231	mutuli	ibi.
musæ	211.518	mutuum & accommodatum dare, differre	108
musica quando adhibenda	518	mutui nomine apud Iuriconsultos quid intelligendum	ibid.
muscus herba	134	mutui datio in quibus rebus consistat	ibid.
muscum podagram repellere	ibid.	mutui & fœnoris differentia	ibid.
musculus	730	mycenæ ciuitas Græciæ	460
musculi in homine quot	ibid.	mycon pictor	34
musculus animal	ibi.	myconij populi	149
muscipula	975	myrthæ in Arabia magnus proventus	155
mussare	656	μυρθη	204
mussitare	656.279	myrthene puella	ibid.
mussitator	656	myrmecia	479
mustacea obsonia quomodo conficiantur	514	myrmillones	322
in mustelam maga transformata	205	myrmex feruus	802
mustelarum inconstantia	206	μύρμηξ	479
duo genera ibid. 839 earum genitalia ossea	206	myrmecia vlcera vbi nascantur plerun-	
mustelarum virus exitiosum basiliscis	ibi. 839		
mustelinus color	210		

I N D E X.

plerunque	793
myrtus Veneri dicata	470
myrtea Venus	ibid.
mysterium	453.1063
mythicus	367
μυθικός ἄμα ἔργον , prouerbium	
258	

N

N .L. notæ perplexæ & ob- scuræ causæ in iudiciis	
891	
Næ, aduerbium Græcum	26
Nacta hospitis nomen	806
Naiades nymphæ	440
Napeæ nymphæ	ibid.
naphtha venenum	66
Napuræ pro funiculis	90
Narbona Gallix ciuitas	188
Nares vnde appellatæ	133
in Naribus fastidij indicium esse situm	722
narratio	238
narthecophori qui	820
Nasamonas plures simul habe- re vxores	979
natura rerum cur parens dica- tur 372 vnde dicta	1001
natalicia festa quæ & vnde	1076
naues annotinæ	117
naues tectæ à quibus inuenta	1049
nauium regimen duplex	170
nauus	179
naulum	501
Naupacteus fl.	41
naupactum oppidum Aetoliæ	ibid.
neophyti qui	921
neapolitanum talentum	586
nebula	1017
necessarij	46

necromantia siue Necyoman- tia magiæ species	9
in Necromantia qui lapides adhibeantur	138
necromantici qui	9
nectar	513
nefarius	233
nefarij cibi qui	1063
nefandum & nefarium	ibid.
negotium facessere	314
neleus, qui & Pylus	380
nemausensis caseus	42
nemesis dea	473. 1008
νεμεσις παρὰ πόδας βαίης , pro- uerb.	1008
nemo nostrum frugi esto, alio qui cum aliis eiiciatur, Mi- lesiorum dictum	14
nemo videt mantix quod in tergo, prouerb.	96
nemo reprehensus qui è segete ad spicilegium relinquit sti- pulam, prouerb.	136
neomenium lunæ	478
nepenthes poculum	52
nepos	127
nepotalis	ibid.
nepotatus	ibid.
nepotare	ibid.
in Neptuni honorem Istmia instituta	17
Neptuni templum in inf. Te- naro	ibid.
neriæ vxor Martis	516
nerides nymphæ	440
Nereides innumeras esse	376
neriene Martis vxor	443
neutra nomina in a tertix de- clinationis olim in datiuo & ablatiuo plurali in is profer- ri solita 259 multa olim in	

masculino genere prolata esse	252	nouendiale sacrificium quale, & quibus institutum	826
Nicias Megarensis fulloniam artem primus inuenit	809	nouendiales ludi	ibid.
Nicolaus de Lira reprehenditur	85. 148	nouercari	869
Nicopolis ciuitas 331 à quo condita	575	nouissimum, à Lælio tanquam verbum nimis nouum, non usurpatum	57
nidor	106	nouitas grata	57. 26. 333
P. Nigidius taxatur	95	nouitiis	57
Nigra vestis lugentes decet	241	notoria	561
nihil fortuna renuente, prouer.	746	noualis ager	334
nili excursus annuus	216	nouercalis malitiæ exempla	880
niliaci sales	15	nouitiis	587
niliaca papyrus	ibid.	nox intempesta cur dicta	30.
de nilotico auctu qui scripserint	216	68. 205 in quatuor vigilias diuisa	234. 982
nilotici calami	15	fraudibus accommoda	678. 797
nilometriae	216	dici mater	1009
nixus genu pro Hercule	100	ad audiendum cur aptior quàm dies	983
nobilium funera per forum ducci solita	212	noctis silentium	983
noceor verbum Iurisconsultis usitatum	65	noctu cur melius audiatur quàm interdiu	215. 983
noctua in Palladis tutela	961	noctescere	224
nomen pro aduerbio positum	674. 781	nocturnæ aues quæ	275
nominibus propriis multas res non posse appellari	72	noxa	59
nominum in bundus desinentium vis & significatio	138	noxa dedere, quid	803
nomina vnicuique homini duo	873	nubertium mos apud antiquos	520
νῆμας καὶ χῶρα prouerbum	991	nucis pineæ nucleos sitim sedare	535
nonij Marcelli error	114. 484	nucamenta	120
eiusdem locus explicatus	85. 710. 520. 558. 609	nugo	442
nos cucurbitæ caput non habemus, prouerb.	85	nugamenta	120
notha verba	123	numa Pompilius sacrarij fidei institutor	282. 463
		numæ lex de artibus sedentariis	24 de partitidis
		Numam Pompilium omnis generis fercula olim vi magica in conuiuium apportasse	880
			417

Marimarula 27. beluofus	oleaginus	241
1079	oleitas	843
ocium cum dignitate præstan-	oleras	544
tiff.res	536	960
ocrea à quibus inuentæ	oliua Palladi consecrata	960
1018	oliuitas	241
ocreatus	olium fortes Milesij , prouerb.	194
oculus amoris dux & origo.	olor	92
874	ollares uua	148
oculi mentis quando dicantur	ollæ chytropodæ	ibid.
cernere. II. cordis nunciij	Olympius Iuppiter	1075
139.	olympius Nemesianus	659
Veneris illices 139. animi in-	Olympiam Alexandri M. ma-	
dices 969. liucei	trem cum serpente concu-	
199	buisse	418
oculi peti qui	Olympiæ porticus heptapho-	
969	nos	400
oculorum color quis optimus	Olympiaci ludi 194. à quo in-	
128	stituti	17
oculos causam esse multorum	Olympij dij qui	1075
vitiorum	139	
139	ominari & ominare 108. Non	
Œdipi imprecatio contra fi-	omnibus dormio, prouerb.	
lios suos	63	
908	omnifarius	209
Œnomel	omnifariam	ibid.
497	omphacomel	497
cenophorum	omphacinum oleum quomo-	
203	do conficiatur	ibid.
cenopia inf.	onager	742
41	onomatopœia	647
offa	onosceli	932
32	ὄξ ὄνου παροκύνειας, prouerbium	
offula	864	
ibid.	Opalia festa	456. 533
ibid.	operæ	451
offendere in egressu domus, o-	operculare	269. 505
minosum	opertanea sacra quæ	453.
847	1036	
officij variæ significationes	operula siue opella	56
359	opilio	433
Officiorum libri Ciceronis cur	opium medicamentum	
sic inscripti		595.
360		
officiales		
121		
offinator		
760		
offalcire		
79		
οἴκοι μάλιστα, prouerbium		
194		
οἶκος φίλος, οἶκος ἀχρεῖος, testudinis		
ad Iouem dictum		
73		
olea arbor		
241		
oleæ pacis signum		
ibid.		
oleum è terra erupisse tempo-		
re Augusti		
838		

I N D E X.

595.879		Orcinus libertus	248
opiparus	114.184	orciniانا sponda	ibid.
opipare	114	Orcus	ibid.
opi nymphę nomen	456	Orcus Molosorum rex	87.
opisthotonos morbus	354	502	
opisthotoni	62	ex Orci faucib. euadere quid	
opitulor	456	578	
Opitulus Iupiter	ibid.	Oreades Nymphę	440
opobalsmum	153.910	Orestis fuga ad aram misericordię	1044
opon Cyrenaicum	912	Orgia Bacchi festa 77. vnde dicta ibid. in honorem Adonidis instituta	210
oporice medicamentum	941	orificium	173
oportunitas semper spectanda	301. 528	orificia ventris duo	ibid.
ophir	185	838	
Ophiuchus sidus cęleste	37	Origenes seipsum castravit	1013
oppignerare	250	Ornithia Zephyrus cui dicitur	386
oppilare	281	Orontis Artaxerxis generi dictam de regum amicis	570
opplodere	531	Orpheus 254. 518 à bacchantibus discerptus	77
Ops dea	456. 533	orthopnea	550
opto	330	orthopnoici	ibid.
opulescere	689	orthium carmen Palladis	965
opuliscere	925	Osci populi	311
opuleus	689	inter Os & offam, prouerbium vnde ortum	32.
opulentitas	689. 925	oscula officiotum esse	157
ora, vestimenti extremas	997	osculandi genera tria	ibid.
orator	899	Osiris	196. 1009. 1065. 1083
in Oratore manus quasi ipsę loquuntur	192	Osiris & Isis numina maxima	1009
orationis duplex vis	316	Osiridis inquisitionis symbolum	1030
Orbilius Grammaticus cur plagosus ab Horatio dicitur	776	ossa defunctorum ad morbos depellendos vim habere credita	190
orbis terrarum cur à sceminarum nominibus nuncupatus	538	ostentum	837
orca vas ficarium	176		
Orcheni magi Chaldęorum	165		
orchestra	231		
Orchestraenij Cheroneę insidiati	22		

INDEX.

- ostentorum genera duo *ibid.* Palæstra ancilla magiæ perita
 ostracus 891 9. III
 ostracismus *ibid.* palæstritæ 86
 oues quando apud veteres ton-
 deri solita 985 palla, matronalis vestitus 996
 oues feras inueniri quoque
 484 Pallas armorum dea 966. vnde
 Ouidij Halieuticon volumen nata 961
 quando conscriptum 659 Palladi clypeus cur datus *ibid.*
 Ouidij locus explicatus 97. Palladius latex 99
 579. 536. 509. 377. eiusdem
 locus emendatus 462. 536. palliastrum genus vestis 45
 III pallor & amantium & agro-
 ouum sorbendo Appium Au- tantium signum 871
 ferium periisse 175 pallor buxeus 97
 oua purgationum qualia 1049 palloris epitheton 817
 quæ maximè probentur
 836 palma 941. victoriæ signum
 ouorum sorbilibum natura 175 132. 1000. 1031
 vis qualis 835 palmarū folijs Isis vestita 1000
 ex quibus Ouis fiant mares, ex
 quibus item gallinæ 836 palmarum foliis priscos scri-
 836 prittasse *ibid.*
 oxygarum liquaminis genus 42
 913 Palmaris dea 132
 oxygala 42. quomodo fiat *ibi.* palmaris manus *ibid.*
 oxygalacticus caseus *ibid.* palmare vestigium *ibid.*
 oxymel 497 palmarium 941
 836 palmipedes aues 355
 P palpare 447. 666
 Palatij decuriō 791
 palumbus 723
 palumbes quandiu viuant *ibi.*
 palus 487 (140)
 Pamphile Milonis vxor maga
 Pamphile mulier, prima inuen-
 trix bombicinā texendi 727
 Pamphile maga in bubonem
 se transformat 268
 Panteus 433. fistularū inuentor
ibid. eius descriptio 433. simu-
 lachrum apud Ægyptios *ibi.*
dem.
 Panchrestus nobile medica-
 mentum 941
 pandemos pestis species 326
 Panegyrista 24
 panicus 519
 Panif-

I N D E X.

Paniscus	ibid.	esse	508
Panis cibarius & secundarius		parentum nomine qui intelli-	
481		gantur	48
pannicularia	313	parentum notas filiis plerunq;	
pantheræ & vrsæ maribus		inhærere	127
fortiores & animosiores		parentare 682. olim quando	
531		concessum	ibid.
πατὴρ ὄρων & πατὴρ ἀνοίων, sol di-		parentalia sacrificia	ibidem,
ctus	40	826	
panthia Abradathæ vxor	73	paraphernica instrumenta	936
Panthia & Martia Phil. Beroal		παρηγοῖα	297
di amicæ 158. earum mulie-		Paris iudex constitutus dea-	
rum laus	ibid.	rum litis	374
papauer Cereri cur attribuatur		paridis iudicium quid doceat	
477. fœcunditatis symbo-		970	
lum	1035	Parius Archilochus iambici	
papauerculum	477	carminis repertor	133
Paphia Venus	370	parij Iambi unde dicti	ibid.
Paphos Cypri oppid. ibidem,		parius lapis	ibid.
1005		Parium marmor	ibid.
Paphon & Palæpaphon vrbes		parnasus mons	207
989		paros ins.	133
pappa	419	parricidæ pœna	889
papyrus siue papyrum frutex		parricidarum nomine quid in-	
15		telligendum	880
papyracei calcei sacerdotibus		parricidium	560
Ægyptiis communes	ibid.	Partes	203
paranymphus	682	pars non stragulat, prouer-	
pararius	845	bium	204
parasitus	916	parthenia Iuno	459
parasiti Græcæ appellationes		Parthos bibendo gloriam que-	
ibid.		rere	175
parasitaster	45	partiarius honor	374
parasitatio	916	partiario agere	ibid.
parapherna	916	particulones	ibid.
Parcæ deæ 502. Necessitatis fi-		parturientes quid iuuet	
liæ 384. inexorabiles 1078.		516	
superum librariæ ibidem,		pasiphae 925. Tauri amore ca-	
502		pta	933
parcarum officium	ibid.	pasithea vna Gratiarum	
parelcon	686	518. 151	
parentes à liberis honorandos		passeres in famulatio Veneris	

I N D E X.

esse	467	inter Paupertatem & pauper-
passivum pro activo verbo po-		riam discrimen
strum	685	756.757
passiva Venus	478	Paula
pastilis corona	371	734
pastophori sacerdotes	1054.	Pausanias Philippi regis inter-
1084.1095		sector
pastophoria domicilia sacerdo-		310
tum	1054.1084	paularius
patagus morgi genus	457	826
patagium	156. ibid.	peccandum cur non sit
patagiarij	ibid.	875
patagiata femina	ibid.	pectinare
patellarij dii qui	515	533
patera inferior navis pars	1050	pectorare
paterfamilias bonus qui dica-		607
tur	745	pectoralis
<i>πᾶσι</i>	72	1030
patibulum	315.544	pectorosus
pator vocabulum Apuleianum		ibid.
quid significet	1031.100	pecu, pecuaria
patrius casus, qui & genitiuus		126
io		pecuatus
patroclus Achillis parasitus		485.590
916		pecuarij qui dicti
patruelis	358	590
Paulum apostolum nudipelia		pecunius
exercuisse	215	984
pauo in turela Iunonis	965	peculium
pauones cur oculatis caudis		245.906.937
præditi 199. è Samo inf. præ-		peculium tam filij familias
stantissimi	459	quam seruorum proprium
pauonum fimus podagrae fer-		937
uorem mitigat	407	peculiatu & peculiosus
pauor & terror equi Martis		906.
965		917.
pauperies	327	pecunia
pauperies quæ appetenda	1088	796.593
paupertas	86.327	Pediani Afconij loc. explicatus
paupertatis laudes	86	56
pauperies à Iurisconsultis quo-		pedica
modo vsurpetur	ibid.	139.417.512
		pedem struere, vetus locutio
		75.
		pedibus in sententiam ire
		142
		pedibus incedere
		1033
		pegasus equus à Bellerophon-
		te captus & abductus
		636. inter sidera collocatus
		693. Ne-
		ptuni & Medusæ filius
		541
		peierare, siue periurare
		493
		<i>πᾶσι</i>
		797
		Pelagias Thessaliæ ciuitas
		54
		Pelagicum Argos
		460
		Pelias mons
		309
		pellicere
		333
		pellax siue pellicator
		940
		pellices olim templum Iuno-
		nis introire prohibita
		443
		pell-

I N D E X.

pellicatus	ibid. & 939	perprutiscere	932
ob Pellicatus suspicionem atrociam à mulieribus facinorosa commissa	706	pernix	141
pellicatio	333.940	pernox	398
Pelopidarum regnum ubi floruerit	461	perniciter	141
Peloponnesi angustia	16	Perſa magicæ artis periti 7 in quibus rebus liberos suos potiffimum instituerint	895
Pelusiaca lens	477	Perſarum reges artis magicæ periti	7
Pelusiota capis cur non vescantur	284	Perſarum regibus quales pedagogi attributi	7
penetrabile	400	Perſephone, quæ & Proſerpina	1012
penetrabilis	ibid.	personatus	675
<i>penia & moxetia</i> differunt	86	Perſij locus explicatus	302
peniculamentum	313	609	
peniculus	214	pertinaciæ & peruicaciæ differentia	448.634
Penſile ciuitas Theſſaliæ	54	perturbatis animo, ſomnia graui obuenire	95
penſilis	616	peruicacia	448
penitus	487	Peruci	311
pentapharmacum edulij genus	904	Peruſinum quendam Rom. equitem lichenas in Italiam importasse	355
peplum	210	pes ſiniſter & dexter pro omni ne ſiniſtro & ſecundo	ibid.
pera	1019	43	
percuntor & percunctor	104	Peſcennij Nigri imperatoris mandatum de non geſtandis nummis aureis in zonis	574
perdius	398	Peſinus emporium	1004
peregrinus philoſophus	875	Peſinuntia dea	ibid.
peregrini plerunque contempti	182	Peſinuntium Phrygiæ oppidum	ibid.
peregrini & incolæ officium	189	peſſuli	70
peregrini non diſpiciendi	235	peſtilentiæ variæ cauſæ	326
de Peregrinis Platonis ſententia	182	peſtilentiam plerunque à brutis incipere	326
periclitari	271.478.	petaminarij qui	537
751		petafus	958
peripetaſmata	259.60.422	petafari qui	ibid.
Periſtera Veneris ancilla in columbam mutata	ibid.		
periſtromata	60.259		
perlitus	81.227		
perpes	190.196.234		

INDEX.

petauristarij qui	537	Phreantes, qui & Cleanthes	88
pexus	145. 1023	Phrygia musica	741
Phædra amore Hippolyti pri-		religioni conueniens	382 eius
uigni capta 869 Hippolytū		inuentor Matias Phryx ibi-	
infimulauit incestus 881 la-		dem	
queo perit	356	Phrygiæ tibix	967
Phœnicix literæ vnde	1000	Phrygium vestimenti orna-	
Phalacrine Vespasian i patria		mentum	957
178		phryges mortalium vetustissi-	
Phalacron	ibid.	mi populi	1003
φαλακρον τίλλει, prouer.	1029	Phrygiones	307. 957
φαλακρον qui	178	phryxi & Hellinis fuga	536
phalacrocoracæes	ibid.	piare	95
phalerni ætas	161	piatrix sacerdos	ibid.
Phalera	923	pitacum	511
Phanio	43	inter Pigere & pudere differen-	
phantasma	94	tia	662
Pharos turris	217	pigmentarius	726
Pharus Cæsaris dictatoris co-		pigmenta faciei mulieribus	
lonia	ibid.	vsitata	ibid.
Pherephate Cereris filia	999	pigneratus	1076
Phidias artis toreuticæ primus		pigrare	690
repertor	259	pila	181. 132
Phileus Apollo	788	pilatim	ibid. 281
Philippus Beroaldus minor	753	pili congeniti in homine qui	
Philippi Macedonum regis pro-		150	
fectio in montem Hemum		πίνα κακὸς γίτων, prouerbi-um	
567 eius dictum	796	843. 860	
Philippidem poetam gaudio		Pimpleidæ musæ	210
obiisse	1041	pinacotheca	536
Philodespotus	209	pinaster syluestris pinus	45
Philonides Alexandri Magni		pineæ corona	17
cursor	881	pinna	270. 958
philosophorum gestamina		pipare	267. 835
philosophica magia	7	piper obsoniis accommodum	
1019		912	
Phoroneus Iunonis cultor	460	piperis genera varia	ibid.
Photis ancilla, vnde sic dicta		piperatum vinum	ibid.
eius laus	177	piperitis herba	109. 912
phthia ῥυβαλαξ	24	pipulum	408
phthifici cur lac bibant	262	Pirithous à Cerbero, regis Mo-	
		losoy	

INDEX.

iossorum cane deuoratus		Plateæ ciuitas Bœotix	321
87		Platonis opinio de mulierum	
Pirothoi nuptiæ disturbata		communione	358
362		Platonis loc. emendatus	
piscina probatica	484	340	
Piseus venabuli primus inuen-		Platonem in Ægypto commo-	
tor	661	raturum	213
pissasphalton	66	Platonem audiuisse Hieremiam	
pistores Romæ esse quando		prophetam in Ægypto	1008.
incoeperint	902	Platonica magia	7
pitacium	511	plaudo, siue plodo	53
Pitheæ phiala	259	plausus	ibid.
Pitho dea persuadendi	1091	plaustrum vnde dictum	922
pitima	511	Plautus iocorum venustate	
Pittachus Mitylenus, vnus se-		præstans	188
ptem sapientum	272.528	Plauti locus explicatus	58. 89.
pityrum cibi genus	31	104. 514. 408. 552. 580. 581	
pityrij panes	604	600. 647. 689. 701. 726. 870	
πλαγιάζω	182	916. 1006. 1018. eiusdem lo-	
plagium	182	cus restitutus 316. 31. 183. 214.	
plagiarij qui	ibid.	222. 271.	
plagiaria lex	ibid.	Plautum pistori ob quæren-	
plagofus	622	dum victum in mola trusa-	
plagipatidæ	647	tili operam locasse	603
planetæ erronee dicti	773	plebeium cucurbitæ genus	85
Planetarij qui	9	plebiscitum	583
plangere	825. 399	Pleiades in horoscopo habentes	
planctus	ibid.	quales futuri	37. 129
platanus arbor	97. 1016	726	
cur genialis etiam dicta	97	pleonasmus fig.	34
platani laus	485	Platonicus Madaurensis	1084
platanum æstate arcere, hyeme		pleureticis quid conferat	497
admittere solem 97 mero in		Plinius Magnorum illusor	9
fuso nutriri	ibid.	Plinij loc. explicatus	453. 812. 15
in Platano octodæcim epulatos		esse	485
esse	485	36. 74. 80. 86. 114. 289. 354. 392	
platanorum magnitudo mira		547. 550. 548. 551. 608. 609.	
ibid.		732. 795. eiusdem locus resti-	
platononæ	97	tutus 71. 497. 458. 985. 727	
platea	181	960	
platea inf.	133	πλισμονὴ βαββάν, prouerbum	

INDEX.

514	Plotina Augusta, Traiani	
	Cæsaris coniunx	571
	eius laus	ibid.
	pluma anserina mollis	927
	inter Plumas & pinnulas discrimen	270
	Plutarchus polygraphotatos	22
	quando floruerit	ibid.
	Plutarchi patria	21
	Plutarchi libri apophthegmatum Traiano dedicati	22
	Pluto diuitiarum Deus	501
	Plutonis domus cur vacua	502
	pocillator	492. 516
	pocillum	492
	podagram quid repellat	733
	quid curet	407. 809
	podagricas mulieres plerumque esse luxuriosas	150
	podagricis Venus nocens	405
	Pœcile porticus Atheniensis vnde sic appellata	33 picturis ornata
		34
	Pœna Iuno	461
	pœna facinorum qualis esse debeat	245
	pœnarum capitalium gradus	543
	pœnitentiæ comes dolor & la chrymæ	398
	ποικίλον	34
	pomœrium 104. 769 Romanis quid fuerit	ibid.
	pomerium proferendi terminus apud antiquos constitutus	ibid.
	pomeridianus	769
	Pompeium xx elephantos exhibuisse in ludis	922
	Pomponius Atticus a Cæcilio adoptatus	422
	Pomp. Iurifconsulti loc. explicatus	117
	ponè aduerbij constructio	36
	Ponticulani Roscij Mini descriptio & laus	388. 389
	in Ponto venena esse copiosissima	751
	pontificum insignia	248
	Polea siue pollon	296
	polenta 30 qualis cibus	497
	polentam variis modis confici	ibid.
	Polla Lucani coniunx	669
	πολλὰ μεταξύ πέλει κύλιος ἢ χείλος ἀλλου, proverbiale	32
	pollex	193
	pollinaria	286
	pollintor	ibid.
	Pollio Romanus	263
	Pollionis Romuli responsum Augusto datum	915
	πολλοὶ ναυπηγοὶ εἰσι, πᾶσι δὲ τὸ βακχοί, prover.	820
	per Castorem & Pollucem viris olim iurare non vsitatum	115
	pollucere	118
	pollucibilis cœna	117
	pollucibilitas	118
	polluctum sacrificium	ibid.
	Polygnotus pictor	35
	polymitaris	306
	polymyxos lucerna	430
	pompæ sacerdotalis descriptio	1014
	Popea famosissima mulier	784
	Popæ	591
	popinationes	649
	Popea Neronis coniunx	793
		186
		Popys-

Popyfimus	531	95	potiones aqua temperadi mos
popularis	551		apud veteres 173
Popularis libertas	189		πνευμονία 947
Popularitas	551		pneumonitici ibid.
Populi & pupilli	490		πρόματι , παρέχει , prouerb.
Populonia Iuno	463		314
Porciæ dictum	672		prandiolum 25
Porro qualis particula	39		prandicula prolientaculis
Porta piacularis Romæ	95		96
Porticus ambulatoria	25		prandusculum 25
Portius Cato agricultacionis			Praxiteles 203
agnarus	127		pressim 174
Porcij Catonis dictum	ibid.		precarius 641
portorium	499.501		præconis officium 710
Portitores	499		præcones 195
portunalia	376		cti 231
Portunus maris Dens	ibi.		præconium 195
Portunus , qui & Palæmon			præcordia 346
1377			præfari veteres in rebus agen-
pefcinnumnia	930		dis foliti 142
posfinaculum	203		præfectus vigilum 233
posthumare	82		præflorata viugo 12
posthumi qui	82		prægnator 592
posthuma proles quæ ibi aras			prænestina rofa 952
ibid. 299			prænestinæ bractea 959
Postica Venus	199		prænestinæ & Campanæ rosæ
Posticum	ibid.		præstantiffimæ 289
Posticulum	ibid.		prænestinæ sorores 49
Postilena	617		prænomina apud prisicos quan-
postliminium	119.213		do viris imposta 115
postliminij ius quale	119		præpetes aues quæ 191
postliminij species duæ	214		præfagere 838
postliminio redire quis dica-			præfatiarius 206
tur ibid. 120 recipere	119		præles 947
postremiffimus	258		præfidis nomen generale 123
postulare	278.398.539		855 eius officium 182
postulatio	ibid.		86
πρόματι , παρέχει , prouerbiū			præfides prouinciarum apud
194			Rom. 123.855
de Potus ratione inter cæ-			Præfatiij cuiusdam pater in a-
nandum , celebre dictum			

I N D E X.

finum veneno magico trās-	diu durauerit	921
formatus 16	procurator	569
Præstigiæ sagarum 205	procuratoris nomine apud Iu-	
Præstinare vetus verbum 43.	riscons. quod significetur	
710	ibid.	
Præstolari 235.315.396.926	prodere	332
Prætexta etiam cum mortuis	prodigia	127
combusta 116	profero	371
Priapus 147 filius liberi & Ve-	pregnostica	838
neris 161.481	proluuium	931
Priapus, Hippona & Vertum-	promulsis obsonij genus	915
nus dicti Semonæ dij 282	promus 592.112.269.439	
Pridianus 618	promptuarium 112.269	
Priua fax, noctis pars 160	pronominum vis 212	
Primogenituræ priuilegium	pronuba 682	
etiam apud ethnicos vſitatū	pronuntiare 228	
esse 403	pronunciatio vultuosa prohi-	
principis boni officium 571	bita 251	
principi bono mores aulicorū	prophanare 410	
optimè debere esse notos	prophanus 1010	
ibid.	properiter 633.109.945	
Principum consuetudo flam-	propudium 736	
marum naturæ comparata	propugnare 642	
570	profapia vnde dicta 18.651	
Principia rerum tria 1001 duo	profapiens dictio vetus 18	
secundum Augustinum	proscenium 231	
987	Proserpina 987.990 manium	
Prisciani loc. restitutus 524	& defunctorum dea 991.	
priuatiua nomina quæ 127	1001. tergemina Diana di-	
Prius pariet locusta lucam bo-	cta 990 ex Ennensium ne-	
uem, prouerb. 65	more rapta 454 à Gra-	
Pro particula variæ significa-	iis Persephone dicta 1012	
tionibus 120	Proserpinæ nocturna sacra	
probatica piscina	990	
484	in Proserpinæ peculio numera	
probrum 64	ri quid 245	
procare 379. 658	prosonomasia 285	
procella 169 vnde dicta i-	profopopœia schema rhetori-	
bid.	cum quid 83	
proceres ciuitatum 72	protelare 697.749	
proci qui dicantur 379	protelum 697	
proconsulare imperium quàm		pro-

I N D E X.

- pupula oculorum præstantiffi-
 ma pars 494
 pupillæ color 129
 puppæ 494
 purgationes triplices in sacris
 apud præficos 1049
 pufio 763
 pycnoftylon 132
 pyctale certamen 608
 pyra 189
 πυρῶν μῦθος, prouerbium
 431
 Pyrene fons Corinthienfis 636.
 921
 Pyrenæi montes buxorum fer-
 riles 97
 pyrgus 176
 Pyriphlegeton 487
 pyroboli 324
 Pyrodes primus inuentor ex-
 cutiendi ignem è filice
 528
 Pyromantia species magiæ 9.
 164
 pyropeccilos lapis 34
 Pyrrha Deucalionis vxor 21
 pyrrhica saltatio quæ 952.
 953
 pyrrharij ibid.
 Pythagoras cur fic dictus
 986
 Pythagoræ difcipulorum mos
 in pecunia conferenda 562
 eius & Porphyrij difcipuli
 fílentio obftricti 255
 Pythagoræ ænigma explicatū
 478
 Pythagoram Aegyptiacas di-
 fciplinās perdidiſſe 213
 ex corporis filo difcipulos
 explorare folitum 350
 Pythagorici, Pythagorei, &
 Pythagoriftæ differunt
 986
 Pythecufis inf. 1021
 Pythias ædilís nomen 418
 Pyxidecula 269
- Q**
- Quadrantal, amphoræ ſpe-
 cies 735
 qualum 349
 quæſticulus forenfis 1089
 quæſtiones 244
 quæſtiones de quibus habende
 ibid.
 quæſtionum ſignificationes va-
 riæ ibi.
 quæſtionari qui 553
 quaſillum 349
 quaternarius ad corpus perti-
 net 986
 querulæ doloris leuamentum
 670
 Quies inquieta 674
 quin, particulæ vis 761
 quinquatria 536
 Quintiliani locus explicatus
 75 emendatus 750
 Quintus Curtius magiæ artis
 contemptor 9
 Quippini 815
 Quiritate 232. 441. 664
 Quiritate urbanorum, iubila-
 re ruſticorum 696
 Quiritatus 664
 Quiritæ Romani 232
 Quiſquiliæ, q. d. quicquid ca-
 diæ 119
 Quiſquilium frutex ibi.
 Quod vis fieri, factum eſt, fieri
 infectum non poteſt, pro-
 uerb. 1092
 Race-

I N D E X.

R

R Acemus 136
 Racematio ibi. 450
 racemosus 136
 rhamnusia dea 473
 ranarum coaxatio pluvia in-
 dicium 839
 ranis vinum infundis, prouer-
 bium 63
 rancidus senex, aper, &c.
 124
 rapones 635
 ratio sacerdotum quid velit
 215
 rauastelli qui dicti 701
 raurus & ravis 701
 reapse, pro re ipsa 77
 recaluatio 45
 recellere 933. 633
 recellicluniae meretrices 633
 recentare vetus verbum 82.
 537
 recula 320
ῥέχον 63
 refectio corporum quae opti-
 ma 398
 reflatus 133
 refricare 357
 refutationis & confutationis
 discrimen 760
 regum manus longae 578 infi-
 guia 247
 reicula animalia 525. 712
 relegatorum duo genera 574
 relicinus 633
 reluere 275
 remeacula 454
 remunerari 288
 renidere 166. 249
 renutus 463
 repagula, repages 81

Repetitio, exornatio rhetorice
 385
 repotia quae 514
 repudium quid 821
 in Repudiis quae verba adhibe-
 ri olim solita ibi.
 repulsa 977
 rei nomine varia intelligi
 320
 in re familiari quid maximè
 expediat 127
 res omnes arte & natura fieri
 135 ex tempore & consilio
 considerandae 190
 rebus singulis singuli olim Dij
 attributi 223
 resemina vnguium febrì
 quartanae mederi creditum
 190
 respondere 1078
 responsus ibid.
 respuere sermonem 101
 restim ducere in saltatione
 quid 89
 ad restim res rediit. prouerbiū
 ibid.
 restis 89
 resticula ibi.
 restibilis ager 334
 retrorsum 142
 reus qui 89
 reus agi & peragi qui dicatur
 89. 259. 240
 reum fieri quid 89. 239
 reorum proprium quid 887
 reorum olim mos capillū sub-
 mittere, & sordidam vestem
 habere 239
 reatus 239. 89. 583
 rhamnus pagus 1007
 rhenus Bononiensis amnis
 15

I N D E X.

Rheginum talentum	586	23	
rhizias	912	Roris generatio	ibid:
rhodion vnguentum	481	Rosa Veneris flos	481 centrifolia
rhodium talentum	586		289
rhodinum	289	Rosæ quando percolendæ	ibid.
Rhodiacæ spongiæ laudantur		Rosarum varia genera	ibid.
79		rosarium	ibid.
Rhododaphne	292	rosetum	ibid.
Rhodope mons	568	roseidus	23
rhodopes fabulæ	803	Roscius Beroaldi patronus lau	
<i>ρὴνας</i>	63	datur	652
Ridicæ	540	Roscius Mimus Bononiensis	
Rimari propriè suum	208	Beroaldi patronus amicus	
Riualis	607	chariff. 388 eiusdem laus	
Riualitas. ibid. ægritudo	937	390	
Rifus Deus	223	roscij Mimi Bononiens. ponti-	
Rogus	189	culani laus & descriptio	388
Roma in classes à Seruio Tul-		& seqq.	
lio distributa	479	Rota tormenti genus	896
communis patria & ciuitas sancta		rubor virtutis color	51
dicta	1080	ex rubore candorèque color	
Romanos olim tres tantum vr-		concretus bonæ constitutio-	
bes metuisse	920	nis signum	128
Romanos carnem catulinam		rubus	292
olim comedisse	118	rudera	712
Romanæ militiæ ordo	315	rudere	267. 597
Rom. populus vniuersus an o-		ruderum	712
lim Latine locutus sit indi-		rûdus	ibid.
scriminatum	19	ruffos celerius canescere quàm	
Romulus cur altellus	926	nigros	358
ex Marte & Ilia prognatus		rumigare	349
443		rusceus color	145
Romulum lacte libasse	347	ruscea facies	ibi.
à Romulo collegium fratrum		rusor Deus à quibus coli so-	
Arualium institutum	451	litus 664 Deus terræ	480
Ronchus	63	ruffus & russeus	145
Ronchi sonus	ibi.		
Ronchisse	ibid.		
rorarij milites	578. 315. 428		
Roratio, arborum morbus			
830			
Ros 330. 275. 23 quando existat			

S

Abadius Deus in Thracia
cultus 719
Saccari 806
Sacciperium 520. 803
Saccu-

I N D E X.

ſæcularij Iurifconſultis qui	ſæpiculè & ſæpiuſculè	72
735	ſæpes viua	302
ſacerdoti de altari viuere &	ſæuitas	253
non luxuriari permiſſum	ſæuitia & ſæuitudo	770
1071	ſagare	655
ſacerdotes cur linigeri dicti	ſagarij qui	59
215. ritum radendi capita	ſagaria negociatio, quæ	56
vnde habeant ibid. indo-	ſagæ, q. d. ſatis agæ	59
cti taxati & reprehenſi 407.	ſagina	324
787	ſaginare	ibid.
ſacerdotes mundi lumina	ſaginarium	912
quibus rebus in purificatio-	ſaginer	274
nib. vſi ſint 1049	ſagire	59
ſacerdotes Oſtridis cur hederas	ſagittis qui calami apti	15
geſtent 1083	ſagina herbe à legatis Ro-	
ſacerdotum Ægyptiorum mos	manorum cur ferri ſolite	576
in geſtandis calceis papyra-	Salacia Neptuni vxor	376
ceis 15. & 1028. eorundem	ſalebre	124. 604. 489
raſa capita quid ſignificent	ſalebrosus	ibid.
215	ſalebrosæ verba	124
ſacerdotibus vinum interd-	ſaliare cœne quæ	347
ctum 162	ſalicum duò genera	811
ſacerdotibus Ægyptiis veſtes	ſalij ſacerdotes	347. 806
lineas eſſe gratas 1028. ſpe-	ſalſamentorum ciborum vo-	
cialiter interdictum eſſe vi-	ce quæ comprehendantur	
no & carniū eſui 1063 ab-	806	
ſtinendum eſſe à cibis pro-	Saltare	919
fanorum ibidem	Saltatores Saltatrices	ibid.
ſacerdotes qualis inceſſus de-	ſaltatio libidinis incentiū	519
ceat 129	ſaltem qualis particula	77
ſacramentum 317	ſalue	123
ſacramenta militiæ vnde 1046	ſaluia Apuleij mater	111. 127
ſacrilegium quis committat	ſaluia nomen herbe	127
1063	ſaluiatum potionis genus; ibid.	
ſacrilegus 283	ſalum mentis	798
inter Sacrum & ſaxum, pro-	ſaluſtij locus reſtitutus	330
uerb. 1087	ſalutatorius caſus qui v eteri-	
ſactorum ſteana non eſſe in-	bus	49
uulganda 1072	ſamij cur literati dicti	777
ſacroſanctum quid dicatur 577	ſamos inſ. Iunoni dedica	2419
ſæpe etiam eſt olitor valde op-	ſandix	978
portuna locus; prouerb.	ſanguinem quid ſiſtat	698
783		

INDEX.

sanctus	576	scandulæ	258
sanctos quos appellant	sacræ	scandulare tectum	259
literæ	577	scapula	239
sanctuarium	ibid.	scarabeum inter Ægyptiorum	
saper caseus	42	numina coli	596
sapiens diuitias nec iactat, nec		Scaurus tria millia signorum	
abscondit	312	ad ornatum theatri contu-	
sapientiam vino obumbrari,		lit	246
proverb.	175	Scauri theatri cauea	231
Saporum genera varia	444	scauri propriè qui	1084
sarcinator	50.330	scæua	253.783
Sardinia inf.	223	scelera moræ impatientissima	
à Corintho quantum		948	
distet	ibidem	scelerosus, sceleratus	951
Sardinia inf. coloni Saturno		sceptrum	960
senes immolasse	223	scholasticus, scholasticulus	
sardonian herba	ibid.	158	
sardonius risus	223	scimpodion	109
Sardoum & Ægeum mare		Sciomania veneficij & magie	
differre	981	species	9.824
Sarmatas milio ali	477	Scipio ex serpentis coitu con-	
sarissa	866	ceptus	418
sarissophori	ibid.	scipionum nomen vnde fuerit	
sarranum ostrum	928	681	
sarrite	331.451	scitamenta, cibi	905
sartor	331	scitus	42
sarritoria opera	451	scitululus	187
saragere	695	scitulè	ibid.
Saturni aram cereis accensis		scius & conscius quid diffe-	
coli solitam	342	rant	85
candidus	932	scolecia	547
eiusdem ex		scomma	308
Rhea liberi	457	scommata conuiuuiis non qua-	
Saturnum patri pudenda absci-		drare	187
disse	151	scommata sine morfu dicere,	
sub Saturno nati quales futuri		Lycurgi præceptum	308
satyriion quid	932 (106	scoparius	831.592
saucius	172	scorpius sidus cœleste	792
sauiari	932	scorpionum ictus fœminis om-	
sauiæ	361	mino letalis	ibid.
sauiolum	361	scortari	58
Scamonea	912	scortum scorreum	ibid.
scalpiorium	763	scortum	

INDEX.

scortum antiquis idem quod pellis	ibid. 593	Seleucia fundamenta iacta 166	
scortea	ibid.	sella & sellula	109
scorta vnde sic dicta	ibid.	inter Selliquastrum & siliqua strum differentia	ibid.
diobolaria cur dicta	ibid.	Selliquastra vnde dicta	ibid.
scortatus pro scortatione	438	Sellularia artes quæ	24
scraetia, meretrices dictæ	58	Semen animantium omnium album	151
scribæ officium	1054	Semonæ dij dicti qui	281
scriblita quomodo fiat	30	semisomnus & is, declinatione & motione variat	85
scripturarum varium esse pos- se intellectum	368	Semilixa cibi genus	116
scrobs magici sacrificij genus	67	semilixa miles	116
scrupulus religiosus	1082	semiplotia calciamenta	1017
scrupi siue scrupuli	69	Sempronia horrea Romæ	284
scrupeæ meretrices dictæ	58	senator laticlavus	260
scruto & scrutor	311	Senecæ locus explicatus	586
scrutinium	861	777	
scrutaria	311	senex capularis	337
sculna siue seculna	546. 785	senes cur morosi	595
scorra	71. 914	silicernij dicti	303
scurrilem orationem grauem virum non decere	720	que zelotypi	405
scuta à quib. inuenta	1018	se patientes	631
Scytharum equi in acie pertur- bati	737	clamosi & queruli	702
in Scythia asini nulli	ibid.	senecio	120
Scythicum mare congelari		seniculus	ibid.
27		senium	396
Sebastia ciuitas	285	senectutis incommoda	701
secretarius	1054	seorsus	925
secta	774	sepateus	342
sectacula	417	sepeliendi cadauera extra ciui- tatem; prisorum ritus	337
secubare	191	sepeliendi genera duo apud prisos	78
secundum 54 eius varia signi- ficationes	ibid.	in Sepulchrum facientes in ci- uitate pœna constituta	844
Sedentaria ars	24	inter Sepultos & humatos dif- ferentia	78
sedulitate multa effici	479	sepire	255
Seianus equus	611	septem conuiuium, nouem cõ- uicium, dictum de conuiuiis	
Seleucus 166 cur Nicanor co- gnominatus	331		
ab Eras- trato circumuentus	434		

INDEX.

184	septenarius numerus potentissimus	470	dum	828
	septum	255	Sesostrum Ægypti regem preciolam nauim Deo hecatompylis donasse	1051
	sepum siue seuum 342. quomodo conficiatur	ibid.	Sesquiculare dolium	889
	sequester	546	Sectius medicus	62
	sequestrata actio quæ	546.	setæ	276
785			seuofus	342
	sequestropositum	ibid.	Sextus philosophus, doctor Marci Antonini Imperatoris	22
793	sequutores, gladiatorum genus		sibilare	758.408
	Serapidis templum Alexandria	1026	Sibilla	164
	seranæ tibie	967	siocinistæ	382
	serenitas	1017	siccinium	ibid.
	Serere	372	sicera potus qualis	162
	Sergius Galba	242	Sicilia olim Cereri ac Proserpinae consecrata	454
	Sergius Orata	424	scilire	287
	sericarius	728	Siculæ virgines	415
	serilla nauigia	372.967	Siculum mel opt.	41
142	Sermocinatio fig. rhetorica		sidera vnde dicta	28
	serpentis cum muliere congressus	418	sideropecilus lapis	34
	serpentem latrasse	127	sideratus	671
	serpentes quibus rebus accendantur	484	sifilare	408
	serpentes in Ægypto coli	1037	sifilatores	ibid.
	serpere & proserpere	489.990	signifex	134
	serpere	489	significus	ibid.
	serra præliari quid	362	Sigalion	1026
	serta vnde dicta	175.372	silentium noctis	68.205.983.
	sertores qui	967	215	
	Seruij locus explicatus	957.82.	silentiosus	983
650			silex	528
	in Seruos necandi olim fuisse dominis potestatem	803	Sili qui dicti	24
	de Seruis fugitiuis lex	464	silicare	528
	ex Seruis quando inimici fiant		silicernium cœna	303
311			sicilistitare	1006
	seruitutis iugum non expeten-		Siligo	735
			Silij locus explicatus	129
			siliquastrum herba	109
			Silius Italicus clauo periit	260
			Silij Italici mors voluntaria	892
			simia	

I N D E X.

finiæ quomodo capiuntur	1021	fobriofus	506.677.1063
1021		Socrates Apulei in ripa fluminis humatur ab Aristomene	100
fimiliter cadens figura rhetorica	22	Socrates mortalium fapientiffimus	975. quomodo 976. pictus 976. cur damnatus 974. veneno necatus ibidem.
finul verbum fimul opus, pro uerb.	89	Socratis accufatores mulctati	974
finulachra Deorum coronari folita	371	Socratis mors Athenienfium macula inleuibilis	975
finulatores non femper elle notos	559	Socrati ftatua anea pofita	974
finon	202	Socrates fculptor	152
finifteritatis caufa	1031	inter Socrum & nurum plerunque elle diffidium	473
finarium fcenicum	61	foccus Comcedorum calciamentum	870
finularis numerus pro plurali pofitus	580	focci	1018
finiftrum aufpicium boni omnis finum	253	foda'is	914
finiftrum in auguriis quid	43	fodes	39.196
Sirenes 413. cur tres effictæ ibid.		fol 40. mundi oculus 28. Adoneus appellatus 210. <i>πρωτοειδος</i> dictus 196. cur Auguftus 219. diis aquaticis inimicus 378	
Sirenum domicilium vbi fuerit, incertum	ibid.	folis epitheta 550. eius lux mafcula 991. color ardens 995	
Sirenuflæ inf.	ibid.	de Solis deliquio quid fenferint priſci	28
firpare	451	per Solem iurare Perfarum proprium	1065
firpea	ibid.	fole nihil oculatus	196
firpiculæ falces	ibid.	Soldorij	664
fiſilare	758	folea calceamenti genus	802
fiſilatores olim qui dicti	ibid.	folearij	ibid.
fiſto	338	foleatus	ibid.
fiſtra	1029	fofidipeda animalia quæ	
fiſtrum	217		
fiſtrati vnde	1011		
Sifyngambis Perfarum regina 759. Darij mater	668		
fitarchia	162		
fiticen	382		
fitula	999		
fobrietas Veneri contraria	445		
Sobrietas virtutis & prudentiæ comes	277		
fobrinus	359		

INDEX.

277.608		Spartiatæ siue Spattiani	17
Soloni locus emendatus	126.	Spartum herba	721
plicatus	990	Spartiani locus explicatus	8.re-
Solitaurilia sacrificia	591	stitutus	322.353
Solitudo auia	100	Spaha	35.857
Solitudo mala multa suadet		σπαθα, siue σπαθαλα	36
396.874		Spathale nympha	857
Solitudo & tristitia cur Vene-		Spathalion Plinio quid	36.
ris ancillæ prohibita	473	857.ornamentum muliebre	
Solitarii	222	36	
Solon amicos principum ra-		species natia quæ	150
tiocinatorum calculis com-		de Spectris quid sentiendum	
parare solitus	569.	205	
Areopagitarum primus institutor		specula	464.850.951
886		speculatorium	268.303
Solum pro solea	1018	Sperma vnde gignatur	179
Somnus	69	Sphingis ænigma	309
Somnia grauia vnde proue-		σφινγίς	219
niant	95	spica	450
Somnijs non credendum	364	spica sidus cœleste	456
Somniatores	ibid.	spicilegium	136.450
fontes è Tarpeio saxo deiici o-		spicula	694
lim soliti	195	spiculatores qui dicti	ibid.
Sordidi	106	spina	147
Sordidorum cœnæ quales	124	spina dorsualis	179
Soros	1025	spinalis medulla	147
fortilegi qui dicti	765	Spinea teda	966.361
Sospita Iuno	462	Spinerum	302
Sospitare	535	spirare	532
Sospitator	1462.304.535	Spiritus pater & auus morbo-	
Sostratus turris Phari extru-		rum omnium	90.331
ctor	217.424	Spiritu nihil potentius	28
Soricena Iuno	462	sine Spiritu neminem posse vi-	
Spadones non canescere	150	uere	812
Sparta ciuitas Laconia 17. di-		Spiritualis scripturæ intelle-	
cta πάλαι ἀπὸ τῆς	ibid.	ctus	368
Sparte filia Phoronei	ibid.	Splen domicilium risus	
in Sparta sola expedit senesce-		910	
re, dictum de Lacedæmo-		spolia hostium olim ædibus	
niis	641	affigi solita	458
Spartaria Carthago in Hispan-		spoliarium siue spoliatorium	
nia	460	804	

sponde-

I N D E X.

spondere	379.1085	status	564
spondens, dictus & pontificius		συνεργός qui	803
1059		stellæ cur decidere videantur	
spongia super ægrum sus-		28. an magia de cœlo pos-	
penſa quietem conciliat		ſint reuelli, ibid. vnde dicta.	
79		ibid. cœli oculi	199
spongiarum vsus ibid. triage-		ſtellas diſcurrere	29
nera	ibid.	ſtellis decidentibus vulgus ho-	
spongiare	79.100	minem extingui putare ibi.	
spons	318	ſtello	443
sponſa	379	ſtellationum fel ad muſtelas con-	
sponſus	ibid.	gregandas aprum 206. exu-	
in Sponſis quid quærat	936	uias morbo comitiali me-	
sponſalia olim quomodo per-		deri	444
acta	379	ſtellationatus crimen & pœna	
ſpontale	318	ibid.	
Sporion	476	σπυρρις quæ	127
ſportula	581	ſtercus	296
ſportulantes	ibid.	ſternutatio ſanitatſ indicium	
ſpuma falis ad capillos criſpos		813	
flauôſque faciendos apta		ſternutantes ſalutare cur mos	
128		ſit	ibid.
ſpurcar	736	ſtibadia	387
ſpurius	475	ſtigmatici	777
ſquinantia morbus	622	ſtilus aduerſus mortuos non	
ſtabulo & ſtabulor	280	ſtringendus	707
ſtabulum	39	ſtillaticia reſina	79
ſtabularius	ibid.	ſtimula dea	223
ſtabulariæ mulieres quæ	ibid.	ſtipes vnde dicta 36. 165.	
ſtacte flos myrrhæ	155	724	
ſtadium quot paſſus efficiat		ſtipendium quid & vnde	36
834		ſtipendiarij	165
ſtadium	930	ſtipulari	ibid. 724
σάκις	564	apud Stoicos nullos compara-	
ſtata forma quæ	521	tionis eſſe gradus	860
ſtatij loc. explicatus	460	ſtola	1073
ſtaticuli	920	ſtrabonis locus reſtiturus	
ſtaturæ & imaginis diſcrimen		133	
126		ſtragula	427
ſtatura in homine quæ pulchra		ſtranguria fœminarum mor-	
127. inenormis ibid. quadra-		bus	80
ta quæ	ibid.	ſtrategus	117

I N D E X.

Stratonice ab Antiocho priu- gno adamata 870 Antiocho desponsata	434	Sub particula vis subdialis	167 493
Strenua Dea	470	Subetia morbus	780
Strepicerotes caprae	655	Subire aleam	330
Stria	873	Subulones cerui	968
Striare	ibid.	Subiugus	603
Striatæ columnæ	ibid.	Sublica	324
Stridor dentium quomodo fiat		Sublimare & infimare contra- ria	59
948		Sublucare	457
Striga	873	Sublustris	ibid.
Strigiles olim in balneis adhi- beri solitos	112	Subluuius morbi genus in oui- bus	767
Strigosus	102.149	Subparasitari	916
Strophades inf.	208	Subsellij summi vir	582
Strophium	146	Subsiciuus	710.242
928.643		Subsisto	357
Strophium	146.929	Substillum muliebris morbus	80
Strophia antiquis quid	146	Succenturiari	563
Strophia vincula	1052	Succenturiati milites qui ibi- dem	604
Strophiarij qui	929	Succernere	604
Strophos ibid. Phaliscis quid	930	Succinum 186 quod præstan- tissimum	ibid.
stropi	ibid.	Succini fului autoritas maxi- ma ibidem, caritas ibi- dem	722
stroppus	146	Succubus	441
strutheus	467	Succuba	937
strupearia, festum apud Falis- cos	146	Succulentus	328
stuppa	617.618	Succusso	270
stupparius malleus	ibid.	Succussores & succussatores equi	76
stuprum	815	Succussatura	ibid.
stupratoria poena	ibid.	Sudor frigidus mortis indicatiũ ibid. 893 cur falsus ibid. 151	151
Stygia palus	487	quibus modis eliciatur	304
per Stygias aquas Dij iurare non soliti	493	Sudus	1017
Suadere & persuadere quid dif- ferant	564.814	Suetonij locus emendatus	591
Suadela	797.1092	Sulphur quatenus in religioni- bus	
Suauarij	401		
Suauium quod duleissimum	159		
159			
Suauia, libidinis oscula	157		

INDEX.

bus habeat locum 1049	qua	frequentes	371
re purificet	ibid.	futurna	214
sulphuris vsum ad lanam suf-		futiles coronæ	371
fiendam esse accomodum		Sybaritæ luxuriosi	348
812. genera quatuor	ibi-	Sybaritica mēsa, prouerbium,	
dem.		ibid.	
Sumere	669	Sycophanta	594
summatis	73	Sylla repulsam præturæ passus	
summates	1065	649	
summulæ	925	Sylla pugnam Leonium dedit	
summulas corradere	ibid.	in spectaculis	924
suparum vestis puellaris	61	Syllæ sepulchri inscriptio	833
suparia	ibid.	Syllanion statuarius celebris	
supara	ibid.	20	
suppellex	827	Syloson	958
suppellecticarij serui qui ibi-		symbolota vestimenta	679
dem.		symbolum militare	896
suppetiari	83	symbolo apostolico nomen	
suppetiæ	ibid.	vnde inditum	896
Supplicia	1051	symphoniaci cantores	1023
supplisio	531	sympathia rerum cœlestium	
supercilium	614. 486	cum terrenis	164
supercilia in Iunonis tutela ef-		synanche quid	35. 622
se creditum	ibid.	Synchronos	665
in Superciliis sedem animi		Synodica luna	478
consistere	486	synthetici	ibid.
superciliosus	614. 487	synonyma quæ	36
Superpondium	614	Syracusanum talentum	587
superuiuere qui dicantur	82	Syria dea vbi culta	713
sycophanta	594	συρακουσία τετραμζα, prouerbium	
συκοφαντῶν	ibid.	348	
sus lota est in volutabro luti,		Syracusani delicati	ibid.
prouerb.	300	Syriaci sacerdotes	725
sues in Illyrico solidas habere		731. 733. 736	
ungulas	277	Syriacorum semiuirorum ge-	
susque deque facio, prouer-		stamina	732
bium	39	Syriacorum sacerdotum im-	
suspectus	802	pietas	765
suspirare	512	Syriinga nympa adamata à	
suspirium morbus anhelatio-		Pane deo	432
nis	550	Syngambis Darij mater	
susurriones in aulis principum		386	

INDEX.

Syffitia conuiuia	329	tauri horoscopus in gradu habens baiulabit stercora
T		92. erit diuinus vates 538
T Abernaria caesaria Iurif- consultis qua	31	Tauriscus pictor 519
tabulae damnatoriae olim iu- dicibus datae	891	ταῦτ' ἐστὶ λακεδαίμονίαν τεῖχην, A- gesilai responsum de ciuib. Spartanis 17
XII. Tabularum lex explica- ta	79.399	teda 341
Taciti locus restitutus		tediferi ibid.
694		tedulus 418
Tænarus Laconiae promonto- rium	537	tegile 777
talentum	586	Telamones Gigantes 309
talentorum varia genera ibi- dem.		tegitillum 777
talipedare	620	teleta 1067
talpas auditus esse liquidissimi		teli nomine quid significetur 79.850
530		Telluri & Tellumoni olim sa- crificium 480
Talus	732	τέλμα 619
Tantalus Ganymedis raptor		temetum 595
492		tempestas suprema, pars diei 30
tapete	923	tempestates quid praesignificet 263
tardigrada	72	tempora primum canescere 417
Tarpeium saxum	195	temporarius aduerb. 575
Tarquinius Priscum au- rea tunica triumphasse		temulentus ibi.
126		temulentia 94.595
Tarquinio è regno pulso ser- pentem latrasse	127	Ten' cirratorum centum di- ctata fuisse Pro nihilo pen- das?proverb. 14
taratantula	444	Tenarus oppidum & promon- torium Laconiae 17.496
ταραντίδα 60		Tenaros, spiraculum siue des- ensus ad inferos 17
tartareus	59	Tenaros Spartiaca cur sic di- cta ibid.
tartarus ibid. 496. vnde dictus 60		tendor 353
tartari locus Platoni vbi origo	ibid. ibid.	tenebriones 689.934
tartarinus	ibid.	tenia 774
ταρταρίστιν 496		Tenus 51
Tarus amnis	555	
taurus cur inter sidera relatus 538		

I N D E X.

- Ter beatus quis 1048
 Terentij locus explicatus 84.
 89.105
 teres 966
 Tergus Tergum 328
 ternarius numerus à Pytha-
 goricis potentissimus habi-
 tus 217 1048 cur masculus
 1089 princeps imparium nu-
 merorum ibid.
 ternarij numeri magnus in
 magia vsus 217
 ternariū numerum ad animū
 spectare 986
 Terpander 618
 terra omniparens dicta 480
 virgo 286
 terræ vim geminam inesse
 480
 tertiata verba 420
 Tertulliani locus explicatus
 82.299 emendatus 739
 tessellatus 143.732
 tesseras quis primò inuenerit
 972
 testium numerus in conficien-
 dis testamentis 202
 testudo 72
 ex testudinis carne vel mul-
 tum, vel nihil edendum, pro-
 uerb. 73
 testudinū caro quomodo pro-
 fit & noceat ibid.
 testudineus gradus 72.816
 testudinatum ædificium 73
 Tetanos ceruicis morbus
 354
 tetrapharmacum cibi genus
 904
 texterna 214
 thalassicus color 154.
 Thales Milesius 193.835
 Thalia 151 Gratiarum vna
 518
 Thamyras Thrax Doricæ mu-
 sicæ primus inuentor 382.
 518
 Thessalicus ornatus 146
 theatra statuis exornandi mos
 priscorum 246
 Thebæ Ciliciæ ciuitas 312 he-
 catompyli ibi.
 Theodosius Imperator 948
 Theodorici regis statura 128
 Theopompus quam ob cau-
 sam mente turbatus 1072
 θεός ἢ ἀνάθεμα, prouerbium
 842
 Theoxenæ mulieris farcinus
 animosum 706
 Theramenes Cothurnus co-
 gnominatus 870
 theriaca 568
 theriotrophium ibid.
 Thero latronis nomen ibid.
 Therodamus ibid.
 Thermopolium 310
 Theseus Isthmiorū institutor
 17
 Theseus Apuleij pater 111
 Thesinophoria festa 457 in ho-
 norem Cereris à Triptolemo
 instituta 455
 Thesaurus malorum, mala sce-
 mina 821
 Thessali venefici 126
 Thessalia, quæ & Pyrrhica di-
 cta 21 officina magicarum
 artium 126
 in Thessaliam magia quomo-
 do deueniret A. Luc. 126
 theurgia quid 8

I N D E X.

Thiara	957	Titio	644.940
Thiarati reges qui dicti	ibid.	Titubantia	620
Thiasotæ qui	920	toga prætexta	116 picta à qui-
Sic serpens	568	bus gestari solita	ibid.
Thoralia	927	togati vulvurij qui	971
Thrasileo latro	330	tollutares equi mulæ	97
Thrasillus, latronis nomen	649	toremata	259
Threcedicus gladius	323	torentice ars	ibid.
Thyrus hasta	1083	tormentum rotæ Germanis pe-	
Tiberius sinistra manu agilior	1032	culiare	244
quàm dextra	1032	Tormenta de quibus & quo-	
Tiberij Claudij crudelitas	544	modo habenda ibid. in in-	
Tibiæ obliquæ inuentor	1026	ferno quæ principalia duo	1002
Tibiæ antiquorum quales	967	tormentorum apud veteres va-	
tibiarum aliquot genera	ibi.	ria instrumenta	244
Tibias olim & in nuptiis &		à Tormentis & quæstionibus	
funeribus adhibitas fuisse	382	in iure non incipiendum	ibid.
Tibicinium	724	à Tormentis dicere	ibid.
Tideus	564	tortores machinarum	850
Tigillum	89	torus	608.387
tigni nomine quid intelligatur	ibid. 89.825	torosus	608
Timorem facere alatos, perni-		totiugus	204
ces & strenuos	526	trachelon media pars navis	
Tinnire	53		1050
Tinnitus aurium	ibi.	traduces	739
Tinnitu aurium sæpe absen-		<i>τραχηλι ἀρτηρία</i>	33
tium sermones præsentiri	ibid.	Tragicus character qualis	870
Tintinnabulum	923	tragœdia quid	ibid.
Tiro	773	Traiani Cæsaris tēporib. Apu-	
Tirotinium	563	leium floruisse	571
Tirotinatio	773	transigere	668
Tiryda Thraciæ oppidum	611	trapezita qui dicti	725
Tiran apud Achæmenios sol-		Tribuni militis officium	866
dictus	1065	triclinia Romæ argentea fuisse	
Titij sodales qui dicti	183		185
		<i>ἐν τριπέδῳ εἰμί</i> , prouerbium	538
		Triptolemo Cæceris currus cō-	
		missus	455
			τριπτόων

I N D E X.

Triptolemi leges	1070	116	
tristi nō facile iocum & risum		turbo	169. 742. 948
fingere	249	turbula & turbella	344
tristitiæ quomodo discutian-		turma quot equitibus constet	
tur	52		791
tristitudo	248	Turcarum mos cœnandi	108
triticum	476	turricula	176
tritonis effigies	378	turpe pecus mutilum, prouer-	
Tritones Nepsuni tubicines		bium	71
ibid.		turris asiniorum	1084
trivialia quæ	713	turunda	547
triumphalis corona quibus tri-		tussedo	779
bui solita	789	tutores	47
triumphantium insignia	248	tutores dandi ius	ibid.
trochilos auis	491	Tutorum variæ species	ibi.
trophæa	940	τύχη ἀγαθή	747. 49
trophæa vetera refici, apud ve-		τύχη κακή	49
teres prohibitum	51	tygris mansuefacta 231 ab Au-	
tropologicus scripturæ intelle-		gusto ludis exhibita	ibid. &
ctus	368		922
trofulus	608	tympano tuba	741
trofulum oppid. Thuscorum		tyrocnem habeo pro ciuitate	
609		Callipi dictum	31
Tria c e c pessima, prouerb.		τρεῖνυκτις	ibi.
716		tyro	563
trudes 170 instrumenta nauti-		Tyronis Tullij Ciceronis Li-	
ca	780	berti, libri de patroni iocis	
trusatiles molæ quæ	603	188	
tubæ cantus	954	Tyrones eligendi quales	563
tuberare	174	τυες	31
tuburcinari	525	tyrotaricha patella	31. 700
tucetum, regius cibus	806.	Tyrotarichus Ciceroni quid	
144		ibid. 31	
Tullius Laurea, M. Tullij Cic.			V
libertus	760	V & i litera magna cogna-	
Tullianum carceris pars à Ser.		tio	61
Tullio ædificata	770	Vacia Seruilius	80
tumultus	87	Vaciæ	ibid.
tumultuarius dux	ibid.	Vadimonium	250
tunica talaris 1074 linea	144	Vadimonium sistere quid	805.
Pexa Horatio quæ	ibidem	339 deserere	ibi.
palmata à quibus geri solita			

I N D E X.

Vagitanus deus	223. 459	venæ pulsatiles quæ	219
Vagor	100	venalicia rij qui	584
valerij loc. explicatus	763	venaticorum canum duo genera	655
valeria Seruij vxor piissima	677	de vendicatione rei, titulus explicatus	844
Valeria Messalarum sororis re sponsum	672	veneni vis	944
Valuus	80	venia	457
vannus	1033	Venilia dea	376
vaporarium	621	ventilare	209
varicare	79	ventris orificia duo	173. 858
varica scœmina quæ	ibid.	Ventrimani dicti Cyclopes	195
Vari qui dicti	80	ventus quid 27 causa tremoris terræ	28
varices venæ	ibi.	Venus alma 151. 373 Cytherea 371 Muria 470 Myrtea 561 Paphia 370 pendula 179 thalamifera 1054 ex spuma maris 151 orta 369 438	
varicus quale aduerb.	79	Venus armata. à Lacedæmoniis culta	153
varietas grata	549	Appelle depicta 178 Iunonis nurus 463 cur cœlo deiecta credatur 151 cur Vulcano adiuncta sit 153 cur lenta 968 à Praxitele fabrefacta, à quodam adamata 378 apud Paphios culta 989 terra ætherea à physicis dicta ibid. rerum naturæ antiquissima mater	373. 961
variegare	1049	Veneris & Cupidinis deambulationio	466
Varronis locus explicatus	80	veneris baltheus 152 raritas vitilis 180 templum Paphiæ	989
984. restit.	768	Veneri innumeri cupidines à poetis assignati 152 columbæ cur cõsecratæ 466 caluæ apud	
vasa cœquinaria ex argento facta	185		
vastescere	564. 238		
vastities & vastitudo	564. 238		
vastus	ibid.		
Vaticanus Deus	459		
vatrax	87		
vector	280		
vectoris appellatione quid significetur	924		
vehiculum	922		
Veionis	381		
velitari	409. 610. 720		
velites	ibi.		
velitarem hastam quis primus inuenerit	610. 409		
velitatio	ibi.		
velitatum	720		
Velleius epicurus	490		
venabula quis primus inuenerit	661		

I N D E X.

apud Romanos ædes con-	vesicarū in fœminis situs qua-
secrata	lis
ad venerem qui facile propēsi	Vespasiani patria 178
161	statura
venerem quid coerceat	127
723	vesperæ variæ appellationes
venerem esse Lunam	29.30
989	vespertilio
venerus concubitus palæstræ	275
assimilatus	vesces albas olim in luctu fœ-
180	minas gestasse
venustare	640
139	vesticipes
venustas fœminarum	459
ibid.	vesticipes antiquis qui dicti
vera multa esse, sed tamen pa-	565
rum credibilia	83
941	Vestitus. mentis indicium
veratrum	725
941	ex Vestitu vili nemo iudican-
verba cothurno fortiora quæ	67
61	Vestius Apuleij præceptor
verba multa actiue & passiuè	116
olim prolata	veteranum militem quid fa-
111.196	ciat
verborum tria genera	572
123	veterator
verbena	821
1055	veteratoriè
verberones	822
743	veteramentarius
verecundia, optimum in ado-	168
lescente indicium	veterina animalia quæ
841 virgi-	277.
nalis dicta	534
110	veterinarius
Veritas disciplinæ comes	277.710.290
900	veternus
veritatis vis	780.892
ibid.	veterum mos in balneis
123	112
verna	vexillum
123	315
vernacula verba quæ	vexillatio
ibi.	315.578
ibid.	viare
vernaliter	529
ibid.	viantes
vernula siue vernaculus	ibid.
ibid.	Viator nudus non timet la-
453	tronis insidias, prouerb.
verrere	86
196	Viatores quidam à mulie-
vertex	ribus in iumenta transfor-
68.487	mati, iuxta August.
vertiginosus	278
772	viaticari
vertigo	580.501
ibid.	viaticum
veruex	580
629	
Verus Antoninus adulteriis de-	
ditus	
799	
vesica	
80	
vesicam habentia animalia et-	
tiam alium habere, & non	
contrà	
ibid.	

Viaticulum	501	vindicare	849
vibex	776	vindicta dulcissima homini la-	
vicarius	725.374	so	584.685
vicarij serui	725	vindictam iniuria grauiorem	
vicentij Palæoti laus	522	esse non debere	545
vicinus malus quantum obfit		vindicta mulieres maximè	
860		gaudere	643
victimare	591	Vindiciæ	844 vnde dicta i-
in Victimarum immolatione		bid.	
aruspicum mos	79	vinum libidinis incentiuum	
victimarij	625	161. 1071 edentulum 161 exo-	
victoria dea	132	ticum	20
victoria præpes cur dicta i-		vini immodici vsus quantum	
bid.		obfit	592
Victoria præpes appellata	191	vinum per saccum lineum per	
Victoriatus nummus	168.	colare prisca vsitatum	806
586		capitis dolores & vertigines	
Victruuij error	309	facere 94. 1083 medullas in-	
Victruuij locus emendatus		flammare	175
610		vino indulgentes ad Venerem	
Victruuij locus explicatus	132.	propensi	161
873		Vino homines obbrutescere	
vidua	380	175	
viduertas	230	Vina generosa ex vetustate ce-	
viere	811	seri	161
vietus	ibi.	Vina marcida	92
vigilia inconniua	489	Vinosi taxati	176
vigiliæ castrenses	234	Vinum fecatum & defecatum	
vigiliarum nocturnarum par-		806	
tes quatuor	234	Vir vnde dictus	83
villicari	705	Vir fugiens denuò pugnabit,	
villici opera non sedentaria		Demosthenis responsum	
24		22	
de Villici officio qui scripse-		Viri mulieribus & robustiores	
rint	705	& audentiores	83.427
Villica qualis esse debeat i-		Viri qui fugiendi	1020
bidem.		Viris lugendi tempus cur nul-	
Villicones qui	ibi.	lum constitutum	47
Vimen	811	Virosus	616
Viminalis mons Romæ i-		viriosus	ibi.
bid.		viriosiloci in fœmina qui di-	
Viminus Iupiter	ibi.	cantur	ibid. 64
			Virtutis

I N D E X.

virtutum	290.956	184. eius conficiendi ratio	
Virgilius compilator Homeri		quando excogitata ibid.	
619		Vlpiani Iurifeconf. locus emen-	
Virgilij locus explicatus	77.	datus 621. & 622. explicatus	
499. 780		339. 643 844. 82. 927	
Virgilio centones	50	vltimè affectus quis dicatur 55	
Virgilio miltix	732	vltronea esse grata 122. 192	
virgæ magistratum	116 ex	vltroneas putere merces pro-	
quo ligno confectæ	ibid.	uerbitum 101	
in Virginibus naturam & edu-		Vlyffes astutiæ nomine cele-	
cationem plurimum valere		bratiffimus 75 lytropos di-	
512		ctus ibid. à Calypfone in in-	
Virginis in 17 parte nascens		fulæ Ogygia retentus ibid.	
qualis futurus	922	Palamedi infestus 972	
virginitatis flore nihil precio-		Vlyffis peregrinatio, prouerb.	
fius 465		169	
virginitatem hoc tempore ra-		Vlyffeus & Vlyffei vetus locu-	
ram esse auem	512	tio 79	
Viriatu Lusitanus latro famo-		v mbo 996	
siffimus	564. 567	vmbra afini. prouerb. 864	
virus	751. 348	vnguedo 270	
vitulentum	ibid.	vnguentorum in Arabia co-	
vifa magis afficere quàm au-		piofus prouentus 155	
dira	170	vnguenta exotica quæ 20	
vita humana ex quibus con-		Vngula tormenti genus 244	
ftet æterna quibus rebus cõ-		Vngue latius. prou. 181	
tineatur	1070	Vnixia luno 461	
vita terminos omnibus esse		vocatiuus, veteribus & saluta-	
preſcriptos	1013	torius, casus dictus 49.	
Vitellius imperator epulas		170	
quomodo partitus fit	25	vola 478	
vitia naturalia non facile de-		Volcatius Sedigitus 830	
poni poſſe	1008	voluntas hominis duplex 798	
in Vitiis alienis omnes esse o-		Voluptas ex Cupidine & Psy-	
culatiores quàm in propriis		che nata 521	
96		Voluſtus Saturninus 442	
vitis Romanis militare inſi-		voluratio in puluere iumentis	
gne 854 cur centurialis dicta		vice lauacri 300	
ibid.		volutabrum ibid.	
vitta	643	vertices antiquis quid 68	
viti conficiendi rationes tres		vtotius 596	

INDEX.

Vragus	246	concipere	547.529
vrbani plerumque astutiores		vulturum vita	ibid.
rusticis	75.746	vux marcentes	92
vrbanciani milites qui dicti		vxor cur & quando ducenda	572.521
573		vxor bona domus fundamen-	
vrbicarius	ibid.	tum	573
vrbicaria procuratio Iurifcon-		vxor duobus modis apud pris-	
sultis	ibid.	cos haberi solita	649
vrbicus	ibid.	vxor mæcha supplicium sum-	
vriigo siue vredo	56	um marito 782 perfidiosa	
vrinam quid moueat	912	in maritum, non dicenda v-	
vrinare	493	xor 940 apud antiquos quo-	
vrinarium	ibid.	modo habita	949
vrinatores siue vrinantes	ibid.	vxoris species duæ	520
Vrsus	326	vxori & libris an simul inserui-	
Vstrina	618	re quis possit	523
vsuarius & vsurarius	642	in Vxore ducenda quæ expeti	
vsus	333	soleant	522
vterus & vter	64	vxoies maritorum radiis co-	
vterum prægnantium conci-		rufcare	330
liare fauorem	474	vxoies plures an ducendæ	869
vterculi apum	78	maritis cur non olim coxe-	
vires inflati cur fluant superne		rint, sed ancillæ	404
246		vxoriam forma quæ	521
Vulcanus cur claudus fingatur			
516			
Vulcanum in Ægypto pri-			
imum regnasse	1031		
Vulcaniæ ins.	516		
vulpes munere non capitur,			
prouerb.	274		
vulpem optimi auditus esse.			
ibid.			
vulpe nihil fraudulentius	273		
vulpio	ibid.		
vulpinaria amesio	ibi f.		
vulpinari	ibid.		
vultuosus	251		
vultur.	526		
vultures sagacissime odorari			
529 sine masculino semine			

X

Xenium	161
Xenios; lupiter	160
xeniolum	ibid.
xenia mittendi hospitibus	
mos apud Græcos	770
ξένιος	160
Xenodorus in pauimentis cõ-	
ficiendis celeberrimus	392
ξένος	160
Xerxes Apollinis Didymeï o-	
raculi euerfor	380
xiphia piscis	36.234
Xylobalsamum	153
xylo-	

INDEX.

xylocinnamum	152	976	
Z			
Z Achlias B bylonius	213	Zeus pictor	158
Zacynthus insula	574	Zeus pictor	458
Zelotypia	789	Zonæ nummis refertæ olim	
Zelotyporum mores	405	geltari solitæ	574
Zephyrus, qui & Fauonius vn-		Zoroastes magicæ artis inuen-	
de dictus	386	tor	126
Zethes & Amphion Iouis filij		Zygia arbor	461
ex Anthiopa	509	Zygia Iuno, quæ & Iugalis	
Zeusippus quomodo pictus		461.382	
		Zygia, tibix nuptialis nomen	382

FINIS.

M m ij

INDEX EORVM QVÆ

IN GODESCALCI

STEVECHI QVAESTIO-
nibus præcipuè conti-
nentur.

A	
A CCIRE	pag. 396
Accusatores quare sub- scriber con. cti	420
Ad hoc	376
Ad quo	429
Adagia, De umbra asini, de prospectu asini	374
Adclamandi formula, Omnes omnes	398
Addicere, admittere, verba au- spiciorum	365
Adigi potestatem, adigi iustu- randum	409
Adire læthum	396
Adulare	342
Ædiles flagellorum pœnam inferebant	318
Æra	369
Affatim lignorum, piscatuum	317
Afuisse	364
Agere se intra limen	339
Ain tu?	355
Alexander Magnus fortuna- tissimus	391
Aliud inuidia: valet quàm in- uidia	418
Alius, alienus, alter, aliter, de rebus infautis dicebant	370
Alius, alij, alio	357
Ali rei, alimodi	ibid.
Alius huic	318
Altercari	319
Alternare sermonem, pocula	ibid.
Altrinfecus	385
Ambire	396
Ανανυσία	409
Angulatim	326
Animi partes tres in homine	406
Anquirere	423
Antecantamenta	376
Απορονη elegans	414
Aqua mihi hæret, prouerbi- um	424
Aræ cur ansæ dictæ	374
Aram amplexandi mos ibi- dem.	
Arbores felices	377

Arcef-

I N D E X.

Faces in funere	401
Facessit luctus	357
Facie pro faciei	384
Fama hilarior	352
Fascinare	398
Fauete ore, fauete linguis	386
Ferunt ista ad vitam beatam	410
Fescennini	398
Festinare, properare quid distent	412
Fila corporis	415
Finge ita esse	422
Fingere	405
Flores ferti	382
Fœminarum conditio in multis deterior	351
Forare	332
Fori sociorum	ibid.
Forinsecus	385
Formulæ deprecandi, per te: per vos	337
Fructurus	429
Funus	401

G.

G Pro C.	409
Geminatæ litteræ, syllabæ	320. 321
Genij	329
Genij sui singulis hominibus	416
Gen Etrix	405
Gen Itor	ibid.
Geno, genere	ibid.
Genitur	416
Gradus Deorum tres	413
Gradus pensilis	339
Gratiola	355

H.

H A B E O pro aucto	401
Habere parentem, Remp. hoc est, gerere	380
Hilarare	342
Hippona dea	329
Homines pro omnes	372
402.	
Hominis, pro ominis	431
Hominibus singulis sui Genij	416
Humanitas proliza	424

I.

I D V V M dies.	370
Illicet.	314
Illico, pro in loco	397
Illico vt lectum est	392
Immortalitas posthuma	424
Impudentia, imprudentia, impudicitia, confusa in libris	399
In coram, in coram omnium	350
In lapidem stetit	327
In locum filix, fratris diligere	345
In speciem	381
In tempore lectus vir	409
Indecia	387
Inducere	369
Inequitare aliis	359
Ingrate ingratiis	431
Inoculare arborem	390
Inserere	351
Insistere aliis	359
Insultare aliis	ibid.
Interdum, Interim mutuatam significationem suam	

M m iij

I N D E X.

munt	368
Interpretatæ leges ff.	368
Interstrepere singultibus	324
Intrimenta	376
Inuisus	384
Ioca pro ioci.	395
Item, que, &, valent, <i>id est.</i>	346.
Iubilare.	353
Iuppiter hospitalis	328
Iusculum	321

K

K A L E N D A R V M, Nonarum, Iduum posteriori dies, atri & alieni nuptiis. 370

L

L A T A R E. 342. 360

Lancinare,	336
Larua.	416
Latissimus risus	311
Lauere & lauare	421
Lausus siue lessus.	324
Lauta dos	411
Lauta pecunia, lauta opera.	394
Lens, lenticula	353
Lessus	324
Libitinarij, vespillones, tristiores	391
Libri antiquitus maioribus typis Romanis describebantur	340
Liuidi	391
Locus sessui	399
Lorarij, serui in dominum non	

torquentur	381
Luctus quibus causis olim Romæ minutus	359
Lugendi tempus viduis lege præfixum	358
Luctu pro luctui	358
Lunæ colores diuersi	414

M

M A C C I. 430

Magistratus annui.	418
magici	425
Mala rei: malo reip.	425
Mali & noxij	333
Manare	408
Manus osculandi mos	373
Maturare	323
Maximum exclamare.	345
Mea, blandientis vox	335
Medioxumi	329
Mellita edulia	336
meta salutis	366
Mi, blandientis vox	335
Miles	373
Milito	ibid.
Mineræ curriculum currere	432
Molimentum	410
Monumentum	401
Mordices asinij.	328
More maiorum: ex more: sine more, malo more	430
More Romano, more perpetuo, contra bonos mores	ibid.
Mortui coronati à gentilibus	385
Mos contingendi genua	373
Mos antiquus osculandi hospites	

I N D E X

Multius 316
 Munia 414
 Mundus musicè & canore mo- 415
 uetur 405

N

NE, nedum, nequidem. 399

Nec mora cum 347
 Nequequam 404
 Neutra, neutrae 357
 Nihil quam flet 326
 Nobilitatem veram à parenti- 419
 bus non dari 326
 Non, pro non modo 370
 Nonarum dies 350
 Numero, valet cito 398
 Nuptialis situs

O

O Pro au. 403
 Obire ministerium 415
 Obliquare corpus, cervicem 347
 Obruitio 324
 Omen sceuum, leuum 432
 Omina infausta ibid.
 Omne publicum 335
 Omnes, omnes. acclamandi 398
 formula
 Opinum pro optimo 322
 Optio 417
 Optare ibi.
 Oratio cata 393
 Oratio prorsà, vorfa 394
 Os alicui sublincte 369
 Oscula 317

Ostendere, expiere, demonstra- 423
 re, valent probare

P

P, B, R, commutata ob- 337
 similitudinem litera

Pænissimè 356
 Paniscus 347
 Pantapola 313
 Parentes Vlyssis 419
 Parentes veram nobilitatem 419
 non dant ibid.
 Partim, sine iteratione vtra- 388
 tum
 Passa verba 394
 Patres cari 395
 Penitus, penita penitum: peni- 339
 ta offa 426
 Penitius
 Per te, per vos, formulæ depre- 377
 candi 375
 Perducere ibid.
 Perhaurire
 Pherecidis philosophi patria 394
 Platonem Cicero imitatus 410
 Plerus 370
 Pone ita esse 422
 Posthuma doctrina 424
 Postliminium 324
 Præminari 341. 363
 Præfiscini, fescennini 398
 Preces dirigere 396
 Primarij 316
 Primores ibid.
 Priuatus 415
 Priuus ibid.

INDEX.

Probè constringere	354	tarunt	341
Profectus domum, rus	312	Recudere	347
Proferre in cotam	376	Recula à res	321
Professio bonorum apud Cen- sores delata	422	Referare	390
Properare, festinare quid di- stent.	412	Retegere caput	322
Propter ignem adsidere	360	Reuenire	334
Prosa oratio	394	Ritus nuptiarum	377
Prorsa, uersa oratio	ibid.	Rogus	401
Protogoras Democriti discipu- lus: 400. eius disceptatio cū Euathlo	401	Rosa soluta	382
Proiectus	312	Rosa sparsa in conuiujs, in funere	ibi.
Pronenire rectè, malè, &c.	432		
Pumilus, pumilio	340	S Litera superfluè olim in- serebant	324
Putare pro æstimare	421	S & X. promiscuè olim libra- riis vsurpata	348
Pyra	401	Sabazius Deus	362
		Saccarij	343
Q		Salue	321
Q V A M ausus es	431	Sancus Deus	362
Quantulum quantulum	371	Satyricus	347
Quantum potest	426	Saucius vino	364
Quaqua	320	Sauia	317
Quaqua versus	332	Scæuum & læuum omen	432
Que, & item, valent, <i>id est</i>	346	Scindulæ	318
Qui pro cui	389	Seis pro scieris	397
Quid me fiet	314	Semones, medioxumi, dij præ- sides locorum	329
Quid malum, quid bonum	335	Senticeta	393
Quidni	340. 391	Sepimen	390
Quippini	426. 391	Sepulcrum	401
Quiritare	353	Sequior sexus	351
		Sequius suspicati	ibi.
R		Sermonem interficere	324
R & B, commutate	340	Serta	382
Re & Ex locum cõmu-		Serti flores	ibi.
		Sexus virilis præstantior	351
		Simulacra Deum olim	vngi soli-

solita	390
Simulare è re	373
Sinis, pro fueris	397
Sis pro si vis	ibid.
Sodes pro si audes	ibid.
Solere verbum non castum	
429	
Solutæ rosæ	382
Somniorum euentus contra rij 336. In somniis nuptiæ & mors sese repræsentant	ibid.
Sparfæ rosæ	382
Specula à spes	321
Speculatores diligere	417
Spinæ	393
Stare pro aliquo	431
Stata ratio	371
Stata tempora	426
Status homini quare erectus	
332	
Succedere	407
Succellus	ibid.
Succellio hæreditatis, tristis scelerata, ordine turbato	
379	
Summare vela	412
Summates	316
Suppetit mihi, suppeditat mi- hi, promiscuè olim dicebāt	
386.387	
Suprema	346
Suspiciosus	368

T

T Pro D.	315
Tabulæ dotales	435
Ter ante ferre	333
Terentij ex Plauto mimefis	

418	
Threces temulenti	333
Tibiarum figura	385
Tirio.	377
Tonitrus	415
Tornare	420
Totus, toti, toto	357
Totus pro omnis	390
Transadiit pectus	372
Tres Deorum gradus	413
Triumphator cluet	372
Triumphatum eas	ibi.
Turbauerat πικρῆτος	316

V

V Pro au.	403
V pro B.	334.337
V pro B contra	337.402
Vale	321
Vbi, vnde, a duerbia loco re- latiuorum pronominum	
400	
Vegere	417
Vela summare, chalare, cape- rare	412
Venarum pulsus in morbo in conditi	401
Venis pro veneris	397
Verba deuorare	324
Verba passa	394
Vereor tui	322
Verò, autem, in oratione cum ornatu	425
Viare	403
Vicem alterius esse	378
Virtutis viam graditur.	
409	
Vitator	417
Viuere vitam	387

Vlciscere	342	da	403
Vlla, vllæ	357	Vorfa oratio	394
Vlmea	327	Votû, in velo nauis expressum	386
Vlyffis parentes	419	Vtra, vtræ	357
Vna, vnæ	357	Vtrimque secus	385
Vnde aduerbium loco relatiui pronominis.	400	Vrigo	313
Vnica sepultura	360	Vredo	ibid.
Vnicum contubernium. i- bidem	ibidem	Vri amore	ibid.
Vnguen, vnctum, vnctulum, vnctiusculum	390 433	Vstrina	401
Voces blandientium, mi He- rilis, mea mater	335	Vultu fraudem tegere: vultu simulationem sustinere	341
Voces integræ non geminatæ à librariis	410		X
Voces binæ geminandæ	418	X Et S promiscuè olim librariis vsurpata	
Voluntas in maleficiis spectā-			348

V A R I I A V C T O R E S

E M E N D A T I.

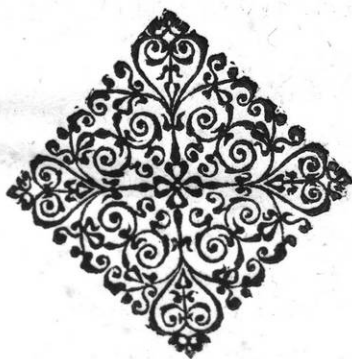
* * *

A C C I R V S tentatus & e- maculatus, pag.	323.	Cæsar.	328
418		Cassiodorus	334
Amm. Marcellinus	320	Cato.	416. 421
Apul. emendatus	319. 320.	Censorinus.	346. 416
321. ibid. 327. 334. 337. 339.		Cicero.	314. 315
347. 348. 350. 356. 367. 368.		Curtius.	391
369. 370. 371. 373. 378. ibidem		Ennius.	314. 364
379. 380. 381. 385. 386. 387. 392.		Festus.	385. 416
393. 397. 401. 403. 406. 407.		Iuuenalis.	414
417. 425. 426. 432. 433		Liuius	340
Arnobius.	387. 390. 393. 426	Lucianus.	371
		Lucilius.	369
		Minu-	

I N D E X.

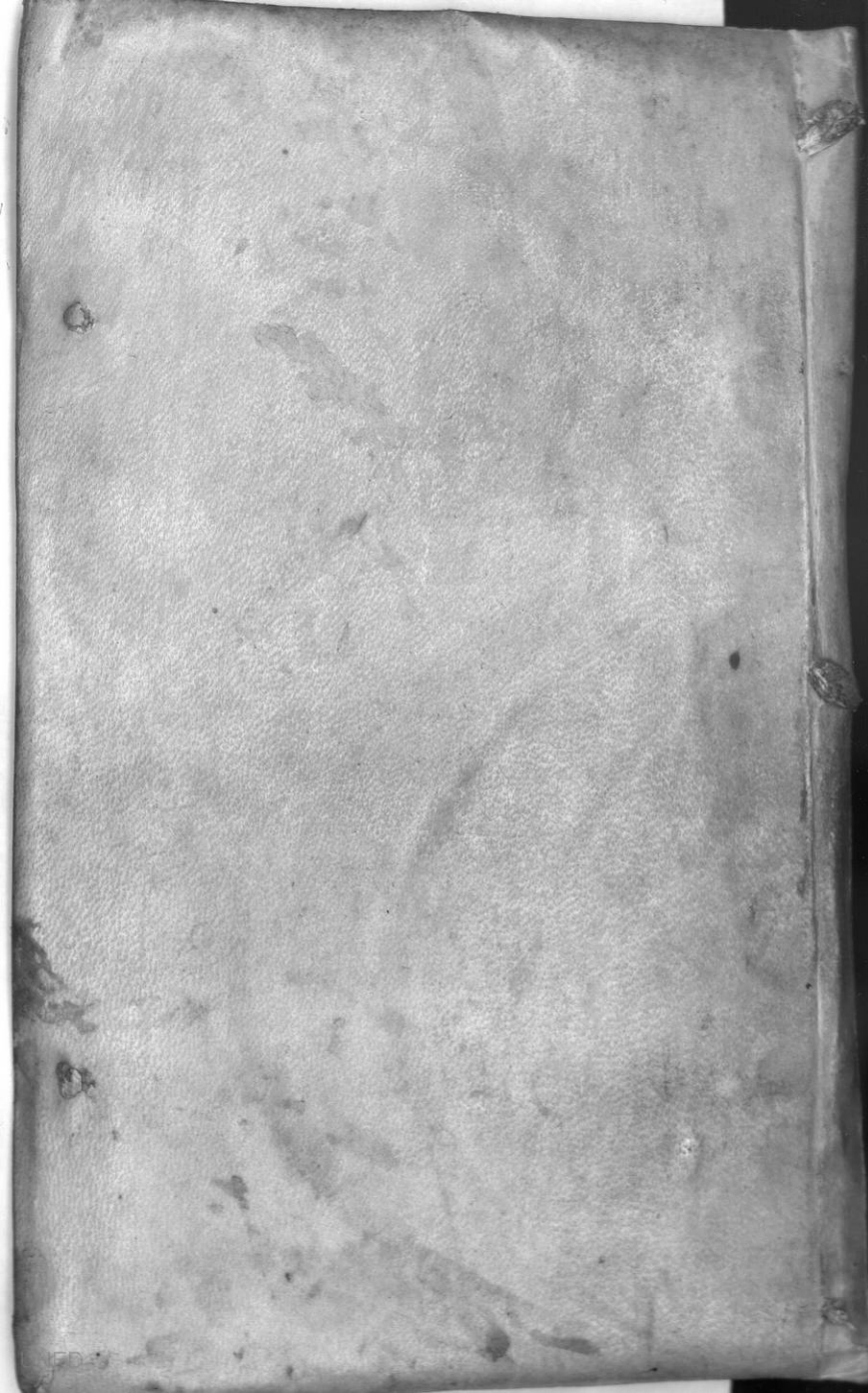
Minutius Fœlix.	382	Solinus.	315
Nonius.	353.365.403	Suetonius.	377.388
Panegyricus.	429	Varro.	340. 329. 369. 377.
Perfius.	433	402	
Petronius.	315.337. 348. 368.	Varus poëta	402
402		Vegetius.	381.323
Plautus.	360.379.413	Vlpian. Pandect. Cod. Lib.	
Propertius.	345	Feud.	357.368. 371.379.397.
Sallustius.	336.407.414.416.	393.403. 409. 410. 414. 417.	
422		420.423.425.433.	

F I N I S.

APVLET

Madonnenste Oper

F. A.
080